11124

N N

Krycí jméno „V- NEPTUN"

Druh podsvazku tématický

Číslo 90039/100
svazku podsvazku

Datum zavedení 1964

Stanovený stupeň utajení ZMĚNĚN
dle Nařízení ředitele ÚZSI č. 12/1999
k 31. 3. 1999

DŮVĚRNÉ

Podpis:

Zrušen stupeň utajení (svazku)
dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení
§ 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

19.4.08

15

Seznam dokumentů

ve svazku číslo F 90039/100

Poř. čís.	Označení spisu - dokumentu (věc - o čem - o kom - spis pojednává)	Spis zařazen v I. části list číslo	Spis zařazen v II. části list číslo	Poznámka
1.	Tiskový ohlas na průzkum šumavských jezer za květen až červenec 1964.	1-131		
	Svazek ukončen			4/III/68 - [illegible]

MV č. skl. 723

PRÁCE

LIST REVOLUČNÍHO ODBOROVÉHO HNUTÍ

U jezer turisté i potápěči

ŽELEZNÁ RUDA (rd) — Od prvního května jsou opět přístupná naše krásná šumavská jezera — Černé a Čertovo v oblasti Železné Rudy. Prvomájový den se na Šumavě nijak zvlášť nevydařil, každou chvíli totiž pršelo, ale přesto se k jezerům za tento jediný den vydalo kolem tisícovky turistů.

Většinou pěších. Mnozí z nich použili i nově značkovanou cestu, spojnici mezi oběma jezery. Druhého května pak zájem o tento překrásný kout šumavské přírody ještě podstatně stoupl.

Turisté se tu po oba dny střetli i se čtveřicí sportovních potápěčů z pražského Svazarmu. Ti tu např. na Prvního máje prozkoumávali Čertovo jezero. Cílem jejich výpravy k jezerům je připravit podmínky pro natáčení zajímavých televizních záběrů z okolí jezer i jezerních hloubek. Jak je známo, obě jezera se od sebe liší tím, že v Černém je normální život a žijí tu tedy i pstruzi, zatímco v Čertově jezeře žádní živočichové dosud zjištěni nebyli.

2

LIDOVÁ DEMOKRACIE 14.5.1964

jak vznikají skleněné figurky a kompozice.

S kamerou na dno šumavských jezer

(sl): Počátkem května byla opět zpřístupněna šumavská jezera Čertovo a Černé, jež obestírá mnoho legend. Mezi prvními návštěvníky byl štáb Zvědavé kamery z televize. V. Branislav a J. Bernard spolu se skupinou potápěčů udělali první výzkum. Na dně Čertova jezera se našly dvě žluté bedýnky neznámého obsahu, na dně Černého jezera zaletovaná železná schránka, jejíž obsah bude prozkoumán za přítomnosti pyrotechniků. Televizní štáb se vrátí k jezerům a natočí tam film.

MEZINÁRODNĚ O MÓDĚ 1965

Ústřední televizní studio Praha

Vysílání pro děti a mládež

Redakce pro mládež
Redaktor: Vladimír Branislav
Režisér: Milan Tomsa
Kameraman: Jiří Bedruška a Richard Bezděk
As. režie: Dagmar Reneltová
Ved. výrob. štábu: Jindřich Bernard

Vysílání: 9. června 1964
21.00 - 21.50 hod.
Natáčení: film 16 mm - dvoupás -
okolí Železné Rudy - 13.5. -
25.5.1964

TAJEMSTVÍ ČERTOVA JEZERA

/dokumentární film o starých bájích a pověstech, které konfrontujeme s reálnou skutečností a vědeckými fakty/

Účinkují:

Obyvatelé Železné Rudy a okolí
příslušníci Pohraniční stráže
členové Horské služby Šumava.
s. Leiský, pracovník Ochrany přírody - Praha
s. Pancíř - minist. vnitra
ing. Dvořáček - Čs. loděnice n.p. Praha
doc. MUDr. Jaroslav Jerie, ústav soudního lékařství Plzeň
Reportér Vladimír Branislav
Komentátor m.o.
Hlas I.
Hlas II.
Potapěči Svazarmu Praha: Karhan, Bittman, dr. Hruška, Mergl a Voňka

J.J.

4

Námět a scénář: Jindřich Bernard a Vladimír Branislav
Odborná spolupráce: Petr Karhan - ved. skupiny potapěčů Svazarmu Praha
doc. MUDr. Jaroslav Jerie
s. Leiský, pracovník Ochrany přírody Praha
Břetislav Mařík, člen Horské služby Šumava

Adresy a telefony hlavních účinkujících:

doc. MUDr. Jerie,- Ústav soudního lékařství Plzeň, tel. 23461
s. Leiský - Ochrana přírody Praha - tel. 65841
s. Pancíř - Min. vnitra 248004 - linka 005
ing. Ladislav Dvořáček Čs. loděnice Praha - tel. 88143-9
Petr Karhan - tel 220114, 220740, domů 961478
Ladislav Bittman - tel. 093/105 domů 324064
Dr. Václav Hruška - tel. 541428, domů 960900
Zdeněk Vońka - tel. 852 - linka 466 - domů 250740

Rekvizity: 1. 30 desek x 1 m - olejový nápis /čísla od 1 do 30, černé na žlutém podkladu/
2. hadrový panák na dřevěném kříži dle disposic dr. Hrušky
3. 40 kusů krychliček 20 x 20 x 20 cm z polystyrénu
4. 800 m tenkého lana + zátěž
5. 3 veliké gumové čluny, dřevěné plato, stany - dodá armáda

R o z e t m í v á m e
Film 16 mm - němý
V obrazové části úvodu uvádíme dvě možné varianty
/1A - 1B/

1 A

Kamera na gumovém člunu proplouvá pomalu kolem břehu Čertova jezera na Šumavě. Člun vyjíždí ze zátoky na pravém břehu jezera mezi skalnatými útesy. Z mlhy vystupují fantastické skalní útvary, kořeny starych stromů, velké balvany. Valící se mlha dodává krajině i jezeru tajúplný a strašidelný ráz.
Umělé zadýmování prostoru není nijak v rozporu se skutečností. Taková atmosféra je na jezeře velmi často díky zvláštním povětrnostním podmínkám Šumavy. V chuchvalcích mlhy se objevují a zase mizí břehy jezera, na chvíli ztrácíme i orientaci.
Nebude-li možná klidná jízda na gumovém člunu, použijeme variantu 1 B

Hudba

/scénická, dramatická hudba, která pomáhá spoluvytvářet tajúplnou atmosféru Čertova jezera, mixovat i pod následující komentář/

Komentátor m.o.

10 hektarů průzračné zelené vody...
někdy modré,
jindy šedivé, ale vždycky mrtvé,
studené vody bez života.
A šumavské báje a pověsti,
a lidská tragedie zahalená mlhou
a časem,
a západní hranice a kroky pohraničníka
i ticho, které bolí a nahání strach:
to všechno je Čertovo jezero.

Hudba

/akord naplno/

Komentátor: /m.o./

Čerta tu nikdo nikdy neviděl, ale zbyla tu po něm síra a z doby čtvrtých

1 B

VC jezera /největší možný záběr/ pohled na jezerní plochu s mlžným oparem. Bližší záběry ze břehu, ve kterých se dá využít průhledu přes rozeklané větve stromů, kořeny a balvany. Všechny záběry musí opět dávat tomuto místu tajúplnou, ponurou až tísnivou atmosféru.

Úvodní záběry v pomalém rytmu

Komentátor: /m.o./ pokr.:

hor planety obrovský trychtýř vyrytý do skály. Jeho dno zatím přesně nezměřili a také nebylo mnoho těch, kteří by je na vlastní oči viděli. Zápis ve staré kronice varuje: "Změříš-li jezero, zahyneš. - Čertovo jezero nikdy své oběti nevydává." Podle pověsti nechává ale svým obětem jejich lidskou podobu. A tak dále prý stojí vedle sebe rokoková hraběnka a dřevař s koňmi, napoleonští vojáci a náhodný turista - a snad je jich tam mnohem víc - tolik, kolik jich lidská fantazie dovede vymyslet.

Tak se vypráví po kraji, tak to někdy slyší i turisté, tak to zaznamenala před lety novinářská zpráva a způsobila senzaci. Jak to vlastně tenkrát bylo?

Dvojexposicí titulek: TAJEMSTVÍ ČERTOVA JEZERA /podkladem pro černý titulek je hladina jezera s valící se mlhou /

Hudba

/naplno pod titulek asi 15 vt./

/hudba přechází po titulku ve svižnější rytmus, který udává tón senzační novinářské zprávy/

2.

Záběry Čertova jezera a jeho okolí, ale s nápadně rychlejším rytmem střihu. Obraz se mění současně se střídáním hlasů

Hlasatel I.: /m.o./

Práce, 25.2. 1957 - od našeho dopisovatele. Proč nevydává Čertovo jezero své oběti?

Hlasatel II.: /m.o./

3.

Stalo se to v srpnu 1954. 17-letý student předváděl na jezeře svou plaveckou dovednost, po jednom pokusu se však nevynořil.

4.

Hlasatel I.: /m.o./

Nastal poplach. Za pomoci vojáků bylo prohledáno dno jezera, ale bez výsledku.

5.

Hlasatel II.: /m.o./

Byl povolán potapěč a spustil se do hlubin. Až desátý den po nešťastné události ohlásil telefonem nahoru, že narazil na studentovo tělo.

6.

Hlasatel I.: /m.o./

Jaké však bylo překvapení všech přítomných, když chlapec vytažený potapěčem na břeh, vypadal po tolika dnech ve vodě jakoby se byl potopil před několika minutami.

7.

Hlasatel II.: /m.o./

V kraji vyvolala událost veliký rozruch. Přispěla k tomu stará pověst o Čertově jezeře.

Titulek ČFT
Originál titulek Náš fejeton
/55 metrů/

PA - P na Čertovo jezero na Šumavě.
C - na redaktory ČTK a potapěče pražského požárního sboru u jezera. Loďka s posádkou pluje pomalu doprostřed jezera - členové požárního sboru otáčejí navijátor - uvolňují provaz - nasazování masky na obličej potapěči Pancíři. Potapěč skáče do vody.
P - na jezero - radiové spojení s potapěčem. Požární přístroje - mluví /synchron/
Příjem zprávy od potapěče. D přístroje, který ukazuje hloubku ponoru potapěče. Potapěč se vynořuje z vody. Všichni se dychtivě znovu táží - potapěč kroutí hlavou - v jezeru podle staré pověsti, nic nenašel. Ani neviděl žádné utonulé lidi.

/Popis komentáře - dle popisky ČFT/

Co se utopilo na Čertově jezeře?
V klínu Šumavských hor dříme Čertovo jezero. V hloubi jeho zelených vod číhá podle staré pověsti ďábel, který stahuje do své říše své oběti na dno jezera. Redaktoři ČTK se sem přijeli s potapěči pražského požárního sboru, přesvědčit, jak to ve skutečnosti s Čertovým jezerem je. Známá Reuterova agentura pustila totiž do světa zprávu, že tu Češi pohřbili málem půl německé armády. Potapěč Pancíř byl první, kdo se podíval na jemné dno.
/synchron/
Čertovo jezero tedy neskrývá žádné tajemství. Pro žurnalisty Reutrovy agentury to bude jistě zklamání. Zkázalo se, že v jezeře se neutopila německá armáda, ale jedna novinářská kachna.

- -

12.	Zvuk dvoupás
Film 16 mm - dvoupás	Paní Holubářová:
Paní Holubářová, vpopředí mikrofon s rukou	Abych řekla pravdu, celou tu aféru jsem způsobila já.
	Reportér: /m.o./
	... řekla nám paní Jiřina Holubářová s Plzně. Podivili jsme se a ona vysvětlila.
	Paní Holubářová:
	To bylo někdy v roce 1955-57, kdy jsem byla dopisovatelkou krajové redakce Lidové demokracie v Plzni.
	V té době jsem také jezdila na dovolenou do Železné Rudy, kde jsem bydlela u krejčího pana Denka, v čísle 17. V té době se v Rudě hodně mluvilo o pověstech kolem Čertova jezera v souvislosti s utopením 17-ti letého studenta. Ten případ znáte, vidte?
	Reportér: /m.o./
	Ano, četli jsme o tom v novinách.
	Paní Holubářová:
	Napsala jsem o tom malou kurzivku do Lidové demokracie a tu pak převzaly ústřední pražské redakce Práce a Svobodného slova. Články potom prý otiskly i zahraniční listy Anglie, Francie, Rakouska a hlavně západního

Pí. Holubářová pokr.:

Německa. Prý z toho mohla být i zápletka v OSN v souvislosti s utopenými německými vojáky. Anglická akademie věd navrhla poslat expedici která by prozkoumala Čertovo jezero jako zkoumala jezero Loch Ness. Zprávy a pověsti byly potom vyvráceny odbornými články v našich novinách, novinářskou kachnu odsoudil i filmový týdeník zpravodajského filmu. Pamatuji se ale, že se ty články navzájem vyvracely. Já v tom mám čisté svědomí. Napsala jsem jenom to, co si lidé na Šumavě vyprávěli, co jsem slyšela na své vlastní uši. Nic jsem si nevymyslela. Konečně lidé si ty pověsti vyprávějí dál i když jim všichni stoprocentně nevěří. Možná, že to všechno může mít i nějaký historický podklad. To nevím, ale říká se to.

- -

13.

Film 16 mm dvoupás	Zvuk - dvoupás
Reportér vejde za mikrofonem do záběru a hovoří na kameru. Jakmile dokončí větu, vysune ruku s mikrofonem z obrazu.	**Reportér:** Ano, říká se to. A dodnes. Konečně poslechněte si...

14.

Film 16 mm dvoupás

ruka s mikrofonem se vsune do obrazu, ale už na jiném místě. V prvním případě konkrétně u domku pana Denka v Železné Rudě č. 17.
Potom v rychlém sledu další výpovědi občanů podobným způsobem.
Předhody opět přes mikrofon bez místně orientační logiky. Točíme pokud možno ve velkých detailech. - Lidé odpovídají dokamery, reportér za kamerou pomůže otázkou.

Pan Denk:

Ano, paní Holubářová u nás často bydlela a vyprávěli jsme si o tom. Ale já o těch pověstech o tom moc nevím. To víte, krejčí se k jezeru jen tak nedostane. Měli byste se zeptat některých starousedlíků.

- -

15.

Film 16 mm - dvoupás

Dr. Antoš VD u svého domku. V popředí ruka s mikrofonem.

Zvuk - dvoupás

Dr. Antoš:

Ano, pověsti o kočáru, a vozkovi, který se probořil do Čertova jezera, jsem slyšel. Vyprávěly se už dávno před utopením studenta. Ale myslím, že to nemá žádný historický podklad. Třeba, jak se mohl probořit, povoz s dřevem? Na Čertově jezeře je v zimě až 60 cm led.

- -

12

16.

Film 16 mm - dvoupás

Pan Švarc, dřevorubec, Železná Ruda, Sklářská ul·ce.
VD v popředí ruka s mikrofonem

Zvuk - dvoupás

Pan Švarc:

To není pravda. Pracoval jsem v lese u jezera dost dlouho a tak vím, že Čertovo jezero i při silných mrazech žamrzá silně jen na některých místech. Zvlášť uprost´ed jezera je tenký led. Asi to způsobují nějaké silné víry. Tohle staří dřevaři znají a když v zimě svážejí dřevo přes jezero, jeho prostředku se vyhýbají. Ten povoz s veskou se tam mohl klidně probořit.

- -

17.

Film 16 mm - dvoupás

Paní Švarcová, manželka dřevorubce p. Švarce
VD v popředí ruka s mikrofonem

Zvuk - dvoupás

Paní Švarcová:

Když jdu kolem jezera, tak se vždycky bojím. Říká se tam tomu místu u jezera mrtvý les. A je tam takové ticho až k zbl znění. Lidé tam neradi pracují, padá na ně tíseň. Nekoupala bych se tam ani za nic. Nízko pod hladinou plují kmeny a kořeny starých stromů, jejich dřevo je úplně zachovalé a má podivnou červenou barvu. Ve vodě nežijí žádné ryby a v okolí ani ptáček nezazpívá. I zvířata se tomu místu vyhýbají.

- -

18.

Film 16 mm - dvoupás

Lesník Bárta - kdekoliv v lese.
VD v popředí ruka s mikrofonem.

Zvuk - dvoupás

S tou zvěří to není žádné kouzlo. Je tam spousta skal a jehličnatý les - kde by se tam zvěř uživila? A s těmi ptáky to taky není docela pravda. U vody žije jeřábek, létá tam káně, a dokonce se tu před lety objevil rys. Ale tísnivá atmosféra tam je. Toho jsem si také všiml. A o těch pověstech by vám mohli hodně povědět Greinerovi, to jsou staří usedlíci - pracovali léta u jezera.

- -

19.

Film 16 mm - dvoupás

Paní Greinerová, později i pan Greiner.
VD v popředí ruka s mikrofonem

Zvuk - dvoupás

Paní Greinerová:

Říká se, že nevydává své oběti. Ale jednou po válce, hodili do jezera granát a po výbuchu vyplaval na hladinu německý voják. A zrovna můj tam zažil taky strašidelnou příhodu.
Je to už dávno. Když přecházel z bratrem do Bavorska a šel kolem jezera najednou mu horký vítr zvedl klobouk z hlavy a vlasy mu vstaly na hlavě. Snad to byl vír horkého vzduchu nebo co. A pak se říká, že tam spadla i s kočárem hraběnka a vozka se saněmi. S tím vozkou je to ale pravda. Ten tam spadnul. - Luizi, řekni jim to.

Přešvenk na pana Luise Greinera, dřevorubce německé národnosti - mluví česky.

Pan Greiner:

To mě vyprávěl otec asi před padesáti léty. Nebyl to vozka se dřevem, jak se povídá, dřevo by se taky nepotopilo, ale saně s ledem. Ta tragedie se stala někdy kolem první světové války. Dřevorubci si tehdy přivydělávali sekáním a dovozem přírodního ledu z jezera do sklepů místních hotelů. Jeden dřevař si při návratu spletl cestu a ve středu jezera najel na prosekané místo v ledu. Ale tohle se stalo na Černém jezeře a ne na Čertově jak se vypráví.

- -

20.

Film 16 mm - dvoupás

Pan Hilgart

VD v popředí ruka s mikrofonem

Starousedlík bavorského původu bývalý německý sociální demokrat, přenášel z Bavorska důležité zprávy pro naši republiku, proto nebyl po válce odsunut. Jinak "Král pašeráků". Vypráví místním bavorským dialaktem, ale je mu trochu rozumět

Zvuk - dvoupás

Pan Hilgart:

Já jsem stará bavorská pašeráka. Já to tu dobře znala. Mluví se, že do Čertova jezera spadl po vojně z jezerní stěny nějaká lyžař. Jeho tělo nevyplavalo a zůstalo tam i s hraběnkou a vozkou.

- -

21.

Film 16 mm - dvoupás

Pan Vaska, bývalý poštovní doručovatel v Železné Rudě a Špičáku.

VD v popředí ruka s mikrofonem

Zvuk - dvoupás

Pan Vaska:

Já tu dělal dlouhá léta pošťáka. Tak to tu taky dobře znám. A leccos jsem slyšel. K tomu všemu, co se tu říká, vám musím ještě povědět, že prý silný vítr na Čertově jezeře stáhl pod vodu celou loďku i s posádkou. Stalo se to někdy před sto lety. Já sám jsem to slyšel vyprávět asi před třiceti lety - tedy dávno před tím, než se tu utopil ten chlapec. Ten vír je prý někde uprostřed jezera.

- -

22.

Film 16 mm - dvoupás

Pan Šmíd vedoucí pošty v Železné Rudě.

VD za okénkem poštovní přepážky.

V popředí ruka s mikrofonem.

Zvuk - dvoupás

Pan Šmíd:

Já tady na poště taky leccos slyším a taky mně zajímá historie našeho kraje. Všechny ty pověsti podle mého názoru vznikly z toho, že tu byl ve staré kronice asi tento zápis: Změříš-li mě - rozumí se Čertovo jezero - zahyneš. Tuto větu prý slyšeli lidé jakoby z jezerní stěny, když tu kdysi začali dělat průzkum jezera. Já si to vysvětluji tím, že ta věta vznikla z jejich hovoru ozvěnou od jezerní stěny. Ta ozvěna je tam zvlášť pěkná. Musíte si ji poslechnout. A ještě jednu zajímavost vám musím po-

Pan Šmíd: /pokr./

vědět. Dostal se mi do ruky německý revanšistický časopis Böhmerwald, který uvádí o Čertově jezeře tuto pověst: V blízkosti jezera pásl kdysi ovčák ovce, které byly zvlášť silné a zdravé, nejlepší ze všech z celého okolí. Po čase si všiml, že jeho ovce chodí pít k jednomu prameni. Ochutnal jeho vodu a ta byla slaná. Oznámil to místnímu majiteli skláren a to neměl dělat. Ze strachu před konkurencí tajemných léčivých pramenů zničil prý starý sklář pramen tím, že do jeho vody nalil rtuť. Podle vyjádření německých odborníků jednalo se zřejmě o pramen nasycený jodem a bromem, které se vyskytují v oblasti alpských jezer ledovcového původu. Článek je samozřejmě zakončen revanšistickým výkřikem - až se jednou vrátíme, prameny najdeme a zachráníme.

- -

23.

Pan Antoš mladší - zotavovna Prokop, Špičák.
VD v popředí ruka s mikrofonem.

Zvuk-dvoupás

Pan Antoš:

O pramenech jsem neslyšel nic, ale zato o letadle, které spadlo do jezera. Letadlo prý měl vidět i s volským potahem na dně potapěč, který hledal utonulého chlapce. Sám jsem s potapěčem osobně mluvil, ten se však o ničem takovém nezmiňoval. Jenom říkal, že se

Pan Antoš: /pokr./

pod vodou setkal s docela zachovalými kmeny prastarých stromů a s neobvyklými vodními víry. Pod vodou je i v létě taková zima, že prý se tam i ve skafandru dá vydržet jen deset minut.

- -

24.

Film 16 mm - dvoupás

Paní Novotná, vedoucí mateřské školy v Železné Rudě
VD ruka s mikrofonem v popředí.

Zvuk - dvoupás

Já tam tenkrát taky byla, když toho kluka vytáhli. A všechno, co vám teď řeknu, můžu odpřísáhnout. Slyšela jsem docela jasně jak potapěč telefonuje ze dna. Je jich tam víc, kterýho mám vytáhnout? Mysleli jsme si, že si dělá legraci, ale když se vynořil, vypadal vyděšeně, byl strašně bledý, bledší než ten mrtvý, a třásl se na celém těle. To všechno jsem viděla a slyšela. A taky jsem viděla, že ten chlapec, který ležel na dně pod starými kmeny stromů, vypadal po deseti dnech jako by právě usnul. Jeho tělo jakoby zkamenělo právě v okamžiku, kdy skočil do vody šipku. Všechno co říkám je pravda.

- -

25.

Film 16 mm - dvoupás	Zvuk-dvoupás
Bývalý potapěč Pancíř, nyní pracovník ministerstva vnitra. Stojí na břehu jezera, právě v místech, kde se stala ona tragická událost. Pohled kamery se břehu	
	s. Pancíř: Já jsem ten Pancíř, kterého jste viděli v týdeníku zpravodajského filmu. Dělali jsme tu průukum před léty. Dostali jsme tenkrát rozkaz prozkoumat jezero a uvést pověsti na pravou víru. Mě spustili do vody jako prvního, právě tady na tom místě. Jak jsem se dostal ke dnu, zjistil jsem, že je tam silnější vrstva bahna. Snažil jsem se jeho sílu změřit. V těžkém skafandru mě stále spouštěli níž a níž až jsem se zavrtal do bahna pět metrů. To byla tak silná vrstva, že se v ní nedalo najít vůbec nic. To by musela být fantastická náhoda, ale ve vodě to je docela jiný svět. Někdy můžete hledat jak dlouho chcete a nenajdete nic a pak to někdo objeví úplnou náhodou. Zkrátka nic jsme tam nenašli. Nebyli jsme ani tak moc pohybliví v těžkých skafandrech. Jednoho jsem si ale všiml - podivného víření vody pod hladinou. Jeho zdroj jsem si nedovedl vysvětlit. A pak mám pro vás ještě jednu stopu. Před lety tu prý pátral doktor Leiský z Ochrany přírody.

- -

19

26.

Film 16 mm - dvoupás

s. dr. Leiský také na břehu jezera, tentokrát záběr ze člunu na břeh.

Zvuk - dvoupás

Dr. Leiský:

Ano, dělal jsem tu výzkum. Jako pracovník Ochrany přírody jsem měl uvést všechny ty pověsti na pravou víru a proto jsem chtěl především konfrontovat potapěče, který údajně na dně jezera viděl všechny ty postavy z podsvětí. To se mi ale nepodařilo.
Mezitím potapěč zemřel. Zahynul při silniční nehodě. Hovořil jsem také mnoho se starousedlíky, ale jejich zprávy se dost navzájem vyvracely. Chtěl jsem tedy alespoň prozkoumat konzervační schopnosti vody jezera. Na silonových lanech jsem spouštěl do hloubky uhynulé psy a zjišťoval, jak dlouho vydrží v zachovalém stavu. Některé okolnosti nasvědčovaly, že mohou vydržet dost dlouho. V hloubce je stálá teplota 4°, což je teplota ledničky. Tady mám protokoly a výsledky mých pokusů /uvede konkrétně/. Výsledky tedy pověsti o lidech na dně vyvrátily.

Reportér: /m.o./

Ale no tak docela.

Dr. Leiský:

To je pravda. Lidé nevěří, dokud se nepřesvědčí na vlastní oči. Jestli jim to chcete umožnit, je to jistě záslužné.

20

Dr. Leiský: /pokr./

Protože do této krásné a největší přírodní reservace by měli lidé vstupovat sice s úctou, ale beze strachu.

Jakmile soudruh Leiský dokončí, kamera z něho panoramuje po rozeklaných stromech a kamenech na břehu jezera až ke stanovému táboru, kde se usídlil štáb Zvědavé kamery.

- -

27. němé

Kameramani s pozemními i podvodními kamerami zvukovými aparaturami, potapěči se svou výstojí. U táborového ohně pracovníci Čs. loděnic s ultrazvukovým zařízením na měření hloubek a zaměřováním větších předmětů pod vodou. Jakmile kamera doševnkne na tábor, člun s kamerou se pomalu dává do pohybu a najíždí podél břehu směrem k táboru. Tam probíhá poslední příprava sestupu pod vodu a k natáčení prvních podvod-

Zvuk - špoluchání vody, vítr ve stromech

Komentátor: /m.o./

Tihle všichni si dali schůzku s čertem a jeho jezerem. Vyzvali ho na souboj. Jejich technika je připravena. Potapěčská výzbroj, ultrazvuková zařízení, podvodní kamery a fotoaparáty, kompresor i hloubkoměr, přenosná laboratoř, silonová lana i gumové čluny. Je toho dost, ale možná, to není všechno, co bylo třeba soustředit v této exposici. Ani výsledek není zaručen. Jedno však se podařilo docela určitě už v této chvíli: Soustředit nadšené, obětavé a statečné mladé lidi

ních záběrů. Pracovníci Horské služby připravují na břehu jezera plato. Pohraničníci rozvěšují podél jezera veliké tabule s číslicemi od 1 do 30.

Komentátor: /pokr./

Potapěče Svazarmu - a voda je studená jako led.
Pohraničníky - a mají po službě.
Členy Horské služby - a mají možná před službou.
Vědce, kameramany, konstruktéry i techniky. Přejte jim úspěch. Začíná první průzkumný den.

- -

28.

Film 16 mm - dvoupás

Člun s potapěči, s jejich výstrojí a s polystyrénovými bójkami pomalu opouští břeh jezera. Vedle člunu jde ve vodě potapěč Petr Karhan. Zvuková kamera ho sleduje s druhého člunu. Reportér za kamerou.

Zvuk - dvoupás

Reportér: /m.o./

Je to riskantní, Petře? Když si vzpomeneš na pověsti o tajemných vírech a varovných ozvěnách - je tu vůbec nějaká ozvěna? Haló /ozvěna vrací/

Karhan:

To právě jedem všechno prozkoumat. Jistě nebudeme lehkomyslně hazardovat. Chceme tu napřed hloubkoměrem i ultrazvukovým zařízením změřit hloubku a pokusit se o jednoduché zmapování dna, odebrat vzorky vody z různých hloubek

Karhan: /pokr./

Prostřihy podle obsahu vyprávění

a potom odpovědně říci, zda je tu nějaký život nebo ne, a když ne, tak proč ne, a samozřejmě najít na dně vše, co se najít dá. Proto jsme si už připravili bóje z polystyrénu, které chceme vypouštět na místě nálezu. Pohraničníci nám zatím rozdělili plochu jezera na mnoho úseků označených čísly od 1 do 30, pro oeientaci a evidenci nálezů.

/Dále vypráví konkrétně o organizaci průzkumu o střídání hlídek na člunu, viditelnosti pod vodou, atd./

Tak nám držte palce, jdeme na to. Jo, a ještě něco bych vám chtěl ukázat. To jezero je opravdu zrádné. Tady, jak vidíte, je docela pěkná písčná pláž. Neopatrný člověk netuší nic zlého. A najednou se pláž propadne do 15 metrové hloubky s ledovou vodou. Předvedu.

Karhan si nasazuje brýle a dýchací přístroj, a pomalu jde vodu po pláži. Najednou zmizí v hlubině.

29.

Film 16 mm němý - záběry pod vodou. Dvojice potapěčů prohledává dno. V kombinaci ze záběry, pořízenými s

Zvuk - šplouchání vody, vítr ve stromech

Komentátor: /m.o./

/Protože se jedná o reportáž z průzkumu, který probíhá současně s natáčením pořadu, je možné napsat definitivní komentář až po ukončení expedice. Na

23

břehu a ze člunu, sledujeme průzkum jezera a jeho organizaci. První průzkumný den končíme vypuštěním boje u čísla ...., Tedy nálezem čtyř tajemných bedniček žlutavé barvy s připojenými dráty. Jeden po druhém připlouvají k bedničkám potapěči: Dr. Hruška, Karhan, Margl, Bittman a Voňka, potom se vynořují na hladinu. Po krátké poradě na člunu povolávají důstojníci pohraniční stráže vojenského pyrotechnika.

Komentátor: /pokr./

levé straně uvádíme pouze rámcový obsah prvního průzkumného dne, který bude samozřejmě doplněn dalšími konkrétními příhodami a eventuálními nálezy. Stejně tak průběh dalších průzkumných dnů uvádíme pouze rámcově, tak, jak jsme to zaznamenali při předběžné prohlídce jezera./

30.

Film 16 mm - dvoupás

Na břehu jezera popisují potapěči jeden po druhém pyrotechnikovi tajemné bedničky.

Zvuk - dvoupás

Karhan:

Mě to připadá jako oválný předmět s připojenými dráty.

Dr. Hruška:

Já to zas viděl hranaté. Jako by to byla cihla tritolu.

Voňka:

Ano, jako cihla to vypadalo.

24

Mergl:

/svůj názor/

Bittman:

/svůj názor/

Karhan:

Asi se neschodneme. Ve vodě je těžké určit přesný tvar předmětu. Nevím, co by to mohlo být.

Pyrotechnik:

Dělaly se tu po válce nějaké pokusy s výbušninami - mohlo tu něco zůstat. /radí jak postupovat dál/

- -

34.

Film 16 mm - němý	Zvuk - šplouchání vody, vítr ve stromech
Pyrotechnik se pokusí bedničku vytáhnout. Potapěči pod vodou opatrně předměty podvazují lanem a vzdalují se. Kamera na břehu z bezpečné vzdálenosti sleduje pyrotechnika, který předměty vytahuje z vody. Jedná-li se o výbušniny, končíme první průzkumný den, jejich zneškodněním - výbuchem. Bude-li to něco jiného, tedy popisem a identifikací předmětů.	Komentátor: /m.o./ /popis vylovení nálezu, půjde-li o výbušninu, popis přípravy jejího zneškodnění./ zvuk - výbuch

- -

32. - němě

Potapěč Mergl a jeho přátelé pomáhají na prámu obsluhovat ultrazvukový přístroj na měření hloubek.

Střídáme pohledy na člun z různými detaily přístroje a pohledy z vody, protože část tohoto přístroje musí být potopena asi do dvoumetrové hloubky. Člun se zařízením se zřejmě bude pohybovat podle lana, nataženého přes jezero, aby se neuchýlil s vytyčeného směru.

Zvuk - šplouchání vody

Komemtátor m.o.:

Druhý výzkumný den.

/Aby se usnadnil a zpřesnil potápěčský průzkum, bylo třeba změřit hloubku a zakreslit relief dna. Na prámu obsluhují přístroj potapěči a pracovníci Čs. loděnic; je to sovětský přístroj typu Echolot PEL 2, který na válci papíru otáčeným hodinovým strojem kreslí relief dna. Vysílá dva impulsy za vteřinu. Vlny se odrážejí ode dna a zaznamenávají rozdíly hloubky. Přístroj pracuje do hloubky čtyřiceti metrů, což bude asi maximální hloubka Čertova jezera. Dosud nebyla přesně změřena./

- -

33.

Film 16 mm dvoupás

Potapěč Mergl s pracovníky Čs. loděnic na prámu.

Zvuk - dvoupás

Mergl:

/vysvětluje organizaci zakreslování reliefu dna a vůbec mapování jezera. Protože hloubka jezera nebyla dosud přesně změřena, kombinují záznamy přístroje s praktickým průzkumem potápěčů. Ukazují dosavadní výsledky měření, které si zapisuje a zakresluje. Při této expedici bude vyzkoušen speciální západoněmecký přístroj, který měří hloubky do 25 m./

26

Přechodový záběr - zřejmě detail přístroje.

- -

34.

<u>Film 16 mm němý</u>

Na hladině plave podivný předmět, kamera na člunu se k němu pomalu přibližuje. Zdá se, že na hladině plave lidské tělo. Teprve při bližším záběru zjišťujeme, že je to hadrový panák podobný strašákovi, vlastně dřevěný kříz, obalený vlněnými nebo 'avlněnými ostřižky. K plovoucímu předmětu se blíží na člunu také potapěči z doc. Jeriem, přednostou ústavu soudního lékařství v Plzni.

<u>Zvuk - šplouchání vody</u>

<u>Komentátor m.o.:</u>

Třetí průzkumný den.

/Dále popisuje děj, plovoucí předmět, který zdálky vypadá jako lidské tělo. Ne není to vozka, který opustil svůj kozlík, ani napoleonský voják, který utekl z ďáblovy pesti. Je to hadrový panák, kterého jsme si sami vyrobili. Není to žádné strašení ani hra, ale součást našeho výzkumu./

- -

35.

<u>Film 16 mm dvoupás</u>

Zvuková kamera na platu zabírá člun a potapěči a doc. Jeriem. Nejdříve hovoří do kamery potapěč Bittman. Reportér za kamerou.

<u>Zvuk - dvoupás</u>

<u>Bittman:</u>

To opravdu není hra. Abychom mohli vyvrátit pověsti o lidech, stojících na dně, museli jsme takové utopení zrekonstruovat. Systémem různých závaží panáka potopíme a chlapci se pod vodou přesvědčí, jak hluboko zapadne do bahna, zda bude na dně vidět, i když se kolem něho zvíří bahno a pokryje ho jemnou vrstvou.

27

Reportér m.o.:

Docenta Jaroslava Jerie přednostu ústavu soudního lékařství v Plzni jsme pozvali, aby nám k tomuto pokusu řekl svůj názor.

Docent Jerie:

/Utopení opravdu mohou stát na dně. Způsobuje to část vzduchu v plicích která nadlehčuje pod vodou horní polovinu těla. Člověk se utopí sloupcem vody v hrtanu - tedy téměř na lžíci vody, nikoli proto, že by měl v plicích vodu. Když takto odpoví student při zkoušce, dostane pětku. V hloubce je stálá teplota 4 stupně, je pravděpodobné, že tam nežijí žádné mikroorganismy, a že i chemické látky rozpuštěné ve vodě konzervují tělo, které tak může vydžet ve vodě i desítky let. Ovšem je jiná otázka, zda nezmizí v bahně./

Bittman:

To právě chceme vyzkoušet.

- -

36. Film 16 mm němý	Zvuk - šplouchání vody, vítr
Pokusy s hadrovým panákem. Potapěči na něj zavěšují závaží. Panák se potápí pod hladinu. Záběry pod vodou.	Komentátor m.o.: /popis pokusu a jeho výsledku./

28

Dopadne na dno. Zaboří se do bahna, nebo zůstane ležet na jeho povrchu ? Potapěči víří bahno a nechají kal usadit. Záběry z výsledku pod vodou.

- -

37. - němě

Doktor Hruška se vynořuje z vody se síťkou na drobné organismy, vyléza na člun a potapěči pádlují ke břehu.

Zvuk - šplouchání vody, vítr

Komentátor m.o.:

Čtvrtý průzkumný den věnovaný výzkumu života v Čertově jezeře.
Jaký byl lov ? Zdá,se, že kořist hydrobiologa dr. Hrušky není příliš. veliká.

- -

38.

Film 16 mm dvoupás

Dr.Hruška vystupuje na břeh a přechází ke své přenosné laboratoři.

Zvuk - dvoupás

Dr.Hruška:

Moc tam toho opravdu nebylo. Ale život tu přece jenom je. Není to úplně mrtvá voda. Viděl jsem čelky, žáby i drobné kleštanky, podobné znakoplatkám, chrostíky, a na dně jsem viděl klikaté cestičky v haně způsobené .... Ryby tu nežijí, ani nemohou žít.
/Vysvětluje co je příčinou postupného okyselování jezera. Hovoří i o proudění vody a vírech. Seznamuje nás s výsledky rozboru vody a vůbec s vědeckými záběry z průzkumu života v jezeře./

- -

39.
Film 16 mm němý

Potapěč Vonka se svými přáteli se připravuje na břehu u taborového ohně. Naposled ještě zkouší svého podvodního skůtra. Ostatní se přápravují k sestupu pod vodu. Člun vyplouvá se zátoky. Potapěči se ponořují pod hladinu. Jízda skůtrem pod vodou. Fantastické záběry stromů a kořenů.

Zvuk - šplouchání vody, vítr, hovor

Zvuk - skůtr v chódu

Podivný kovový předmět na dně jezera zřejmě vojenského původu. /Předmět jsme nalezli už při první obliňce jezera. Předpokládáme ,i další nálezy./ Vytahování předmětu z vody.

Komentátor m.o.:
Pátý průzkumný den.
/Přejevuje se únava. Potápění do velkých hloubek v ledové vodě vysiluje. Člověk rychle ztrácí kalorie. Je nutné se stále ohřívat u ohně. Nicméně potapěči se připravují na další sestup pod vodu. Je nutné propátrat poslední úseky jezera. Dnes jsme měli štěstí. Objevili jsme na dně kovový předmět nepravidelného tvaru nahoře zaletovaný a další nálezy./

- -

30

40.

Film 16 mm dvoupás
Potapěč Voňka se vynoří vedle člunu a přidrží se ho rukama. Sundává ochranou masku. Vydechne a hovoří ke kameře.

Zvuk - dvoupás

Voňka:
/Informuje o posledních nálezech v jezeře, o hloubce, ve které byly předměty nalezeny. Předměty se pokusí vytáhnout. Kočár s hraběnkou ani vozku na kozlíku neviděli./

Když skončí, opět se ponoří pod vodu. Záběr na vlnící se hladinu.

Zvuk - šplouchání vody

Komentátor m.o.:
/pověsti jsou tedy vyvráceny. Sami jste se mohli přesvědčit na vlastní oči. Ale abychom byli důslední - je tu jedna stopa. Vzpomínáte si, co říkal dřevorubec s. Greiner ? Vozka se prý neprolomil na Čertově, ale na Černém jezeře. Muselo se to stát někde u přístupové cesty a jestli se to opravdu před šedesáti lety stalo, musí být povoz zanešen několikametrovou vrstvou bahna. Proto jsme se přestěhovali na Černé jezero a použili nejmohutnějšího technického prostředku.

- -

41.

Zvuk - hluk sacího bagru při práci, šplouchání vody.

Film 16 mm němý
Sací bagr Čs. loděnic při práci na Černém jezeře.

31

Spouštění sacího zařízení s vojenských kovových prámů do vody. Práce bagru. Pátrání potapěčů pod vodou po usazení zvířeného bahna. Čisté skalnaté dno. Záběry možných nalezených předmětů.

Komentátor m.o.:

/sací bagr Čs. loděnic na přemisťování tekutých materiálů, zvaný "dvacítka". Pracovníci tohoto závodu nám vyšli vstříc a vyzkoušeli své výrobky na Černém jezeře právě v době, kdy jsme tam podnikali výzkumy. Na důležitých místech Černého jezera přemístili bahno až do vzdálenosti 60 metrů. Když se bahno usadilo, spatřili naši potapěči dno jezera, tak, jak je dosud nikdo neviděl. Holou skálu. Nalezli tam .... , nebo nenalezli nic.

- -

42.

Film 16 mm dvoupás

Nutno točit poslední den expedice. Je tedy nutné na tento den zajistit zvukovou kameru.

Na břehu jezera sedí reportér s vedoucím potapěčů Petrem Karhanem a hydrobiologem dr. Hruškou.

Na břehu na stanových dílcích je malá improvizovaná výstavka všech předmětů, vylovených z Čertova jezera.

Zvuk - dvoupás

Reportér:

Náš průzkum skončil. Chtěli bychom vás ještě informovat o všech nálezech a výsledních. Výsledky této expedice po zpracování samozřejmě předáme pracovníkům Ochrany přírody i Horské službě a všem vědeckým ústavům, které o ně projeví zájem. Našli jsme tu ....

Reportér + Petr Karhan:

/Ukazují na jednotlivé předmětv identifikují je. A vysvětlují v jaké hloubce byly nalezeny. A další výsledky ?/

43\. **Dr.Hruška:**

/Vědecké závěry odpovídají s konečnou platností na všechny báje a pověsti. Výsledky výzkumu života v obou jezerech. Vysvětlení, proč v Čertově jezeře nežijí žádné ryby a v Černém jsou už na vyhynutí. Co se proti tomu dá dělat a jak ryby zachránit. Odpovídá na pověsti o léčivých pramenech, tajemných vírech atd./

44\. **Reportér:**

/Jeho závěry jsou zatím pouze přibližné. Doplníme po ukončení expedice./

Takové jsou tedy výsledky naší výpravy. Troufám si říci, že souboj s čertem jsme vyhráli. Možná, že

Reportér : /pokr./
jste trochu zklamáni. Hraběnku, ani vozku, ani napoleonské vojáky jsme nenašli. Ale jak nám říkal docent Jerie, při bádání je i negativní výsledek dobrým výsledkem. Ono je opravdu vždycky dobré přesvědčit se na vlastní oči, viďte. A to tihle mladí dokázali. A až sem přijedete někdy i vy, ať se vám tu líbí. Je tu krásně. Ale v jezeře se pro jistotu raději nekoupejte. Stejně je to zakázané.

Po posledních slovech reportéra zdvih na jezerní stěnu nad Černým jezerem. Mezi skalami a vrcholy stromů se ještě bělá sníh. /?/

Hudba - závěrečná.

Dvojexpozicí titulky:

/Československá televize/ event. ČT

-redakce Zvědavé kamery -
uvedla
TAJEMSTVÍ ČERTOVA JEZERA .

Námět a scénář: Vladimír Branislav a Jindřich Bernerd
Spolupracovali: potapěči Svazarmu Praha
útvar Pohraniční stráže
členové Horské služby Šumava
Čs. loděnice np. Praha
pracovníci Ochrany přírody
Ústav soudního lékařství lékařské fakulty v Plzni
občané Železné Rudy a okolí.

34

Hovořili:

Střih:
Zvuk :
Hudba:
Asistent režie: Dagmar Renéltová
Vedoucí výrobního štábu: Jindřich Bernard
Kamera: Jiří Beňrník a Richard Bezděk
Režie.: Milan Tomsa

Zatmít

Hudba končí

ČTVRTEČNÍ LIST VŠECH PRAŽANŮ

Večerní Praha

30 haléřů

25. června 1964 ROČNÍK X • Č. 148 (2841)

Za tajemstvím jezer

Praha (Od našeho dopisovatele). Dnes odjela skupina pracovníků Čs. televize a pražských sportovních potápěčů na Šumavu, kde bude provádět průzkum Černého a Čertova jezera. Jejich hlavním úkolem je natočit dokumentární film, kterým chtějí odhalit tajemství a legendy obou jezer. Čs. loděnice v Praze zapůjčily moderní technickou aparaturu na měření hloubek a větších utopených předmětů a odsávací zařízení k odstranění bahnitého nánosu.

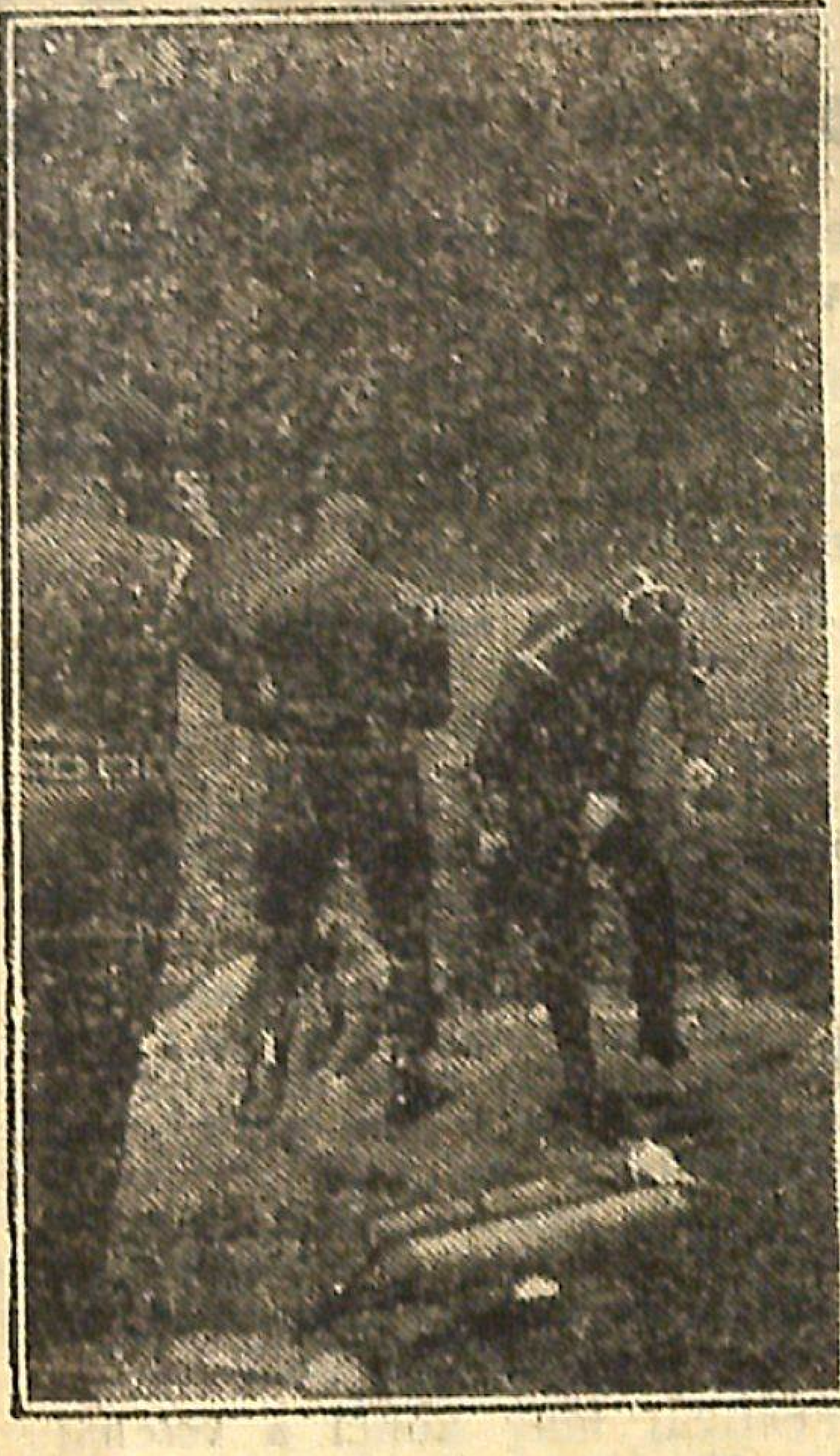
Pátek 26. června 1964 SVOBODNÉ SLOVO

ková, T. Srubař, J. Horáček aj.

● **Černé a Čertovo jezero na Šumavě** jsou odedávna obestřeny tajemstvím a legendami. Včera se vypravila k oběma jezerům skupina televizních pracovníků a pražských sportovních potápěčů, aby zde natočila dokumentární film. Pro práci na bahnitém dně jezer je výprava vyzbrojena zvláštním nářadím, jež zapůjčily Čs. loděnice v Praze.

● Za výkladní skříní prodejny České sklo

JEZERA TAJEMSTVÍ

V posledních dubnových dnech přijela k šumavským jezerům neobvyklá návštěva. Několik pracovníků Čs. televize a skupina pražských sportovních potápěčů zahájili přípravné práce k natočení dokumentárního filmu, který má odhalit tajemství obou jezer. Tenkrát předběžně prozkoumali dna obou jezer a stanovili úseky, kde se potápěči budou potápět a filmovat. Ve čtvrtek vyrazili k jezerům znovu. Petr Karhan, Josef Hergl, dr. V. Hruška a Vladimír Bitmann.

Lidská fantazie dala oběma šumavským jezerům názvy vyvolávající tajemné představy. Jsou vklíněna do mohutné, působivé scenérie šumavských hor a opředena mnohými legendami a pověstmi, které uplynulá dvě desetiletí ještě více rozmnožila. Asi proto, že k nim nebyl přístup. Až letos sem začaly opět proudit skupiny turistů.

Příroda se brání

Je chladné dubnové ráno. Na břehu Černého jezera se rozhořela hranice dřeva, aby potápěči po výstupu z vody se měli kde ohřát. Teplota vody 20 m pod hladinou se i v horkém létě pohybuje kolem 4 °C. Prvá obhlídka jezera a měření hloubky z člunu ukazuje, že dno klesá až do 40 m.

Čtyři potápěči navlékají přiléhavé černé neoprenové obleky se žlutými pruhy.

Poslední kontrola dýchacího přístroje, zopakování bezpečnostních opatření a domluvených signálů pod vodou. Dvě černožluté postavy se noří do modrozelených, chladných vod. Druzí dva zůstávají ve člunu. Jsou v pohotovosti, ve střehu, připraveni v každé chvíli pomoci svým přátelům. Pozorují vystupující bubliny vydechovaného vzduchu a kontrolují čas.

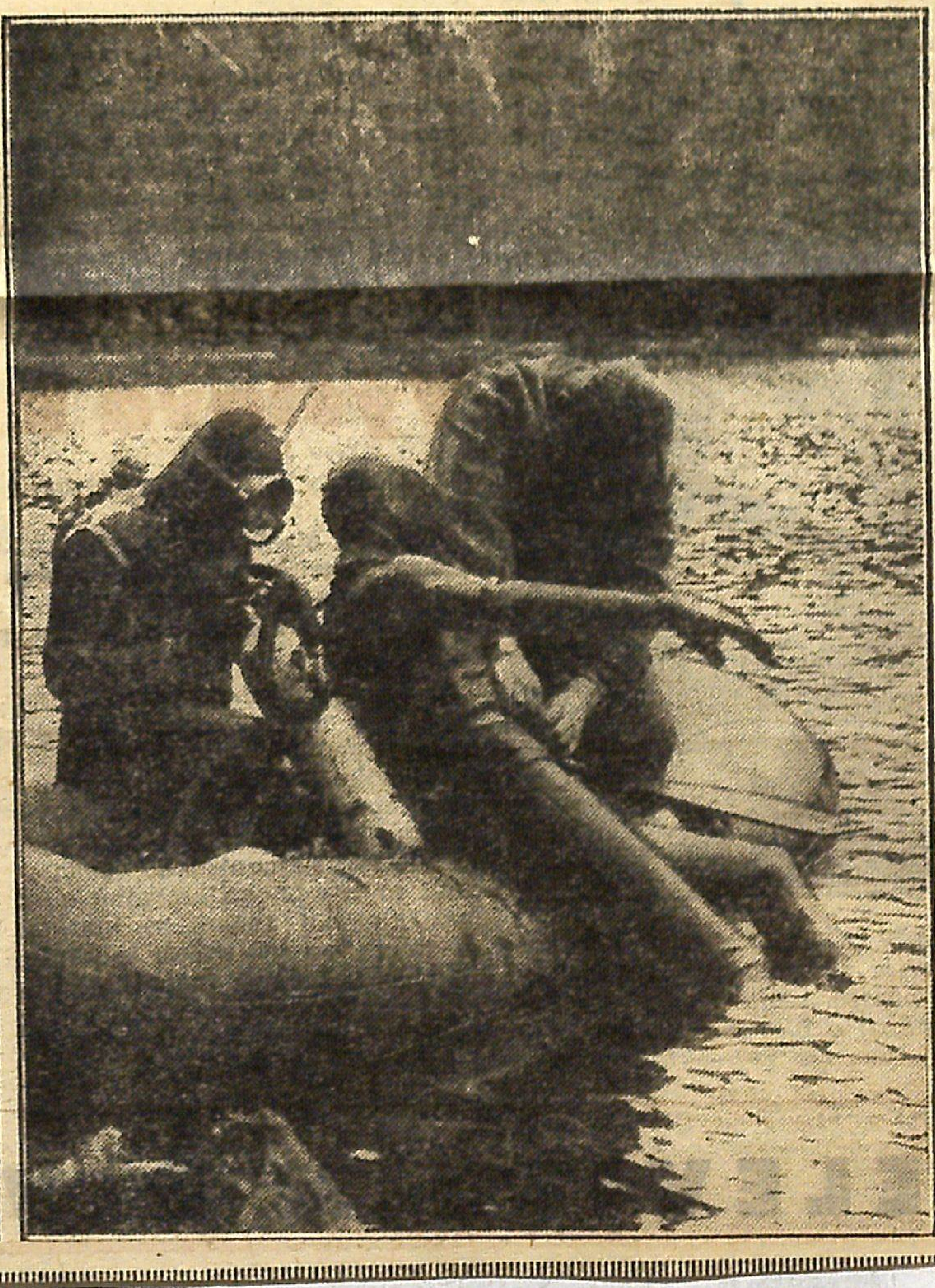
Od rána vytrvale prší. Příroda nepřeje několika lidským odvážlivcům nahlédnout do míst, která až dosud zůstávala nedotčena. Déšť se mění v příval ledových krup a v několika minutách v hustou sněhovou vánici. Jen potápěči dole si tuto skutečnost neuvědomují. Jejich pozornost je soustředěna na dno jezera.

Svět ticha

Potápěče pohlcují hloubky říše, kterou charakterizoval Francouz Cousteau, průkopník potápěčů moderní doby, jako svět ticha. Klid hlubin přerušuje pouze zvuk vydechovaného vzduchu, vznášející se jako velká bublina zvolna ke hladině, kde se drobí na desítky drobných bublinek. Hloubkoměr ukazuje 5 m. Oblast vysokých žlutých travin jakoby sluncem vyprahlých končí. Otevírá se pohled na bizarní prales napadaných stromů, propletených do nepřehledné změti. Nahoře nad hladinou skončila sněhová vánice. Slunečním paprskům se na krátkou chvíli podařilo proniknout do jezera. Dlouhé světlé pruhy slunce se lámou o kmeny stromů a kreslí uklidňující stínohru. Ale tento úsměv netrvá dlouho.

Několik balvanů a prudký spád dolů do tmavomodrého neznámého šera. Hloubka 10 m, spád pokračuje. Několik kmenů pokrytých šedým zákalem. Tlak na uši je nyní velmi citlivý. Je třeba se zastavit a několikrát polknout. Bolest povoluje. Hloubkoměr klesá na 14 m. Viditelnost se zkracuje. Šero houstne. Stěna stále klesá dolů do tmy... 20 m. Znovu se dostavuje nepříjemný tlak a při jeho vyrovnání se ozve praskavý hvizd v uších. Přiblížila se rovná část dna pokrytá jemným bahnem, které víří při sebemenším pohybu.

Tam dole, v hloubce 25 m nebo 30 m, si člověk uvědomuje svou závislost na příteli, který pluje vedle, na viditelnou vzdálenost. Bezpečnost jednoho závisí na pozornosti a akceschopnosti druhého. Přítomnost druha dává jistotu, zbavuje potápěče tísnivého, nepříjemného pocitu neznámého nebezpečí

Stopy člověka

Je těžké vyrvat jezeru jeho tajemství. Dovede se bránit. Dno je pokryto vrstvou bahna, která se zvyšuje s přibývající hloubkou. Jeho jemná, rosolovitá hmota otevře svou náruč všemu, co klesne pod hladinu. Úkol, najít utopené předměty nebo osoby, je velmi těžký.

V tom bahně zmizel pravděpodobně i vozka s koňským či volským potahem, který podle ústního podání jednoho zimního podvečera přejížděl po zamrzlém jezeře a propadl se s celým povozem. Možná že ústní podání a lidská fantazie vykonaly své a tato příhoda patří jen k černým hodinkám se strašidelnými příběhy, které dovedou obyvatelé okolních městeček a vesnic vyprávět s živou barevností. Ale je možné, že vozka opravdu odpočívá se svým povozem v hluboké, ledové náruči jezera...

Čertovo jezero je dnes mrtvé jezero. Voda je průzračná, křišťálově čistá, ale její složení nepřeje životu. V Černém jezeře jsou příznivější podmínky. Žijí zde pstruzi a alpští siveni. Ale ani pro ně není život v jezeře lehký a další vývoj způsobí pravděpodobně jejich úplné vyhynutí.

Pracovníky televize a sportovní potápěče však zajímaly především stopy člověka. Jsou místa v jezerech, kde tyto stopy jsou velmi zřetelné, a naopak, kde je nutné po nich trpělivě a houževnatě pátrat. Předběžný průzkum ukázal, že především Černé jezero bude nalezištěm různých předmětů utopených náhodou i vědomě.

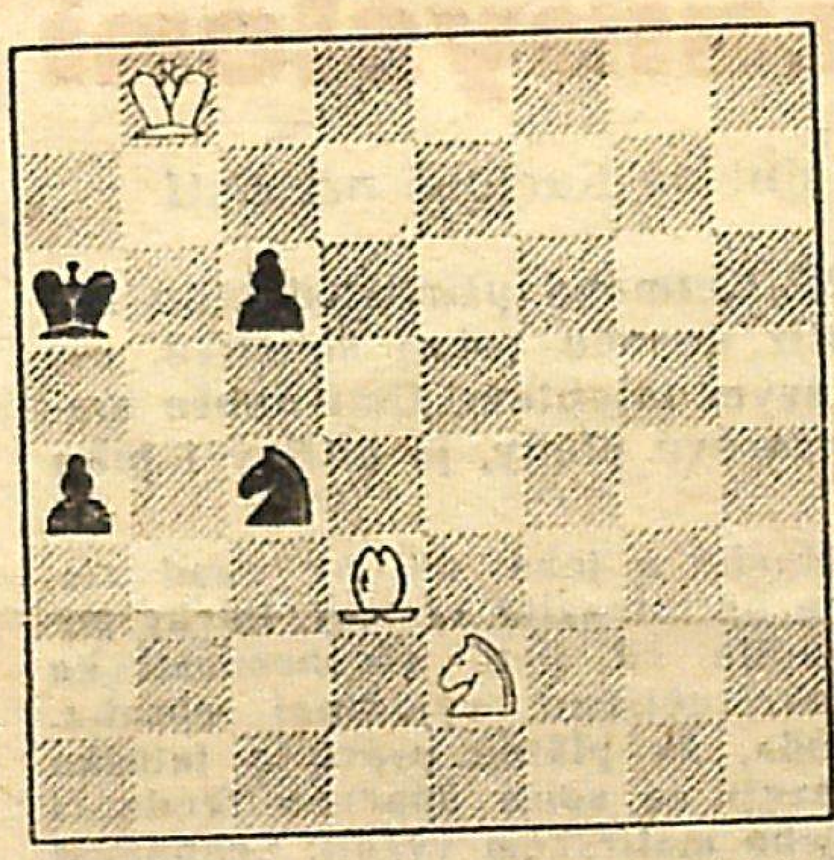
Podaří se najít některého z utopenců, kteří skončili svou životní pouť ve vodách těchto jezer? Někteří odborníci jsou toho názoru, že mrtvola člověka by za určitých podmínek ve spodních chladných vrstvách těchto jezer, s přihlédnutím ke složení vody, mohla i po dlouhých letech zachovat svou základní konsistenci.

Ale to vše ukáže teprve další podrobný průzkum.

PETR KARHAN

Přijdete na to?

Vladislav Buňka z Kutné Hory
Originál pro čtenáře Večerní Prahy
Diagram 278:

Pomocné maty ve dvou tazích

Dvě snadné hry v echu, pokaždé začíná černý.

● **Řešení dvojtažky č. 277** (Kh2, Df3, Va6, Sa1, Sf7, Jd5, Je2; Ke5, Vb2, Sc4, Sf8, Jh3, Jh7, pěšci a3, d7, f6, h4) od sovětského úloháře **B. P. Avšerova:** 1. Jd5-c3, hrozí De4 mat. Na 1. ...d5 jde 2. Ve6 mat, na 1. ...Vb6, 2. Jb5 mat, na 1. ...V×e2+, 2. J×e2 mat, na 1. ...f5, 2. De3 mat, na 1. ...Jh3 — jakkoliv 2. Df4 mat, na Jh7-g5, 2. D×f6 mat a na 1. ...Sd3 (d5, ×a6), 2. Dd5 mat.

PRAZE V ÚTERÝ 30. ČERVNA 1964 ROČNÍK XX. – ČÍSLO 155. – 30 HAL.

Svobodné slovo

LIST ČESKOSLOVENSKÉ STRANY SOCIALISTICKÉ

Za tajemstvím jezera

PĚT ŽABÍCH MUŽŮ pražského potápěčského klubu prohledává v těchto dnech ledové vody Čertova jezera hluboké až 35 metrů. Je v nich dobře vidět, voda je čistá a průzračná, jen dole u dna je plno bahna, prý někde až devítimetrová vrstva. Inž. Dvořáček z pražských loděnic si zas hledí echografu. Přístroj zakresluje dno pomocí odrazu ultrazvukových vln. Na březích spatříš rozmístěné velké cedule s čísly, od jednoho k druhému přes celou hladinu napjatý provaz. Čtverec po čtverci postupuje tak průzkum Čertova jezera. Pamatujete se ještě na ty různé historky o jezeře, jež se tradovaly? Před časem jsme o nich psali i v našem listě. Potápěči tady ovšem už působili vícekrát. Když v roce 1954 utonul v jezeře 17letý chlapec, podařilo se ho vojenským potápěčům vylovit až po devíti dnech. Tělo zůstalo celkem neporušeno. Voda v hloubce má totiž jen 4 st. C a zabraňuje tak rychlému rozkladu organismu. Jste zvědaví na další podrobnosti? Zda se něco našlo nebo najde dole v hlubinách? Mají vody jezera zvláštní moc? I Čs. televize je zvědava. K dispozici má speciální podvodní kameru.

(jb)

39

PRÁCE
LIST REVOLUČNÍHO ODBOROVÉHO HNUTÍ
PRAHA
úterý 30. června 1964
číslo 155 • ročník XX. • 30 hal.

Za tajemstvím šumavských jezer

V neděli měli turisté v oblasti Černého a Čertova jezera na Šumavě o senzaci víc. Mohli se totiž stát svědky zahájení natáčení zajímavého televizního pořadu pro zvědavou kameru. Není tajemstvím, že šumavská jezera, zvláště pak Čertovo, jsou opředena nesčetným množstvím legend, z nichž jedna byla obnovena před několika léty, když se v Čertově jezeře utopil mladý pohraničník. Jeho mrtvola nevyplavala na hladinu. Místní občané v tom viděli potvrzení legendy, že jezero nevydává mrtvé. Usuzovali z toho, že tedy bude pravdivá i historka o tom, že na dně jezera je možno najít žebřiňák tažený párem koní, na němž sedí celá skupina německých vojáků. Údajně se s nimi měl při zimní cestě přes jezero prolomit led. Potápěči už před několika léty vzali šiřitelům dech tím, že utopeného mladíka museli vyprošťovat z kořenů a větví na dně jezera. Nicméně jezero je velmi zajímavé.

Po uvolnění oblasti jezer pro turisty se Černé i Čertovo jezero rázem staly nejvyhledávanější částí Šumavy. Proto se sem soustředil i zájem televizních pracovníků. Pořad, který tu za spolupráce svazarmovců natáčejí, se bude jmenovat „Tajemství Čertova jezera“ a televize jej uvede 4. srpna. Jak nám v krátkém rozhovoru prozradil režisér Vladimír Branislav, nepůjde zdaleka jen o televizní záležitost. Pořad samozřejmě nejnázorněji vyvrátí všechny legendy. Jeho hlavními aktéry bude pochopitelně pětice potápěčů, kteří budou filmovat pod vodou. Jde však ještě o něco jiného — o pomoc přírodovědcům S natáčením se totiž spojí podrobnější průzkum obou jezer, zejména jejich dna. Od našich loděnic si televizní pracovníci vypůjčili např. přístroj zvaný echolog, který je v podstatě ultrazvukovým zařízením, jehož pomocí se bude měřit hloubka i profil dna obou jezer. Při celé akci nechybí ani hydrobiolog dr. Hruška, jehož úkolem je pořídit dokonalé rozbory vody a zjistit příčiny toho, proč v Čertově jezeře není život, případně vyskytují-li se tam některé jeho nižší formy.

Televizní pracovníci se zdrží u jezer do 10. července. Budou tedy mít ještě hodně práce a budou ještě hezkých pár dní terčem zájmu všech návštěvníků jezer. V neděli to byl chvílemi zájem, který způsoboval obtíže při práci. Nepomohlo ani to, že si pracovníci skupiny prostor potřebný pro natáčení ohradili. Ale zvědavost — s tou už se musí při podobných akcích počítat. Ještě jednou upozornění pro ty, kteří neměli to štěstí vidět televizní pracovníky přímo při práci: Na shledanou u obrazovek 4. srpna.

ROSTISLAV DOSTÁL

Proletáři všech zemí, spojte se!

RUDÉ PRÁVO

ORGÁN ÚSTŘEDNÍHO VÝBORU KOMUNISTICKÉ STRANY ČESKOSLOVENSKA

V NEDĚLI 5. ČERVENCE 1964 | ČÍSLO 185 — ROČNÍK 44 (Právo lidu roč. 67) | CENA 50 HAL.

CO SKRÝVAJÍ ŠUMAVSKÁ JEZERA?

ŽELEZNÁ RUDA 4. července (ČTK) — V pátek v odpoledních hodinách ohlásili potápěči pražského Svazarmu nález několika beden na dně Černého jezera na Šumavě. Příslušníci Pohraniční stráže v rozhovoru se zpravodajkou ČTK uvedli řadu podrobností o tomto zajímavém nálezu a informovali rovněž o podobných objevech při průzkumu nedalekého Čertova jezera.

Předběžný průzkum Čertova jezera, které doposud nebylo zmapováno, byl zahájen 1. května na přání Čs. televize, která připravovala pořad o legendách a pravdě šumavských jezer pro svou »Zvědavou kameru«.

Členové pražského potápěčského klubu Svazarmu při Krátkém filmu již při příbřežních pracích postřehli v bahně různé předměty uložené v hloubce 5 až 10 metrů a propojené vzájemně spletenými šňůrami, z nichž některé vedou až do břehu. Při bližším propátrání počátkem tohoto týdne potápěči zjistili, že jde o menší bedničky a skříňky různých tvarů a druhů. Bedničky jsou dřevěné i kovové a jsou mezi nimi i duralové plechovky a volně položené nechráněné tritolové šišky. Řada nalezených bedniček a skříněk je uvázána na prknech, některé jsou volně uložené v bahně.

V pátek potápěči Svazarmu přešli na Černé jezero, kde je ve vodě značně lepší viditelnost. Již po hodině práce našli na dně větší zelenou bednu vojenského typu. Potopili se pro ni a pokoušeli se ji za držáky odtáhnout ke břehu. Protože však po kratší době přesunu začaly z bedny vycházet bublinky a bylo slyšet syčení, upustili od svého záměru a ponechali bednu nedaleko břehu ve vodě. Zelený nátěr bedny je místy odřený a pod ním se rýsuje černý ochranný nátěr, zřejmě proti působení vody. Uložení bedny svědčí o tom, že asi nebyla svržena ze břehu, ale dovezena na jezero a uložena v hloubce 8 až 12 metrů. Potápěči potom zjistili na dně jezera ještě další bedny podobného tvaru.

Protože všechny nálezy ukazují na to, že ve vodách šumavských jezer zřejmě ukryli prchající nacisté v posledních dnech války svou přítěž, předali svazarmovci další odborný průzkum jezer a vyzvednutí svých objevů potápěčům ministerstva vnitra.

□

Ministerstvo vnitra v této souvislosti upozorňuje, že dosud přístupná oblast kolem Černého jezera je od 4. července pro veřejnost až do odvolání uzavřena.

41

mladá fronta

DENÍK ČESKOSLOVENSKÉHO SVAZU MLÁDEŽE

Praha. Neděle 5 července 1964. – Cena 50 haléřů. – Ročník XX. – Číslo (5929) 160

Co se děje u šumavských jezer?

Do redakcí denních listů přišlo včera prostřednictvím Československé tiskové kanceláře toto stručné upozornění ministerstva vnitra:

„Minulý týden začala skupina svazarmovských potápěčů se štábem ‚Zvědavé kamery' Čs. televize natáčet film z okolí a ve vodách Čertova a Černého jezera na Šumavě. Jeden z útvarů Pohraniční stráže byl 3. července členy této skupiny upozorněn, že při průzkumu vod Černého jezera objevili svazarmovští potápěči v hloubce asi 10 m větší předměty. Ministerstvo vnitra upozorňuje, že dosud přístupná oblast kolem Černého jezera je od 4. července t. r. pro veřejnost uzavřena až do odvolání."

Na začátku celé historie byl dobrý nápad. Nápad, který se zrodil v redakci populárního televizního pořadu „Zvědavá kamera". Podívat se k šumavským jezerům, prozkoumat je a natočit film, který by objasnil a vlastně vyvrátil všechny legendy, jimiž jsou tato jezera obestřena.

Televizní pracovníci tedy sedli, prostudovali o jezerech všechno, co se dalo sehnat, napsali scénář a ve čtvrtek 25. června se redaktor pořadu Vladimír Branislav, režisér Milan Tomsa, kameraman Alois Jiráček a s nimi tucet dalších členů štábu objevili na břehu Čertova jezera.

Nebyli však sami. Spolu s nimi přijelo pět mladých mužů, kteří mají sehrát při průzkumu jezer hlavní roli. Jsou to pražští potápěči, jejichž jména nejsou čtenářům našeho listu neznámá. Patří mezi nevelký počet československých lehkých potápěčů, kteří při provádění svého sportu přinesli už našemu národnímu hospodářství i vědě mnoho cenných hodnot. V Mladé frontě jsme o nich psali, když vyprošťovali potopené stroje a lodi, když natáčeli podmořský film o životě v Černém moři, když hledali na černomořském dně živočichy a rostliny pro vědecký výzkum.

Pracovat pod hladinu šumavských jezer odjeli z nich Josef Mergl, Petr Karhan, dr. Václav Hruška, Zdeněk Voňka a Vladimír Bitmann.

Televizní diváci se tedy mají na co těšit — 4. srpna ve večerních hodinách uvidí výsledky společné práce televizních pracovníků a potápěčů. O tom, že se těšit skutečně mohou, jsme se přesvědčili v pátek přímo na místě.

Echolot v akci

Jeli jsme podle kouře, který vystupoval odněkud z útrob lesního masívu nalevo od asfaltky za Železnou Rudou. Naše průvodkyně Marie Merglová (později se představila v roli výborné potápěčky)

reportér mf byl při tom

tvrdila, že ten kouř nemůže být od nikoho jiného, to že prý si právě potápěči začínají vařit oběd, a svou jistotu opírala o pilnou četbu Karla Maye v dětských letech.

Jeli jsme tedy podle kouře z mayovek a dojeli jsme správně na místo. S tím rozdílem, že si potápěči nevařili oběd. Ten jim denně vozí ochotní a laskaví soudruzi pohraničníci. Kouř byl umělý a pocházel z mlhy, již si na hladině „Čerťáku" vyráběli šikovní televizní filmaři, protože do svého příběhu mlhu potřebují.

Kdo se poprvé ve svém životě objeví znenadání na břehu Čertova jezera, ztratí na okamžik dech nad tím, kolik krásy se tu tolik let skrývalo. Temně zelená voda jezera, klidná a tichá, na jedné straně velké kameny a z jihu a západu strmá, přestrmá stráň, hlavu musíš zaklonit. A v těchto dnech navíc špagátem obehnané tábořiště, dva muži Horské služby kvůli pořádku (kolem v tu dobu okounělo dobrých dvě stě turistů) a těsně na břehu (tak těsně, že jim první noc šplouchala voda až do stanů, takže museli u odtoku jezera vyhodit dvě prkna) několik stanů, mezi stany porůznu součástky svršků, láhve na stlačený vzduch, dřevěné bójky, ešusy, konzervy, láhve s kompotem a také utopená slečna. Utopená dovedla jednoho i jiné vyděsit, protože má oči v sloup a je skutečně utopená jako živá, i když je jen z gumy a vypůjčená od filmařů, a zde slouží výhradně k pokusům, jak se pod vodou chová utopencovo tělo.

Po jezeře právě bloumala gumová loď s echolotem. Echolot je zajímavá věcička. Na první pohled strašně jednoduchá — na boku lodi přivázané dvě zahnuté železné tyče, jedním koncem končí ve vodě v oválné kovové krabici, z druhé strany lezou tlusté kabely, které zase končí v lodi v kovové skříni. Laik na tom nic jiného nevidí, ale inženýr Dvořáček z Českých loděnic, který tu s tímto sovětským přístrojem pracuje, vám může ukázat šedomodré pruhy papíru popsané echolotem.

A ze záznamu zjistí, jaká je kde hloubka, jaký je profil jezerního dna i kde je usazeno bahno.

Konečně slunce

Potápěči měli v pátek slavnostní den. Byl to totiž první den, kdy se nad Šumavou potrhaly mraky, přestalo na celý den pršet a od časného rána svítilo na tábor i na vodu pravé horské slunce. I oblékali si černé neoprenové obleky, kukly, brýle i ostatní potápěčskou výbavičku s radostí úplně netajenou a jeden za druhým mizeli v šestnáctistupňové vodě.

Dosavadní průzkum Čertova jezera popírá už mnohou legendu. Žádný vozka i s vozem a koňmi, žádní zachovalí utopenci pohybující se pod hladinou ve vztyčené poloze. Zato ale velmi zajímavé výzkumy hydrobiologa dr. Hrušky o tom, zda je či není v jezeře život (stojí za to ještě se k nim vrátit), a dále bedničky a kovové krabice, některé navzájem propojené šňůrami. Jejich obsah bude zřejmě zajímat hlavně pyrotechniky. O tom svědčí i nález na dně volně ležících tritolových šišek.

V pátek bylo ale na Šumavě tak hezky, že se potápěči rozhodli podívat se odpoledne po povinné dvouhodinové poobědní pauze i o pár kilometrů dál, do vody „Čerňáku".

Pro dva gazíky ochotných pohraničníků je cesta k Černému jezeru otázkou slabé půlhodinky. Laik zde znovu zaplesal nad krásou šumavské krajiny, navíc si všiml, že „Čerňák" je větší než „Čerťák". Potápěči pak zaregistrovali, že voda je zde ještě o hodně průhlednější než v jezeře u tábořiště, takže tady se to bude potápět. Navlečení do namydleného neoprenu bylo proto ještě rychlejší než jindy. Josef Mergl, Václav Hruška, Zdeněk Voňka, Vladimír Bittmann a s nimi Marie Merglová j. h. se stávají prvními objeviteli.

Bedny na dně jezera

První nálezy putují na břeh. Zrezivělá kostra starodávné svítilny (tu si dáme před stan), malovaná vázička (ta je, Dášo, pro tebe), talíře, nerozbitná skleněná miska (bude dobrá na kompot), železný rošt (ten si vezmeme na ohniště). A vůbec by prý se zde dala dohromady celá kuchyň. I se sporákem.

Za několik minut však pohraničník na břehu zpozorní. Z jezera se vynoří hlava a křičí na břeh: „Pište si... ve směru na roh toho baráku..., hloubka asi deset metrů, bedna." Za chvíli se ozývá podobné hlášení

Netrvá to ani deset minut a z vody vystupují pomalu Mergl s Voňkou. Zřejmě něco vlečou. Postupně se objevují ramena, ruce a už je zřetelně vidět, že táhnou těžkou bednu. Je veliká asi jako někdejší vojenský kufřík, spáry jsou zality asfaltem. To je zatím všechno, co nálezci stačili pod vodou zjistit.

„Zpátky s tím!" Důstojník na břehu mává odmítavě rukou. Nedá se určit, co bedna obsahuje. Mohou tam být i výbušniny, které při nárazu nebo při otevření víka explodují. Bedna proto putuje zpět.

Ještě několik dalších beden objevili naši potápěči při svém krátkém a velmi letmém průzkumu. Je docela možné, že soustavné a pečlivé prohledání Černého jezera přinese další objevy. O tom, co se skrývá v tajemných bednách, je zatím těžko soudit. Může to být stará munice nebo výbušniny — to konečně zjistí pyrotechnici. Oblast jezer musí však být pro jistotu uzavřena.

V bednách se zaasfaltovanými spárami se však může skrývat i jiný materiál.

V každém případě mohou si potápěči připsat na konto svých úspěšných zásahů další kladnou položku. I kdyby se pod vodou Čertova jezera neobjevilo nic podstatného.

ZDENĚK DOMKÁŘ

PRÁCE
LIST REVOLUČNÍHO ODBOROVÉHO HNUTÍ
PRAHA
neděle 5. července 1964
číslo 159 • ročník XX. • 50 hal.

Tajemné předměty v Černém jezeře

PRAHA (čtk) — Minulý týden začala skupina svazarmovských potápěčů se štábem „Zvědavé kamery" Čs. televize natáčet film z okolí a ve vodách Čertova a Černého jezera na Šumavě.

Jeden z útvarů pohraniční stráže byl 3. července členy této skupiny upozorněn, že při průzkumu vod Černého jezera objevili svazarmovští potápěči v hloubce asi 10 m větší předměty.

Ministerstvo vnitra upozorňuje, že dosud přístupná oblast kolem Černého jezera je od 4. července t. r. pro veřejnost **uzavřena až do odvolání.**

★

Členové pražského potapěčského klubu Svazarmu při krátkém filmu již při příbřežních pracích postřehli u levého břehu v bahně různé předměty uložené v hloubce 5—10 m a propojené vzájemně spletitými šňůrami, z nichž některé vedou až do břehu. Při bližším propátrání počátkem tohoto týdne potápěči zjistili, že jde o menší bedničky a skříňky různých tvarů a druhů. Podobné bedničky byly zjištěny v Čertově jezeře. Jde patrně o výbušniny, protože potápěči viděli i volně položené tritolové šišky.

43

Zemědělské noviny

ÚSTŘEDNÍ ORGÁN MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ, LESNÍHO A VODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

Ročník XX — Číslo 160 | Praha, neděle 5. července 1964 | Cena 30 hal.

ZA LEGENDOU DO HLUBIN ČERNÉHO JEZERA

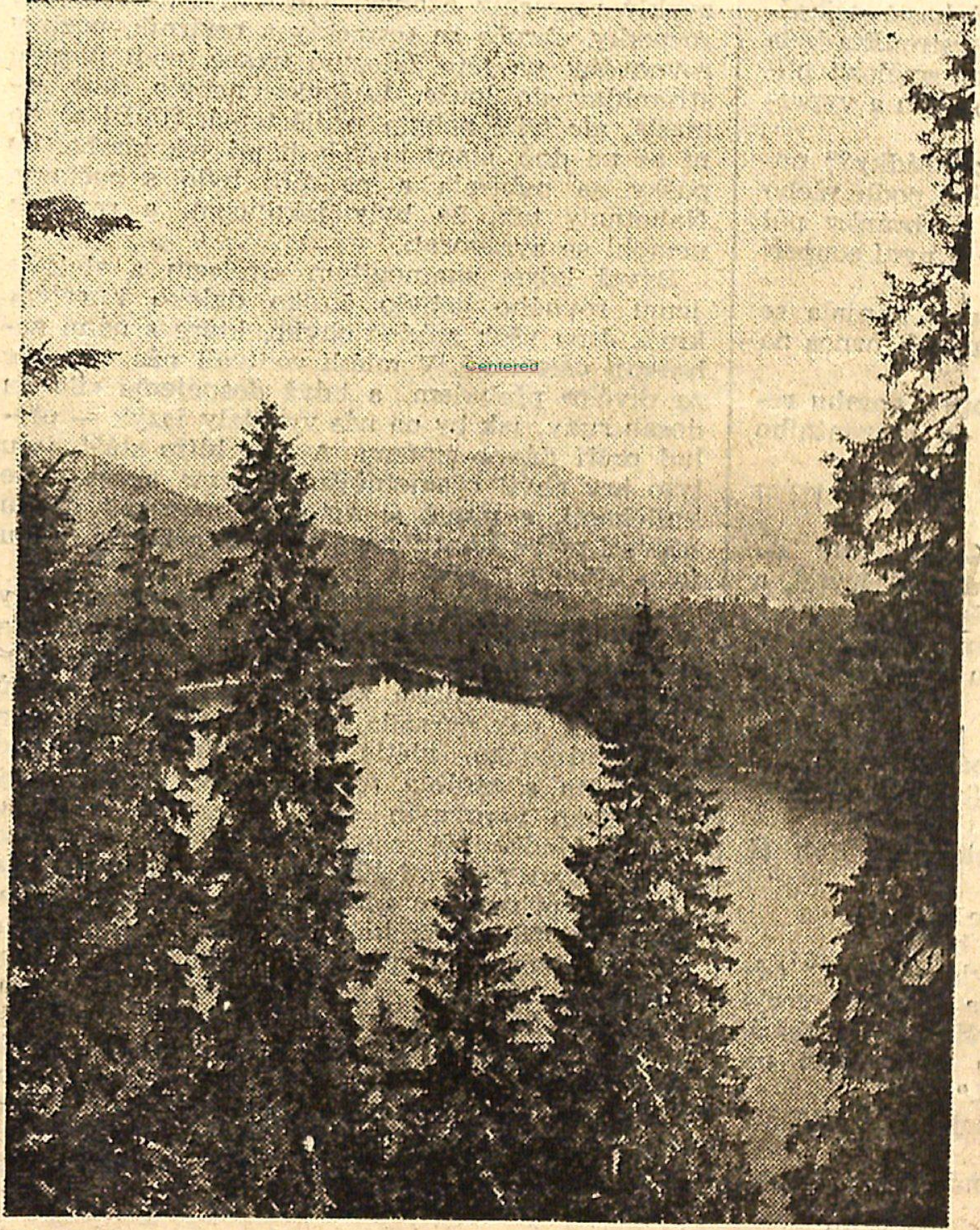
Jako zrcadlo zrcadlu jsou si podobna dvě šumavská jezera — Černé a Čertovo, obě posazená do tichého rámce lesů, který jim dodává trochu ponurého vzezření. Není divu, že odedávna se k ztraceným jezerům vztahovalo mnoho lidových pohádek, ale i pověstí a legend, v nichž leckdy bylo autentické jádro.

Nová doba přinesla i nové pověsti, jež obestřely Čertovo jezero zkazkami o mrtvých na jeho dně. Před nějakými osmi lety se v Pošumaví vykládalo, že v jezeře utonul mladý pohraničník a po jeho těle marně pátrala skupina ženijního vojska. Nakonec povolali z Bratislavy potápěče, který se ponořil do chladných jezerních hlubin deset, dvacet, třicet až čtyřicet metrů pod hladinu. Dlouho hledal než přece objevil utonulého pod věkovitým kmenem stromu.

Potápěč užasl: utonulý na něho působil dojmem živého člověka, ani známka po nějakém rozkladu. A potápěčův úžas se změnil v něco, co připomínalo fantastický sen: Na dně jezera spatřil celou skupinu mrtvých — nehybné postavy, které trčely v hlubinách. A dokonce celý vůz tažený koněm, jehož otevřené oko strnule hledí do temných stínů zakletého jezera. Potud pověst, která tehdy vzrušila celé jižní Čechy.

Krátce poté se podobné zkazky vyprávějí i o Černém jezeře. V jeho hlubině prý byly nalezeny konzervované mrtvoly hitlerovských vojáků, jejich zbraně a do bahna zabořené bedny s nezjištěným obsahem. Rozjitřená lidská fantazie spojila za několik let nato tuto legendu se zprávami o nálezech v rakouském Toplitzkém jezeře a říkalo se, že i sem do Černého jezera ukryli esesáci tajné říšské archívy a poklady z tzv. Hitlerovy alpské pevnosti. Tyto pověsti ovšem nebyly potvrzeny a naopak, tři potápěči - amatéři z Prahy, kteří se již v létě 1959 spustili do obou jezer, nic zvláštního nenalezli.

Naproti tomu ovšem byla vyslovena z vědeckých kruhů domněnka, že je možné, aby nízká teplota jezerní vody nasycené vysokým procentem taninu, pryskyřice a kysličníku uhličitého působila za nepřístupu vzduchu jako spolehlivý konzervační prostředek.

Černé jezero na Šumavě (foto ČTK).

A tak stále nikdo nedal spolehlivou odpověď na otázku, co vlastně čtyřicetimetrové hlubiny šumavských jezer skrývají.

Legendy se však houževnatě tradovaly dál a přeskočily hranice našeho státu. Tak v minulých dnech televize přijela natočit s potápěči záběry z hlubin jak Čertova, tak i Černého jezera. První průzkum vyzněl právě tak negativně jako kdysi pokus tří pražských amatérů. Avšak v pátek o půl dvanácté v hloubce asi deseti metrů pod hladinou objevila šestičlenná skupina svazarmovských potápěčů několik větších předmětů na jižní straně Černého jezera.

Protože nebylo vyloučeno, že jde o trhaviny, a že další průzkum může vést k novým objevům, byla oblast kolem jezera pro turisty dočasně uzavřena. Vedení akce se ujala Pohraniční stráž a již v sobotu se dostavili na místo pyrotechnici s profesionálními potápěči z Prahy.

Ačkoliv skutečný průzkum obou jezer byl včera teprve zahájen, přece jsou odborníci pevně přesvědčeni, že jejich hlubiny netají nic podobného jako jezero Toplitzké. Je možné a je dokonce pravděpodobné, že tu byl pohozen nějaký vojenský materiál a nikdo také nemůže vyloučit, že chladné vody skrývají i zbytky válečné kořisti ustupujících hitlerovských armád. Speciální průzkum vnese konečně jasno do všech legend, kterými posledni desetiletí šumavská jezera obestřela.

I. M. JEDLIČKA

LIDOVÁ DEMOKRACIE

ROČ. XX. - Č. 160 Cena 50 haléřů

ORGÁN ČESKOSLOVENSKÉ STRANY LIDOVÉ

Praha neděle 5. července 1964

Průzkum dvou šumavských jezer zahájen

Vydá Černé jezero své tajemství?

Minulý týden začala skupina svazarmovských potápěčů se štábem „Zvědavé kamery" Čs. televize natáčet film z okolí a ve vodách Čertova a Černého jezera na Šumavě. Jeden z útvarů Pohraniční stráže byl 3. července členy této skupiny upozorněn, že při průzkumu vod Černého jezera objevili svazarmovští potápěči v hloubce asi 10 m větší předměty. Ministerstvo vnitra upozorňuje, že dosud přístupná oblast kolem Černého jezera je od 4. 7. pro veřejnost uzavřena až do odvolání.

V sobotu v odpoledních hodinách, kdy nad šumavskými vrcholky chvíli svítilo slunce a za chvíli opět poprchávalo, zajišťovali příslušníci útvaru Pohraniční stráže ze Železné Rudy okolí Černého a Čertova jezera pod vrcholkem Špičáku. Potápěči Svazarmu, kteří zde pomáhali při natáčení televizního pořadu Zvědavá kamera, tu totiž objevili záhadné předměty. Od soboty odpoledne je okolí obou jezer klidné, jen příslušníci Pohraniční stráže střeží zatím neznámé tajemství v hlubinách. Ale již dnes v neděli se očekává, že bude zahájena akce, která povede k odhalení záhad pod hladinou šumavských jezer. Přijeli potápěči a pyrotechnici a byla učiněna všechna opatření, aby byla všestranně zajištěna bezpečnost při odkrývání neznámých předmětů. Od jezer byla do Železné Rudy postavena zvláštní telefonní linka, aby předávání nejnovějších zpráv do střediska, odkud budou řízeny práce na jezeře, bylo co nejrychlejší. Telefonní linka mezi Železnou Rudou a chatou u jezer byla v sobotu večer již dokončena.

Černé a Čertovo jezero na Šumavě jsou již po léta opředena tajemstvím. Už např. před časem se vyprávělo o tom, že na dně Čertova jezera jsou neporušená těla vojáků, kteří se zde utopili před několika sty lety. Dno Černého jezera je pokryto tzv. šidlátkovými loukami z různých porostů, šidlátky jezerními. Vzácná jezerní rostlina je i Zevar splývající. Vedle pstruhů se prohání ve vodě i šiven alpský. Čertovo jezero je však zcela bez života. Již dřívější průzkum dokázal ve vodě přítomnost kyseliny sírové, křemičité a huminové. Voda v jezeře je neobyčejně čistá, takže je vidět do poměrně velkých hloubek.

Zatím je těžko předem říci, co je skryto v hlubinách jezer ve výši více než 1000 m nad mořem. Je však zřejmé, že v týdnech, kdy se hroutila Hitlerova třetí říše, utíkaly přes Šumavu do tzv. alpské pevnosti poslední nacistické jednotky. Není vyloučeno, že, když již bylo jasné, že pro ně není záchrana, vhodili do šumavských jezer bedny nebo předměty, jež neměly za žádných okolností padnout do rukou vítězných spojenců. Tak je např. znám příkaz pražského gestapa, aby tajné dokumenty z Terezína byly dopraveny do Bavor. Tyto dokumenty zmizely beze stop. Jedna z cest do Bavor však vede přes Šumavu. Bylo by předčasně zatím dělat závěry nad tajemstvím, jež bude v nejbližších dnech odhaleno. Věříme, že naši potápěči budou na Černém a Čertově jezeře úspěšnější, než jejich rakouští kolegové na Toplitzském jezeře v Alpách, kde zatím nebyly vyloveny očekávané bedny s nacistickými tajnými archivy, jež tam měly být údajně ukryty.

R. STRÖBINGER a V. ŠRÁMEK

44

PRÁCE

LIST REVOLUČNÍHO ODBOROVÉHO HNUTÍ

PRAHA

neděle 5. července 1964 • • • číslo 159 • ročník XX. • 50 hal.

Tajemné předměty v Černém jezeře

PRAHA (čtk) — Minulý týden začala skupina svazarmovských potápěčů se štábem „Zvědavé kamery" Čs. televize natáčet film z okolí a ve vodách Čertova a Černého jezera na Šumavě.

Jeden z útvarů pohraniční stráže byl 3. července členy této skupiny upozorněn, že při průzkumu vod Černého jezera objevili svazarmovští potápěči v hloubce asi 10 m větší předměty.

Ministerstvo vnitra upozorňuje, že dosud přístupná oblast kolem Černého jezera je od 4. července t. r. pro veřejnost **uzavřena až do odvolání.**

46

PRÁCA
DENNÍK REVOLUČNÉHO ODBOROVÉHO HNUTIA
ČSSR
50 hal.
Nedeľa 5. júla 1964 Ročník XIX. Číslo 160****

Čo sa skrýva v jazerách na Šumave?

Praha čtk) — Minulý týždeň začala skupina sväzarmovských potápačov so štábom „Zvedavej kamery" Čs. televízie nakrúcať film z okolia a vo vodách Čertovho a Černého jazera na Šumave. Jeden z útvarov Pohraničnej stráže bol 3. júla členmi tejto skupiny upozornený, že pri prieskume vôd Černého jazera objavili sväzarmovskí potápači v hĺbke asi 10 m väčšie predmety. Ministerstvo vnútra upozorňuje, že dosiaľ prístupná oblasť Černého jazera je od 4. júla t. r. pre verejnosť uzavretá až do odvolania.

Orgán Slovenského ústredného výboru ČSM Cena 30 hal

Smena

NEDEĽA 5. JÚL 1964 Ročník XVII. Číslo 160.

Upozornenie Ministerstva vnútra

Minulý týždeň začala skupina sväzarmovských potápačov so štábom „Zvedavej kamery" Čs. televízie nakrúcať film z okolia a vo vodách Čertovho a Černého jazera na Šumave.

Jeden z útvarov pohraničnej stráže bol 3. júla členmi tejto skupiny upozornený, že pri prieskume vôd Černého jazera objavili sväzarmovskí potápači v hĺbke asi 10 m väčšie predmety.

Ministerstvo vnútra, upozorňuje, že dosiaľ prístupná oblasť Černého jazera je od 4. júla t. r. pre verejnosť uzavretá až do odvolania. (čtk)

RUDÉ PRÁVO
ORGÁN ÚSTREDNÉHO VÝBORU KOMUNISTICKEJ STRANY ČESKOSLOVENSKA
NEDEĽA 5. JÚLA 1964 | ČÍSLO 185 ● ROČNÍK 44 (Právo lidu roč. 66) | CENA 50 HAL

Oblasť pri Čiernom jazere uzatvorená

Minulý týždeň začala skupina sväzarmovských potápačov so štábom „Zvedavej kamery" Čs. televízie nakrúcať film z okolia a vo vodách Čertovho a Černého jazera na Šumave.

Jeden z útvarov pohraničnej stráže bol členmi tejto skupiny 3. júla upozornený, že pri prieskume vôd Černého jazera objavili sväzarmovskí potápači v hĺbke asi 10 m väčšie predmety.

Ministerstvo vnútra upozorňuje, že dosiaľ prístupná oblasť Černého jazera je od 4. júla t. r. pre verejnosť uzavretá až do odvolania.

50

ĽUD v nedeľu
ORGÁN STRANY SLOVENSKEJ OBRODY
Nedeľa 5. júla 1964
Roč. XVII. • Č. 160a • Cena 50 hal.

Čo skrývali vody?

Praha (č) — Minulý týždeň začala skupina sväzarmovských potápačov so štábom „Zvedavej kamery" Čs. televízie nakrúcať film z okolia a vo vodách Čertovho a Čierného jazera na Šumave. Pri prieskume vôd objavili sväzarmovskí potápači v hĺbke asi 10 m väčšie predmety. Ministerstvo vnútra upozorňuje, že dosiaľ prístupná oblasť Čierného jazera je od 4. júla t. r. pre verejnosť uzavretá až do odvolania.

51

průboj

NEDĚLE ★ ORGÁN SEVEROČESKÉHO KRAJSKÉHO VÝBORU KSČ

5. ČERVENCE 1964 - ČÍSLO 160 ROČNÍK 16 (CESTA MÍRU, ROČ. 13) PNS 58 CENA 50 HAL

Záhadné předměty v Černém jezeře

PRAHA (ČTK) — Minulý týden začala skupina svazarmovských potápěčů se štábem „Zvědavé kamery" Čs. televize natáčet film z okolí a ve vodách Čertova a Černého jezera na Šumavě. Jeden z útvarů Pohraniční stráže byl 3. července členy této skupiny upozorněn, že při průzkumu vod Černého jezera objevili svazarmovští potápěči v hloubce asi 10 m větší předměty.

Ministerstvo vnitra upozorňuje, že dosud přístupná oblast kolem Černého jezera je od 4. července t. r. pro veřejnost uzavřena až do odvolání.

52

*** Proletáři všech zemí, spojte se!

RUDÉ PRÁVO

ORGÁN ÚSTŘEDNÍHO VÝBORU KOMUNISTICKÉ STRANY ČESKOSLOVENSKA

V ÚTERÝ 7. ČERVENCE 1964 | ČÍSLO 187 — ROČNÍK 44 (Právo lidu roč. 67) | CENA 30 HAL.

Za tajemstvím šumavských jezer

ŽELEZNÁ RUDA 6. července (ČTK) — V pondělí se sešli u Čertova jezera na Šumavě na společné besedě členové potápěčského pražského klubu Svazarmu při krátkém filmu a 11členná skupina potápěčů ministerstva vnitra.

Pražští svazarmovští potápěči, kteří objevili v Čertově jezeře na 10 místech záhadné předměty propojené dráty a v Černém jezeře v hloubce 8 až 10 m několik beden vojenského typu, informovali potápěče z povolání o svém nálezu a podmínkách práce pod vodou obou jezer.

Skupina potápěčů ministerstva vnitra přebírá počínaje pondělkem všechny další práce při odborném průzkumu jezer a vyzvedávání dosavadních i event. dalších nálezů. Vedoucí pražských svazarmovských potápěčů na besedě prohlásil, že všechny předměty objevené v Čertově jezeře označili bójkami. Všechny předměty nalezené v Čertově jezeře jsou uloženy mezi spletí kořenů, do jezera spadlých stromů a balvany na jezerním dně, jehož svah činí asi 55 st.

Nadporučík Vávra, velitel skupiny potápěčů ministerstva vnitra, blahopřál pražským svazarmovcům k jejich velké práci při průzkumu jezer a řekl mj.:

»Dokázali jste udělat kus velké práce. Nyní na základě vašich objevů budeme pokračovat společně s pyrotechniky ve vaší práci s naší střední potápěčskou výzbrojí a pokusíme se objevené předměty vyzvednout, zjistit druh v jezerech ukrytých náloží a zneškodnit je, aby neohrožovaly bezpečnost tohoto překrásného koutu Šumavy.«

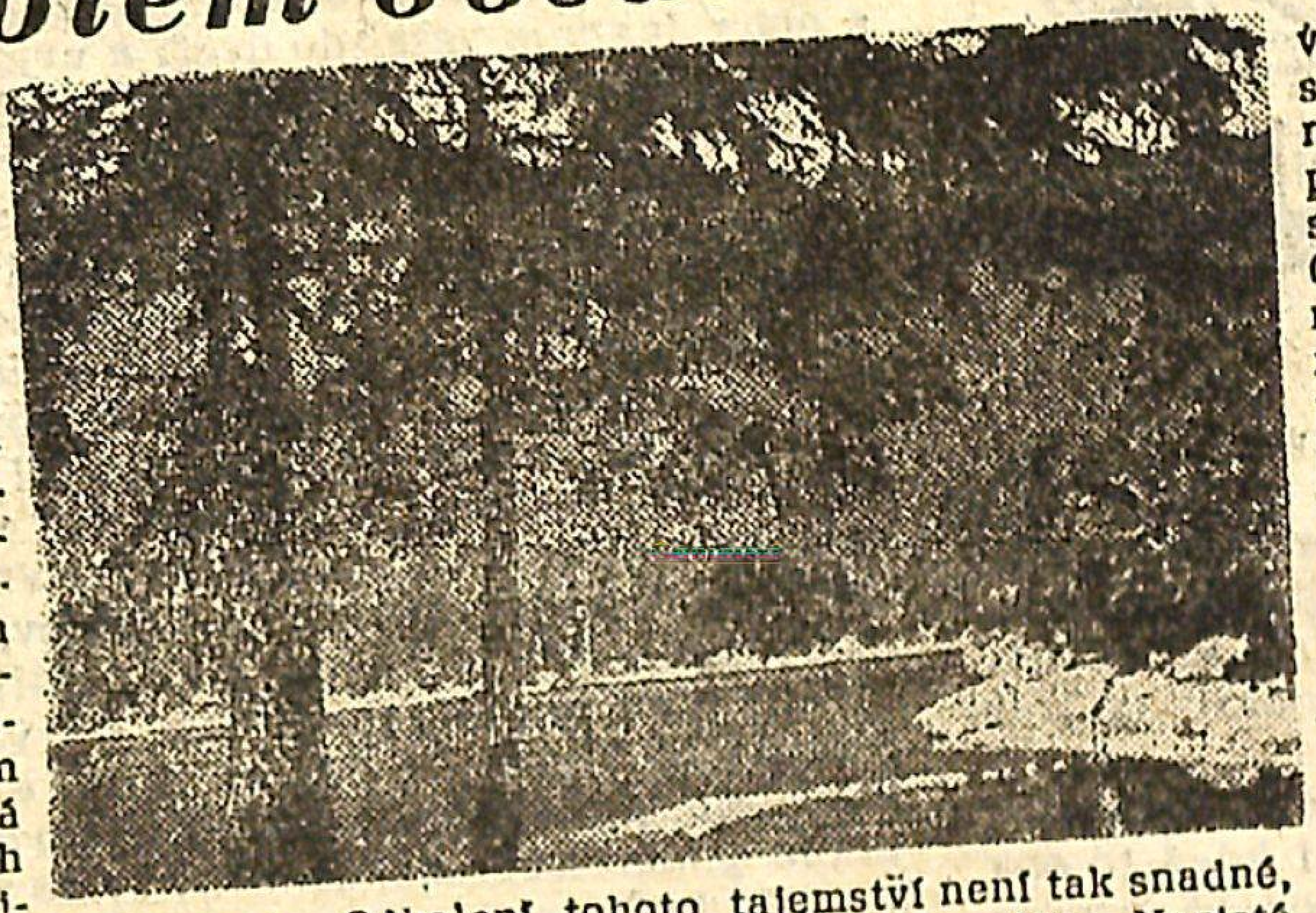
Potápěči si na besedě vyměnili ještě informace o poměrech ve vodách obou jezer.

Turistický ruch kolem obou jezer ustal, zatímco potápěči ministerstva vnitra si začínají organizovat přípravy ke své práci.

53

S S 7/7.64

Dohady kolem obsahu šumavských jezer

ČERNÉ jezero, největší a nejkrásnější ze šumavských jezer, umístěné v ledovcovém koutě starém podle odhadu geologů 10 až 20 000 let, se v těchto dnech probudilo ze svého hlubokého spánku. Jeho poklidné malebné okolí se zahemžilo lidmi, které sem nepřivedla obvyklá turistická vášeň. Jezero, obestřené již dlouho tajemstvím nejrůznějších zkazek a pověstí, je po nedávném prohledání töplického jezera v Rakousku již druhým evropským povodím, jež má vydat svědectví o nacistických zbraních a snad i tajných spisech, které byly v posledních válečných dnech ukryty do vodotěsných obalů a ponořeny do vody.

Když jsme přijeli do Železné Rudy, dověděli jsme se, že je k Černému i Čertovu jezeru uzavřený přístup. Vojenské hlídky k nim bez zvláštního povolení z bezpečnostních důvodů nikoho nepouštějí. Gazíkem, vezoucím příslušníky Pohraniční stráže k státní hranici, jsme se dostali alespoň na vrcholek Špičáku, kde je hlavní štáb pracovníků, pověřených prozkoumat jezera. Naděje, že se po příjezdu dozvíme něco senzačního o obsahu nalezených beden, však byla rychle zklamána. Odhalení tohoto tajemství není tak snadné, jak by se na první pohled zdálo. Nacisté se totiž postarali tritolovými náložemi o to, aby nepadly do rukou nepovolaným zájemcům.

Jak se vůbec na záhadné bedny přišlo? Nedávno se rozhodla Čs. televize natočit pro Zvědavou kameru vědecko-populární pořad „Pravda a legendy o Černém jezeře". Najali si k tomu účelu několik potápěčů Svazarmu, kteří při své práci pod hladinou nečekaně narazili kromě na bahno, jezerní faunu a flóru i na několik — beden. Svůj nález oznámili bezpečnostním orgánům, které k šumavským jezerům povolaly 11členný oddíl potápěčů ministerstva vnitra. Ti našli v hlubinách různé nacistické zbraně, zrezavělé přilby a jinou přítěž, jež němečtí vojáci při útěku v posledních dnech války odhodili do vody. Ověřili si však také přítomnost beden různých velikostí a z různých materiálů, mezi nimiž plavaly volně naházené tritolové nálože. Když nacisté zajišťovali bedny takovým způsobem, nevložili do nich i výbušninu, která by znemožnila jejich otevření? Je nutná opatrnost. Proto byli povoláni pyrotechnici. Bedny, které se nalézají v obou jezerech porůznu v hloubce 5 až 12 m, budou pod vodou nejdříve ohledány a po vyzvednutí rentgenovány, aby se předešlo jakýmkoliv zbytečným ztrátám na životech. Umožní nějaké zajímavé odhalení nebo bude v bednách jen nic neříkající válečný odpad? Fotografie, pořízené včera pod vodou, naznačují, že v mnoha z nich budou pravděpodobně jen náboje.

Včera večer přijeli na místo průzkumu pyrotechnici ministerstva vnitra. Prohlásili, že jde zřejmě o ženijní nálože v plechovém obalu, obsahující pravděpodobně tritol. Toto náloživo neztrácí schopnost k výbuchu až 25 let. Proto bude třeba přerušit pod vodou vedení mezi náložemi, zjistit, zda nejsou zajištěny proti zvednutí a teprve pak bude lze rozhodnout, jak je odstranit.

J. LION (Železná Ruda)

54

VP 7/7.64.

Ze Železné Rudy telefonuje dnes před polednem náš redaktor Fr. Kaucký

Šumavská jezera – zatím dohady

Potápěči požárního útvaru Praha v pohotovosti ● V deset hodin přijely pontony pro plovoucí plošinu ● Výlov předmětů začne dnes odpoledne nebo zítra ráno

Jak jsme uvedli v naší reportáži v sobotu 27. června odjeli potápěči pražského Svazarmu na průzkum Černého a Čertova jezera na Šumavě. Minulý týden v pátek odpoledne nalezli na dně Černého jezera několik beden, v druhém pak menší bedničky a skříňky různých tvarů. Ministerstvo vnitra pak 4. července oznámilo, že oblast Černého jezera je pro veřejnost až do odvolání uzavřena. Taková je rekapitulace právě uplynulých dnů.

V Železné Rudě je připravena skupina potápěčů požárního útvaru Praha pod velením nadporučíka Vávry. V našem rozhovoru dnes dopoledne nám řekl: *»Svazarmovci předali další odborný průzkum hlubin a vyzvednutí věcí složkám ministerstva vnitra. Velmi nám pomohli tím, že předměty nalezené v Čertově jezeře označili bójkami. Včera nám také vše ukázali přímo na místě . . .«*

Dnes v deset hodin přijely do Železné Rudy pontony, ze kterých se bude sestavovat plovoucí plošina. Odtud se budou potápěči spouštět do hlubin v těžkých skafandrech.

Jak to vypadá s viditelností v jezeře? — byla naše další otázka nadporučíku Vávrovi: *»Vypadá to, že budeme dělat — zatím — v hloubce 8—15 metrů. Těžké skafandry nám umožní stabilitu při práci a samozřejmě že i delší pobyt pod vodou. Třeba až čtyři hodiny. Ovšem naši činnost bude znesnadňovat dvoumetrová až třímetrová vrstva bahna.«* Nadporučík Vávra byl totiž u Čertova jezera už v roce 1957. Tehdy tři specialisté požárního útvaru Praha rozšifrovali nepravdivou pověst o takzvaném »mrtvém městě«; o tom, že tu jsou na dně desítky mrtvých. Tehdy však se potápěči omezili jen na prohlídku prostředku jezera. Jeden z nich zapadl takřka celý do bahna, nemohli proto chodit po dně, ale byli v pravém slova smyslu neseni na laně. Tento průzkum potvrdil, že tu nejsou ani mrtví, ani kočár s kněžnou, ani letadla, jak se tvrdilo v legendách. Nynější nálezy však nejsou na středu, nýbrž při krajích jezera, asi 10—20 metrů od břehu.

Samozřejmě, že většina názorů směřuje k tomu, že věci na dně jezera zanechali nacisté koncem druhé světové války. Dohady jsou samozřejmě nejrůznější. A na jejich objasnění čekají v pohotovosti v hotelu Sirotek stále další a další novináři, aby informovali veřejnost o konci již posledních otazníků nad šumavskými jezery.

55

V pátrání pokračuje skupina ministerstva vnitra

Blahopřání potápěčům

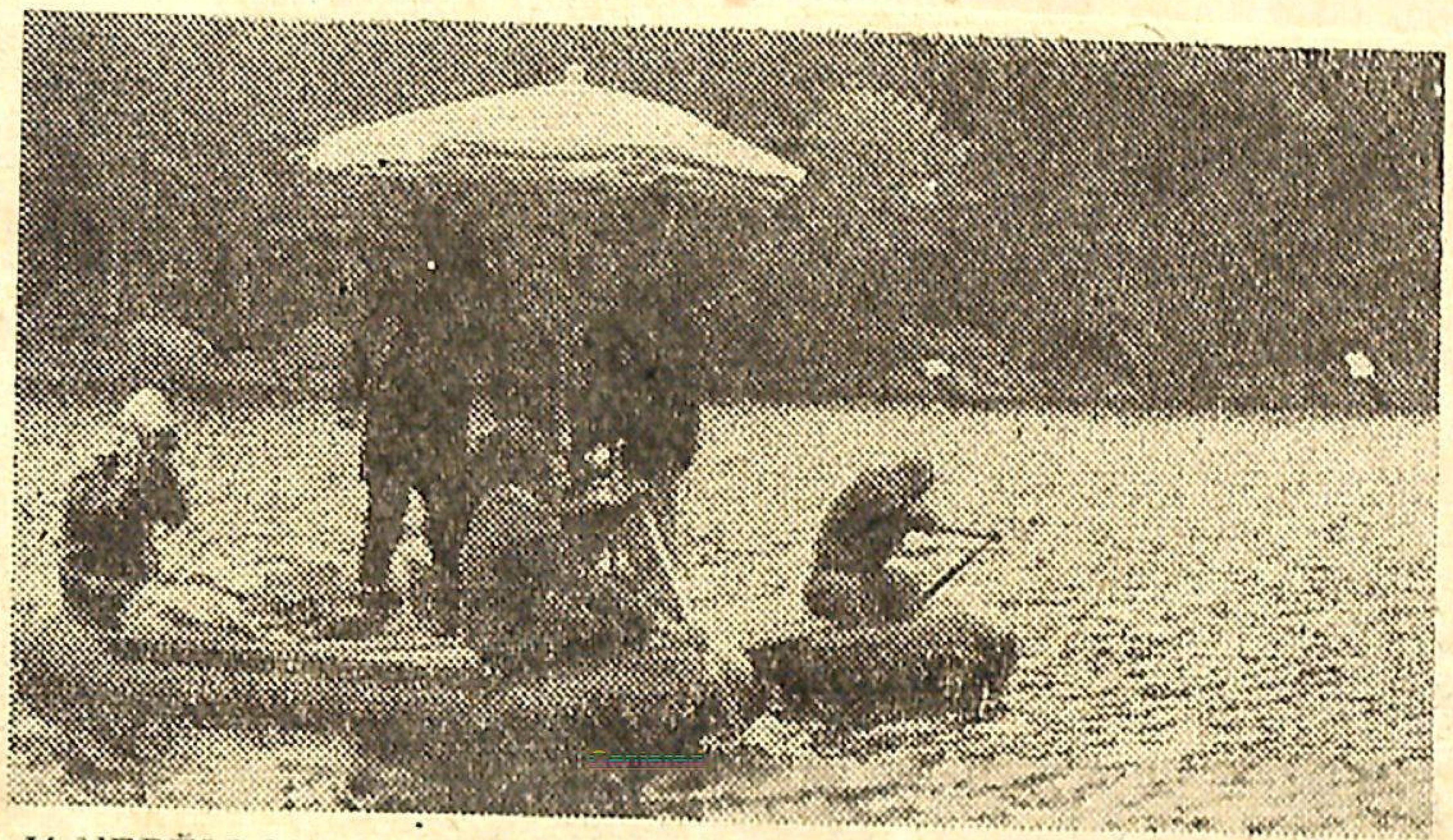
Praha (do). — V nedělní reportáži „Co se děje u šumavských jezer“ jsme vylíčili, jak došlo k zajímavým objevům pěti pražských potápěčů — J. Mergla, V. Hrušky, P. Karhana, V. Bitmanna a Z. Voňky na dně Čertova a Černého jezera na Šumavě.

Na místo nálezů přibyla jedenáctičlenná potápěčská skupina ministerstva vnitra, která přebírá další pátrání. Úřední zprávy, které ze Šumavy přicházejí, potvrzují, že objevy pražských potápěčů jsou velmi cenné a proto se jim také z úst velitele skupiny potápěčů ministerstva vnitra dostalo zaslouženého blahopřání.

Krabice a bedničky nalezené v Čertově jezeře a navzájem propojené dráty, pokládají objevitelé za výbušniny. O tom konečně svědčí i vzorky — kousky tritolu — které Josef Mergl vynesl na povrch. Jejich poloha několik metrů od břehu nasvědčuje, že do jezera nebyly shozeny ze břehu, nýbrž spuštěny z lodky.

Pokud jde o tajemné bedny v Černém jezeře, mají být pomocí pontonů vyzvednuty, aby mohl být jejich obsah prozkoumán. Je zajímavé, že obě jezera byla již jednou před několika lety částečně prozkoumávána, avšak k žádným pozoruhodným objevům tehdy nedošlo.

V každém případě vykonali pražští potápěči, kteří jsou členy potápěčského klubu Svazarmu při Krátkém filmu, opět kus dobré a záslužné práce.

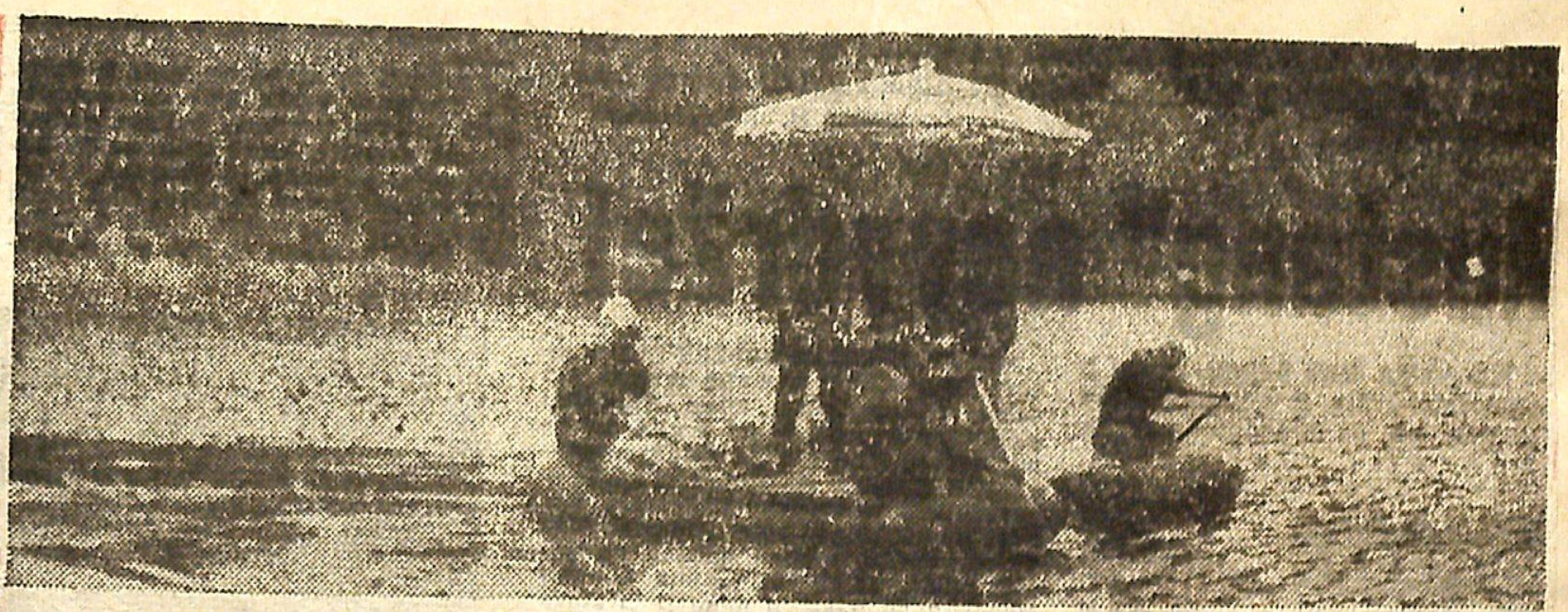

V NEDĚLI JSME UVEŘEJNILI reportáž „Co se děje u šumavských jezer“. Dnes přinášíme původní snímek z prací na Čertově jezeře. Jsou na něm televizní filmaři při natáčení v dešti.

FOTO: JOSEF MERGL

Blahopřání potápěčům

Praha (do). — Jak jsme v neděli oznámili, objevili pražští potápěči z klubu při Krátkém filmu v Černém jezeře na Šumavě tajemné bedny. Včera se pražští potápěči sešli na besedě s jedenáctičlennou skupinou potápěčů ministerstva vnitra, která po nich bude pokračovat v dalším průzkumu jezer. Potápěči si při besedě vyměnili zkušenosti a vedoucí skupiny ministerstva vnitra nadporučík Vávra blahopřál pražským potápěčům k jejich cennému objevu. Je zajímavé, že potápěči ministerstva vnitra se ponořili pod hladinu obou jezer již před několika lety, avšak nic podstatného neobjevili. Předměty a krabice, nalezené v Čertově jezeře a propojené navzájem kabely, byly zřejmě do vody spuštěny z lodí a jsou všeobecně pokládány za výbušniny.

V NEDĚLI JSME UVEŘEJNILI reportáž „Co se děje u šumavských jezer“. Dnes přinášíme původní snímek z prací na Čertově jezeře. Jsou na něm televizní filmaři při natáčení v dešti.

FOTO: JOSEF MERGL

56

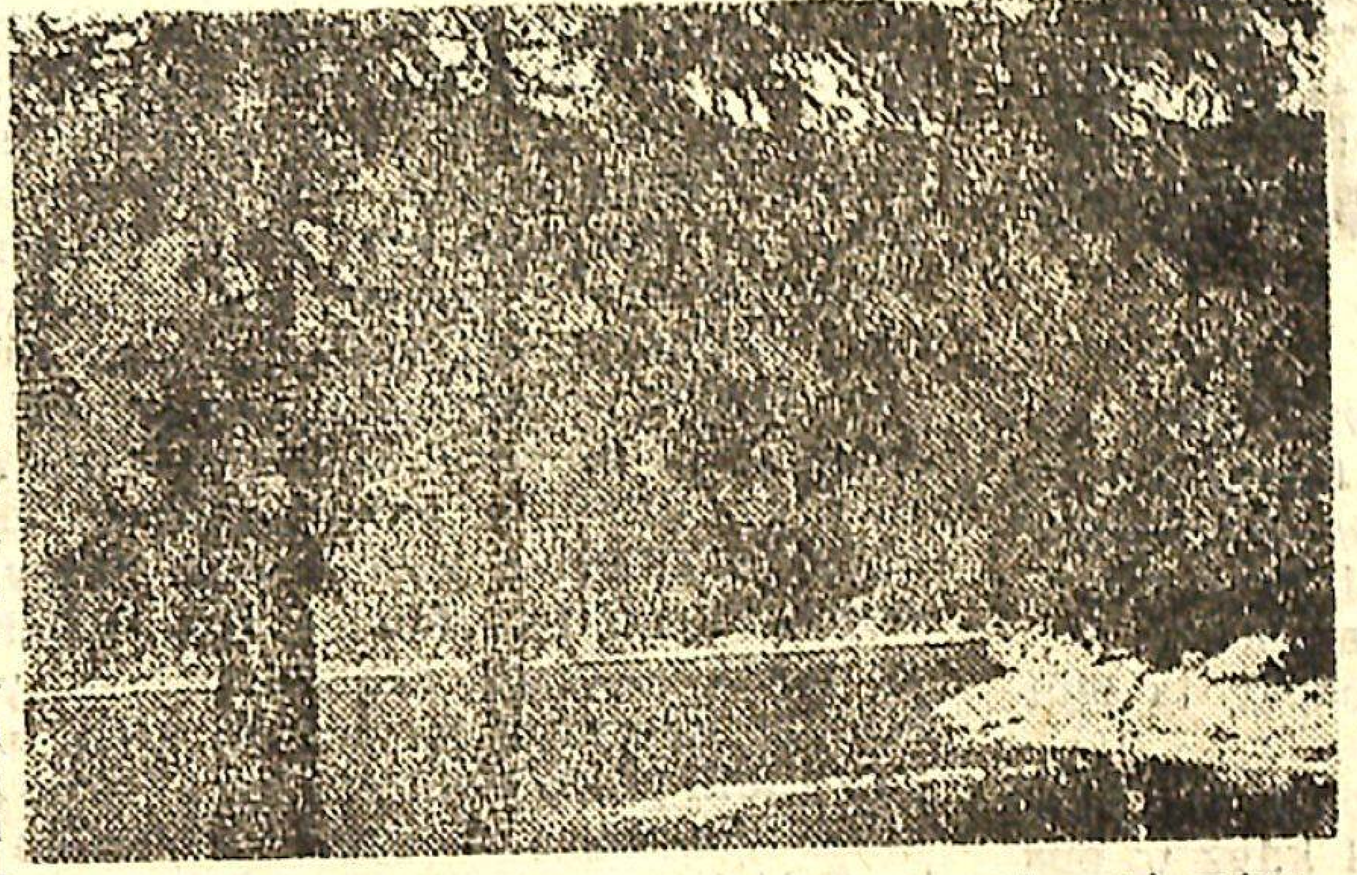
V PRAZE V ÚTERÝ 7. ČERVENCE 1964

ROČNÍK XX. – ČÍSLO 161. – 30 HAL.

Svobodné slovo

* * * LIST ČESKOSLOVENSKÉ STRANY SOCIALISTICKÉ

Dohady kolem obsahu šumavských jezer

ČERNÉ jezero, největší a nejkrásnější ze šumavských jezer, umístěné v ledovcovém koutě starém podle odhadu geologů 10 až 20 000 let, se v těchto dnech probudilo ze svého hlubokého spánku. Jeho poklidné malebné okolí se zahemžilo lidmi, které sem nepřivedla obvyklá turistická vášeň. Jezero, obestřené již dlouho tajemstvím nejrůznějších zkazek a pověstí, je po nedávném prohledání töplického jezera v Rakousku již druhým evropským povodím, jež má vydat svědectví o nacistických zbraních a snad i tajných spisech, které byly v posledních válečných dnech ukryty do vodotěsných obalů a ponořeny do vody, jež je měla ukrýt nežádoucím zájemcům.

Když jsme přijeli do Železné Rudy, dověděli jsme se, že je k Černému i Čertovu jezeru uzavřený přístup. Vojenské hlídky k nim bez zvláštního povolení z bezpečnostních důvodů nikoho nepouštějí. Gazíkem, vezoucím příslušníky Pohraniční stráže k státní hranici, jsme se dostali alespoň na vrcholek Špičáku, kde je hlavní štáb pracovníků, pověřených prozkoumat jezera. Naděje, že se po příjezdu dozvíme něco senzačního o obsahu nalezených beden, však byla rychle zklamána. Odhalení tohoto tajemství není tak snadné, jak by se na první pohled zdálo. Nacisté se totiž postarali tritolovými náložemi o to, aby nepadly do rukou nepovolaným zájemcům.

Jak se vůbec na záhadné bedny přišlo? Nedávno se rozhodla Čs. televize natočit pro Zvědavou kameru vědecko-populární pořad „Pravda a legendy o Černém jezeře". Najali si k tomu účelu několik potápěčů Svazarmu, kteří při své práci pod hladinou nečekaně narazili kromě na bahno, jezerní faunu a flóru i na několik — beden. Svůj nález oznámili bezpečnostním orgánům, které k šumavským jezerům povolaly 11členný oddíl potápěčů ministerstva vnitra. Ti našli v hlubinách různé nacistické zbraně, zrezavělé přílby a jinou přítěž, jež němečtí vojáci při útěku v posledních dnech války odhodili do vody. Ověřili si však také přítomnost beden různých velikostí a z různých materiálů, mezi nimiž plavaly volně naházené tritolové nálože. Když nacisté zajišťovali bedny takovým způsobem, nevložili do nich i výbušninu, která by znemožnila jejich otevření? Je nutná opatrnost. Proto byli povoláni pyrotechnici. Bedny, které se nalézají v obou jezerech porůznu v hloubce 5 až 12 m, budou pod vodou nejdříve ohledány a po vyzvednutí rentgenovány, aby se předešlo jakýmkoliv zbytečným ztrátám na životech. Umožní nějaké zajímavé odhalení nebo bude v bednách jen nic neříkající válečný odpad? Fotografie, pořízené včera pod vodou, naznačují, že v mnoha z nich budou pravděpodobně jen náboje. Co však je v těch menších, nelze před otevřením zjistit.

Novináři, kteří se sjeli k břehům šumavských jezer, jejichž „výlov" sledují s napětím všechny světové agentury, musí tedy vyčkat, co prozradí příští dny. Ve svých hotelových pokojích se zatím prakticky seznamují s obsahem teoretického slovíčka „trpělivost".

J. LION (Železná Ruda)

Aufbau und FRIEDEN

Das Blatt der deutschen Werktätigen in der ČSSR

* erscheint Dienstag Donnerstag Samstag *

Nr. 80 | Jahrgang 14 | Prag, Dienstag, den 7. Juli 1964 | Preis 50 Heller

Aufbau u. Frieden str. 1. překlad

"Zvědavá kamera" odkrývá záhadné bedny

Co skrývají Šumavská jezera?

Jak oznámila Československá tisková kancelář/ČTK/, objevili potapěči Svazarmu v pátek odpoledne na dně Černého jezera u Železné Rudy více beden. Mezitím byly podobné bedny objeveny také na dně Čertova jezera.

K tomuto odhalení došlo, když čs. televise přikročila k přípravám vysílání řady "Zvědavá kamera" , které by pojednávalo o rozličných legendách o Šumavských jezerech. Příslušníci Pražského klubu potapěčůobjevili při přípravných pracech v hloubce 5-10 metrů rozličné předměty spojené navzájem ~~xxxxx~~ šňůrami. Některé z nich vedly až na břeh. Při bližším zkoumání bylo zjistěno, že se jedná o různé menší bedny a skříňky. Jak sdělil Josef Mergl,člen potapěčského klubu, je zelený nátěr místy sedřen a pod ním je černý nátěr zřejmě ochranný proti vodě. Poloha beden svědčí o tom, že nebyly do vody vrženy ze břehu.
Poněvadž vše nasvědčuje tomu, že se jedná o bedny které ùkryli do jezera prchající nacisté, předali pražští potapěči další průzkum do rukou potapěčům ministerstva vnitra. Jak sdělují očití svědkové prošly zde na svém útěku nacistické armády a jednotky SS. Území okolo obou jezer je nyní uzavřeno.

„Neugierige Kamera" entdeckt rätselhafte Kisten

Was bergen die Böhmerwaldseen?

Wie das Tschechoslowakische Pressebüro (ČTK) bekanntgab, entdeckten Taucher des Svazarm am Freitag nachmittag auf dem Grund des Schwarzen Sees bei Železná Ruda mehrere Kisten. Inzwischen wurden ähnliche Kisten auch auf dem Grund des Teufels-Sees entdeckt.

Zu dieser Entdeckung war es gekommen, als das Tschechoslowakische Fernsehen Vorbereitungen für eine Sendung der Reihe „Neugierige Kamera" traf, die verschiedene Legenden über die Böhmerwaldseen behandeln sollte. Mitglieder des Prager Taucherklubs entdeckten bei den Vorbereitungsarbeiten in einer Tiefe von 5—10 Metern verschiedene Gegenstände, die mit Schnüren aneinander gebunden sind. Einige dieser Schnüre führen bis an das Ufer. Bei näheren Untersuchungen wurde festgestellt, daß es sich um verschiedene kleinere Kisten und Schränkchen handelt.

Wie Josef Mergl, ein Mitglied des Taucherklubs, mitteilte, ist der grüne Anstrich stellenweise abgewetzt und darunter zeigt sich schwarzer Anstrich, bei dem es sich offensichtlich um einen Schutz gegen das Wasser handelt. Die Lage der Kisten weist darauf hin, daß sie nicht vom Ufer aus in das Wasser geworfen wurden.

Da alles darauf hinweist, daß es sich um Kisten handelt, die von flüchtenden Nazis im See versteckt wurden, haben die Prager Taucher die weiteren Untersuchungen Tauchern des Innenministeriums übergeben. Wie Augenzeugen berichten, sind hier nazistische Armeen und SS-Einheiten auf ihrer Flucht vorbeigekommen. Das Gebiet um die beiden Seen ist jetzt abgesperrt.

LIDOVÁ DEMOKRACIE

OČ. XX. - Č. 161 Cena 30 haléřů * * * * ORGÁN ČESKOSLOVENSKÉ STRANY LIDOVÉ Praha úterý 7. července 1964

Útok na tajemství Černého jezera

Důstojník německé špionáže: V jezerech může být ukryt archiv

Nad Šumavou je opět zataženo. Jeden slunný den minulého týdne stačil, aby v Čertově jezeře odhalili potápěči tajemné předměty. Již při příbřežních pracích zjistili v bahně různé předměty, uložené v hloubce 5 až 10 m a propojené vzájemně spletenými šňůrami, z nichž některé vedou až do břehu. Jde o menší bedničky a skříňky různých tvarů a druhů, které jsou jak dřevěné, tak kovové. Ve vodě jezera jsou i duralové plechovky a mezi nimi leží tritolové šišky.

Dřevěné a kovové skříňky byly objeveny na deseti místech, která jsou nyní označena bójkami. Jednotlivé skříňky si nejsou podobné, pouze dvě jsou stejné. Jsou to krabice svázané dohromady prkny, k nimž vedou dráty. Všechny předměty nalezené v Čertově jezeře jsou uloženy mezi spletí kořenů do jezera spadlých stromů a balvany na jezerním dně, jehož svah činí asi 55 st. Vedoucí skupiny svazarmovských potápěčů P. Karhan řekl, že nelze předpokládat svržení všech krabic z břehu. Vše ukazuje na to, že byly spouštěny na dno z hladiny vody, tedy vědomě uloženy. Některé bedýnky jsou částečně děravé a z nich kolem dokola jsou rozsypány nálože, řada z nich z tritolu. Kabely, které skříňky spojují, jsou z tenkého bílého drátu.

To byl jen počátek. Na dně Černého jezera, druhého šumavského jezera pod vrcholkem Špičáku, kde je větší viditelnost než v Čertově jezeře, našli potápěči na dně větší zelenou vojenskou bednu. Když se pokoušeli odvléci ji k břehu, začaly z ní vycházet bublinky a ozvalo se ostré syčení. Proto byla bedna opět ponechána nedaleko břehu jezera na dně. Zelený nátěr bedny je místy odřený a pod ním je černý ochranný nátěr proti působení vody. Bedna je vzduchotěsně uzavřena, pravděpodobně asfaltem. Uložení bedny svědčí o tom, že nebyla svržena přímo z břehu, ale že byla dovezena asi dvanáct metrů od břehu na pramici a pak teprve svržena do hloubek. Po nálezu první záhadné bedny potápěči ještě jednou sestoupili do hlubin a objevili další podobné bedny.

Na základě těchto nálezů přijeli na Šumavu potápěči ministerstva vnitra, vedení nadporučíkem Vávrou. Před zahájením akcí si vyměnili svazarmovci s potápěči ministerstva vnitra informace o poměrech ve vodách obou jezer. V Čertově jezeře je dosti špatná viditelnost, což zaviňuje řídké několikametrové bahno na jeho dně. Nadporučík Vávra ocenil práci pražských svazarmovců, kteří dokázali s přístroji lehčího rázu velmi záslužnou práci. Řekl, že potápěči ministerstva vnitra se pokusí odhalit tajemství jezer pomocí střední potápěčské výzbroje.

V pondělí odpoledne jsme se telefonicky spojili s bývalým vysokým důstojníkem zahraniční špionáže SS, Sturmbannführerem W. Hoettlem, který žije v Rakousku, a o němž světový tisk v době akcí odhalení tajemství Töplitzského jezera psal, že je dobře o tajemství alpských jezer informován. Dotázali jsme se ho, zda je mu něco známo o možnostech, že v některém šumavském jezeře mohou být ukryty bedny, které tam byly vhozeny koncem války, aby nepadly do rukou spojencům. „Nelze to zcela vyloučit," řekl nám v telefonickém rozhovoru W. Hoettl. „Cesta z Berlína vedla tehdy i přes Šumavu, a tak by to bylo docela možné. Sám však nejsem o těchto případných akcích na Šumavě informován. Bylo by dobré, kdyby se celá cesta kolon s tajnými archivy dala přesně rekonstruovat."

Tolik tedy W. Hoettl. Nevylučuje možnost objevení tajných nacistických archivů v Černém jezeře. Teď je nutno vyčkat konečného výsledku akcí našich potápěčů a pyrotechniků, kteří zajišťují jejich bezpečnost.

R. Ströbinger

58

LIDOVÁ DEMOKRACIE

ROČ. XX. - Č. 161 Cena 30 haléřů ORGÁN ČESKOSLOVENSKÉ STRANY LIDOVÉ Praha úterý 7. července 1

Útok na tajemství Černého jezera

Důstojník německé špionáže: V jezerech může být ukryt archiv

Nad Šumavou je opět zataženo. Jeden slunný den minulého týdne stačil, aby v Čertově jezeře odhalili potápěči tajemné předměty. Již při příbřežních pracích zjistili v bahně různé předměty, uložené v hloubce 5 až 10 m a propojené vzájemně spletenými šňůrami, z nichž některé vedou až do břehu. Jde o menší bedničky a skříňky různých tvarů a druhů, které jsou jak dřevěné, tak kovové. Ve vodě jezera jsou i duralové plechovky a mezi nimi leží tritolové šišky.

Dřevěné a kovové skříňky byly objeveny na deseti místech, která jsou nyní označena bójkami. Jednotlivé skříňky si nejsou podobné, pouze dvě jsou stejné. Jsou to krabice svázané dohromady prkny, k nimiž vedou dráty. Všechny předměty nalezené v Čertově jezeře jsou uloženy mezi spletí kořenů do jezera spadlých stromů a balvany na jezerním dně, jehož svah má sklon asi 55 st. Vedoucí svazarmovských potápěčů P. Karhan řekl, že nelze předpokládat svržení všech krabic z břehu. Vše ukazuje na to, že byly spouštěny na dno z hladiny vody, tedy vědomě uloženy. Některé bedýnky jsou částečně děravé a z nich kolem dokola jsou rozsypány nálože, řada z nich z tritolu. Kabely, které skříňky spojují, jsou z bílého drátu.

To byl jen počátek. Na dně Černého jezera, druhého šumavského jezera pod vrcholkem Špičáku, kde je větší viditelnost než v Čertově jezeře, našli potápěči na dně větší zelenou vojenskou bednu. Když se pokoušeli odvléci ji k břehu, začaly z ní vycházet bublinky a ozvalo se ostré syčení. Proto byla bedna opět ponechána nedaleko břehu jezera na dně. Zelený nátěr bedny je místy odřený a pod ním je černý ochranný nátěr proti působení vody. Bedna je vzduchotěsně uzavřena, pravděpodobně asfaltem. Uložení bedny svědčí o tom, že nebyla svržena přímo z břehu, ale že byla dovezena asi dvanáct metrů od břehu na pramici a pak teprve svržena do hloubek. Po nálezu první záhadné bedny potápěči ještě jednou sestoupili do hlubin a objevili další podobné bedny.

Na základě těchto nálezů přijeli na Šumavu potápěči ministerstva vnitra, vedení nadporučíkem Vávrou. Před zahájením akcí si vyměnili svazarmovci s potápěči ministerstva vnitra informace o poměrech ve vodách obou jezer. V Čertově jezeře je dosti špatná viditelnost, což zaviňuje řídké několikametrové bahno na jeho dně. Nadporučík Vávra ocenil práci pražských svazarmovců, kteří dokázali s přístroji lehčího rázu velmi záslužnou práci. Řekl, že potápěči ministerstva vnitra se pokusí odhalit tajemství jezer pomocí střední potápěčské výzbroje.

V pondělí odpoledne jsme se telefonicky spojili s bývalým vysokým důstojníkem zahraniční špionáže SS, Sturmbannführerem W. Hoettlem, který žije v Rakousku, a o němž světový tisk v době akcí odhalení tajemství Töplitzského jezera psal, že je dobře o tajemství alpských jezer informován. Dotázali jsme se ho, zda je mu něco známo o možnostech, že v některém šumavském jezeře mohou být ukryty bedny, které tam byly vhozeny koncem války, aby nepadly do rukou spojencům. „Nelze to zcela vyloučit," řekl nám v telefonickém rozhovoru W. Hoettl. „Cesta z Berlína vedla tehdy i přes Šumavu, a tak by to bylo docela možné. Sám však nejsem o těchto případných akcích na Šumavě informován. Bylo by dobré, kdyby se celá cesta kolon s tajnými archivy dala rekonstruovat."

Tolik tedy W. Hoettl. Nevylučuje možnost objevení tajných nacistických archivů v Černém jezeře. Teď je nutno vyčkat výsledku akcí potápěčů a pyrotechniků, kteří zajišťují jejich bezpečnost.

R. Ströbinger

*

Svazarmovští potápěči z Prahy soudí, že všechny předměty na jimi označených 10 místech Čertova jezera jsou nálože. Rozhodli se, že nálezy vyfotografují ze

(Pokračování na str. 2.)

Útok na tajemství Černého jezera

(Dokončení ze str. 1.)

všech stran, aby bylo možno přesně určit jejich polohu, tvar i uspořádání. Téměř tři hodiny pracovali J. Mergl z Prahy s ponorným fotografickým aparátem a R. Bezděk z Brna se svou ponornou filmovou kamerou Admira v jezeře ve vodě studené kolem 4 st. Využili příznivého světla a vzdor studenému větru a velmi nízké teplotě osnímkovali všechny nalezené předměty pro vojenského pyrotechnika, který podle jejich filmu posoudí nálezy a rozhodne o způsobu jejich vyzdvižení nebo zneškodnění. Filmy budou ihned zpracovány. První zkušební snímek J. Mergla je již hotov. Zobrazuje 6 skříněk různých velikostí, svázaných silným lanovým provazcem mezi dvěma širokými prkny. Dvě největší skříňky mají držáky, ostatní jsou užší a poněkud menší. Pletivo lan upevňuje celý svazek skříněk mezi balvany na jezerním dnu. Lano je nastaveno tenkým drátem, který mizí na dně jezera směrem ke břehu v celé spleti drátů. Velikost skříněk se nedá přesně určit, protože voda ji zkresluje a viditelnost je malá.

Na Černém jezeře byl včera klid. Potápěči ministerstva vnitra, kteří pracují ve skafandrech, čekají na plechové pontony, jež nezbytně potřebují k zahájení práce, aby mohli vyzvednout na dně jezera ukryté velké bedny vojenského typu.

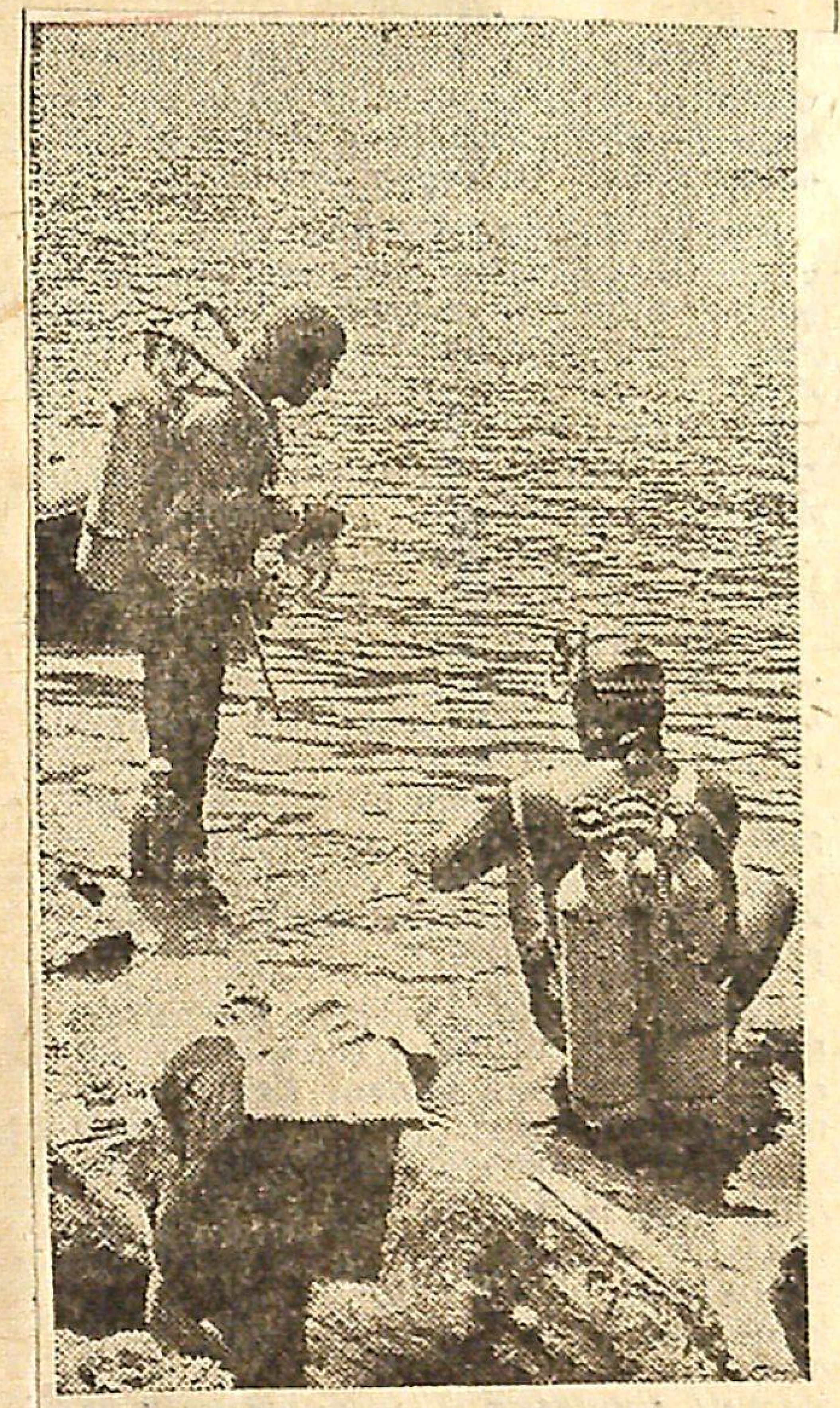
Včera večer přibyli do Železné Rudy na místo akce průzkumu šumavských jezer pyrotechnici ministerstva vnitra J. Fleger a Z. Perutka. Spolu s hlavním technikem ministerstva vnitra dr. L. Šedivým podrobili předběžnému zkoumání dosud zhotovené snímky záhadných nálezů na Čertově jezeře. Sdělili, že jde zřejmě o ženijní nálože, uložené v plechovém obalu, různých vah od 1—3 kg, svázané do celkové nálože o váze 30 kg. Obsahují s největší pravděpodobností tritol. Toto náloživo neztrácí schopnost k výbuchu až 25 let. Proto bude třeba přerušit pod vodou pod odborným dohledem pyrotechniků vedení mezi jednotlivými náložemi, zjistit přesně, zda nálož není zajištěna proti zvednutí a poté rozhodnout, jakým způsobem nálože odstranit.

59

PRÁCE
LIST REVOLUČNÍHO ODBOROVÉHO HNUTÍ
PRAHA
úterý 7. července 1964 ••• číslo 160 • ročník XX. • 30 hal.

60

Černé a Čertovo jezero stop!

PŘÍPRAVA POTÁPĚČŮ *u Černého jezera, kde v pátek objevili v hloubce asi 12 m uložené bedny vojenského typu, zajištěné nátěry před provlhnutím. Bedny jsou poblíž pravého břehu u třetího výběžku břehu, kde býval až do konce války hotel (později vyhořel).*
Snímek ČTK — Z. Havelka

(OD NAŠEHO ZVLÁŠTNÍHO ZPRAVODAJE)

Co nebylo v televizním scénáři ● Tajemnými předměty jsou těžké bedny vojenského typu ● Na scéně potápěči ministerstva vnitra ● Neděle a pondělí ve znamení příprav

Když jsem přesně před týdnem dálnopisoval reportáž o tom, že u Černého a Čertova jezera na Šumavě rozbili stan členové televizního štábu Zvědavé kamery, aby tu natáčeli pořad z tajemství šumavských jezer, netušil nikdo, jak si ve scénáři zařádí ruka nezvaného režiséra: dramatičnost, s níž nikdo nepočítal. V pátek odpoledne při potápění do Černého jezera po stručném hlášení vyvlekli z desetimetrové hloubky svazarmovští potápěči Zdeněk Voňka a Josef Mergl těžkou zelenou bednu vojenského typu.

Jaké měli pocity, když dostali pokyn uložit nález zpět na dno jezera, si každý umí představit. Radost z objevu, zvědavost, otázka, jaký to je objev, musela ustoupit vojensky stručné, přísné logice, diktované starostí o životy lidí. Tato starost byla hlavní i při rozhodnutí, že oblast obou jezer bude dočasně pro turisty uzavřena. Úlohu rozluštit tajemství záhadných beden převzali od potápěčů-sportovců potápěči ministerstva vnitra spolu s pyrotechniky. Bedny totiž s největší pravděpodobností obsahují...

Maně si člověk vzpomene na rakouské Toplitzské jezero u městečka Bad Aussee, odkud na podzim loňského roku vylovili rakouští potápěči bednu padělaných bankovek, především anglických liber, a část zařízení nacistické penězokazecké dílny, součásti odpalovacích zařízení, stabilizátory pro raketové střely, a kde se marně pokoušeli objevit bednu s tajemnými dokumenty a zlatem, které tu údajně měli nacisté při ústupu uschovat. V alpské oblasti Rakouska je mnoho jezer, v nichž mohli nacisté ukrýt uloupené poklady a části svých archívů. Analogicky se nabízí myšlenka, že témuž účelu mohla posloužit i jezera šumavská. Ale to je domněnka snad příliš fantastická.

Naši vojenští odborníci jsou střízlivější: tipují munici, výbušniny. Počítají s tím, že mohl stačit nepatrný náraz, aby bedny místo očekávané senzace rozsévaly neočekávanou smrt. Proto z rukou sportovních potápěčů putovala první bedna zpět na dno Černého jezera. Už první objevy z Čertova jezera signalizují něco podobného — bedničky a kovové krabice, z nichž část je vzájemně propojena šňůrami, na dně volně ležící tritolové šišky. Ne tedy esesmani i s koněm a vozkou, ne tedy studenou vodou konzervované mrtvoly nacistů, jak je do jezera dokonce ve svislé poloze „nasázely" legendy, ale přece jen neblahé památky po nacistech, jež by dlouho po válce mohly přinášet válečnou smrt.

Neděle a pondělí byly dnem příprav potápěčů ministerstva vnitra. Pečlivě si prověřovali stav své výstroje, dávali dohromady pontóny. Na programu byla i setkání se svazarmovskými potápěči, rozhovory o zkušenostech z dosavadního průzkumu jezera, studium fotografického materiálu, který tu dosud byl pořízen. V pondělí dopoledne se promítaly filmy natočené televizními pracovníky a potápěči pod hladinou jezer. Slibují, že celý pořad Zvědavé kamery bude i po technické stránce velmi zdařilý.

A další práce? Budou pokračovat jak nejrychleji bude při zachování všech bezpečnostních opatření možno. To proto, aby jezera mohla být opět co nejdříve přístupna turistům. Vždyť v neděli i přes upozornění tisku, rozhlasu a televize přijelo do Železné Rudy 40 autokarů s rekreanty a turisty z celé republiky, kteří chtěli zhlédnout šumavská jezera. Zklamaně odjížděly i stovky řidičů osobních aut. Jak by ne, od zpřístupnění jezer se tu neděli co neděli vystřídalo pět až šest tisíc návštěvníků. Jen malý dovětek: práce jsou velmi obtížné. Na Šumavě je totiž značná zima a teplota se tu v pondělí pohybovala mezi 8—10 stupni. Že pod vodou je ještě daleko chladněji není třeba připomínat.

ROSTISLAV DOSTÁL

Zemědělské noviny

ÚSTŘEDNÍ ORGÁN MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ, LESNÍHO A VODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

ročník XX – Číslo 161 | Praha, úterý 7. července 1964 | Cena 30 hal.

Co skrývá Černé jezero?

Všechny předměty byly do jezera záměrně potopeny ● Vylučuje se domněnka, že by šlo o potopené tajné archivy ● Nové svědectví Rudolfa Hetznera

Uplynulo čtyřiadvacet hodin od chvíle, kdy potápěči v desetimetrových hloubkách Černého jezera spatřili tajemné předměty, a již jména obou šumavských jezer, obestřená tolika legendami, letěla do světa. Zahraniční tisk přinesl první stručné zprávy a v neděli přijeli na místo zpravodajové novin i rozhlasu z Rakouska a Německé spolkové republiky. Pohraničníci během několika hodin postavili od obou jezer zvláštní telefonní linku do štábu v Železné Rudě, odkud jsou řízeny akce, jež konečně odhalí vše, co tichá jezera skrývají.

Vedle svazarmovských potápěčů je od neděle na místě jedenáctičlenná skupina potapěčů ministerstva vnitra a pyrotechnici. Odborníci, vedení nadporučíkem Vávrou, nejdříve přesně stanovili místo v Černém jezeře, kde v hloubce 6 až 10 metrů celkem na deseti místech leží záhadné předměty navzájem propojené dráty a vedle nich řada beden vojenského typu.

Místo nálezu je několik metrů od levého břehu jezera, tedy vlevo od příjezdové cesty a jednotlivé předměty pod vodou již označují plovoucí bojky. Podle posledního průzkumu jsou dřevěné a kovové skříňky zapadlé mezi balvany a ve spleti kořenů na jezerním svahu, který má v těchto místech spád asi 55 stupňů. Vzájemně jsou si jednotlivé křinky nepodobné, pouze dvě mají stejný tvar. Jde o krabice, svázané do prken a vedou jimi dráty.

Nejdůležitější poznatek, k němuž se dospělo během včerejška, je fakt, že všechny ty předměty byly do jezerních vod záměrně a pečlivě potopeny a nejen ledabyle odhozeny, jak se zpočátku soudilo. Některé bedny leží zčásti děravé, rozpukané, obklopené rozsypanými náložemi, mnoho z nich s náplní tritolu. Kabely, které skřínky spojují, nebo z nich vycházejí, jsou tenké a jasně bílé, řada se jich táhne v celé spleti připomínající pavučinu. Je nepochybné, že jde o velké množství třaskavin, která by mohla být jedinou elektrickou jiskrou přivedena k hromadnému výbuchu. Nalezené předměty byly včera pod vodou ofotografovány pro vojenské pyrotechniky.

Černé jezero, k němuž se v těchto dnech obrací pozornost.

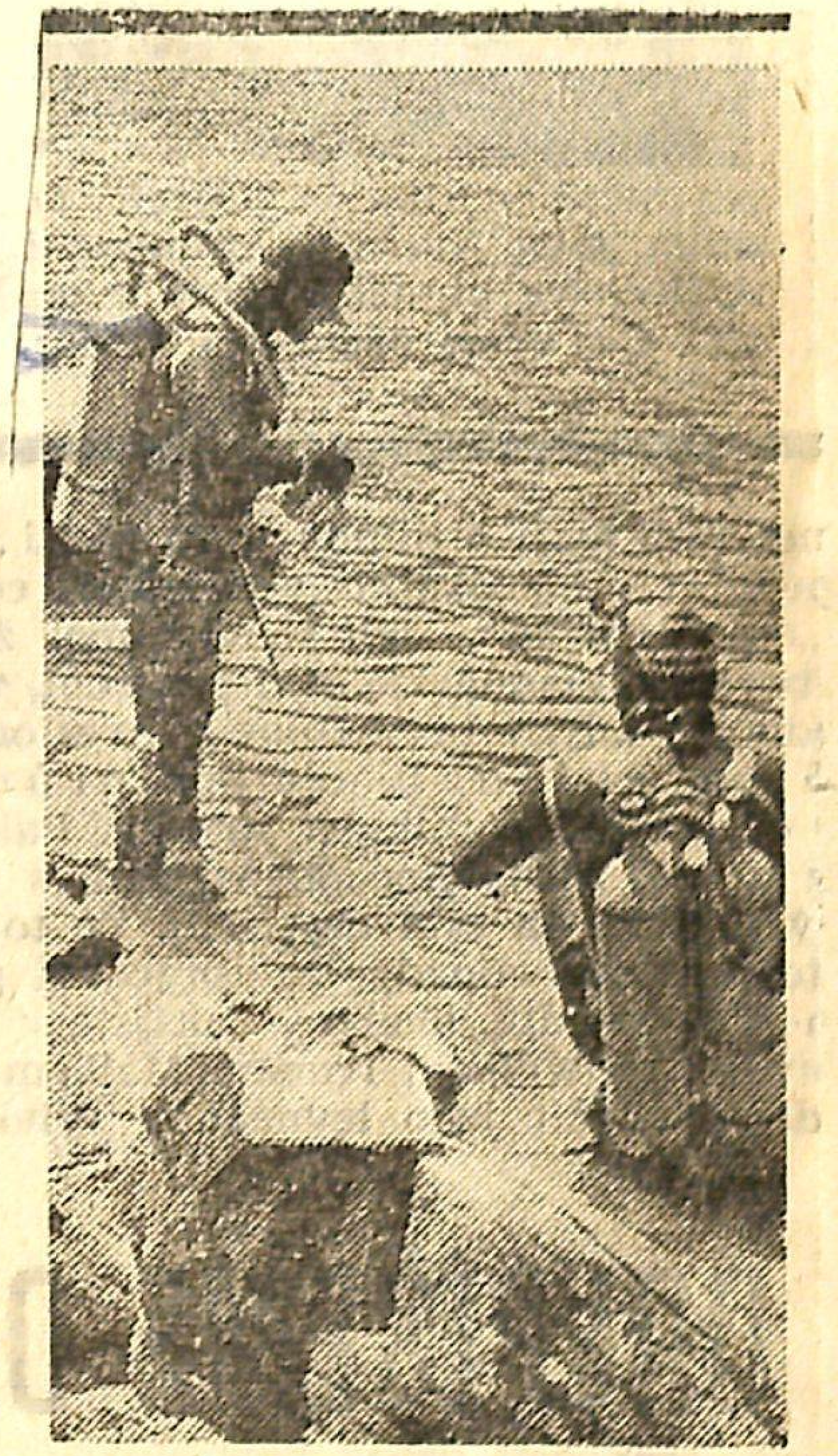
Otázka, kterou bude možno už brzy zodpovědět a k níž se převážně upírá zájem našich i zahraničních zpravodajů, zní: Co asi obsahují bedny, které stály nacistům zato, aby v posledních dnech války učinili k jejich zabezpečení tak důkladná a pečlivá opatření?

První domněnka, která napadla vyšetřovací skupinu, byla možnost, že tu jde o bedny s materiálem z tajného koncentračního tábora u pramenů Vltavy. V tomto malém, přísně střeženém lágru byli od poloviny roku 1943 internováni vybraní sovětští zajatci, z nichž se ani jeden nedočkal svobody. Tajný koncentrační tábor esesáci v posledních válečných dnech srovnali se zemí a vězně postříleli. Dodnes není jasno, co se v těchto místech, z nichž jako by dosud vyzařoval stesk, dělo a k čemu vlastně šumavský koncentrák sloužil. Avšak porovnání dochovaných svědectví a také možnosti dopravy téměř vylučují, že by z tohoto tajného tábora uprostřed šumavských lesů byly bedny převezeny do Černého nebo Čertova jezera.

Vylučuje se také domněnka, že by šlo o potopené tajné archivy z Terezína, údánlivě dopravované na jaře 1945 přes Šumavu do Bavor. Jak nám sdělili na Svazu protifašistických bojovníků, jsou „terezínské" dokumenty již zpátky v československých nebo zahraničních archívech.

Zajímavé je svědectví, s nímž se nám včera odpoledne přihlásil 57letý Rudolf Hetzner, který těsně po osvobození obsazoval s vojenskou jednotkou právě okolí Čertova a Černého jezera.

Hetzner vypráví, že Američané tehdy posbírali různý vojenský materiál, odhozený ve značku ustupujícími hitlerovskými vojáky a nejdříve jej začali zneškodňovat hromadnými odstřely. Později velké množství tohoto materiálu, mezi nímž by-

Potápěči, kteří objevili v hlubinách jezera záhadné bedny.

ly zejména pancéřové pěsti, dělostřelecké granáty, nevybuchlé náboje i lehké bomby, naložili s pomocí našich vojáků na kovový ponton a smrtící náklad svrhli kus od břehu do vody. Svědectví R. Hetznera však nevysvětluje, proč jsou jednotlivé předměty objevené v hlubinách jezera navzájem spojeny kabely. Na nic takového se Hetzner nepamatuje.

Rekonstrukce také vyloučila, že Černé jezero by mohlo skrývat část pokladů ukrytých v Töplitzském jezeře. Podobná spojitost mezi oběma jezery nemůže existovat.

To všechno, co přineslo pátrání, až do včerejšího dne je — kromě přesného stanovení charakteru dosavadních nálezů — založeno jen na dohadech. Ví se, co v hlubinách Černého jezera nemůže být ukryto, ale není známo, co tam tedy vlastně je. Odpověď poskytnou až příští dny a snad již do konce tohoto týdne budou známy první výsledky průzkumu. Propátrání obou jezer si ovšem vyžádá daleko větší doby a je pravděpodobné, že přinese ještě další překvapení. I. M. JEDLIČKA

62

ÚTERNÍ LIST VŠECH PRAŽANŮ

Večerní Praha

30 haléřů

7. července 1964 ROČNÍK X • Č. 158 (2851)

Ze Železné Rudy telefonuje dnes před polednem náš redaktor Fr. Kaucký

Šumavská jezera – zatím dohady

Potápěči požárního útvaru Praha v pohotovosti ● V deset hodin přijely pontony pro plovoucí plošinu ● Výlov předmětů začne dnes odpoledne nebo zítra ráno

Jak jsme uvedli v naší reportáži v sobotu 27. června odjeli potápěči pražského Svazarmu na průzkum Černého a Čertova jezera na Šumavě. Minulý týden v pátek odpoledne nalezli na dně Černého jezera několik beden, v druhém pak menší bedničky a skříňky různých tvarů. Ministerstvo vnitra pak 4. července oznámilo, že oblast Černého jezera je pro veřejnost až do odvolání uzavřena. Taková je rekapitulace právě uplynulých dnů.

V Železné Rudě je připravena skupina potápěčů požárního útvaru Praha pod velením nadporučíka Vávry. V našem rozhovoru dnes dopoledne nám řekl: *»Svazarmovci předali další odborný průzkum hlubin a vyzvednutí věcí složkám ministerstva vnitra. Velmi nám pomohli tím, že předměty nalezené v Čertově jezeře označili bójkami. Včera nám také vše ukázali přímo na místě ...«*

Dnes v deset hodin přijely do Železné Rudy pontony, ze kterých se bude sestavovat plovoucí plošina. Odtud se budou potápěči spouštět do hlubin v těžkých skafandrech.

Jak to vypadá s viditelností v jezeře? — byla naše další otázka nadporučíku Vávrovi: *»Vypadá to, že budeme dělat — zatím — v hloubce 8—15 metrů. Těžké skafandry nám umožní stabilitu při práci a samozřejmě že i delší pobyt pod vodou. Třeba až čtyři hodiny. Ovšem naši činnost bude znesnadňovat dvoumetrová až třímetrová vrstva bahna.«* Nadporučík Vávra byl totiž u Čertova jezera už v roce 1957. Tehdy tři specialisté požárního útvaru Praha rozšiřovali nepravdivou pověst o takzvaném »mrtvém městě«; o tom, že tu jsou na dně desítky mrtvých. Tehdy však se potápěči omezili jen na prohlídku prostředku jezera. Jeden z nich zapadl takřka celý do bahna, nemohli proto chodit po dně, ale byli v pravém slova smyslu neseni na laně. Tento průzkum potvrdil, že tu nejsou ani mrtví, ani kočár s kněžnou, ani letadla, jak se tvrdilo v legendách. Nynější nálezy však nejsou na středu, nýbrž při krajích jezera, asi 10—20 metrů od břehu.

Samozřejmě, že většina názorů směřuje k tomu, že věci na dně jezera zanechali nacisté koncem druhé světové války. Dohady jsou samozřejmě nejrůznější. A na jejich objasnění čekají v pohotovosti v hotelu Sirotek stále další a další novináři, aby informovali veřejnost o konci již posledních otazníků nad šumavskými jezery.

UTOROK, 7. JÚLA 1964 ● ROČNÍK VIII. ● ČÍSLO 158. (22

Večerník

30

... na šumavskú záhadu

— V piatok minulého týždňa objavili potápači pražského Sväzarmu na dne Černého jazera na Šumave niekoľko debien a v Čertovom jazere menšie debničky a skrinky rozličných tvarov. V Železnej Rude je práve pripravená skupina potápačov Požiarneho útvaru Praha pod velením nadporučíka Vávru. V našom rozhovore dnes predpoludním povedal:

— Sväzarmovci odovzdali ďalší odborný prieskum hlbín a vyzdvihnutie vecí zložkám Ministerstva vnútra. Dnes o desiatej priviezli do Železnej Rudy pontóny, z ktorých sa bude zostavovať plávajúca plošina. Z nej sa budú potápači spúšťať do hlbín v ťažkých skafandroch.

— Ako to vyzerá s viditeľnosťou v jazere?

— Vyzerá to tak, že budeme pracovať — zatiaľ — v hĺbke 8 až 15 metrov. Ťažké skafandre nám umožnia stabilitu pri práci a samozrejme aj dlhší pobyt pod vodou. Hoc aj štyri hodiny... Pravda, našu činnosť bude sťažovať dvoj- až trojmetrová vrstva bahna.

Nadporučík Vávra bol totiž pri Čertovom jazere už v roku 1957. Vtedy traja špecialisti Požiarneho útvaru Praha rozšifrovali nepravdivú povesť o tzv. „mŕtvom meste“, o tom, že tu sú na dne desiatky mŕtvych. Vtedy sa však potápači obmedzili len na prehliadku prostriedku jazera. Jeden z nich zapadol takmer celý do bahna. Nemohli preto chodiť po dne, ale v pravom slova zmysle ich niesli na lane. Tento prieskum potvrdil, že tu nie sú ani mŕtvi, ani kočiar s kňažnou, ani lietadlá, ako sa tvrdilo v legendách. Terajšie nálezy však nie sú v strede, ale pri krajoch jazera — asi 10 až 20 metrov od brehu.

● A aká je tu viditeľnosť?

— Dobrá — ubezpečuje nadporučík Vávra. Je vidieť do diaľky dva až tri metre v hĺbke 15 metrov. Je však predpoklad, že na dne sú míny. Až to uvidíme... — krčí ramenami súdruh Vávra na otázku, ako vyzerajú veci pod vodou.

Dohady sú, pravda, najrôznejšie. A na ich objasnenie čakajú v pohotovosti v hoteli Sirotek stále ďalší a ďalší novinári, aby dali verejnosti odpoveď na záhadu šumavských jazier.

(VP)

64

průboj

ÚTERÝ ★ ORGÁN SEVEROČESKÉHO KRAJSKÉHO VÝBORU KSČ

7. ČERVENCE 1964 · ČÍSLO 161 ROČNÍK 16 (CESTA MÍRU, ROČ. 13) PNS 58 CENA 30 HA

Aktualita dne

Co se děje na Čertově jezeře

ŽELEZNÁ RUDA (ČTK) — Včera se sešli u Čertova jezera na Šumavě na společné besedě členové potápěčského pražského klubu Svazarmu při krátkém filmu a 11členná skupina potápěčů ministerstva vnitra.

Pražští svazarmovští potápěči, kteří při své práci pro „Zvědavou kameru" Československé televize objevili v Čertově jezeře na deseti místech záhadné předměty — propojené dráty a v Černém jezeře v hloubce 8—10 m několik beden vojenského typu. Informovali potápěče z povolání o svém nálezu a podmínkách práce pod vodou obou jezer.

Skupina potápěčů ministerstva vnitra, vedená nadporučíkem Vávrou, přebírá počínaje včerejškem všechny další práce při odborném průzkumu jezer a vyzvedávání dosavadních i event. dalších nálezů. Vedoucí pražských svazarmovských potápěčů při besedě prohlásil, že všechny předměty, objevené v Čertově jezeře, pokládají svazarmovští potápěči za nálože. Tyto dřevěné a kovové skříňky jsou v hloubce 6—10 m několik metrů od levého břehu. Byly objeveny na deseti místech, která svazarmovci označili bójkami. Vzájemně jsou si jednotlivé skříňky nepodobné, pouze dvě jsou stejné. Jsou to krabice svázané dohromady prkny, k nimž vedou drátky. Všechny předměty nalezené v Čertově jezeře jsou uloženy mezi spletí kořenů do jezera spadlých stromů a balvany na jezerním dně, jehož svah činí asi 5 st.

Průzkumné práce pokračují.

65

PRÁCA
DENNÍK REVOLUČNÉHO ODBOROVÉHO HNUTIA
ČSSR
30 hal.
Utorok
ČÍSLO 161
ROČNÍK XIX
7. júla
1964

Na scéne potápači Ministerstva vnútra

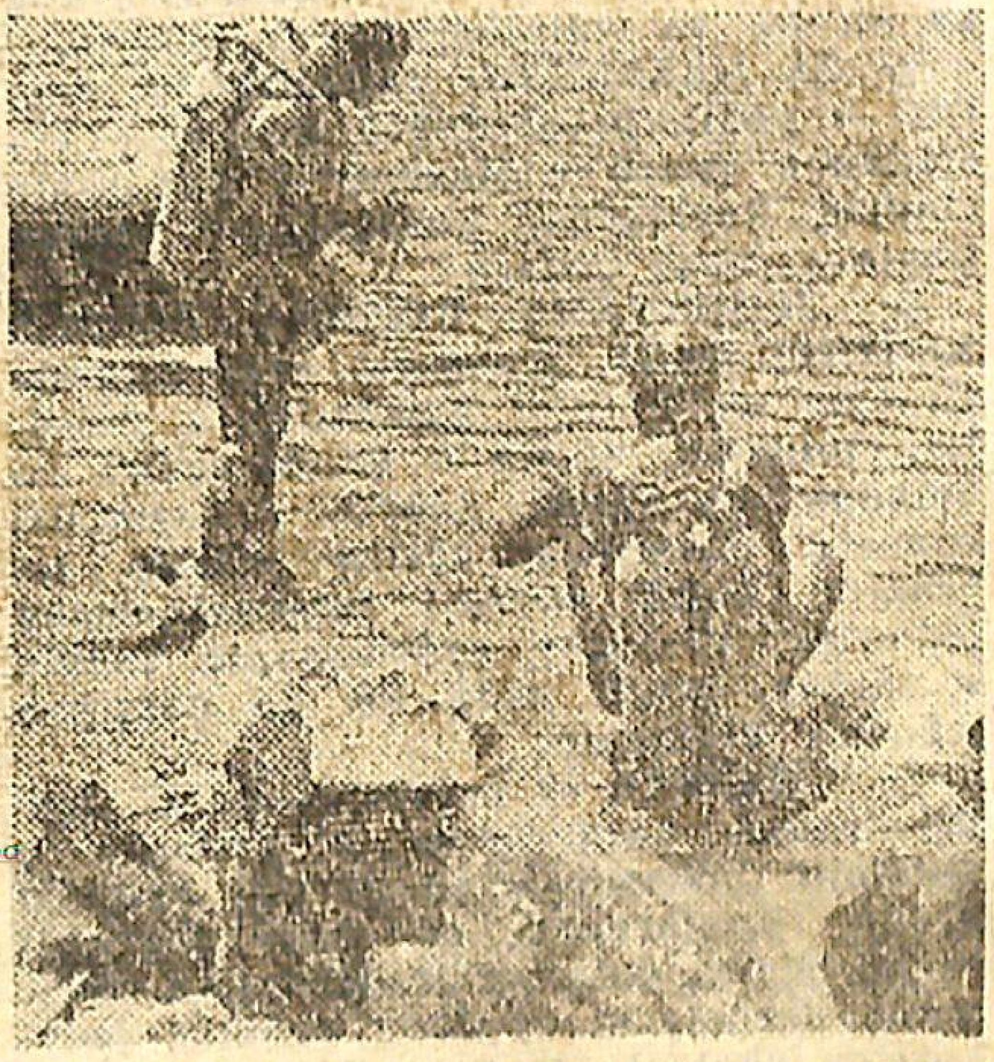
Tajomstvá šumavskych jazier

● Čo nebolo v televíznom scenári ● Tajomnými predmetmi sú ťažké debny vojenského typu ● Nedeľa a pondelok v znamení príprav

Šumava (Od nášho osobitného zpravodajcu) — Keď som presne pred týždňom ďalekopisoval reportáž o tom, že pri Čertovom a Čertovom jazere na Šumave rozvinuli stan členovia televízneho štábu Zvedavej kamery, aby tu nakrúcali program z tajomstva šumavských jazier, netušil nikto, ako do scenára zasiahne ruka nepozvaného režisera: dramatičnosť, s ktorou nikto nerátal. V piatok popoludní pri potápaní sa do Černého jazera po stručnom hlásení vyvliekli z desaťmetrovej hĺbky sväzarmovski potápači Zdeněk Voňka a Josef Mergl ťažkú zelenú debnu vojenského typu.

Aké mali pocity, keď dostali pokyn uložiť nález späť na dno, vie si každý predstaviť. Radosť z objavu, zvedavosť, otázka, aký je to objav, museli ustúpiť vojensky stručnej, prísnej logike, diktovanej starosťou o životy ľudí. Táto starosť bola hlavnou aj pri rozhodnutí, že oblasť oboch jazier bude dočasne pre turistov uzavretá. Úlohu rozlúštiť tajomstvo záhadných debien prevzali od potápačov-športovcov potápači Ministerstva vnútra spolu s pyrotechnikmi. Debny totiž s najväčšou pravdepodobnosťou obsahujú...

Nevdojak si človek spomenie na rakúske Toplitzské jazero pri mestečku Bad Aussee, odkiaľ na jeseň lanského roku vylovili rakúski potápači debnu falošných bankoviek, predovšetkým anglických libier a časť zariadenia nacistickej peňazokazeckej dielne, súčasti odpaľovacích zariadení, stabilizátory pre raketové strely, a kde sa márne pokúšali objaviť debnu s tajomnými dokumentami a zlatom, ktoré tu údajne mali nacisti pri ústupe ukryť. V alpskej oblasti Rakúska je veľa jazier, v ktorých mohli nacisti skryť ulúpené poklady a časti spo-

● PRÍPRAVA POTÁPAČOV PRI ČERNOM JAZERE, kde v piatok objavili v hĺbke asi 12 m uložené debny vojenského typu, zabezpečené nátermi pred prevlhnutím. Debny sú blízko pravého brehu, pri treťom výbežku, kde bol až do konca vojny hotel (neskoršie vyhorel).
Foto: ČTK — Z. Havelka

tových potápačov putovala prvá
debna naspäť na dno Černého ja-
zera. Už prvé objavy z Čertovho ja-
zera signalizujú niečo podobné —
debničky a kovové krabice, z kto-
rých časť je vzájomne spojená šnú-
rami, na dne voľne ležiace tritolové
šišky. Nie teda esesmani s koňom
a kočišom, nie teda studenou vodou
konzervované mŕtvoly nacistov, ako
ich do jazera dokonca vo zvislej
polohe „nasádzali“ legendy, ale
predsa len pamiatky po nacistoch.
Pamiatky, ktoré nedesia svojou stra-
šidelnosťou, ale tým, že by dlho po
vojne mohli prinášať vojnovú smrť.

Nedeľa a pondelok boli dňami
príprav potápačov Ministerstva
vnútra. Bedlivo si preverovali stav
svojho výstroja, dávali dokopy pon-
tony. Na programe boli aj stretnu-
tia so sväzarmovskými potápačmi,
rozhovory o skúsenostiach doteraj-
šieho prieskumu jazera, štúdium
fotografického materiálu, ktorý tu
dosiaľ získali.

A ďalšie práce? Budú pokračovať
ako najrýchlejšie bude pri zachova-
ní všetkých bezpečnostných opatre-
ní len možné, aby jazerá mohli byť

66

Orgán Slovenského ústredného výboru ČSM Cena 30 hal.

Smena

UTOROK 7. JÚL 1964 Ročník XVII. Číslo 161.

Akcia: jazerá „Č"

Čo skrývajú šumavské jazerá?

Zpráva, že na dne dvoch šumavských jazier objavili sväzarmovskí potápači v hĺbke desiatich metrov väčšie predmety, vyvolala vo verejnosti zaslúžený ohlas. Čo to môže byť? Žeby obdoba Toplitzského jazera zo susedného Rakúska?

Aj do šumavských jazier mohli ustupujúci fašisti zhodiť zaujímavý materiál, ktorý môže všeličo objasniť. Možno tam vhodili perfektne falšované anglické libry, ktorých falošnosť spoznali len tí najlepší experti. Možno dokumentáciu gestapa. Možno len obyčajné zbrane. A možno je to len prefíkaný ťah redaktorov televíznej zvedavej kamery, ktorí si takto zabezpečujú príťažlivosť ich relácie.

Poslednú variáciu sme vylúčili. Včera sme volali na Železnú Rudu, v blízkosti ktorej sú Čertovo a Čierne jazero. A faktom je, že na dne Čertovho jazera sú menšie debničky a skrinky rôznych tvarov a druhov, navzájom pospájané šnúrami, uložené na doskách i voľne. Medzi nimi sú taktiež duralové plechovky a tritolové šišky. V Čiernom jazere zase našli väčšiu zelenú debnu, povedľa nej ďalšie a zvyšok veslice.

(Pokračovanie na 5. str.)

67

ĽUD

ORGÁN STRANY SLOVENSKEJ OBRODY

Utorok 7. júla 1964

Roč. XVII. • Č. 161 a • Cena 30 hal.

Vojenskí potápači prevzali prieskum

Záhady šumavských jazier

DEBNIČKY A TRITOLOVÉ ŠIŠKY V ČERTOVOM JAZERE • ZELENÉ DEBNY, Z KTORÝCH SYČÍ • ČO HOVORÍ SVÄZARMOVSKÝ POTÁPAČ • PYROTECHNICI PRI JAZERÁCH • POTVRDÍ SA MIENKA OBČANOV ŽELEZNEJ RUDY?

Do redakcie nám došli podrobnosti o záhadných nálezoch, ktoré objavili pri prieskume Čertovho jazera na Šumave.

Predbežný prieskum Čertovho jazera sa začal 1. mája na želanie Čs. televízie. Pripravovala totiž program o legendách a pravde šumavských jazier pre svoju „Zvedavú kameru".

Členovia pražského potápačského klubu Sväzarmu pri prácach postrehli pri ľavom brehu v bahne rôzne predmety, uložené v hĺbke 5 až 10 m, spojené navzájom spletitými šnôrami, z ktorých niektoré vedú až do brehu. Pri približnom pátraní začiatkom minulého týždňa potápači zistili, že ide o menšie debničky a skrinky rôznych tvarov a druhov.

Debničky sú drevené, kovové, niektoré sú kryté papierovou lepenkou. Sú medzi nimi i duralové plechovky a voľne položené nechránené tritolové šišky. Mnohé sú uviazané na doskách, niektoré sú voľne uložené v bahne. Zatiaľ boli zistené na 4—5 miestach, ktoré potápači označili bójami. Na jednom z týchto miest vyzdvihli potápači **tritolovú šišku.**

Podrobný prieskum nálezov zverili skúseným pyrotechnikom a potápačom Ministerstva vnútra.

Minulý piatok prešli potápači na Čierne jazero, kde je lepšia viditeľnosť vo vode a menej bahnité dno ako v Čertovom jazere.

Už po hodine našli na dne väčšiu zelenú debnu vojenského typu, tvarom i veľkosťou sa líšiacu od skriniek objavených v Čertovom jazere. Potopili sa a pokúšali sa ju za držiaky odtiahnuť k brehu. Pretože však po kratšom čase presunu začali z debny vychádzať bublinky a bolo počuť akési syčanie, upustili od svojho zámeru a nechali debnu vo vode.

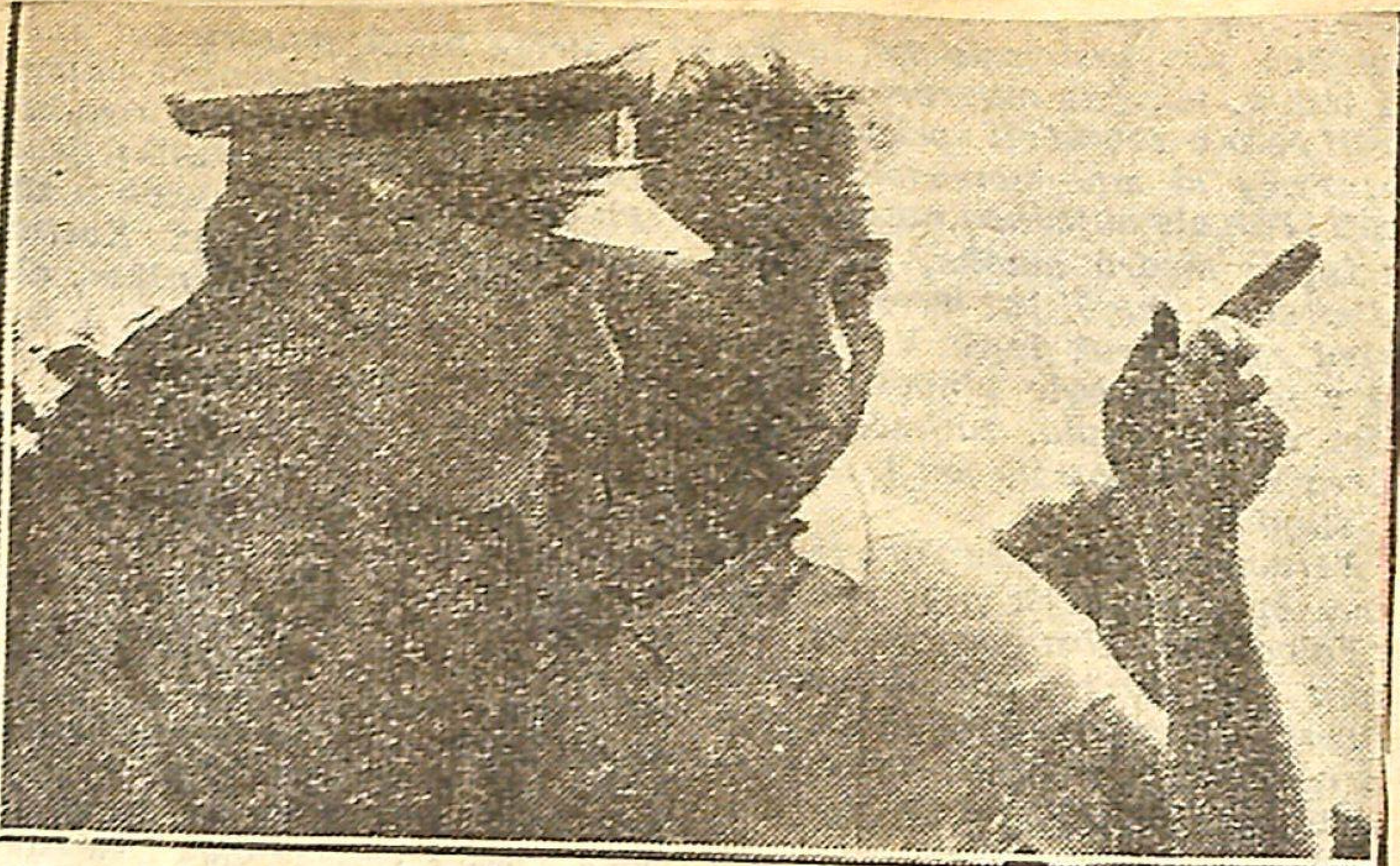
Člen pražského klubu potápačov Jozef Mergl povedal, že zelený náter **debny je miestami ošúchaný a pod ním sa črtá čierny ochranný náter.** Uloženie debny svedčilo o tom, že ju nezhodili z brehu, ale doviezli na jazero. Potápači zistili ďalšie tri až päť podobných debien a na inom mieste našli zvyšky loďky.

Pretože všetky nálezy nasvedčujú tomu, že vo vodách šumavských jazier zrejme ukryli utekajúci nacisti v posledných dňoch vojny svoju priťaž, odovzdali pražskí svázarmovci ďalší odborný prieskum jazier a vyzdvihnutie svojich objavov potápačom Ministerstva vnútra. **Pamätníci posledných dní vojny v meste Železná Ruda si spomínajú, že okolo jazier viedli cesty utekajúcich zvyškov nacistickej armády a útvarov SS.**

STŘEDEČNÍ • LIST VŠECH PRAŽANŮ

Večerní Praha — 30 haléřů

8. července 1964 — ROČNÍK X • Č. 159 (2852)

⇧ Porada pyrotechnika Hlavní správy VB kapitána J. Flégla s vedoucím skupiny potápěčů Požárního útvaru Praha, nadporučíkem V. Vávreu, před sestupem prvního potápěče.

Z Železné Rudy píše náš redaktor František Kaucký:

Potápěči a pyrotechnici v akci

Okolí šumavských jezer — Čertova a Černého — připomíná rakouské Toplitzské jezero na podzim minulého roku při pátrání po »pokladu SS«: jsou mu do jisté míry podobná — třeba menší — obě naše jezera. A je zde také úzká přístupová cesta, omšelé balvany ve vodě, srázy porostlé smrky a k tomu kordóny hlídek, zvláštní propustky, štáb průzkumné akce, novináři hlídající na hodinkách uzávěrku svých listů a spěchající k telefonu...

Čertovo jezero první na řadě

Tedy: stejné prostředí, i v tom, že legendy, pověsti a báchorky doplňují četné domněnky a dohady. Jen jedno je rozdílné, že tady vyplyje z hlubin naprostá pravda, nezůstane žádné tajemství ani pochyby.

Úzká horská cesta, kontroly dvojic Pohraniční stráže, těžké nákladní vozy v protisměru, motor ve vysokých obrátkách, stráně na jedné a svahy na druhé straně se střídají a v nich malý prales... až se otvírají břehy nad sluncem zalitou krajinou. Na vodě tančí deset světlých bójek. Plovoucí plošina potápěčů s přístroji, přílbou a hadicemi čeká na začátek akce.

Pyrotechnik Hlavní správy VB kapitán J. Flégl odpovídá na naše otázky: »Potápěč bude pracovat dole, já ho budu z prámu instruovat telefonem. Podle snímků, pořízených pod vodou, jde asi o německé ženijní nálože, kompletované do větších celků o váze pravděpodobně 30 kg. Dráty kolem? Potápěč je musí přestřihnout. Vedou prý ke břehu. Ovšem — u nálože může být i tzv. blýskavice a tritol vydrží klidně dvacet i více let, stačí zlomit rozbušku a...«

Varianty o účelu náloží

Proč to všechno? »Nevíme také, co je kolem dalšího.« Bójky se pohybují v dlouhé, nepravidelné řadě i vzdálenosti od břehu. Je něco za jejich clonou směrem ke středu jezera? Nálože byly rozhodně spuštěny, nikoli shozeny z břehu. A účel?

Mělo to být zajištění jako jugas (tj. ženijní zátaras) nebo se sledovalo odpálením zahrnout trychýřovité se do 30 m svažující střed jezera? Právě kolem něj v hloubce 8 m číhá smrt v tritolových šiškách. Vedení z drátů také předpokládá odpálení v určitou chvíli, a nikoli nástrahu.

»Podívej,« ukazuje kapitán Flégl: »Nemohu se zbavit dojmu, že stromy na břehu už dostaly pár pohlavků — myslím od rázové vlny způsobené výbuchem!« Skutečně, pohled laika nalezne to, co tvrdí odborník. Potvrzuje to snad (nikdo to neviděl, jen slyšel), že se tu v roce 1947 likvidovala munice? A zůstala dole nevybuchlá? Zatím těžko soudit.

První nálož napovídá další

Pontony duní pod kroky potápěčů. Hledíme na střed jezera. »Pancíř od nás zde v roce 1957 visel na laně pod lodí a projeli jsme prostředkem. Viděl čtyři metry vpravo a čtyři metry vlevo, nic nezpozoroval,« říká zamyšleně nadporučík Vávra, vedoucí jedenáctičlenné skupiny potápěčů Požárního útvaru Praha.

»Dnes jde dolů Kolář,« dodává. Rozložitý a snědý podpraporčík se připravuje na sestup. »Odvázat!« — »Po břehu táhnout!« Lana se napínají. »Hej!« Vesla zabírají. Ale prám sedí na šedých, mechem porostlých balvanech. Nákladní vůz V3S sjíždí do vody a tlačí pontonovou plošinu...

Včera večer vynesl potápěč v těžkém skafandru první nálož: dvě krabice s 3 kg tritolu, jasně německého původu a dvě nitrocelulózové, neobvyklého typu. Pyrotechnik VB vyndal roznět. zašroubovaný v jedné z nich.

Výlov dnes od rána pokračuje

Dnes pokračovali potápěči v [...] zkumu střední [...] Čertova jezera. Bohumil Volejn[...] více než dvě hodiny prohledáv[...] dno až do patnácti metrů ke st[...] du jezera, pohyboval se mezi sp[...] tí starých stromů, které již léta, [...] možná staletí odpočívají na jeze[...] ním dně, mezi velkými balvany [...] zjistil, že jeho úsek je zcela be[...] pečný.

Vystřídal ho František Doleža[...] který po půl druhé hodiny prohl[...] dával další úsek dna a prodíral s[...] dosti vysokou vrstvou bahna, je[...] mu ztížilo viditelnost na pouh[...] metr. Soudruh Doležal hlásil tř[...] krát svým druhům na ocelovém po[...] tonovém mostě, že našel drát, vžd[...] ho z bahna vylovil a zjistil, že j[...] bez jakéhokoli připojení.

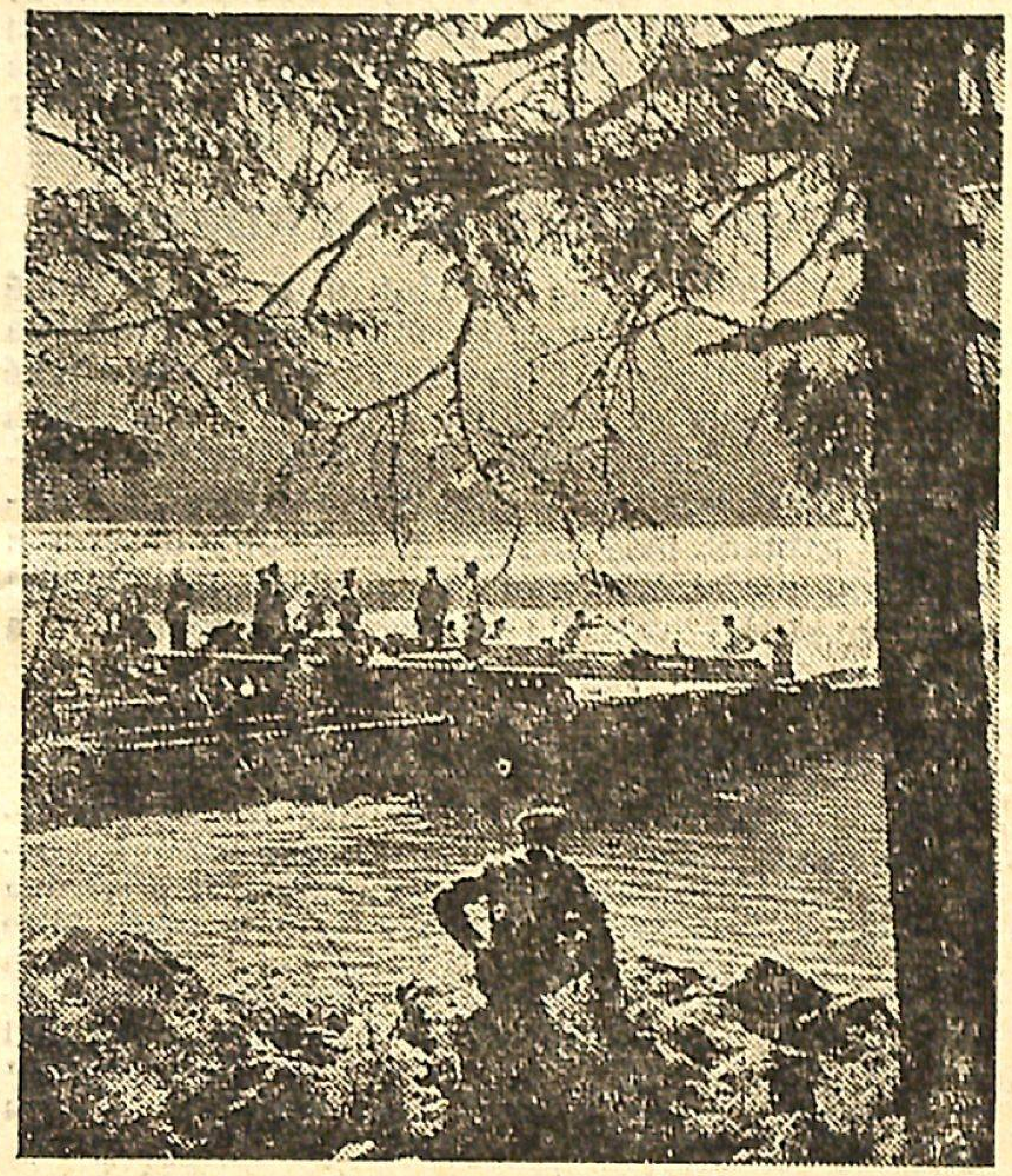
V poledne potápěči přerušili prác[...] a budou v ní pokračovat po ce[...] odpoledne.

★

Zítra se vrátíme k objev[...] beden nalezených pod [...] Černého [...]

69

Praha středa 8. července 1964

Na Čertovo jezero vyplul včera ponton s potápěči, kteří vyzvednou tritolové nálože z hloubky 10 m

U Čertova jezera na Šumavě pracují společně potápěči pražského klubu Svazarmu s potápěči ministerstva vnitra. Vedoucí svazarmovských potápěčů Petr Karhan (vlevo s bílou páskou okolo hlavy) prohlásil, že všechny předměty objevené v Čertově jezeře pokládají svazarmovští potápěči za nálože. Bójky na jezeře zprava označují místa, kde byly bedny v jezeře objeveny.

Snímek ČTK — Z. Havelka

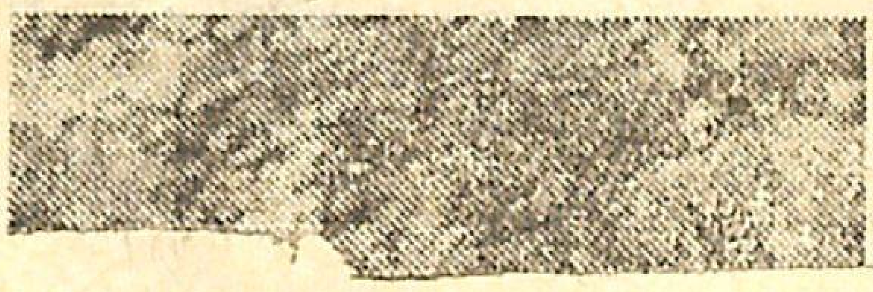
PRAVDA 8/7/64
(západočes. kraj)

POTÁPĚČI SE PŘIPRAVUJÍ NA OBTÍŽNÝ ÚKOL

Dohady o bednách na dně jezera

ŽELEZNÁ RUDA (čtk) — Včera kolem 10. hodiny přivezli vojáci ocelové pontony, které zapůjčuje armáda potápěčům ministerstva vnitra k provádění jejich akcí na Černém a Čertově jezeře. Tři nákladní auta V3S a 111 dopravila těžký náklad po strmých serpentinách horských cest k jezerům, kde je během dopoledne potápěči vyložili.

Ještě není rozhodnuto, zda budou zahájeny práce na obou jezerech současně nebo zda první bude podrobeno potápěčskému a pyrotechnickému průzkumu Čertovo jezero, kde čekají nálože k zneškodnění.

V Železné Rudě a kolem jezer se nyní hodně diskutuje o tom, že zjištěné záhadné předměty ve vodách Čertova jezera, o nichž pyrotechnici z ministerstva vnitra s konečnou platností prohlásili, že jde o tritolové nálože, mohou být „památkami" na akci zkoušek hlubinných min, kterou zde na Čertově jezeře prováděli příslušníci ženijních útvarů československé armády někdy v roce 1947. Tyto dohady však ještě nejsou potvrzeny, ani není zjištěn původ v jezeře objevených náloží. Konečné slovo řeknou teprve pyrotechnici po jejich vyzdvižení a po bližším prozkoumání.

S tím větším zájmem sledují četní novináři i odborníci přípravu průzkumných prací k vyzdvižení beden vojenskými potápěči na Černém jezeře, protože jejich popis nasvědčuje, že zde sotva může jít pouze o muniční materiál.

RP 8/7.64

ODHALUJÍ TAJEMSTVÍ ŠUMAVSKÝCH JEZER

ŽELEZNÁ RUDA 7. července (ČTK) — V úterý zahájili potápěči a pyrotechnici ministerstva vnitra průzkumné práce na Čertově jezeře. V 17.00 hod. stanuli na dvou pontonech, spojených železným trámem, s celou svou výstrojí u první vytyčené bójky při levém břehu jezera. Na doporučení pyrotechniků se potápěči rozhodli vyzdvihnout nejprve nálož u páté bóje, která byla dokonale zfotografována. Potápěč V. Kolář pracoval v hlubině jednu a půl hodiny, než mohl po částech dopravit nálož na povrch.

Komplex nálože, upoutaný mezi prkna, sestával ze čtyř různých skříněk, které byly ztrouchnivělé dlouhým působením vody a rozpadly se při doteku. Pyrotechnici zjistili, že dvě z nálží obsahují po třech kilogramech tritolu a jsou jasně německého původu. Další dvě nálože byly nitrocelulózové, neobvyklého typu a jejich výrobce se zatím nemohl přesně určit. Pyrotechnici odstranili roznět, který byl zašroubován v jedné z nálží, jež byla použita jako počinová, a po deadjustaci dopravili nálože na bezpečné místo.

První práce na Čertově jezeře byly v úterý ukončeny teprve kolem 20. hodiny, kdy se pyrotechnici vrátili od jezera do Železné Rudy. V pracích se bude pokračovat ve středu od časných ranních hodin a potrvají ještě několik dnů.

Teprve po zajištění bezpečnosti na Čertově jezeře přistoupí potápěči ministerstva vnitra k průzkumu objevu beden vojenského typu na Černém jezeře.

Obě jezera zůstávají do skončení prací z bezpečnostních důvodů uzavřena.

V PRAZE VE STŘEDU 8. ČERVENCE 1964 ROČNÍK XX. – ČÍSLO 162. – 30 HAL.

Svobodné slovo

LIST ČESKOSLOVENSKÉ STRANY SOCIALISTICKÉ

První nálož vytažena z Čertova jezera

NAD ŠUMAVOU se pne azurově modrá obloha. I okolí malebného Čertova jezera se zdá v tom slunečním jasu ještě malebnější. U mrtvé vody, v níž na rozdíl od sousedního Černého jezera — hustým porostem vodní květeny a pstruhy i slveni — není jediné známky života, vládne čilý ruch. Zajímavá skutečnost: dvě tak blízká jezera a každé má úplně jinou konzistenci vody, která odtéká do úplně jiného moře. Z Černého jezera do Severního a z Čertova do Černého moře.

Z břehů sledují desítky párů očí majitelů zvláštních propustek děj na hladině vody. Vojáci tam postavili ze dvou třídílných pontonů a příčních travers jakési plavidlo, na němž potápěči pražského požárního sboru umístili červené bedýnky s nápisy: „lampa 200 W", „skafandr", „smyčky" atd. Pyrotechnik hlavní správy ministerstva vnitra kapitán J. Flégl dává potápěčům poslední pokyny. Pak ženisté odpichují těžkopádné plavidlo od břehů a veslují k první z deseti bójí, dřevěných krabiček, jež značí přítomnost beden na dně jezera. Je 17 hodin 2 minuty.

Bedny ve více méně stejnoměrných odstupech podél jezerního okraje jsou vzájemně propojeny s vývodem drátu k břehu. Tvoří jakýsi nepravidelný kruh kolem 36 m hlubokého středu jezera, jako by tam snad ustupující Němci ke konci války na bahnitém dně něco schovali a zajistili to důmyslnou ochranou, která ať už z nedostatku času či pro technickou závadu v posledním okamžiku nevybuchla. Ovšem to je pouze jedna z mnoha domněnek, jejichž pravdivost potvrdí či nepotvrdí až zevrubný průzkum jezera.

Na pontonovém plavidle, které připlulo k nejbližší bóji, se mezitím převléká potápěč do skafandru. Pak se spouští podél provazu bóje do hlubin. Chvíle ticha a napjatého očekávání. Pak popisuje prostřednictvím telefonu obraz, který se mu dole naskytá. Pyrotechnik kapitán Flégl mu stejnou cestou dává pokyny a řídí jeho práci. Minuty utíkají. Napětí na břehu i na pontonech vzrůstá. Podaří se vynést bednu bezpečně na povrch? Po chvíli vytahují potápěče — zvířil dopadem na dno příliš mnoho kalu. Ještě třikrát, u tří různých bójí, ho spustí do vody. Konečně vynáší v náručí trofej: první nálož! Je 17 hodin 40 minut. Slunce pomalu zapadá za vrcholem Špičáku, když jsou první bedničky s německou municí na vzduchu. Dobře to dopadlo, prorezavělý drát, spojující bedny, se v kyselé vodě sám rozpadl. První bod úkolu je splněn. Zítra a v příštích dnech však čekají další úkoly. Až bude celé Čertovo jezero vyčištěné a bezpečné. Pak přejdou potápěči k sousednímu Černému jezeru, kde snad budou zajímavější nálezy, neboť tam prý bedny neobsahují munici.

Nad Šumavou zapadá slunce, Čertovo jezero se pomalu noří do stínu. Ženisté, pyrotechnici i potápěči odjíždějí do svých ubytoven. Znavení a prochlazení. A přece vám každý z těch chlapců řekne, že krása a romantika jezerního dna, tajuplného, když je venku pod mrakem, a v jásavých barvách, když svítí slunce, bizarní džungle po tisíciletí padajícího jehličí, kmenů, balvanů, mrtvých travin i ryb stojí za všechnu námahu. Uskutečnili záslužný čin: dokázali nesmyslnost pověstí o konzervovaných mrtvolách na dně jezera a umožňují ochranu a bezpečnost budoucích sportovních potápěčů i plavců. A to obojí stojí za námahu celé té velkorysé akce, i když snad nakonec zklame ty, kdož od ní očekávali nějaké senzační objevy

J. LION

LIDOVÁ DEMOKRACIE

ROČ. XX. - Č. 162 Cena 30 haléřů * * * * ORGÁN ČESKOSLOVENSKÉ STRANY LIDOVÉ Praha středa 8. července 1964

Záhada šumavských jezer

(tk): Včera přivezli vojáci ocelové pontony, které zapůjčuje armáda potápěčům ministerstva vnitra k provádění jejich akcí na Černém a Čertově jezeře. Ještě není rozhodnuto, zda budou zahájeny práce na obou jezerech současně, nebo zda první bude podrobeno potápěčskému a pyrotechnickému průzkumu Čertovo jezero, kde čekají nálože k zneškodnění. V Železné Rudě a kolem jezer se nyní hodně diskutuje o tom, že zjištěné záhadné předměty ve vodách Čertova jezera, o nichž pyrotechnici z ministerstva vnitra s konečnou platností prohlásili, že jde o tritolové nálože, mohou být „památkami" na akci zkoušek hlubinných min, kterou zde na Čertově jezeře prováděli příslušníci ženijních útvarů čs. armády někdy v roce 1947. Tyto dohady však ještě nejsou potvrzeny, ani není zjištěn původ v jezeře objevených náloží. Konečné slovo řeknou teprve pyrotechnici po jejich vyzdvižení po bližším prozkoumání. Četní novináři i odborníci sledují přípravu průzkumných prací k vyzdvižení beden vojenskými potápěči na Černém jezeře, protože jejich popis nasvědčuje, že zde sotva může jít pouze o muniční materiál.

73

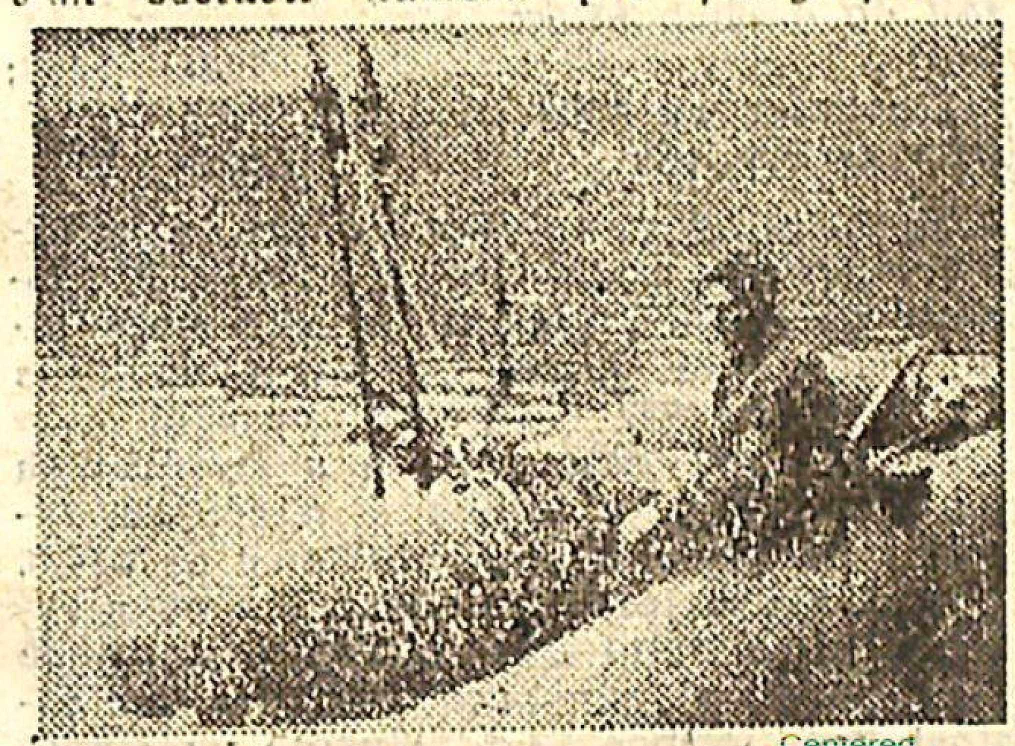
V PRAZE VE STŘEDU 8. ČERVENCE 1964 ROČNÍK XX. – ČÍSLO 162. – 30 HAL

Svobodné slovo

★ ★ ★ LIST ČESKOSLOVENSKÉ STRANY SOCIALISTICKÉ

Z ledových vod jezera

BYLY tu dost chladné dny, v hotelových pokojích se topí, lidé navlékají svetry i pláště — a v ledových vodách Černého a Čertova jezera plavou při čtyřech stupních otužilci potápěčského oddílu Svazarmu, lidé od rýsovacích prken, ponků a kancelářských stolů, které pojí stejný koníček. Mají na sobě speciální černé oděvy z mikroporézního materiálu. Mezi oblek a tělo vnikne tenká vrstva vody, která se od těla ohřeje a pak izoluje. Ale za hodinu, dvě se přece jen prochladí a pak je potápěčům v šumavských jezerech pořádná zima. Brněnský grafik R. Bezděk, který si sám sestavil kameru pro fotografování

Takto se zkoumá dno šumavského Čertova jezera. Sovětský přístroj echolot, s kterým pracuje inž. Dvořáček z Českých loděnic, zaznamenává hloubku a profil dna pomocí odrazu ultrakrátkých vln.

pod vodou, tzv. akvadmirů, v pondělí byl bez přestávky čtyři hodiny pod vodou. A přece vám každý z těch chlapců řekne, že krása a romantika jezerního dna, tajuplného, když je venku pod mrakem, a v jásavých barvách, když svítí slunce, bizarní džungle jehličí, kmenů, balvanů, travin s nesmírně krátkou vegetační dobou a ryb „se smutnýma očima, protože trpí podvýživou", stojí za všechnu námahu.

Včera dovezli vojáci čtyři pontony, z nichž se mohou spouštět „těžcí potápěči" pražského požárního oddílu ve skafandrech o váze 120 až 150 kg. Jsou proti pohyblivým svazarmovcům v nevýhodě, protože se musí spouštět rovně ke dnu, rozvířují na dně bahno a jsou závislí na hladině přívodem vzduchu. Ale jejich profesionální zkušenosti dávají záruku větší bezpečnosti při vyzvedávání beden — a to je směrodatné.

Bedny v Čertově jezeře přechovávají prý dobytou německou munici, kterou chtěl podle očitých svědků po válce jeden náš důstojník přivést pod vodou k výbuchu. Proti této domněnce mluví ovšem logická úvaha, že by někdo, kdo chce provést výbuch pod vodou, potápěl munici v bednách, natřených dehtem, i když potápěči pochopitelně nemohli bez doteku s určitostí rozlišit dehet od bahna — nerozeznají ani správnou velikost předmětů, neboť se všechny zdají pod vodou proti skutečnosti vlivem lomu světla o třetinu větší. Zajímavější než v Čertově jezeře budou bedny v Černém jezeře, které jsou, podle posledních snímků, zaletovány, takže zřejmě budou obsahovat něco jiného než munici.

V nejbližších dnech nebo dokonce hodinách, kdy budou bedny pod dozorem pyrotechniků dopraveny na povrch a otevřeny nebo zneškodněny, poznáme pravdu. Už nyní však uskutečnili potápěči záslužný čin: Dokázali nesmyslnost pověstí o konzervovaných mrtvolách na dně obou jezer a zajistili bezpečnost sportovních potápěčů i plavců v šumavských jezerech. A to stojí za námahu v celé té velkorysé akci.

Telefonoval J. LION

LIDOVÁ DEMOKRACIE

ROČ. XX. - Č. 162 Cena 30 haléřů — ORGÁN ČESKOSLOVENSKÉ STRANY LIDOVÉ — Praha středa 8. července 1964

Pontony vypluly na Čertovo jezero

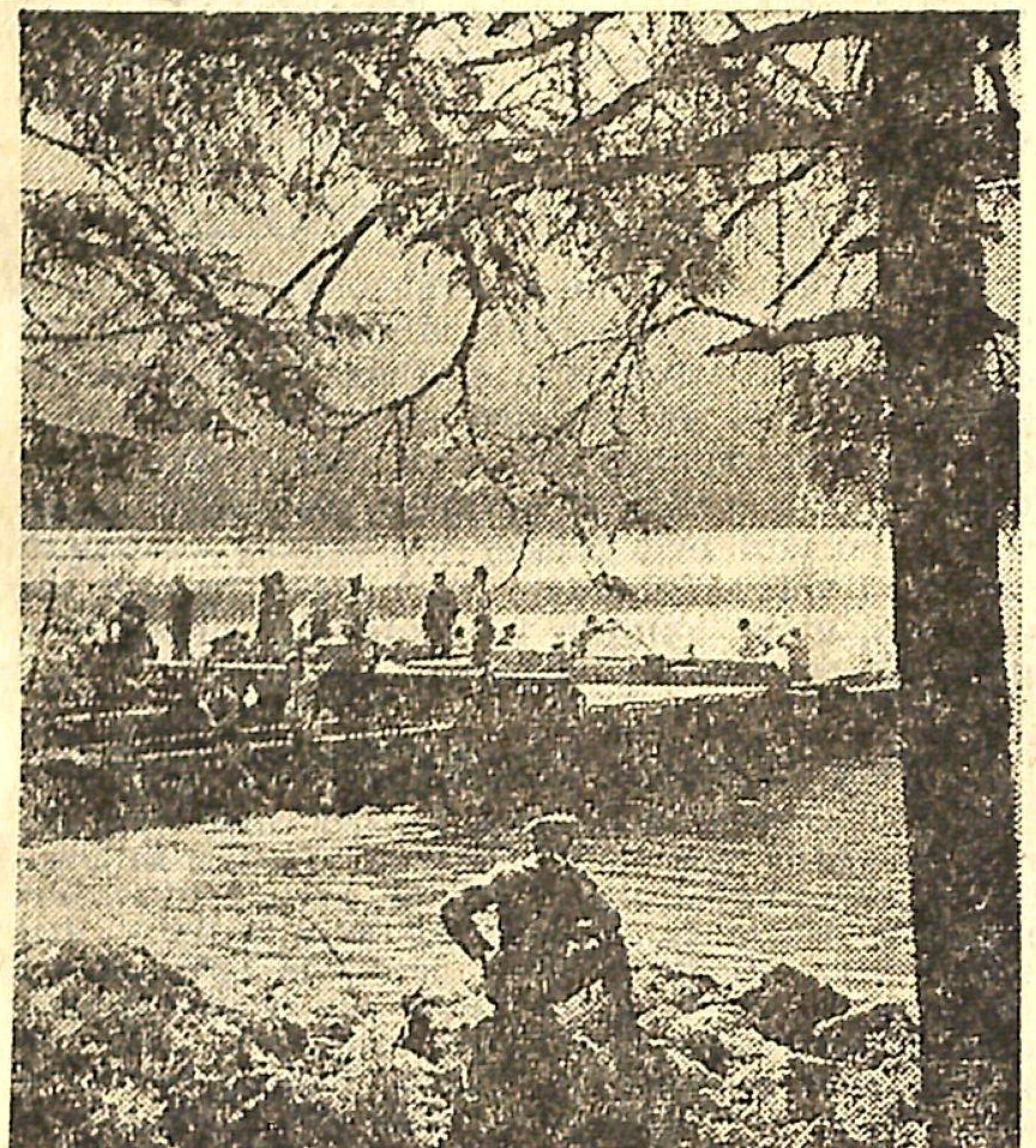
BYLO TO NĚKOLIK MINUT před pátou hodinou odpoledne, když včera odrazil od břehu Čertova jezera ponton k první bóji, kterou je označeno místo, kde byla nalezena svazarmovskými potápěči první nálož tritolu. Na pontonu byl připraven potápěč ministerstva vnitra V. Kolář, aby sestoupil do asi desetimetrové hloubky a tam podle pokynů pyrotechnika kpt. J. Flegra a vedoucího skupiny potápěčů nadporučíka V. Vávry uvolnil třicetikilovou nálož a připravil ji k vyzvednutí.

MĚL BÝT ZASYPÁN STŘED JEZERA? Hovořili jsme s pyrotechnikem HS VB kapitánem J. Flegrem a jeho spolupracovníkem nadporučíkem Z. Perutkou o náložích v Čertově jezeru. Podle jejich názoru byly nálože spuštěny s pramic. Je zajímavé, že jsou v pravidelných vzdálenostech od sebe a i když je zatím poněkud podrobněji prozkoumán jihovýchodní břeh, je pravděpodobné, že nálože tvoří jakýsi řetěz kolem celého Čertova jezera. Tritolové nálože jsou položeny zhruba v místech, kde začíná 55st. svah, a tak kpt. J. Fleger nevylučuje, že výbuchem měl být zasypán střed Čertova jezera. To je ovšem zatím jen hypotéza a bude těžko dokázat, zda ve středu jezera jsou ukryty nějaké předměty, jelikož je zde asi pěti až sedmimetrová vrstva bahna a jezero má největší hloubku asi 30 metrů.

VYZVEDÁVAJÍ SE NÁLOŽE. První fázi prací u Čertova jezera je vyzvednutí náloží. Tímto těžkým úkolem je pověřen V. Kolář, který patří k našim nejzkušenějším potápěčům. V. Kolář byl např. v roce 1957 ve Vietnamské demokratické republice, kde lovil v mořských vodách perleťové lastury. Jak nás informoval nadporučík V. Vávra, prováděl jeho oddíl potápěčů již v roce 1957 jednodenní průzkum Čertova jezera. Tehdy však potápěč V. Pancíř nic nenašel.

PRVNÍ NÁLOŽ VYLOVENA. Potápěč V. Kolář sestoupil do hlubin a pracoval jednu a půl hodiny pod

(Pokračování na str. 2.)

Pontony na Čertově jezeře

(Dokončení ze str. 1.)

vodou. Nálož byla upoutána mezi prkna. Celé vázání a zabezpečovací dráty kolem této komplexní nálože, sestávající ze čtyř různých skříněk, byly ztrouchnivělé dlouhým působením vody a rozpadly se při doteku. Komplex obsahoval čtyři nálože. Pyrotechnici ministerstva vnitra zjistili, že dvě z nich obsahují po třech kg tritolu a jsou německého původu. Další dvě nálože byly nitrocelulózové, neobvyklého typu. Pyrotechnici ministerstva vnitra zatím nemohou přesně určit výrobce.

KLID NA ČERNÉM JEZEŘE. Zatímco na Čertově jezeře probíhají práce v plném proudu, je na Černém jezeře, kde byly nalezeny větší bedny, klid. K odhalení záhad jeho hlubin dojde až po dokončení prací na Čertově jezeře. Postup potápěčů a pyrotechniků zde sledují zástupci redakcí všech čs. ústředních deníků. Čs. televize natáčí dokumentární film. O nálezy v šumavských jezerech je velký zájem také v zahraničí.

POVĚSTI O POKLADU. Po roce 1945 se v okolí Klatov a Železné Rudy mnoho hovořilo o „tajemném pokladu", který je údajně ponořen v Čertově nebo Černém jezeře. Podle těchto pověstí šlo o bedny zlata, které zde skryly prchající nacistické jednotky. Zajímavá je však i okolnost, že v Klatovech byla jedna z mála úřadoven nacistického Sicherheitsdienstu na území tehdejšího „protektorátu". Členové této úřadovny SD jistě věděli o ideálním úkrytu, který představují právě šumavská jezera. Není tedy vyloučeno, že v Klatovech se rozhodlo o svržení beden do Černého jezera.

R. Ströbinger

76

PRÁCE
LIST REVOLUČNÍHO ODBOROVÉHO HNUTÍ
PRAHA
středa 8. července 1964 • číslo 161 • ročník XX. • 30 hal.

Jezero odhaluje tajemství

Potápěči vynesli z vodních hlubin první nálož ★ Ve skříňkách nalezena výbušnina německého původu

U šumavského Černého jezera se začalo rozvíjet pozoruhodné drama. K ryze přírodním jezerním zajímavostem se rázem přidružilo pravé potápěčské dobrodružství. Není při něm příliš mnoho času na to uvědomit si, že za deset či dvanáct tisíc let existence jezer (na tuto dobu odhadují jejich stáří odborníci) o ně nebyl tak živý zájem jako právě nyní. Do pozadí ustupuje i stručná zeměpisná matematika, která o Černém jezeře říká, že leží ve výšce 1008 metrů nad mořem a že se nad ním klene 333 metrů vysoká jezerní stěna, že Čertovo je ještě o 22 metrů výše, ale jeho stěna je vysoká „jen" 313 metrů.

V úterý během dne se sešel štáb odborníků, aby se poradil o dalším postupu prací na jezerech. Rozhodl tak, že nejdříve bude věnována pozornost Čertovu jezeru, o němž je jistota, že na jeho dně leží výbušné nálože. Pontony se tedy stěhovaly k Čertovu jezeru. Odpoledne už z nich bylo smontováno potápěčské pracoviště a na ně přestěhována výstroj a výzbroj jedenáctičlenné skupiny pražských potápěčů ministerstva vnitra.

U celé akce nechybějí ani dva zkušení pyrotechnici. S jedním z nich jsem hovořil. Je to kapitán Jaromír Fleger. Vypráví: „S nebezpečím se pochopitelně setkáváme denně — výjimečně však ve vodě. Jen v bratislavské oblasti jsme měli dost starostí s nebezpečnými výbušninami pod vodou. To ovšem byly normální součásti těžší německé válečné munice. Zde jde o zcela jiný, v naší práci ojedinělý úkol. Nejdříve se budeme snažit dokonale se seznámit s náloží pod vodou, pak se pokusíme ji vyzvednout na povrch a důkladně se jí podívat na zoubek. Počítáme ovšem s tím, že zneškodňovat ji budeme jinde než v oblasti jezer. Až skončíme práce na Čertově jezeře, přesuneme se na Černé, kde práce bude riskantnější, protože nevíme, co zatím bedny na dně jezera obsahují.

Navečer po sedmnácté hodině bylo vše připraveno pro první sestup pod vodu, pontonové potápěčské pracoviště se odpoutalo od břehu jezera a nedaleko něho sestoupil jako první pod hladinu podpraporčík Václav Kolář.

Na doporučení pyrotechniků se potápěči rozhodli vyzdvihnout nejprve nálož u páté bóje, která byla dokonale zfotografována. Václav Kolář pracoval pod vodou půldruhé hodiny. Musil čekat, než se ustojí bahno, rozvířené jeho sestupem, a potom po částech nálož dopravil na povrch. Byla upoutána mezi prkna. Celé vázání a zabezpečovací dráty kolem této komplexní nálože, sestávající ze čtyř různých skříněk, byly ztrouchnivělé dlouhým působením vody a rozpadly se při doteku. Rovněž obaly jednotlivých skříněk byly zkorodovány. Pyrotechnici ministerstva vnitra zjistili, že dvě z náloží obsahují po třech kilogramech tritolu a jsou jasně německého původu. Další dvě nálože byly nitrocelulózové, neobvyklého typu, pyrotechnici ministerstva vnitra zatím nemohou přesně určit výrobce. Pyrotechnici odstranili roznět, který byl zašroubován v jedné z náloží, jež byla použita jako počinková. Po deadjustaci byly nálože dopraveny na bezpečné místo.

První práce na Čertově jezeře byly včera ukončeny kolem 20. hodiny a potrvají ještě několik dnů.

Teprve po zajištění bezpečnosti na Čertově jezeře přistoupí potápěči ministerstva vnitra k průzkumu objevu beden vojenského typu na Černém jezeře. Obě jezera zůstávají do skončení prací z bezpečnostních důvodů uzavřena.

ROSTISLAV DOSTÁL

77

PRÁCE
LIST REVOLUČNÍHO ODBOROVÉHO HNUTÍ
PRAHA
středa 8. července 1964 • • • číslo 161 • ročník XX. • 30 hal.

Za tajemstvím a překvapeními jezer

U šumavského Černého jezera se začalo rozvíjet pozoruhodné drama. K ryze přírodním jezerním zajímavostem se rázem přidružilo pravé potápěčské dobrodružství. Není při něm příliš mnoho času na to uvědomit si, že za deset či dvanáct tisíc let existence jezer (na tuto dobu odhadují jejich stáří odborníci) o ně nebyl tak živý zájem jako právě nyní. Do pozadí ustupuje i stručná zeměpisná matematika, která o Černém jezeře říká, že leží ve výšce 1008 metrů nad mořem a že se nad ním klene 333 metrů vysoká jezerní stěna, že Čertovo je ještě o 22 metrů výše, ale jeho stěna je vysoká „jen" 313 metrů. Říká se o Čertově jezeře, že je mrtvé, obsah kyseliny sírové, křemičité a dalších látek že životu nesvědčí. Nebude to tak docela pravdivé tvrzení — svazarmovští potápěči se tu například setkali s živými tvory: čolky.

Není ani čas uvědomit si další pozoruhodnost, že totiž každé z jezer patří k jinému povodí, že ačkoli jsou jen několik kilometrů vzdálena, vody Černého jezera tekou s Úhlavou a později Berounkou i Labem do Severního moře, vody Čertova jezera s Dunajem do moře Černého.

Není čas vnímat ani to, že v Černém jezeře je bohatý život, že se v jeho hlubinách prohání stylem alpským i pstruh obecný, že dno je pokryto šidlatkovými loukami, totiž poroty šidlatky jezerní. Pro potápěče je rozhodující, že kromě života ve vodě je na dně jezera s největší pravděpodobností ukryta číhající smrt. Smrt ve zrádných mohutných bednách, jejichž původ i obsah dostali za úkol odhalit. Úkol mnohem víc nebezpečný než dobrodružný. A jemu patří našich několik dnešních krátkých rozhovorů.

Včera kolem 10. hodiny přivezli vojáci ocelové pontony, které zapůjčuje armáda potápěčům ministerstva vnitra k jejich akcím na Černém a Čertově jezeře.

Tři nákladní auta V3S a 111 dopravila těžký náklad po strmých serpentinách horských cest k jezerům, kde je budou během odpoledne potápěči vykládat a instalovat na plochách jezera.

Ještě není rozhodnuto, zda budou zahájeny práce na obou jezerech současně nebo zda první bude podrobeno potápěčskému a pyrotechnickému průzkumu Čertovo jezero, kde čekají nálože k zneškodnění.

V Železné Rudě a kolem jezer se nyní hodně diskutuje o tom, že zjištěné záhadné předměty ve vodách Čertova jezera, o nichž pyrotechnici z ministerstva vnitra s konečnou platností prohlásili, že jde o tritolové nálože, mohou být „památkami" na akci zkoušek hlubinných min, kterou zde na Čertově jezeře prováděli příslušníci ženijních útvarů československé armády někdy v roce 1947. Tyto dohady však ještě nejsou potvrzeny ani není zjištěn původ v jezeře objevených náloží. Konečné slovo řeknou teprve pyrotechnici, po jejich vyzdvižení a bližším prozkoumání.

S tím větším zájmem sledují četní novináři i odborníci přípravu průzkumných prací k vyzdvižení beden vojenskými potápěči na Černém jezeře, protože jejich popis nasvědčuje, že zde sotva může jít pouze o muniční materiál.

Left-Top Aligned

78

Zemědělské noviny

ÚSTŘEDNÍ ORGÁN MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ, LESNÍHO A VODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

Ročník XX — Číslo 162 | Praha, středa 8. července 1964 | Cena 30 hal.

Co skrývá Černé jezero?

Všechny předměty byly do jezera záměrně potopeny • Vylučuje se domněnka, že by šlo o potopené tajné archívy • Svědectví Rudolfa Hetznera

Uplynulo několik desítek hodin od chvíle, kdy potápěči spatřili v hloubkách Černého jezera tajemné předměty, a již zpráva o tom se rozlétla do celého světa a na místo přijeli první zpravodajové z Rakouska a NSR.

Od neděle je na místě vedle svazarmovských potápěčů i jedenáctičlenná skupina potápěčů ministerstva vnitra a pyrotechnici. Podle posledního průzkumu jsou dřevěné a kovové skříňky zapadlé mezi balvany a spleť kořenů na jezerním svahu. Vzájemně jsou si nepodobné a vedou mezi nimi dráty. Odborníci dospěli k názoru, že všechny předměty byly do jezerních vod záměrně a pečlivě potopeny. Je nepochybné, že jde o velké množství třaskavin, které by mohly být jedinou elektrickou jiskrou přivedeny k výbuchu. Nalezené předměty byly pod vodou ofotografovány pro pyrotechniky.

Otázka, která vzbuzuje největší zájem zní: Co asi obsahují bedny, které stály nacistům za to, aby v posledních dnech války učinili k jejich zabezpečení tak důkladná a pečlivá opatření?

Prvá domněnka byla, že tu jde o bedny s materiálem z tajného koncentračního tábora u pramenů Vltavy. Od poloviny roku 1943 byli v něm internováni vybraní sovětští zajatci, které esesáci v posledních dnech války postříleli. Porovnání dochovaných svědectví a vzhledem k možnostem dopravy se tato domněnka téměř vylučuje.

Nemůže jít ani o potopené tajné archívy z Terezína. „Terezínské" dokumenty jsou již v československých nebo zahraničních archívech.

Se zajímavým svědectvím se nám přihlásil 57letý Rudolf Hetzner, který těsně po osvobození obsazoval s vojenskou jednotkou právě okolí Černého a Čertova jezera. Hetzner vypráví, že Američané tehdy posbírali různý vojenský materiál, odhozený ustupujícími hitlerovskými vojáky a začali jej zneškodňovat hromadnými odstřely. Později naložili velké množství tohoto materiálu na kovový ponton a smrtící náklad svrhli kus od břehu do vody. Svědectví R. Hetznera nevysvětluje, proč jsou svržené předměty navzájem spojeny kabely.

Rekonstrukce vyloučila, že by Černé jezero mohlo skrývat část pokladů, ukrytých v Töplitzském jezeře.

To, co přineslo dosavadní pátrání, nedává ještě odpověď, co se v hlubinách Černého jezera skrývá. Odpověď poskytnou příští dny a do konce tohoto týdne budou již známy první výsledky průzkumu. (imj)

Right-Bottom Aligned

79

Zemědělské noviny

ÚSTŘEDNÍ ORGÁN MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ, LESNÍHO A VODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

Ročník XX — Číslo 162 | Praha, středa 8. července 1964 | Cena 30 hal.

Čertovo jezero bez záhad

Železná Ruda (imj) — Neví se přesně, kdo dal akci objasnit tajemství Čertova a Černého jezera na Šumavě název „Poklad". V úterý, 48 hodin po jejím zahájení, však již víme, že první z obou jezer ztratilo své tajemství. Speciální fotografie 10 neznámých předmětů objevených v osmi až dvanáctimetrové hloubce, byly již po zpracování vyhodnoceny. Závěr odborníků je jasný: Jde o ženijní nálože s třaskavinami, svázané navzájem lanem, které míří směrem k břehu. Potvrdila to odpoledne jedenáctičlenná potápěčská skupina, která zahájila vlastní průzkum jezerního dna. Z osmimetrové hloubky sotva 20 metrů od břehu vyzvedl potápěč V. Kolář první z deseti třicetikilogramových náloží. Podle předběžného odhadu jde o běžnou vojenskou třaskavinu, užívanou německými pyrotechniky na sklonku války. Zajímavé je však pravidelné rozmístění jednotlivých náloží podél celého jižního břehu. I když celá soustava náloží dělá dojem improvizace, odborníci nevylučují domněnku, že mohla sloužit jako nástraha, jež by zabránila přístupu do středu asi 35 metrů hlubokého, dosud nezmapovaného Čertova jezera. V průzkumu jezerního dna, pokrytého pětimetrovou vrstvou bahna, se pokračuje. Na Černém jezeře byl v úterý klid.

DENÍK ČESKOSLOVENSKÉHO SVAZU MLÁDEŽE
Praha. Středa 8 července 1964. – Cena 30 haléřů. – Ročník XX. – Číslo (5931) 162

Co by nemělo zůstat ukryto ve stínu tajemných beden

ŠUMAVSKÁ JEZERA – NEJEN SENZACE

Senzací těchto dnů se staly objevy pražských potápěčů Josefa Mergla, Petra Karhana, dr. Václava Hrušky, Zdeňka Voňky a Vladimíra Bitmanna, učiněné při natáčení pořadu „Zvědavé kamery" v šumavských jezerech.

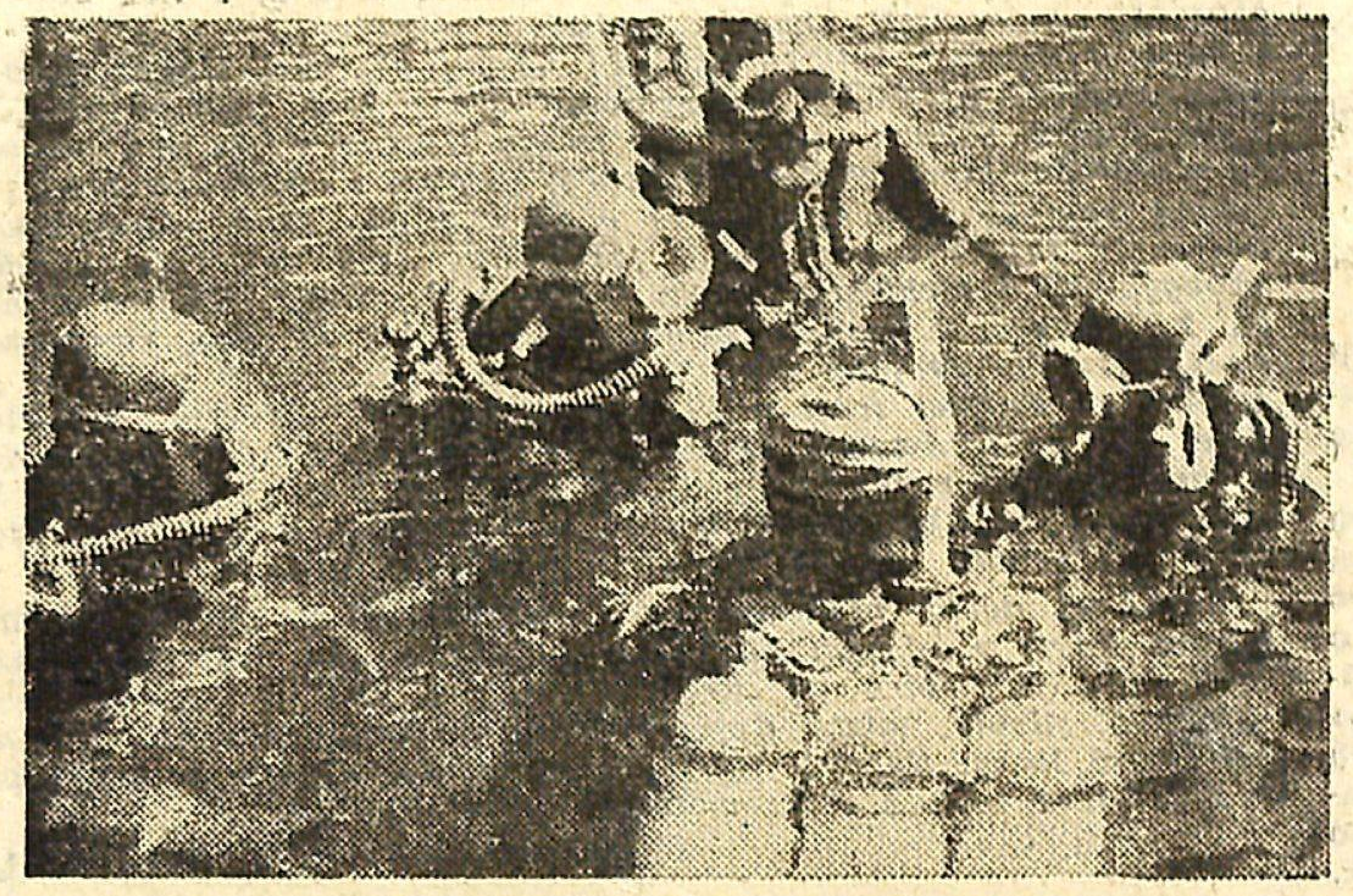
V novinách se píše, v rozhlase hovoří, v televizi ukazuje. Na programu jsou krabice a bedničky s trhavinami pod hladinou Čertova jezera a tajemné bedny na dně Černého jezera. Vedou se úvahy, co by v těch bednách mohlo být, telefonuje se na všechny strany, dokonce i šturmbannführerům v. v.

Byl jsem minulý pátek, v den hlavního objevu, za potápěči u obou jezer. A viděl a slyšel jsem tam tolik jiných věcí, že si myslím, že by neměly pro svůj význam a zajímavost zůstat skryty ve stínu tajemných nálezů. U šumavských jezer se v uplynulých dvou týdnech děly totiž i jiné věci.

Nemluvme dnes o práci televizního štábu „Zvědavé kamery". Tu budeme moci posoudit 4. srpna večer na televizních obrazovkách. Podívejme se k jiným členům této malé šumavské výpravy.

Jeden z potápěčů — dr. Václav Hruška — je vědeckým pracovníkem hydrobiologické laboratoře Čs. akademie věd. Je přirozené, že pobytu u jezer využil plně k pokračování ve výzkumné práci, která se v minulosti i v současnosti v obou vodních nádržích prováděla. Jeho poznatky jsou velmi zajímavé. Například vám vyvrátí neustále tradované tvrzení (i v těchto dnech se opět objevilo v tisku), že Čertovo jezero je mrtvé. Kolem jezera poletují chrostíci, šídla, pakomáři, pošvatky, jepice. Ve vodě je možno nalézt četné klešťanky (vodní ploštice), larvy jepic, pakomárů a ostatní svrchu uvedené havěti. A s nimi se tam čile prohánějí horští čolci, jejichž několik exemplářů jsme mohli spatřit na vlastní oči. Ryby tam ovšem nejsou, protože ve vodě je pro ně nedostatek potravy, je velmi chudá na živiny a je příliš kyselá.

Dr. Hruška měřil také teplotu jezera v různých hloubkách, porovnával teplotu změřenou za normálních podmínek s teplotou po prudkém větru, zkoumal množství kysliku atd. atd. — zkrátka může připsat k dosavadnímu vědeckému průzkumu šumavských jezer další užitečnou kapitolku.

Pětice potápěčů sestupuje do chladné vody Čertova jezera. SNÍMEK: J. MERGL

Televizní pracovníci pozvali k natáčení i další vědce. Docent dr. Jerie dal k dispozici své zkušenosti z dob, kdy jako lékař pracoval v Klatovech a měl možnost pitvat několik utopenců z jezer. Říká, že bylo podivuhodné, jak i po měsících pobytu ve vodě byly mrtvoly zachovalé, a vysvětluje to tím, že u dna jezera je stálá „ledničková" teplota, která utopená těla zhruba řečeno konzervovala. Dr. Lejský líčil na druhé straně své pokusy s těly mrtvých štěňat, která ponořoval do různých hloubek jezer, a pak zkoumal účinky vody. Jeho poznatky jsou však poněkud jiné, než zkušenost doc. Jerie.

O práci sovětského přístroje echolotu, s nímž na Čertově jezeře pracoval inž. Dvořáček z Českých loděnic v Praze, jsme se zmínili už v naší nedělní reportáži. I tento výzkum je pro poznání jezera velmi cenný.

A nakonec nemůže být zapomenuto ani na to, že objevitelé „tajemných" beden a krabic — pražští potápěči — dále zdokonalili během celého průzkumu své vysoké sportovní mistrovství a dokázali, že jsou schopni plnit i velmi náročné úkoly. Mají mnoho dalších zajímavých a slibných plánů v domácích i zahraničních vodách. Měly by se jim splnit. Za svou práci a za své kvality si to zaslouží.

Podle posledních oficiálních zpráv ze Železné Rudy jsou na jezerech instalovány vojenské ocelové pontony potřebné k vytažení potopených předmětů. S velkým zájmem je sledován postup prací u Černého jezera, protože popis objevených beden ukazuje na to, že jde stěží jen o muniční materiál.

ZDENĚK DOMKÁŘ

PRAVDA
ORGÁN ÚSTREDNÉHO VÝBORU KOMUNISTICKEJ STRANY SLOVENSKA
Streda, 8. júla 1964 30 halierov Ročník XLV. ● Číslo 186 A*

OCEĽOVÉ PONTÓNY NA ŠUMAVSKÝCH JAZERÁCH

Muničný materiál

Železná Ruda — Ako oznamuje ČTK, včera okolo 10. hod. priviezli vojaci oceľové pontóny, ktoré požičiava armáda potápačom Ministerstva vnútra na uskutočnenie ich akcií na Černom a Čertovom jazere. Tri nákladné autá v3s a 111 dopravili ťažký náklad po strmých serpentínach horských ciest k jazerám, kde ho cez popoludnie potápači vykladali a inštalovali na plochách jazier.

Ešte nie je rozhodnuté, či sa začnú práce na oboch jazerách súčasne, alebo či podrobia prvé potápačskému a pyrotechnickému prieskumu Čertovo jazero, kde čakajú nálože na zneškodnenie.

V Železnej Rude a okolo jazier sa teraz veľa diskutuje o tom, že zistené záhadné predmety vo vodách Čertovho jazera, o ktorých pyrotechnici z Ministerstva vnútra s konečnou platnosťou vyhlásili, že ide o tritolové nálože, môžu byť „pamiatkami" na akciu skúšok hlbinných mín, ktorú tu na Čertovom jazere robili príslušníci ženijných útvarov československej armády niekedy v roku 1947. Tieto dohady však ešte nie sú potvrdené, ani sa nezistil pôvod v jazere objavených náloží. Konečné slovo povedia pyrotechnici po ich vyzdvihnutí a po bližšom preskúmaní.

VB RÁZNE PROTI POVAĽAČOM

82

Left-Top Aligned

Bratislava streda 8. júla 1964 Ročník XIX Číslo 16?

Roľnícke noviny

DENNÍK PRE PRACUJÚCICH V PÔDOHOSPODÁRSTVE

30 hal

Za tajomstvom Čierneho a Čertovho jazera

Čo skrývajú vodné hlbiny

ZPIČÁK (jek) — Už niekoľko dní je naša verejnosť vzrušená zprávami o tajomných nálezoch na šumavských jazerách. Čertovo jazero, ktoré leží 1000 m nad morom, niekoľko 100 m od bavorských hraníc, je opradené už viac rokov legendami.

Hovorí sa o utopenom kočišovi s koňmi a vozom, o vojakoch a miestnych občanoch, ktorí v neporušenom stave odpočívajú na jeho dne. Legend je mnoho, skutočnosť je však jedna. Na dne Čertovho jazera boli zistené nemecké nálože. Zatiaľ sa vie o desiatich spoločne zapojených náložiach s výbušninou tritol po 30 kg. Včera, keď sme prišli k jazeru, vychádzali z vody ľahkí potápači Sväzarmu vo svojich čiernych gumových skafandroch so žltým pruhom. Podarilo sa im sčasti zmapovať dno jazera a vyfotografovať prvý zväzok nálože.

V neskorých odpoludňajších hodinách sa včera ako prvý potopil v ťažkom skafandri pri bóji č. 1 k nálože potápač Václav Kolář z pražského požiarneho sboru. Má za sebou skoro 20 rokov praxe a rok lovil perly vo Vietname. Celú potápačskú akciu vedie npor. Vávra a spolu s ním hl. technik inž. Šedivý z Ministerstva vnútra.

Bolo by predčasné robiť závery. Náčelník Okresného veliteľstva VB z Klatov, ktorý bol v kraji od r. 1945, sa díva na vec triezvo a nevylučuje, že nálož trhavín zostala vo vode po skúškach nacistických zbraní, ktoré robila hneď po vojne niektorá naša vojenská jednotka. Pyrotechnik Hlavnej správy VB kpt. Jaromír Bleger však nevylučuje iné možnosti. Zdá sa, akoby breh jazera bol zamínovaný v hlbinách vôd. V Čiernom jazere, ktoré leží neďaleko, sú na dne veľké debny. Čo skrývajú? Snáď budeme v budúcich dňoch vedieť viac.

Right-Bottom Aligned

Orgán Slovenského ústredného výboru ČSM

Smena

Cena 30 hal.

STREDA 8. JÚL 1964 Ročník XVII. Číslo 162.

Len muničný materiál?

ŽELEZNÁ RUDA (čtk) — Včera okol 10. hodine priviezli vojaci oceľové pontóny, ktoré armáda požičala potápačom Ministerstva vnútra na uskutočnenie ich akcií na Černom a Čertovom jazere.

Tri nákladné autá V 3S a 111 dopravili ťažký náklad po strmých serpentínach horských ciest k jazerám, kde ho budú cez popoludnie potápači vykladať a inštalovať na plochách jazier.

Ešte nie je rozhodnuté, či sa začnú práce na oboch jazerách súčasne, alebo či podrobia prvé potápačkému a pyrotechnickému prieskumu Čertovo, kde čakajú nálože na zneškodnenie.

V Železnej Rude a okolo jazier sa teraz veľa diskutuje o tom, či zistené záhadné predmety vo vodách Čertového jazera, o ktorých pyrotechnici z Ministerstva vnútra s konečnou platnosťou vyhlásili, že ide o tritolové nálože, môžu byť „pamiatkami" na akciu skúšok hlbinných mín, ktorú tu, na Čertovom jazere, robili príslušníci ženijných útvarov Československej armády, niekedy v roku 1947. Tieto dohady však ešte nie sú potvrdené, ani sa nezistil pôvod v jazere objavených náloží. Konečné slovo povedia pyrotechnici po ich vyzdvihnutí a bližšom preskúmaní.

S veľkým záujmom sledujú početní novinári aj odborníci prípravu prieskumných prác na vyzdvihnutie debien vojenskými potápačmi na Černom jazere, pretože ich popis nasvedčuje, že tu sotva môže ísť len o muničný materiál.

průboj

STŘEDA

ORGÁN SEVEROČESKÉHO KRAJSKÉHO VÝBORU KSČ

8. ČERVENCE 1964 - ČÍSLO 162 ROČNÍK 16 (CESTA MÍRU, ROČ. 13) PNS 58 CENA 30 HAL.

Dohady u šumavských jezer

ŽELEZNÁ RUDA (ČTK) — Včera kolem desáté hodiny přivezli vojáci ocelové pontony, které zapůjčuje armáda potápěčům ministerstva vnitra k provádění jejich akcí na Černém a Čertově jezeře.

Ještě není rozhodnuto, zda budou zahájeny práce na obou jezerech současně, nebo zda první bude podrobeno potápěčskému a pyrotechnickému průzkumu Čertovo jezero, kde čekají nálože k zneškodnění. V Železné Rudě a kolem jezer se nyní hodně diskutuje o tom, že zjištěné předměty ve vodách Čertova jezera, o nichž pyrotechnici z ministerstva vnitra s konečnou platností prohlásili, že jde o tritolové nálože, mohou být „památkami" na akci zkoušek hlubinných min, kterou zde na Čertově jezeře prováděli příslušníci ženijních útvarů československé armády někdy v roce 1947. Tyto dohady však ještě nejsou potvrzeny, ani není zjištěn původ v jezeře objevených nálží. Konečné slovo řeknou teprve pyrotechnici po jejich vyzdvižení po bližším prozkoumání.

S tím větším zájmem sledují četní novináři i odborníci přípravu průzkumných prací k vyzdvižení beden vojenskými potápěči na Černém jezeře, protože jejich popis nasvědčuje, že zde sotva může jít pouze o muniční materiál

STREDA, 8. JÚLA 1964 ● ROČNÍK VIII. ● ČÍSLO 159. (2300)

Večerník

30

Bližšie k záhadám šumavských jazier

Jeden otáznik — zvesený

Železná Ruda (Od našich vyslaných redaktorov) — Včera večer, keď jeden z jedenástich potápačov Ministerstva vnútra Václav Kolář po niekoľkých pokusoch vyniesol z osemmetrovej hlbiny na hladinu prvú časť „pokladu“ Čertovho jazera — bolo možné zvesiť otáznik nad jednou z desiatich bójí, ktoré označujú miesta nálezov.

Pyrotechnici, vedení kapitánom Jaromírom Flégrom, ktorý už 15 rokov zneškodňuje pozostatky vojny, zistili, že ide o dve tritolové nálože nemeckého pôvodu a dve päťkilové nálože, ktorých pôvod sa zatiaľ nepodarilo identifikovať. Traskavinu v nich tvorí nitrocelulóza. Boli medzi sebou zviazané a opatrené elektrickou rozbuškou.

O tom, ako sa dostali na dno jazera, koluje v Železnej Rude medzi odborníkmi

NIEKOĽKO VERZIÍ:

● Prvá predpokladá, že nálože sú pozostatkami cvičenia československej armády z roku 1947.

● Druhá — podľa svedectva 57-ročného Rudolfa Heczlera, ktorý tesne po oslobodení obsadzoval s vojenskými jednotkami okolie jazier — hovorí, že Američania pozbierali vojenský materiál, ktorý wehrmacht pri „elastickom skracovaní frontu“ pozabúdal, naložili ho na pontón a celý smrtiaci náklad zhodili do vody. Ostáva však nevyjasnené, prečo sú nálože vzájomne pospájané káblami.

● Existuje ešte verzia č. 3: uloženie jednotlivých náloží vyvoláva v kruhu odborníkov domienku, že ide o ochranu doteraz nezmapovaného a neprebádaného stredu jazera, kde by mohol byť v 35-metrovej hĺbke a v takmer 5-metrovej vrstve bahna uschovaný iný cennejší materiál. Ochranné nálože by mohli pri výbuchu likvidovať nepovolaných nálezcov a stred jazera, zakryť ešte väčšou vrstvou bahna.

!

Jedna nálož je už teda v suchu. Dnes po celý deň a pravdepodobne ešte niekoľko dní budú ťažkí potápači Ministerstva vnútra loviť zo dna zvyšných deväť.

Pokiaľ ide o Černé jazero,

TU JE ZÁHADA ZAUJÍMAVEJŠIA

a naprosto neobjasnená. Čo obsahujú debny, prispôsobené k dlhému pobytu pod vodou?

Jedni tvrdia, že tu môžu byť uschovaná materiály z tajného koncentráku pri prameňoch Vltavy, v ktorom od roku 1943 boli sústredení niektorí vybraní sovietski zajatci. Ani jeden z nich sa nedočkal slobody, lebo prísne strážený láger — podnes sa nevie, čomu slúžil — tesne pred príchodom frontu zrovnali so zemou a zajatcov postrieľali. Sú to však len dohady.

Na Černom jazere je zatiaľ pokoj. Prieskum dna sa začne až po skončení prác na Čertovom jazere, z ktorého vylovia pravdepodobne iba muničný materiál.

Pravda, situácia sa môže každú minútu vyvinúť aj inak.

Jaroslav MAREŠ, Peter BÁN

PRÁCA
DENNÍK REVOLUČNÉHO ODBOROVÉHO HNUTIA
ČSSR
30 hal.
Streda
ČISLO 162
ROČNÍK XIX
8. júla 1964

Armáda pomáha potápačom

Na Šumave pokračuje prieskum ● Je skrytý v jazerách archív? ● Rozhovor Lidovej demokracie s dôstojníkom nemeckej špionáže

Železná Ruda (čtk) — Včera okolo desiatej hodiny priviezli vojaci oceľové pontóny k šumavským jazerám. Armáda ich požičiava potápačom Ministerstva vnútra pre ich akciu na Čiernom a Čertovom jazere. K jazerám náklad dopravili tri nákladné autá. V popoludňajších hodinách ho potápači začali vykladať a inštalovať na plochách jazier.

Doteraz ešte nie je rozhodnuté, či sa práce začnú na obidvoch jazerách súčasne alebo či potápačskému a pyrotechnickému prieskumu podrobia najprv Čertovo jazero, kde predpokladajú nálože, ktoré je nutno zneškodniť. Vyskytli sa domnienky, že vo vodách Čertovho jazera môžu byť aj predmety, ktoré sú „pamiatkami“ na akciu skúšok hlbinných mín. Túto akciu uskutočnili v roku 1947 na Čertovom jazere príslušníci ženijných útvarov čs. armády. Tieto dohady však ešte nie sú potvrdené a doteraz sa nezistil pôvod náloží objavených v jazere. Konečné slovo povedia pyrotechnici až po ich vyzdvihnutí a preskúmaní. Iné náznaky nasvedčujú, že v jazerách nepôjde len o muničný materiál.

* * *

Redakcia Lidovej demokracie sa predvčerom popoludní telefonicky spojila s bývalým dôstojníkom zahraničnej špionáže SS, SS-strumbannführerom Höttlom, ktorý toho času žije v Rakúsku a o ktorom tiež svetová tlač v čase objavenia tajomstva Töplitzského jazera písala, že je dobre informovaný o tajomstvách alpských jazier. Redakcia sa ho opýtala, či je mu niečo známe o tom, že v niektorom zo šumavských jazier sú skryté debny, ktoré tam hodili Nemci koncom vojny, aby sa nedostali do rúk spojencov.

„To nie je vôbec vylúčené,“ povedal redakcii v telefonickom rozhovore Höttl. „Cesta z Berlína išla vtedy aj cez Šumavu a tak je to dokonca celkom možné. Sám som však neinformovaný o podobných akciách na Šumave. Azda by bolo účelné presne rekonštruovať cestu kolón s tajnými archívmi.“

Toľkoto Höttl, ktorý nevylučuje možnosť objavenia tajných nacistických archívov v Čiernom jazere. Pravda, treba vyčkať konečný výsledok akcie našich potápačov a pyrotechnikov.

ĽUD

ORGÁN STRANY SLOVENSKEJ OBRODY

Streda 8. júla 1964

Roč. XVII. • Č. 162 a • Cena 30 hal.

Čertovo jazero kúzla zbavené?

Pražskí svázarmovskí potápači, ktorí pri svojej práci pre zvedavú kameru Čs. televízie objavili v Čertovom jazere na Šumave na 10 miestach záhadné predmety, spojené drôtmi a v Čiernom jazere v hĺbke 8—10 m niekoľko debien vojenského typu, informovali potápačov z povolania o svojom náleze a podmienkach práce pod vodou oboch jazier.

Nemožno predpokladať, že všetky tieto rôzne krabice zhodili do jazier z brehu. Všetko ukazuje na to, že ich spúšťali na dno z hladiny vody, teda, že sú

VEDOME ULOŽENÉ.

Niektoré debničky sú čiastočne deravé a z nich kol dokola sú rozsypané nálože, veľa z nich z tritolu. Káble, ktoré skrinky spájajú alebo z nich vychádzajú, sú biele, z tenkého drôtu a po celom dne okolo desiatich preskúmaných miest sa ich tiahne mnoho. Sú to pravdepodobne nálože.

Niektorí členovia pražskej skupiny už skúmali jazerá pred niekoľkými rokmi, keď sa vynorili povesti o „meste mŕtvych" na ich dne. Vtedy, pravda, sme sa sústredili iba na najhlbšie časti jazier a mohli na základe vlastného overenia skutočnosti všetky tieto povesti vyvrátiť. Na podrobný prieskum jazier nezostalo dosť času.

V Čertovom jazere je dosť zlá viditeľnosť pod vodou, čo zaviňuje riedke niekoľkometrové bahno na jeho dne. Viditeľnosť je sotva 10 metrov. Sťažuje to prácu kameramanov a fotografov pod vodou. Pod vodou s kamerou pracuje na jazerách Richard [illegible]zděk z Brna, autor mnohých filmov pod vodou. Kamera je jeho vlastným dielom. Je hydrostatická a nazval ju „Aquadmira" a o prototyp je už značný záujem i v zahraničí.

S fotografickým aparátom pod vodou pracuje aj pražský svázarmovec Josef Mergl, ktorý opäť pokračoval v ďalších snímkach zblízka u všetkých bój na Čertovom jazere.

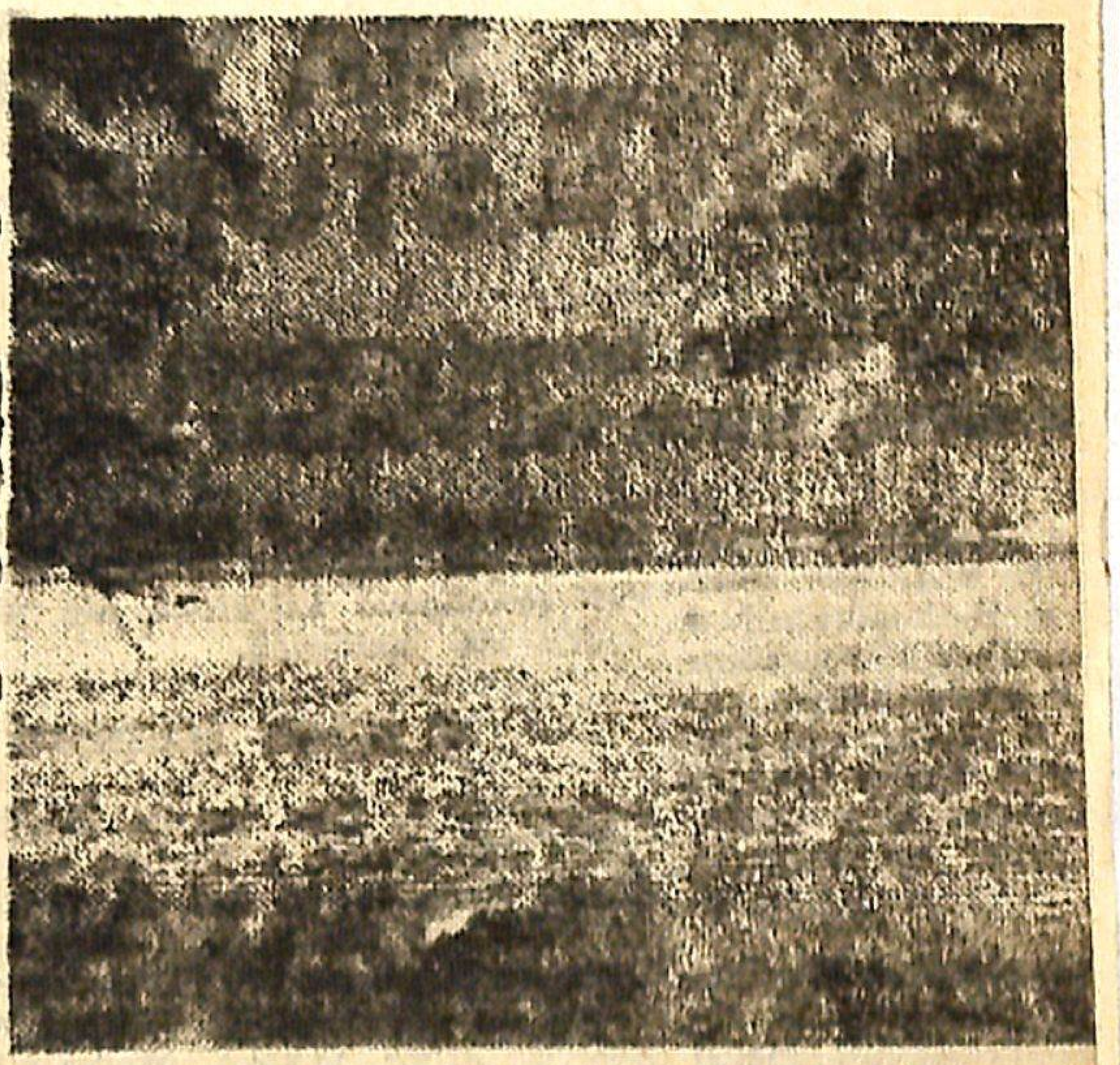
-Voda v Čertovom jazere je veľmi chladná, pri hladine asi 15 st., bližšie ku dnu 6—4 st. V Čiernom jazere je viditeľnosť lepšia, až 20 m, teplota vody je rovnaká.

Bezděk z Brna so svojou ponornou filmovou kamerou Aquadmira v jazere vo vode, studenej okolo 4 stupňov. Využili priaznivé svetlo a

ODFOTOGRAFOVALI VŠETKY NÁJDENÉ PREDMETY

pre vojenského pyrotechnika, ktorý podľa filmu posúdi nálezy a rozhodne o spôsobe ich vyzdvihnutia alebo zneškodnenia.

Prvá skúšobná snímka Jozefa Mergla zobrazuje 6 skriniek rôznych veľkostí, zviazaných silným lanovým povrazom medzi dvoma širokými doskami. Dve najväčšie skrinky majú držiaky, ostatné sú užšie a trochu menšie. Pletivo lán upevňuje celý zväzok skriniek medzi balvanmi na dne jazera. Lano je nastavené tenkým drôtom, ktorý mizne na dne jazera smerom k brehu v celej spleti drôtov. Veľkosť skriniek sa nedá

Čertovo jazero na Šum

presne určiť, pretože voda ju skresľuje a viditeľnosť je malá.

Pyrotechnici Jaroslav Fleger a Zdeněk Perutka s hlavným technikom dr. Ladislavom Šedivým podrobili predbežne skúmaniu snímky záhadných nálezov na Čertovom jazere.

PRÍDE ĎALŠIE VYSVETLENIE?

Oznámili, že ide zrejme o ženijné nálože, uložené v plechovom obale,

róznej vá
celkovej
sahujú s
tou tritol.
nosť vybu
bude treb
odborným
denie me
zistiť pres
pečená pr

Záhadné debny

Železná Ruda (č) — Včera okolo 10. hodiny priviezli vojaci oceľové pontóny na Čierne a Čertovo jazero na Šumave. Ešte nie je rozhodnuté, či sa začnú práce na oboch jazerách súčasne alebo či podrobia prvé potápačskému a pyrotechnickému prieskumu Čertovo jazero. S veľkým záujmom sledujú početní novinári aj odborníci prípravu prieskumných prác k vyzdvihnutiu debien vojenskými potápačmi na Čiernom jazere, pretože ich popis nasvedčuje, že tu sotva môže ísť len o muničný materiál.

Ďalšie podrobnosti o záhadách dvoch šumavských jazier sa dočítate na 3. strane.

ČTVRTEČNÍ

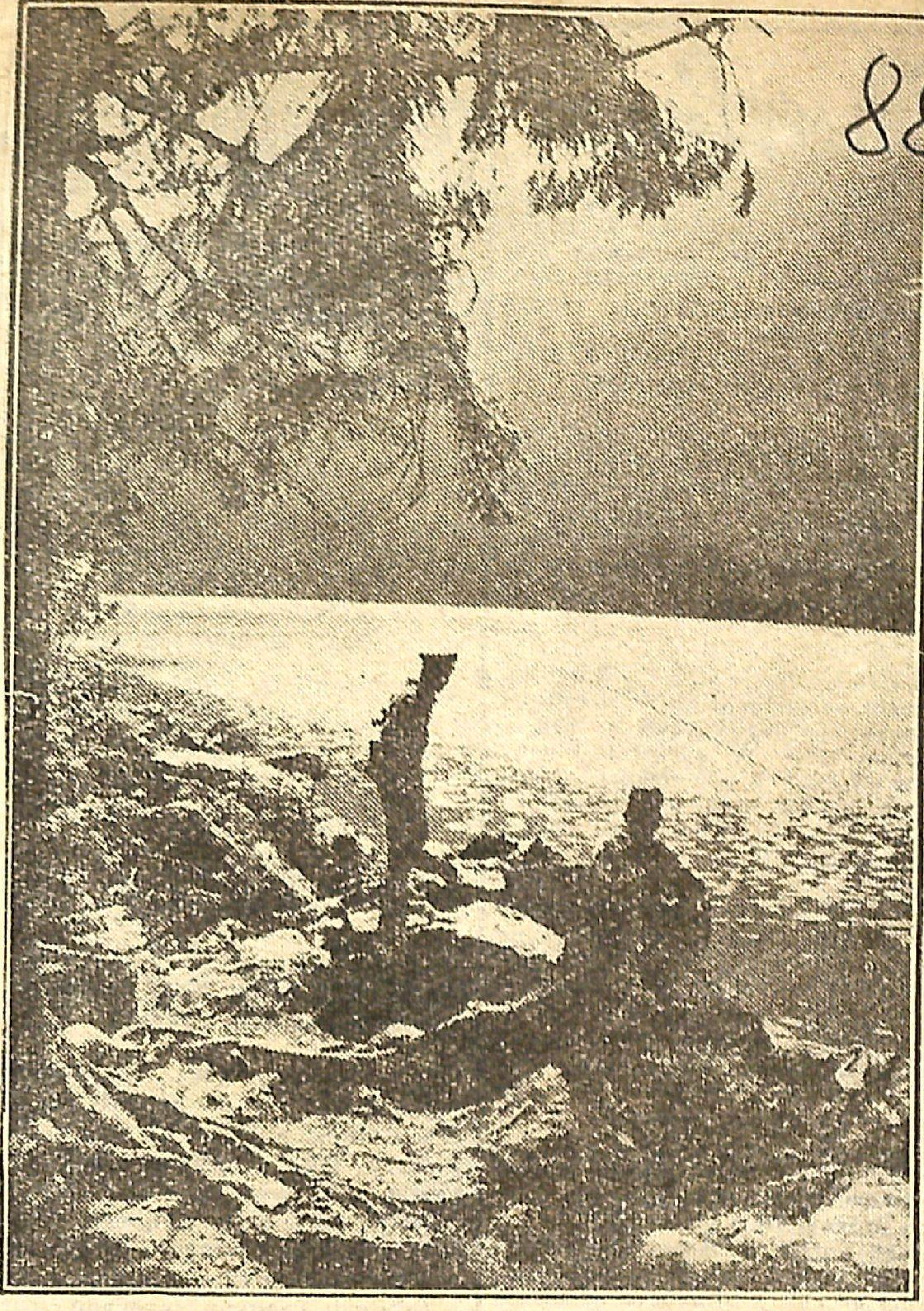
LIST VŠECH PRAŽANŮ

Večerní Praha

30 haléřů

.9. července 1964 ROČNÍK X • Č. 160 (2853)

88

Tady je ještě tajemství: Černé jezero na Šumavě ze tří stran obepíná les, na čtvrté strmí do výše kolmá stěna. Šípy slunečních paprsků odkrývají pod vodou nehybné, tmavé pně stromů, které spadly ke dnu a vyhlížejí jako podivné obludy. Je tu ticho, na březích přecházejí hlídky Pohraniční stráže. Na dně jsou potopené bedny. Co asi obsahují?

Snímek: VP — St. Teroba

ČERTOVO JEZERO: Tajemství bez záhady!

Čtenář VP odhaluje [...] od exploze 300 kg vý[...]

»Tady je Hejhal!«, představ[...] jsem ve včerejší Večerní Praz[...] tově jezeře v roce 1947 likv[...] jsem u toho. Rád vám povím [...]

»Tady toho vylétlo z vody [...] na břehu Čertova jezera pyro[...] tán Flégl. Svůj názor — jak [...] od stromů ošlehaných rázovo[...] kaných explozemi. K tomu js[...] slova obyvatel: nikdo sice výbu[...] šel o nich. A na základě naší[...] svědek.

Soudruh Jaroslav Hejhal z Prahy 1 nám když jsme mu ukázali fotografii nálože, kterou jsme uveřejnili včera — s jistotou potvrdil: »Ano, to je ono!« A stejně se vyjádřil k našemu snímku bójí na hladině jezera. Ve svém vyprávění nám pak uvedl podrobnosti — jak se nálože dostaly na dno Čertova jezera:

»V létě roku 1947 jsme dělali na jezeře pokusy. Právě tady z toho důvodu, že tu nejsou ryby. Přivezli jsme asi 13 q kořistných,

[...] v sedmačtyřicátém a západní hranici v osmačtyřicátém ...

»Dobré jitro!« řeknu hlasitěji, než je třeba v malé úřadovně okrskového zmocněnce. »Dobré poledne!« zubí se Šedivý. Hlávka mi chvíli drtí ruku. »Co je nového?« ptám se ho. Ukáže na kapitána. Má před sebou dlouhé pruhy dálnopisu. »Soudruh strážmistr už přivezl dálnopisné zprávy z Břeclavi,« vysvětluje poručík.

Jsou z Chebu, Hořovic, Ostravy, Banské Bystrice. Sáhnu po dalších. »Podívej se na tohle hlášení,« přerušuje mne však kapitán.

Okresní oddělení Gottwaldov: Do zdejší nemocnice byla dne 21. VII. přijata Anežka Tomášová, osmnáctiletá, která projížděla městem s výpravou učňů závodu Koh-i-noor z Prahy. Stav po porodu, těžká otrava, pacientka v bezvědomí. Výprava odjela, proto žádné další okolnosti nemohly být zjištěny.

»To by mohlo mít souvislost?« domnívám se. »A co tedy doporučuješ?« vyzvídá Šedivý. »Jet za Tomášovou!« Hlávkovi to zaškubalo v knírech, ale dokázal neusmát se.

»Jó?« protahuje se zřetelným pražským akcentem Šedivý. »A kam, prosím tě? Ona totiž — jak jsi se mohl povšimnout — leží v těžkém bezvědomí. A jinak toho o ní mnoho nevíme,« dává mi kapitán lekci. »Zatím není důvodů, abychom ji pokládali za viníka — z a t í m !« zdůrazňuje.

Telefon. »Pro vás, soudruhu kapitáne. Praha!« předává Hlávka sluchátko. Šedivý hovoří. Posunkem ukazuje, abychom zavřeli okno. Píše si úhledným písmem [...]

»To je tak,« šeptá mi poručík. [...] volal hned ráno do svého odděl[...] mu zjistili všechno možné o T[...] Expresně. Já jsem zatím ověřil [...] waldovské nemocnici, že Tomá[...] stejnou krevní skupinu jako [...] dítě. Rozbor ukázal, že totožná j[...] ní skvrna z dlaždice. Mimochode[...] už je podle zjištění dnes v p[...] nácté mimo nebezpečí!« sděluje [...]

»Děkuji! Konec!« křikl Šedivý. [...] chlapci!« poklepl do stolu. [...] s Tomášovou byl v Lednici!« [...] zkrátka to nejdůležitější. Pohráv[...] myšleně s plnicím perem. »A t[...] mášová?« nevydrží Hlávka. Šed[...] kývne a přisune si poznámky [...]

»V závodě jednou z nejlepších[...] tichá dívka, samotářka — je toti[...] kova. Z Českých Budějovic. [...] z internátu uvádějí, že znám[...] tenství na ní nikdo nepozoroval[...] jezdě si Tomášová stěžovala n[...] nost. Kde byla při prohlídce [...] zámku, nikdo nemůže potvrdit. [...] jezdem již čekala v autobuse. [...] se po cestě zhoršoval tolik, že [...] tili v Gottwaldově, aby se nechal[...] Z nemocnice ji nepustili, autob[...] do Ostravy. Výprava tam měla [...] Vrátila se zpět teprve včera.«

»Je to jasné,« klasifikuji. Ka[...] mně šlehl pohledem, ale pokrač[...] které z přítelkyň věděly, že pře[...] měla známost s vojákem. Des[...] tectva. Je to prý skoro půl [...] přestal za Anežkou docházet. Na[...] jeho dopisů pak Tomášová neod[...]

89

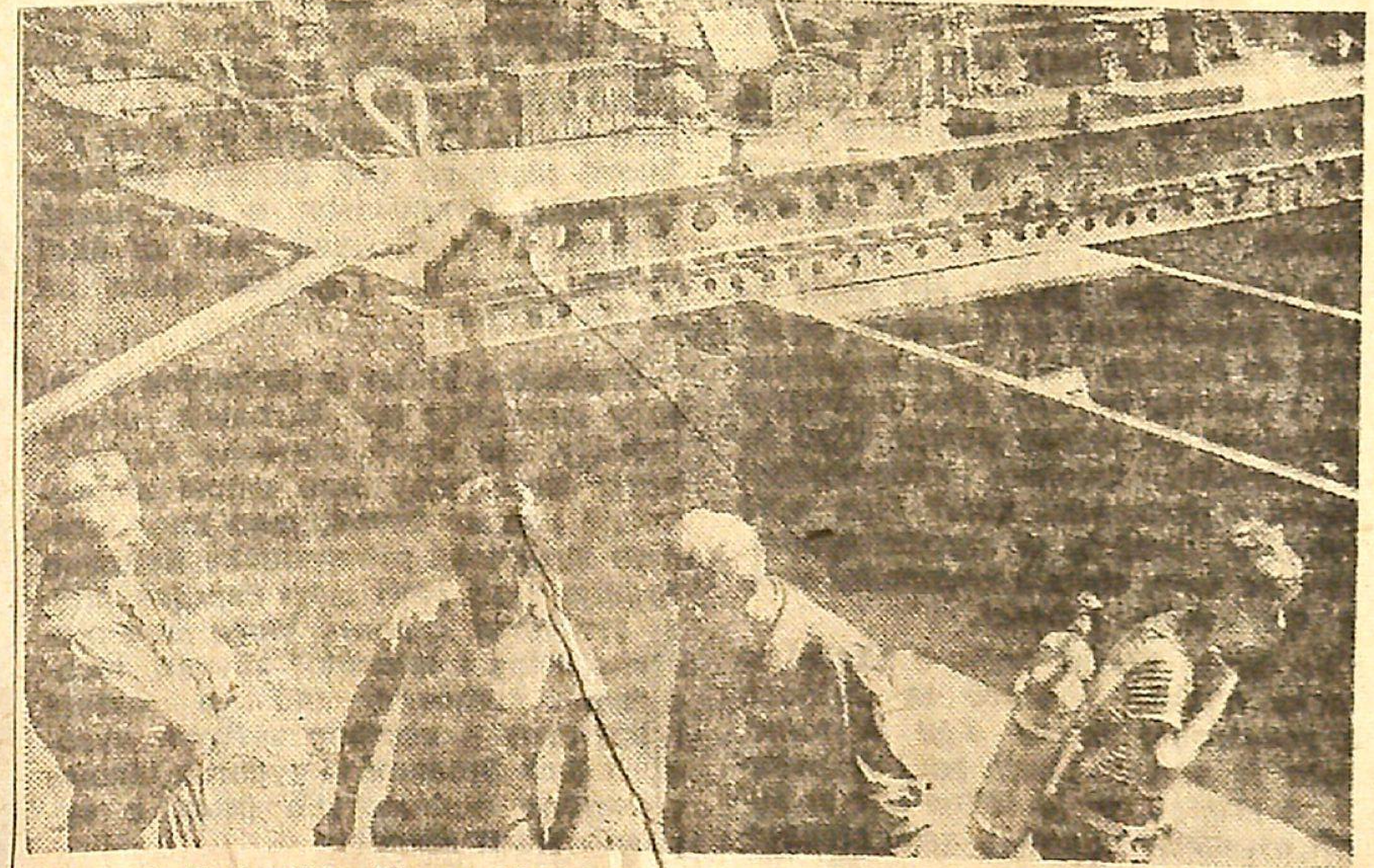
PRÁCE
LIST REVOLUČNÍHO ODBOROVÉHO HNUTÍ
PRAHA
čtvrtek 9. července 1964 • • • číslo 162 • ročník XX. • 30 hal.

Další krok za tajemstvím

ŽELEZNÁ RUDA (čt) — Včerejšek měl na Čertově jezeře klidný průběh. Od časných hodin pracovali potápěči ministerstva vnitra spolu s pyrotechniky na průzkumu dna u středního úseku levého břehu. Jejich dvouhodinová práce byla korunována posléze tím, že zjistili naprostou nezávadnost zkoumaného úseku. Jediným nálezem včerejšího dopoledne byla dřevěná prázdná bedýnka, která byla zcela ztrouchnivělá a rozsypala se při pokusu o vyzdvižení. Stejný osud postihl zvetšelý proutěný košíček. Potápěči po polední přestávce pokračovali v práci na levém břehu. Potápěči pražského klubu Svazarm při krátkém filmu již nepomáhají, protože se věnují dotáčení televizního filmu pro „Zvědavou kameru". Na Čertově jezeře byla učiněna všechna opatření pro zajištění bezpečnosti.

PRÁCE
LIST REVOLUČNÍHO ODBOROVÉHO HNUTÍ
PRAHA
čtvrtek 9. července 1964 • číslo 162 • ročník XX

Navzdory legendě: Čertovo jezero je živým jezerem

Pyrotechnik kapitán Fleger (druhý zleva) seznamuje s postupem prací u Čertova jezera novináře. V pozadí část pontonu, z něhož se spouštějí potápěči pod hladinu jezera, aby vyzvedli nebezpečné nálože. Snímek Rostislav Dostál

Zájem o šumavská jezera neutuchá. Je už jasné, že v Čertově jezeře jsou uloženy výbušné nálože a že až po jejich zneškodnění přesídlí potápěči a pyrotechnici na druhé — Černé jezero. V práci na Čertově jezeře však pokračují členové televizního štábu Zvědavé kamery. Je mezi nimi i vědecký pracovník dr. Václav Hruška z hydrobiologického oddělení Čs. akademie věd. Povídali jsme si spolu o věcech vzdálených tomu, co je předmětem zájmu pyrotechniků a potápěčů. Ti totiž zneškodňují vše, co je namířeno proti životu. Dr. Hrušku zajímá ze všeho nejvíc život sám.

Jak je to tedy s životem v jezeře?

Konečně se také někdo ptá na živočichy, konstatuje dr. Hruška s radostí. S radostí také vysvětluje: „To, že v jezeře žijí čolci, už víte. Ale nejsou to zdaleka jediní živočichové, s nimiž se pod hladinou setkáváme."

Po rybách ale skutečně není ani památky?

Ryby ovšem nejsou jediným svědectvím o životě. V Čertově jezeře skutečně nežijí. Mimochodem, když už jsme u ryb, opravte trochu domněnku, že v Černém jezeře žije siven alpský a pstruh. Pstruha jsem tu vůbec neviděl a siven nebyl alpský, nýbrž americký. Byl pochopitelně do jezera uměle nasazen. Ale vraťme se k Čertovu jezeru. Víte, co všechno jsem tu objevil? Chrostíky, pošvatky, střechatky, klešťanky, některé druhy potápníků, zmíněného čolka horského a zajímavé larvy pakomárů. Tedy života až dost.

Co ale z živočichů jezerní vodě chybí?

O rybách už byla řeč. Nevyskytuje se tu však ani tzv. síťový plankton. Vody jezera jsou zřejmě příliš kyselé, a to některým živočichům nesvědčí. Jsem tu ostatně proto, abych prozkoumal složení vody šumavských jezer. Na místě už jsem změřil obsah kysliku a uhličitanů. Důležité bude ovšem zjistit i obsah fosforu, dusíku a případně dalších prvků rozpuštěných ve vodě. Ale to už bude záležitostí laboratoří naší Akademie.

Jste na jezeře poprvé?

Nejsem tu poprvé a také jistě ne naposledy. Dělali jsme tu už průzkum dvakrát nebo třikrát a ještě se sem budeme vracet. Jezera jsou totiž příliš zajímavá a tedy i pro nás přitažlivá, než aby jejich průzkum člověk vyřídil jednou návštěvou.

Tolik tedy o životě v Čertově jezeře dr. Hruška. A co říká zpráva o posledních událostech v oblasti obou jezer, zvláště o tom, co se tu událo během středy:

Včerejšek měl na Čertově jezeře klidný průběh. Od časných hodin pracovali potápěči ministerstva vnitra spolu s pyrotechniky na průzkumu dna. Jediným výsledkem celodenního průzkumu bylo zjištění, že dno ve zkoumaném úseku je bezpečnostně zcela nezávadné, a několik drobných nálezů, například bedýnek, košíků a podobně. -rd-

91

ĽUD

ORGÁN STRANY SLOVENSKEJ OBRODY

Štvrtok 9. júla 1964

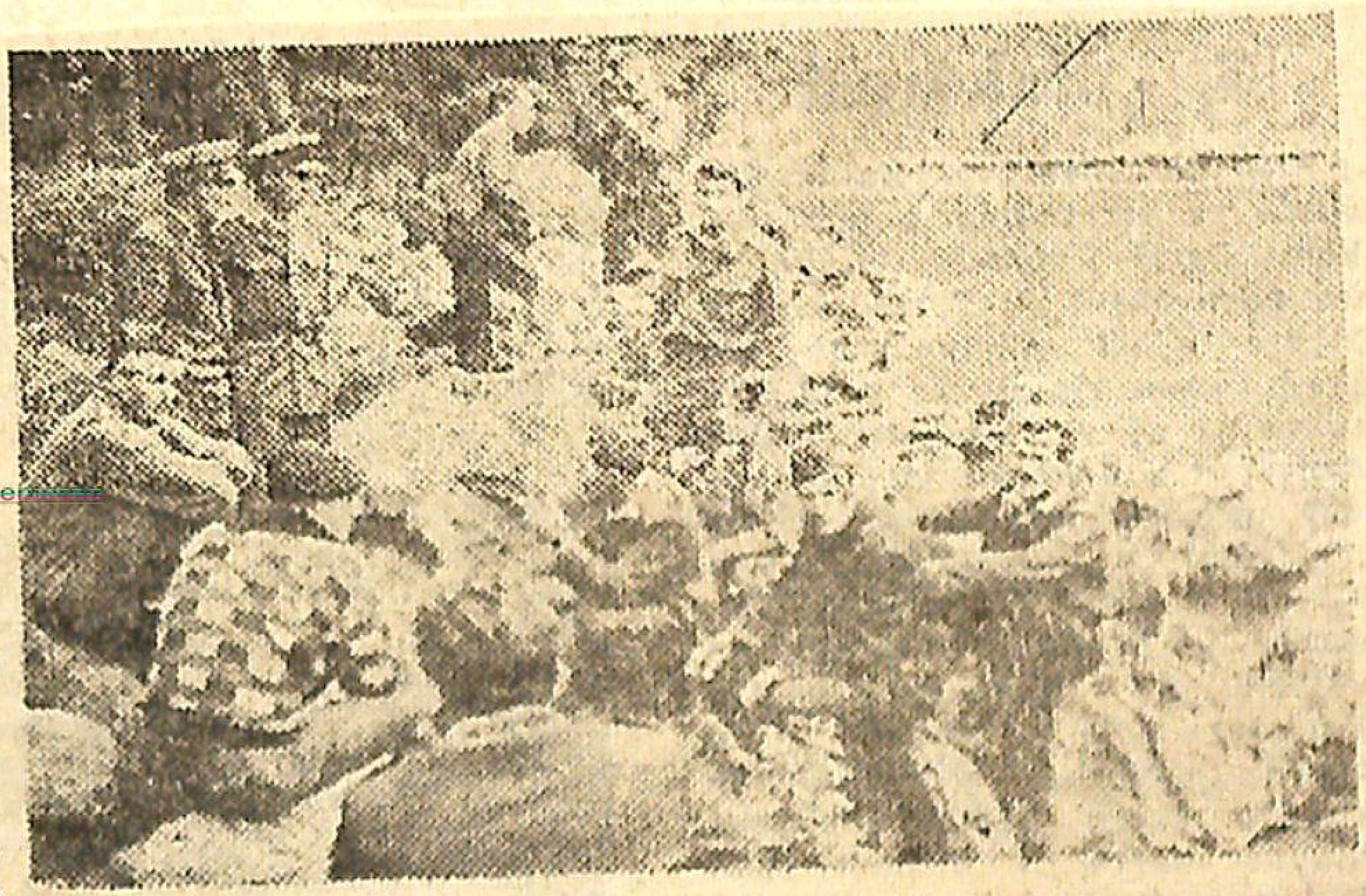
Šumavské jazerá ešte mlčia

Železná ruda (č) — Včera od včasných hodín pracovali potápači Ministerstva vnútra spolu s pyrotechnikmi na ďalšom prieskume Čertovho jazera. Vyniesli ako prvú nálož pri piatej boji, ktorá bola dokonale sfotografovaná. Tritolová nálož bola pripútaná medzi dosky. Viazanie a zabezpečovacie drôty okolo tejto komplexnej nálože, pozostávajúcej zo štyroch rôznych skriniek, boli spráchnivelé a rozpadali sa pri dotyku. Pyrotechnici odstránili rozbušku, ktorá bola pripevnená skrutkami v jednej z náloží, čo mala privodiť výbuch. Po deadjustácii dopravili nálože na bezpečné miesto.

Včerajšie práce mali značne sťažené podmienky, pretože celý rad bojok sa uvoľnil. Dvojhodinová práca prvého potápača Bohumila Voleníka bola korunovaná iba tým, že zistil úplnú nezávadnosť skúmaného úseku.

Na základe doterajšieho prieskumu sa potvrdilo, že všetky predmety boli do jazera zámerne a starostlivo potopené. Ďalej takmer vylučujú domnienku, že ide o debny s materiálom z tajného koncentračného tábora pri prameňoch Vltavy, v ktorom boli internovaní vybraní sovietski zajatci, ktorých esesáci v posledných dňoch vojny postrieľali. Nemôže ísť ani o potopené tajné archívy z Terezína. Tieto dokumenty sú už v čs. alebo zahraničných archívoch. Takisto je veľmi nepravdepodobné, že by vody jazera ukrývali časť pokladu nájdeného v Töplitzskom jazere.

Zatiaľ ani včerajší úsek práce v hlbinách Čertovho jazera nedáva odpoveď na otázku, čo sa v objavených debnách skrýva. Na odpoveď si budeme musieť počkať.

Vedúci pražských sväzarmovských potápačov Peter Karhan (vľavo s bielou páskou okolo hlavy) vyhlásil, že všetky predmety objavené v Čertovom jazere sú nálože. Bojky na jazere sprava označujú miesta, kde objavili debny.

Foto: Z. Havelka — ČTK

92

PRÁCA
DENNÍK REVOLUČNÉHO ODBOROVÉHO HNUTIA
ČSSR
30 hal.
Štvrtok
ČISLO 163
ROČNÍK XIX
9. júla 1964

Jazero sa ešte vždy bráni

Sťažené podmienky prieskumu ● Dohady o pôvode náloží ● Návšteva v našej žilinskej redakcii

Železná Ruda (vn) — Podľa zprávy ČTK včera od včasných hodín pracovali potápači Ministerstva vnútra spolu s pyrotechnikmi na prieskume dna v strednom úseku ľavého brehu Čertovho jazera. Mali tentoraz značne sťažené podmienky, pretože celý rad bójok, ktoré označili miesta nálezu, sa uvoľnil, takže potápači museli prehľadávať dno krok za krokom asi do hĺbky 15—20 m k stredu jazera.

Prvý zostúpil Bohumil Voleník. Dve hodiny sa vo svojom ťažkom potápačskom obleku a skafandri prepletal medzi veľkými balvanmi, pováľanými silnými kmeňmi stromov, niekoľkokrát sa zachytil o ich vetvy a museli ho vyprostovať. Jeho dvojhodinová práca bola korunovaná iba tým, že zistil úplnú nezávadnosť skúmaného úseku.

Pred 11. hodinou ho vystriedal František Doležal. Trikrát hlásil na pontónovú kompu telefónom, ktorý ho spája s jeho veliteľom, nadporučíkom Václavom Vávrom, že našiel drôt. Vždy ho vyprostil z nánosu bahna na dne, no konštatoval, že je bez zapojenia. Rozvírené bahno mu veľmi sťažovalo prácu, videl sotva na jeden meter.

Potápačov čaká ešte prieskum asi polovice ľavého brehu, pričom všetky bójky sú značne posunuté.

• • •

Z náloží, ktoré vyzdvihli potápači predvčerom, pyrotechnici identifikovali dve tritolové nálože nemeckého pôvodu a dve ďalšie, päťkilové, sa zatiaľ nepodarilo indentifikovať. O tom, ako sa dostali tieto nálože na dno jazera, panujú rozličné dohady.

• • •

Včera prišiel do našej žilinskej redakcie pracovník ChZJD v Bratislave Ivan Vrškový a vyhlásil, že podľa neho ide vraj o pozostatky mín a muničného materiálu, ktorý v roku 1946 použila na týchto miestach naša armáda. Ivan Vrškový bol v tom čase frekventantom Vojenskej akadémie a po vyradení prišiel do styku s materiálmi o skúškach našej armády s výbuchmi pod vodou na Čertovom jazere. Podľa jeho informácií ide o nemecké magnetické drevené záverné míny, od ktorých viedli drôty na breh k batérii odpaľovača. Po odpojení mali míny fungovať automaticky, keď loď plávala ponad ne. Pri skúškach v r. 1946 niektoré vybuchli a zostali v jazere údajne preto, že možnosti potápačov neboli v tom čase na dnešnej úrovni. On sám je odborníkom-pyrotechnikom, vyznamenaný za odstraňovanie podobných mín na Dunaji v r. 1947-48.

Ďalšia verzia pripúšťa možnosť, že Američania po nemeckom ústupe pozbierali vojenský materiál a zhodili do hlbokej vody. Túto verziu však vyvracia skutočnosť, že nálože sú vzájomne pospájané káblami.

Rozšírila sa aj domnienka, že nálože majú chrániť doteraz neprebádaný stred jazera, kde by v 35-metrovej hĺbke mohol byť skrytý iný materiál.

Záujem sa teraz sústreďuje väčšmi na Čierne jazero, v hĺbke ktorého sú debny, v ktorých odborníci nepredpokladajú muníciu. Čierne jazero však začnú skúmať až po prieskume Čertovho jazera.

ÚJ SZÓ

SZLOVÁKIA KOMMUNISTA PÁRTJA KÖZPONTI BIZOTTSÁGÁNAK NAPILAPJA

Bratislava, 1964. július 9. csütörtök ● 30 fillér ● XVII. évf., 188. szám

FÉNY DERÜLT
a šumavai Ördög-tó titkára

A Šumava délnyugati részén, Že-
lezná Ruda üdülőhelytől néhány
kilométerre, gyönyörű fenyveserdők kö-
zött terül el az Ördög-tó. A tó rejtel-
meivel kapcsolatban elterjedt legenda
szerint a húszas években egy lovasfo-
gat fulladt a tóba gazdástul, majd egy
egész frisskeletű hiedelem arról szól,
hogy 1945 tavaszán a menekülő német
fasiszta hadseregnek egy ezredre való
katonaságát nyelte el a tó. E hiedelem
még azt is állítja, hogy a tóban semmi
sem enyészik el, minden konzerválódik.
Egyszóval: a képzelet alaposan kiszínez-
te az Ördög-tó rejtelmességét!

A Csehszlovák Televízió „Kíváncsi ka-
merája" ez év májusában a prágai Had-
sereggel Együttműködők Szövetsége bú-
váraival együttműködve műsorára tűz-
te az Ördög-tó titkainak felfedését. A
műsor a šumavai tavak körüli hiedel-
meket akarta szétoszlatni és főleg ha-
zánk e gyönyörű részével megismertet-
ni a TV hallgatóit.

A búvárok és a TV emberei nem is
sejtették, hogy rövidesen az ország fi-
gyelme rájuk fog irányulni. Július 3-án
a búvárok a tó fenekén, az iszapban
több dróttal átkötözött ládát találtak.
A fából és fémből készült ládák köze-
lében háromkilós tritol-töltéseket is ta-
láltak. A ládák tartalma azonban lehe-
tett bármi más. Hisz alig egy éve, hogy
az ausztriai Töplitz-tóban felfedezett lá-
dák világszenzációt keltettek! Miért ne
lehetne a šumavai Ördög-tó rejtelmes
tartalma hasonló az ausztriai tó titok-
zatos „kincséhez"? Mi lehet a ládák-
ban? Hátha fontos dokumentumok ke-
rülnek felszínre! Ilyen találgatások előz-
ték meg a ládák felszínre hozását. Az
Ördög-tó rejtelme napok alatt a hazai
sajtó egyik érdekességévé vált, sőt élénk
érdeklődést tanúsított a Reuter hírügy-
nökség és a Daily Express is.

A HESZ búvárjai leereszkedtek az Ör-
dög-tóhoz közeli Fekete-tóba is, ahol
jobbak a látási viszonyok, mint az Ör-
dög-tóban. Alig egy órai munka után
egy nagyobb méretű zölt katonai ládát
találtak. Amikor két búvár a zsákmányt
a felszínre akarta hozni, a ládából sis-
tergés hallatszott és buborékok szálltak
fel. Biztonsági okokból a ládát a tó fe-
nekén hagyták.

Mivel a tóban talált ládákból arra
lehetett következtetni, hogy katonai ere-
detű dolgokról van szó, a HESZ búvárok
átadták helyüket a belügyminisztérium
búvárainak, akik július 7-én először az
Ördög-tóban megkezdték a felderítő
munkálatokat. Václav Vávra főhadnagy,
a belügyminisztérium búvárparancsnoka
és Jaroslav Fleger százados főtűzszerész
irányította a kutatómunkát. A búváro-
kat telefonon irányították.

Munkájuk életveszélyes, mert ha beiga-
zolódik a feltevés, hogy a tó fenekén
robbanóanyaggal telt ládák vannak, ak-
kor fennáll annak a veszélye, hogy hoz-
zá nem értő kezeléssel a tritol töltések
felrobbanhatnak. A tűzszerészek ennek
alapján úgy döntöttek, hogy előbb fel-
hozzák az ismeretlen anyagot tartalma-
zó ládákat és ha azok tartalma robba-
nóanyag akkor a parton, biztonságos
helyen megsemmisítik.

Kedden délután nagy volt a tó körül
a sürgés-forgás. A pontonon megjelentek
a búvárok és a tűzszerészek. A partról
az újságírók hada követte figyelemmel
az eseményeket. Hat óra felé Václav
Kolař búvár(aki évekkel ezelőtt Viet-
namban gyöngyhalászkodott) teljes bú-
várfelszereléssel leereszkedett a megje-
lölt helyre. Több mint egy óráig tar-
tott, amíg sikerült a drótkötegek és
iszapos zsinórok közül óvatosan kisza-
badítania a ládát.

Pár perccel hét óra után a ponton
mellett felbukkant Václav Kolář, hóna
alatt az első zsákmánnyal.

A tó titka — legalábbis részben —
megszűnt titok lenni. A láda a második
világháborúból származó német gyárt-
mányú tritol kötegeket tartalmazta. Ez
az „örökség" könnyen végzetessé vált
volna, ha például a tavat bágerozzák
és a kotrógép beleütközik a robbanó-
anyagba.

Sokkal érdekesebbnek mutatkozik a Fe-
kete-tó kutatása. A búvárok állítása sze-
rint ugyanis a tó fenekén levő ládák
különböző alakúak és körülöttük több
érdekesnek látszó tárgy található. Hogy
milyen titkot fed a Fekete-tó vize?

Erre majd a Fekete-tó felderítését elő-
reláthatólag pénteken vagy szombaton
megkezdő búvárok adják meg a választ.

SOMOGYI MÁTYÁS

Zemědělské noviny

ÚSTŘEDNÍ ORGÁN MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ, LESNÍHO A VODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

Ročník XX – Číslo 163 | Praha, čtvrtek 9. července 1964 | Cena 30 hal.

UŽ BEZ TAJEMSTVÍ

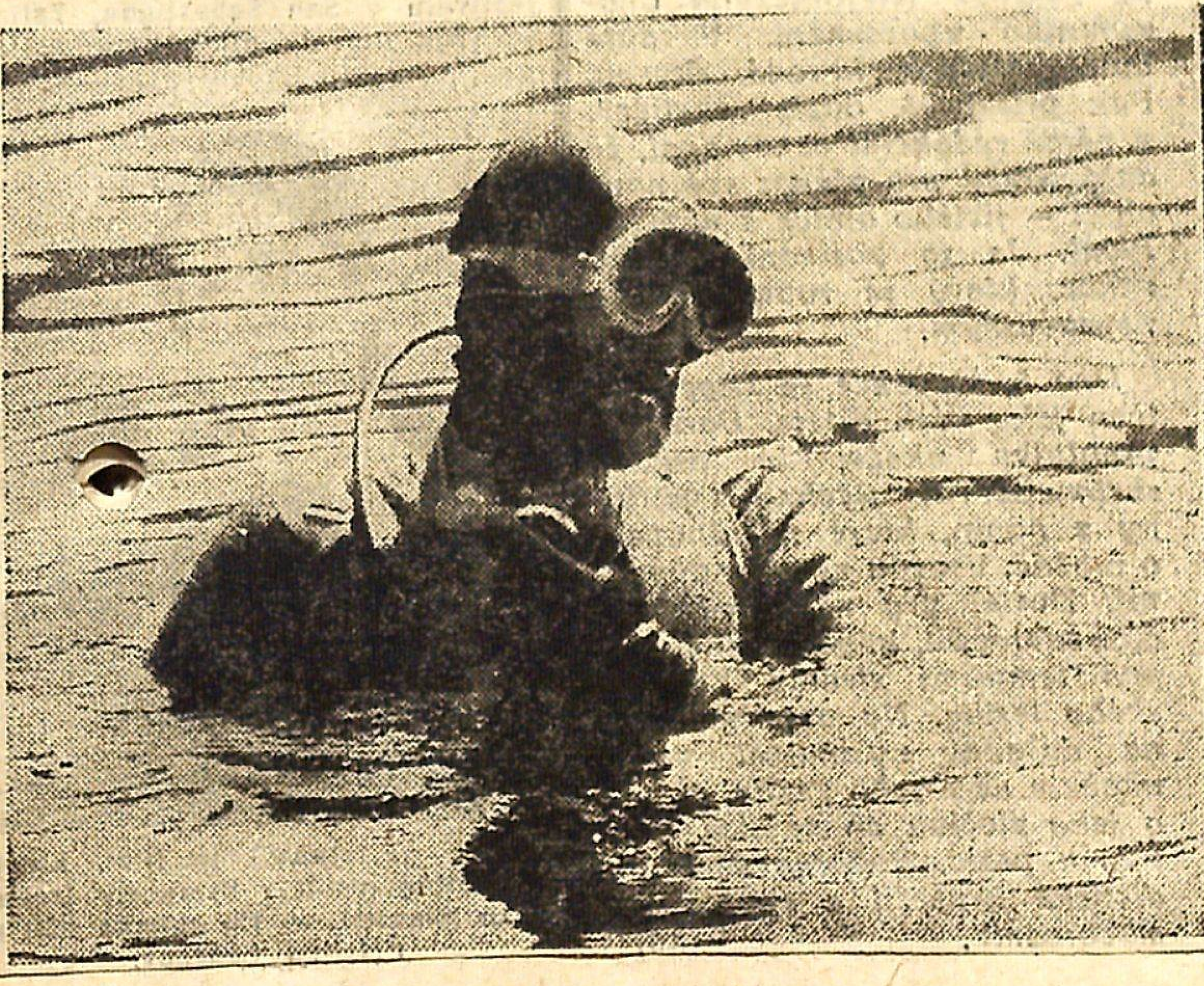
Od [illegible]ile, kdy poprvé zaskřípaly kovové pontony s deseti potápěči u jihovýchodního břehu Čertova jezera v klínu šumavských hvozdů, uběhlo právě dvaasedmdesát hodin. Zmizel již dramatický neklid a jezero obestřené legendami a fantastickými hypotézami o tajných terezínských nebo jiných archívech a esesáckých pokladech ve vodních hlubinách dostalo zase svou klidnou tvář.

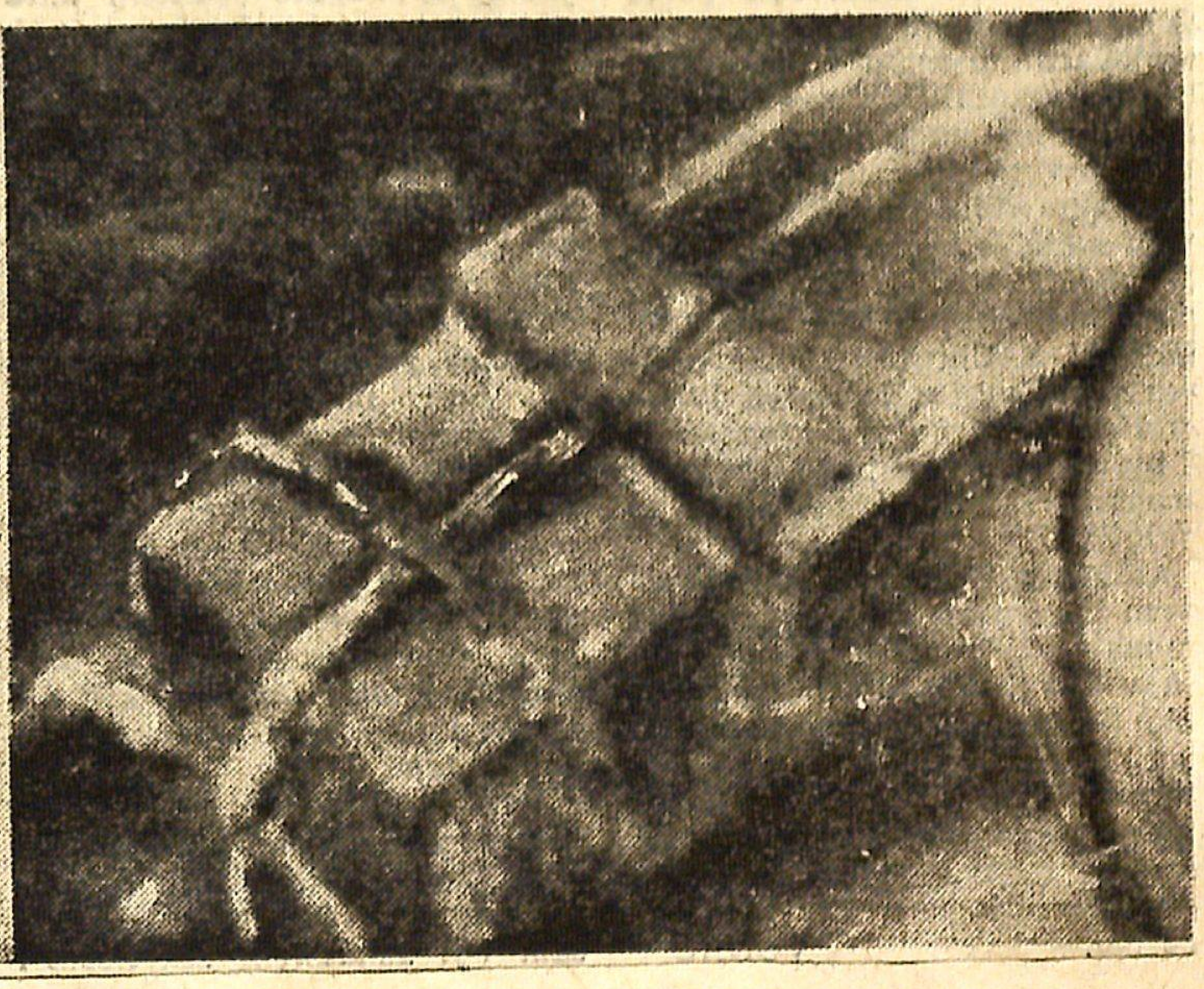
Hned první akce speciální skupiny potápěčů a pyrotechniků vyvrátila všechny varianty pochybných báchorek: Ukázalo se, že tritolové a nitrocelulozové nálože v „tajuplných" skříňkách (které se rozpadly dřív, než je potápěči vynesli z vody a dopravili na břeh) pocházejí z ledabyle opuštěného cvičného arzenálu pyrotechnické jednotky a sotva by už mohly způsobit vážnější škody.

Protože je celá nádherná oblast Čertova jezera v nejfrekventovanější letní sezóně uzavřena rekreantům, pokračoval včera od časného jitra desetičlenný potápěčský oddíl, vedený nadporučíkem V. Vávrou, v průzkumu dna. Potápěčům, pracujícím v těžkých skafandrech v hloubce asi 10 až 15 metrů od skalnatého příkrého břehu se však za celých 11 hodin včerejšího dne nepodařilo ve zvířeném bahně vylovit další z potopených náloží. Mezi ponořenými kmeny stromů a balvany za viditelnosti sotva jednoho metru objevili pouze několik ztrouchnivělých polorozpadlých dřevěných bedýnek a smotané klubko drátu. Jeden z potápěčů přitom zachytil o větve potopených stromů a pracně byl vyprošťován z vodního zajetí.

Celá středeční operace profesionálních potápěčů probíhala zdlouhavě a celkem těžkopádně. Nabízí se v této souvislosti otázka, zda by nebylo vhodné přizvat znovu k společnému průzkumu sportovní svazarmovské potápěče s lehkou výzbrojí, kteří v krátkém čase propátrali jižní pobřeží Čertova jezera a energicky zakončili tuto složitou akci. (imj)

S ponornou kamerou ROLEY-MARINE pořídil svazarmovský potápěč Josef Mergl tento snímek z jezerních hlubin: krabice s tritolovou výbušninou svázané mezi prkny.

95

Aufbau und FRIEDEN

★ erscheint Dienstag Donnerstag Samstag ★

Das Blatt der deutschen Werktätigen in der ČSSR

Nr. 81 | Jahrgang 14 | Prag, Donnerstag, den 9. Juli 1964 | Preis 30 Heller

Im Teufelssee kein Geheimarchiv

Tip der Militärfachleute war richtig

Als vor etwas mehr als einer Woche der Stab der Fernsehsendung „Neugierige Kamera" am Schwarzen See seine Zelte aufschlug, ahnte wohl niemand, daß die Hand eines ungeladenen Regisseurs einen Strich durch das vorbereitete Szenarium über die Legenden der Böhmerwaldseen machen wird. Am Freitag nachmittag zogen Josef Mergl und Zdeněk Voňka vom Prager Taucherklub eine schwere eiserne Kiste aus zehn Metern Tiefe.

Ihre Gefühle waren wohl nicht gerade freudiger Natur, als sie die Anweisung erhielten, die Kiste wieder dorthin zu bringen, wo sie gewesen war. Die verständliche Neugier, nachzusehen, was wohl in der Kiste sein könnte, wurde von logischen Überlegungen verdrängt. Die Kiste könnte auch Lebensgefahr bedeuten. Von dieser Überlegung waren die Befehle der Verantwortlichen diktiert. Die Leitung übernahm das Innenministerium. Die Kisten könnten nämlich ...

Unwillkürlich muß man an den Töplitzsee bei Bad Aussee in Österreich denken. Dort fischten österreichische Taucher im Herbst vorigen Jahres eine Kiste mit gefälschten Banknoten, vor allem englischen Pfundnoten, heraus und Teile einer nazistischen Geldfälschereinrichtung sowie Bestandteile einer Abschußrampe für Raketen. Vergeblich hoffte man, eine Kiste mit Geheimdokumenten und Gold zu finden, das die Nazis hier versteckt haben sollten. In den Alpen gibt es viele Seen, in denen sie geraubte Schätze und Teile ihrer Archive versenken konnten. Ein analoger Gedankengang bietet sich jetzt bei der Entdeckung im Böhmerwald an. In den Kisten könnte ... aber das dürfte wohl ein bißchen zu phantastisch sein.

Unsere militärischen Fachleute sind viel nüchterner. Sie tippen auf Munition, auf Explosivstoffe in den Kisten. Deshalb die Vorsicht. Schon die ersten Kisten im Schwarzen See signalisierten etwas ähnliches. Kisten und stählerne Schachteln, die miteinander verbunden sind. Auf dem Grund des Sees lag ein Tritolzapfen. Also keine toten SS-Leute in waagrechter Lage, wie es in verschiedenen Legenden heißt, aber dennoch unheilvolle Erinnerungen an die Nazis, die noch viele Jahre nach Kriegsende Tod und Verderben verbreiten könnten.

Am Sonntag und Montag wurden Vorbereitungen getroffen. Die Leute vom Taucherklub und vom Innenministerium berieten gemeinsam, prüften Fotos und Filme, die Einrichtungen und Boote wurden in Ordnung gebracht. Die „Neugierige Kamera" wird bald einige erste Bilder im Fernsehen senden.

Die weitere Arbeit wird so schnell vorangehen, wie es die Sicherheitsmaßnahmen erlauben. Auch deshalb, weil die Seen bald wieder den Touristen zugänglich sein sollen. Haben doch in den letzten Wochen jeden Sonntag mehrere tausend Touristen die herrlichen Seen am Fuße des Špičák besucht. Auch letzten Sonntag kamen trotz der Warnung des Rundfunks und des Fernsehens 40 Autobusse und hunderte Autos aus der ganzen Republik. Sie mußten unverrichteter Dinge wieder abziehen. Die letzte Meldung: Fachleute nehmen an, daß es sich um Pioniermunition handelt. Deshalb müssen erst die Verbindungen der einzelnen Kisten vorsichtig unterbrochen werden.

☆

Die neuesten Nachrichten, die inzwischen vom Teufelsee eingetroffen sind, haben diese Annahme bestätigt. In der ersten an die Oberfläche beförderten Kiste befand sich deutsche Munition — zwei Sprengladungen, die je drei kg Tritol enthalten. Zwei weitere enthalten Nitrozellulose. Die Arbeiten am Teufelsee werden noch ein paar Tage in Anspruch nehmen. Im Schwarzen See wird die Arbeit komplizierter, weil man noch nicht weiß, was die Kisten enthalten.

LIDOVÁ DEMOKRACIE

ROČ. XX. - Č. 163 Cena 30 haléřů — ORGÁN ČESKOSLOVENSKÉ STRANY LIDOVÉ — Praha čtvrtek 9. července 196

BÓJKY KLAMOU POTÁPĚČE

Nádherné letní počasí nad Šumavou využili včera potápěči ministerstva vnitra k osmihodinové práci pod hladinou Čertova jezera. Situace byla ztížena tím, že se řada bójek, kterými byly označený nálože výbušnin, uvolnila a tak museli potápěči sami pátrat po smrtonosném obsahu Čertova jezera. Po V. Kolářovi, který se jako první spustil do vod jezera, sestoupil včera do hlubin potápěč B. Voleník. Proplétal se mezi obrovskými balvany, které pokrývají svah levého břehu jezera, silnými kmeny stromů, v jejichž větvích ve svém těžkém skafandru několikrát uvízl a musel být svými druhy vyproštěn. V prozkoumaném úseku nebylo nic zjištěno. Poté ho vystřídal F. Doležal. Velmi mu ztěžovalo práci rozvířené bahno, neboť zkalenou vodou viděl sotva na vzdálenost jednoho metru. Rovněž výsledek jeho práce nepřinesl zvláštní překvapení: pokusil se vynést na ponton dřevěnou bedýnku, ale ta se mu rozsypala v rukou. Odpoledne se vydali

Potápěč V. Kolář

(Pokračování na str. 2.)

(Dokončení ze str. 1.)

do hlubin Čertova jezera mladí členové potápěčské skupiny. Devatenáctiletý J. Novotný byl spuštěn pod vodu se závažím 86 kg. Přes dvě hodiny pracoval v hloubce až deseti metrů, vyzvedl však pouze kolo bíle izolovaného drátu. Potápěč L. Borecký postoupil až k první bójce a zjistil, že zde je dno bezpečné. Na pomoc potápěčům přijeli také čtyři vojenští ženisté, kterým velí M. Měrka. Do dnešního dne bylo prozkoumáno asi 2500 čtverečních metrů jezerního dna při jihovýchodním břehu jezera. Dnes čeká na potápěče obtížný skalnatý a stromy zanesený terén pod Čertovou stěnou. Práce na Čertově jezeře si vyžádají ještě několik dnů a teprve poté bude prozkoumáno dno Černého jezera, kde jsou velké bedny, jež by mohly podle dohadů obsahovat dokumentární materiál. - Zajímavý je také dopis, který naší redakci zaslala M. Kratochvílová. Píše, že ke dnu Černého jezera byla někdy v letech 1926 až 1928 spuštěna urna s popelem zesnulého. Zpráva o tom byla umístěna na skále na straně jezerní stěny.

96

LIDOVÁ DEMOKRACIE

ROČ. XX. - Č. 163 Cena 30 haléřů * * * * ORGÁN ČESKOSLOVENSKÉ STRANY LIDOVÉ Praha čtvrtek 9. července 1964

Potápěči na dně jezera

(ts): Od časných hodin pracovali ve středu potápěči ministerstva vnitra spolu s pyrotechniky na průzkumu dna u středního úseku levého břehu Čertova jezera. Měli tentokrát značně ztížené podmínky, protože řada bójek, které označily místa nálezu, se uvolnila, takže potápěči museli prohledávat dno krok za krokem asi do hloubky 15 až 20 m ke středu jezera. První sestoupil B. Voleník. Dvě hodiny se ve svém těžkém potápěčském obleku a skafandru proplétal mezi velkými balvany, poraženými silnými kmeny stromů, několikrát se zachytil o jejich větve a musel být svými druhy vyprošťován. Jeho dvouhodinová práce byla korunována pouze tím, že zjistil naprostou nezávadnost zkoumaného úseku. Pak ho vystřídal F. Doležal. Třikrát hlásil na pontonový prám telefonem, který ho spojuje s jeho velitelem nadporuč. V. Vávrou, že našel drát. Vždy ho vyprostil z nánosu bahna na dně a mohl konstatovat, že je bez zapojení. Rozvířené bahno mu velmi ztěžovalo práci, viděl sotva na jeden metr. Našel na dně dřevěnou prázdnou bedýnku, která byla zcela ztrouchnivělá a rozsypala se při pokusu o vyzdvižení.

97

98

mladá fronta

DENÍK ČESKOSLOVENSKÉHO SVAZU MLÁDEŽE

Praha. Čtvrtek 9 července 1964. – Cena 30 haléřů. – Ročník XX. – Číslo (5932) 163

Jezera zatím v klidu

Železná Ruda (čtk). — Včerejší dopoledne na Čertově jezeře proběhlo velmi klidně.

Od časných hodin pracovali potápěči ministerstva vnitra spolu s pyrotechniky na průzkumu dna u středního úseku levého břehu. Měli tentokrát značně ztížené podmínky, protože řada bójek, které označily místa nálezu, se uvolnila, takže potápěči museli prohledávat dno krok za krokem asi do hloubky 15 až 20 m ke středu jezera.

První sestoupil Bohumil Voleník. Dvě hodiny se ve svém těžkém potápěčském obleku a skafandru proplétal mezi velkými balvany, poraženými silnými kmeny stromů, několikrát se zachytil o jejich větve a musel být svými druhy vyprošťován.

Jeho dvouhodinová práce byla korunována pouze tím, že zjistil

Pokračování na str. 5

Jezera zatím v klidu

Pokračování ze str. 1

naprostou nezávadnost zkoumaného úseku.

Před 11. hodinou ho vystřídal František Doležal. Třikrát hlásil na pontonový prám telefonem, který ho spojuje s jeho velitelem nadporučíkem Václavem Vávrou, že našel drát. Vždy ho vyprostil z nánosu bahna na dně a mohl konstatovat, že je bez zapojení.

Rozvířené bahno mu velmi ztěžovalo práci, viděl sotva na jeden metr.

Našel na dně dřevěnou prázdnou bedýnku, která byla zcela ztrouchnivělá a rozsypala se při pokusu o vyzdvižení. Stejný osud postihl zvetšelý proutěný košíček.

Potápěči po polední přestávce pokračovali v práci.

99

mladá fronta

DENÍK ČESKOSLOVENSKÉHO SVAZU MLÁDEŽE

Praha. Čtvrtek 9 července 1964. – Cena 30 haléřů. – Ročník XX. – Číslo (5932) 163

Jezera zatím v klidu

Železná Ruda (čtk). — Včera prozkoumali potápěči ministerstva vnitra pod velením nadporučíka Václava Vávry a hlavního technika ministerstva inž. Ladislava Šedivého na Čertově jezeře asi 2500 m² při levém břehu. Pracovali v hloubce 8—15 m od skalnatého, příkře spadajícího břehu.

Podmínky byly velmi obtížné, protože jezerní dno je poseto velikými balvany, napadanými starými stromy a 15 m od břehu je nános silné vrstvy bahna, které se zviřuje při každém kroku potápěče.

Potápěči byli 8 hodin pod vodou a pracovali celkem 11 hodin. Vzdor všemu úsilí neměli žádné pozitivní výsledky.

Odpoledne zkoumali jezerní dno mladí členové skupiny potápěčů ministerstva vnitra. 19letý Jan Novotný byl spuštěn pod vodu se

Pokračování na str. 5

Jezera zatím v klidu

Pokračování ze str. 1

závažím 86 kg a více než dvě hodiny voděn v hloubce až do 10 metrů. Vyzvedl pouze kolo bíle izolovaného drátu, které našel mezi balvany.

Další potápěč Ladislav Borecký postoupil až k první bójce, umístěné nejblíže k stavidlu jezera. Zjistil, že dno jezera je zde bezpečné.

Potápěčům ministerstva vnitra pomáhali dnes 4 příslušníci jedné ženijní jednotky čs. armády se svým velitelem Miroslavem Měrkou.

Dnes pokračují práce znovu na Čertově jezeře, tentokrát pod Čertovou stěnou, ve velmi skalnatém a stromy zaneseném terénu.

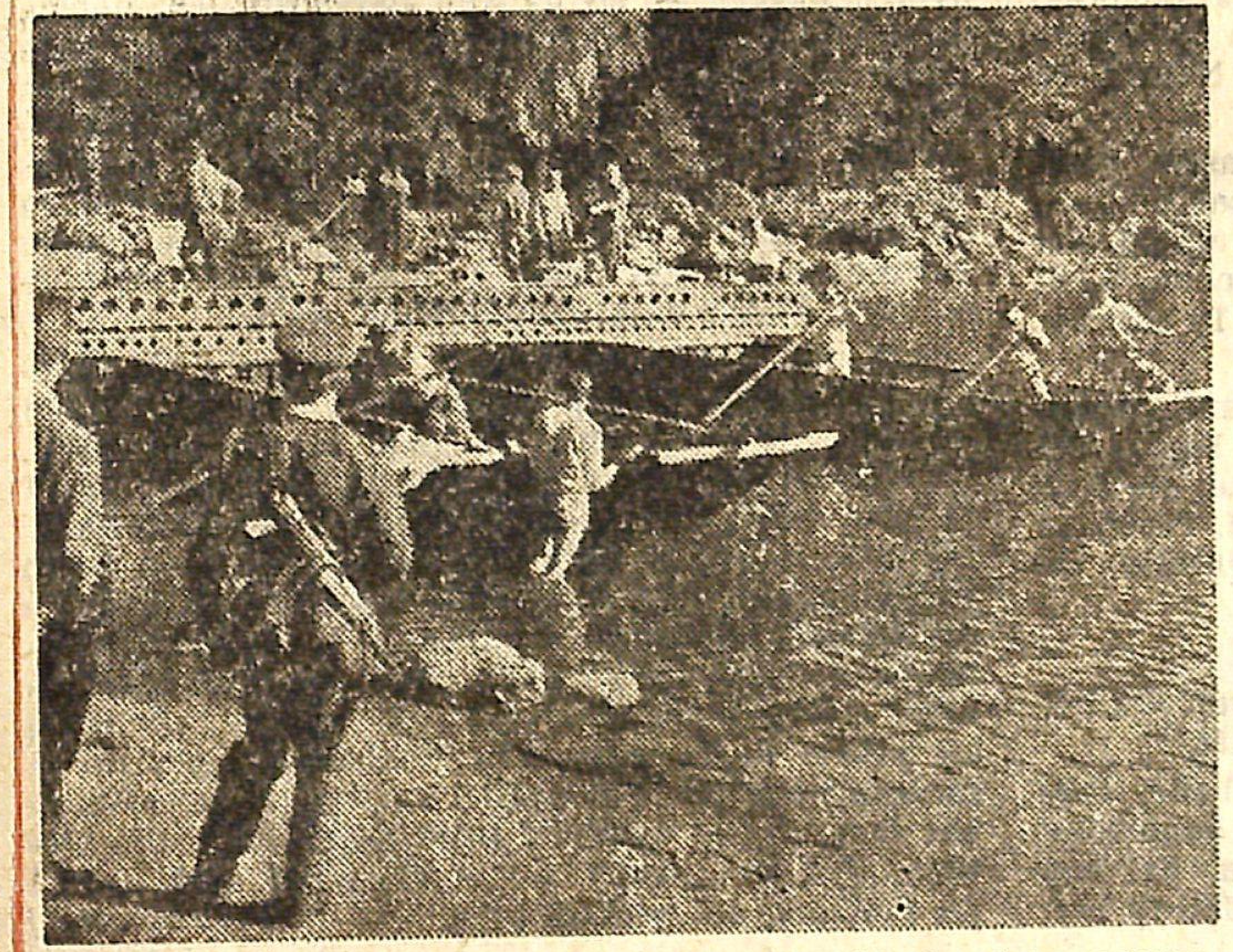
V PRAZE VE ČTVRTEK 9. ČERVENCE 1964 — ROČNÍK XX. – ČÍSLO 163. – 30 HAL.

Svobodné slovo

LIST ČESKOSLOVENSKÉ STRANY SOCIALISTICKÉ

TAJEMSTVÍ JEZER

STŘEDA, šestý den vzrušení kolem beden na dnech Černého i Čertova jezera na Šumavě. Slunce bije do lesnatých strání z oblohy bez mráčků přerývaný-mi údery větru. „Těžcí" muži ve skafandrech znovu a znovu opouštějí „pevnou zem" pontonů a pátrají pod hladinou. Je poledne, práce trvá už hodiny, a nevíme o nic víc než včera. Sotva se potápěči ponoří, rozvíří bahno. Čekají, až se usadí, a pak se rozhlížejí. Vidí tak na pět metrů

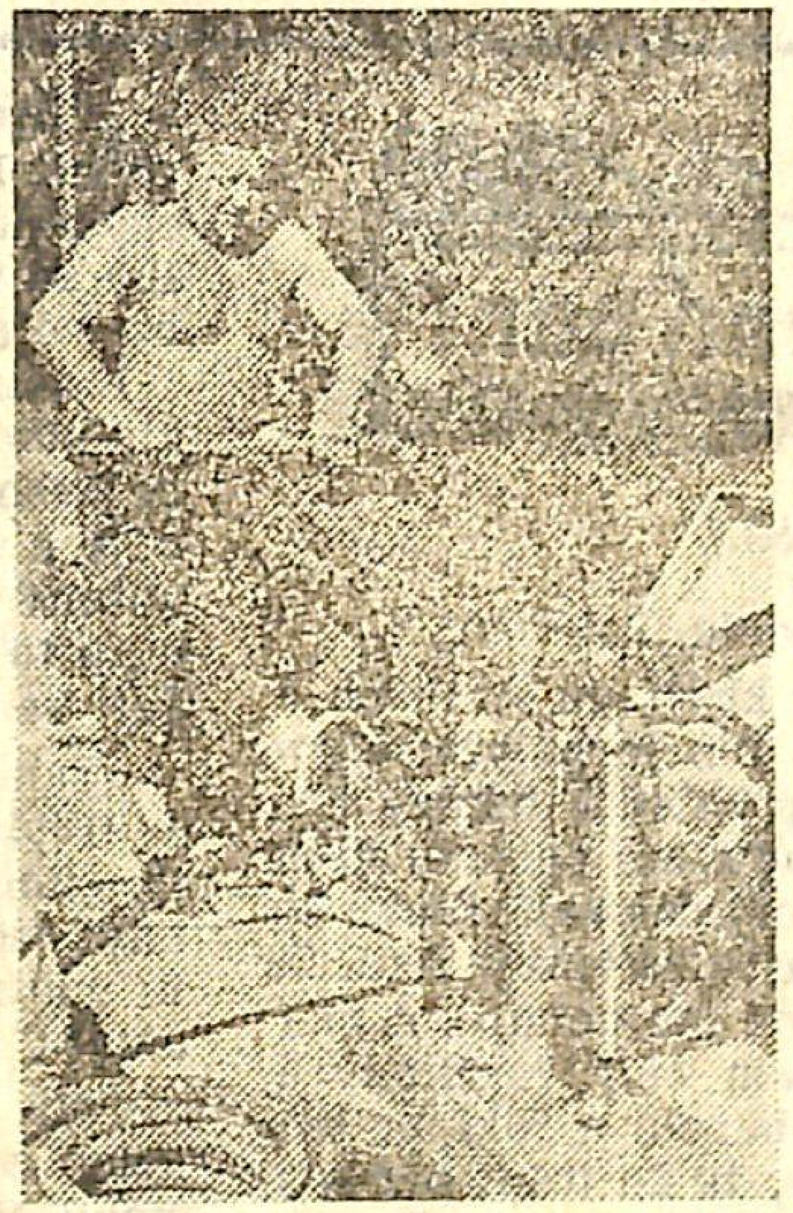
Pontonové plavidlo je připraveno odvézt potápěče k místu sestupu.

— mezitím bójka: Tady by to přece mělo být — a nic. To vítr zřejmě nemá jejich práci rád. Posunul bójku.

A to znamená, že se záhada kolem dna obou jezer protáhne v čase, že pravděpodobně budou muset znovu nastoupit „lehcí muži", plovoucí potápěči Svazarmu, a znovu a přesněji označit místa nálezu. Lehce, bez zbytečné zátěže, proklouzávají vodou, nečeří svého největšího nepřítele bahno, a proto líp vidí. Ještě jsou tady, na místě, ještě slouží televizi při natáčení původního záběru na druhé straně jezera, tam, kde se nepracuje s ohněm skrytým v náložích beden.

Úterní nález už částečně prozradil pyrotechnikům svůj původ; tříkilogramové nálože tritolu jsou jasně německé, pětikilogramové — nitrocelulózové — svého výrobce neprozradily a neznámý je i smysl náloží v jezeře. Odborníci tvrdí, že jsou pokládány narychlo, neodborně; ale proč? Ustupující armáda se přece nebude zbavovat třaskavin tím, že je bude pracně spouštět na dno jezera a vzájemně jistit. Co je v té 40metrové hloubce, kterou tu zjistil echolog v místech, ve kterých byla před léty naměřena hloubka o 5 m nižší? Je to jen zbytek trofejových výhušnin, které tu byly odpalovány po skončení války?

Úvahy, dohady, které nelze hned nepotvrdit, ani nevyvrátit. Uplyne ještě mnoho dní. Čertovo jezero řekne své. Ale co Černé? Vyjeli jsme tam. Vládne svým lesům krásou, která strhuje i vzrušuje. „Ano, tady to bylo," potvrzuje nám pohraničník, „kudy se snažily cizí rozvědky prorážet do republiky." Tady

Zatím co potapěč pracuje v hlubinách, vhánějí mu jeho druzi do kukly vzduch.

jel strmými lesními úseky jeden z „králů Šumavy", pašerák Ernest, pán hraničních stezek už po tátovi, jezdil na krátkých duralových lyžích nebo záměrně chodil pozpátku obezřetně a tiše celá léta, než se ho podařilo tenkrát v padesátém druhém zneškodnit. Tady skončili mnozí jiní, kteří na výzvu „Stůj!" odpovídali ručním granátem. Jeden padlý, druhý těžce raněný, třetí slepý pohraničník — to je bilance tak krátkého úseku kolem Černého jezera.

Od té doby už uplynula léta. Letos od 1. května sem mohou turisté a chatu pro útvar pohraničníků postavili tak, aby z ní přes noc mohl být přepychový hotel. Ano, tady se počítá s dobou, kdy už nebudou třeba na našich hraničních horách lidé se samopaly.

A Černé jezero, bedny na jeho dně nám stále ještě připomínají dobu před dvaceti lety — a konečně i ti, kteří je sem pokládali, a kteří možná žijí. Malinký úsek 18hektarové plochy jezera lehcí muži prohlédli. Vědí zatím o čtyřech či pěti bednách. Ale co je dál? V posledních dnech války tady prý odváželi nacisté celé bedny z Terezína... Potvrdí to příští dny?

Nikdo neví a jezero mlčí. Jen slunce se třpytí na jeho černé vodě a poryvy větru čeří hladinu...

Č. KUBÍK (Žel. Ruda)

101

SVOBODA
9/7.64.

NA ČERTOVĚ JEZEŘE
zatím bez výsledku

Včera prozkoumali potápěči ministerstva vnitra na Čertově jezeře asi 2500 m² při levém břehu. Pracovali v hloubce 8—15 m od skalnatého, příkře spadajícího břehu. Byli 8 hodin pod vodou. Vzdor všemu úsilí neměli žádné pozitivní výsledky při hledání záhadných předmětů objevených pražskými svazarmovci.

19letý Jan Novotný byl spuštěn pod vodu se závažím 86 kg a více než dvě hodiny voděn v hloubce až do 10 m. Vyzvedl pouze kolo bíle izolovaného drátu, které našel mezi balvany.

Další potápěč Ladislav Borecký postoupil až k první bójce, umístěné nejblíže k stavidlu jezera. Rozvířené bahno mu velmi ztěžovalo rozhled, avšak zjistil, že dno jezera je zde bezpečné.

Dnes pokračují práce pod Čertovou stěnou, ve velmi skalnatém a stromy zaneseném terénu. (čtk)

102

RP 9/7.64.

Průzkum šumavských jezer

ŽELEZNÁ RUDA 8. července (ČTK) — Ve středu od časných hodin pracovali potápěči ministerstva vnitra spolu s pyrotechniky na průzkumu dna Čertova jezera u středního úseku levého břehu. Měli tentokrát značně ztížené podmínky, protože řada bójek, které označovaly místa nálezu, se uvolnila, takže potápěči museli prohledávat dno krok za krokem asi do hloubky 15—20 m ke středu jezera.

První sestoupil B. Voleník. Dvouhodinová práce byla korunována pouze tím, že zjistil naprostou nezávadnost zkoumaného úseku.

Odpoledne zkoumali jezerní dno mladí členové skupiny potápěčů ministerstva vnitra. 19letý J. Novotný byl spuštěn pod vodu se závažím 86 kg a více než dvě hodiny voděn v hloubce až do 10 m. Vyzvedl pouze kolo bíle izolovaného drátu, které našel mezi balvany.

Další potápěč, L. Borecký, postoupil až k první bójce umístěné nejblíže k stavidlu jezera. Potápěčům ministerstva vnitra pomáhali ve středu 4 příslušníci jedné ženijní jednotky čs. armády se svým velitelem M. Měrkou. Ve čtvrtek pokračují práce znovu na Čertově jezeře, tentokrát pod Čertovou stěnou, ve velmi skalnatém a stromy zaneseném terénu.

Využití strojů ve strojírenských závodech

Účinové stroje v závodech a podnicích resortu těžkého strojírenství pracují více než ve dvou směnách.

Velké soustruhy, karusely, horizontky, ozubárenské stroje, hoblovky a brusky na ozubení pracují v průměru 2 a ½ směny. Některé z nich i v nepřetržitém provozu.

Ministerstvo těžkého strojírenství měsíčně sleduje, jak se tyto úzkoprofilové a drahé stroje využívají. Dobře se o pracovní využití účinových strojů starají v Závodech V. I. Lenina v Plzni, v ČKD Praha a v První brněnské strojírně. (ČTK)

PÁTEČNÍ LIST VŠECH PRAŽANŮ
Večerní Praha
30 haléřů
10. července 1964 ROČNÍK X • Č. 161 (2854)

Ženisté od Čertova jezera

Další dva z akce ženistů v roce 1947 se hlásí v redakci VP

Praha (ký). »Jsem jedním z osmi, kteří tam byli,« řekl nám dnes hned po ránu důstojník v záloze Václav Machač k našemu včerejšímu článku o původu nálože na dně Čertova jezera. Naši zprávu četl včera večer.

Soudruh Machač z Prahy 7 potvrdil, že se jednalo o zkoušky. Dodal, že materiál, který byl 17 let pod tlakem vody v pěti až osmi metrech hloubky, jistě přinese zajímavé poznatky pro pyrotechniky. Upozornil, že všechny nálože ze zkoušek mohou být jen při tzv. levé straně jezera; zde se na břehu kladly ze začátku malé nálože, které se zvětšovaly při spouštění na větší hloubce.

Druhý důstojník, který se zúčastnil akce v roce 1947 — major Böhm — později zahynul při podobných zkouškách prováděných na zemi.

Telefonoval nám rovněž Zdeněk Budil z Hodkoviček: »To je to, co jsme dělali my!« Je jedním z vojínů ženijní skupiny. Místo pokusů bezpečně poznal — stejně jako nálož — na středečních fotografiích ve VP.

Výpovědi očitých účastníků jistě přispějí k vyčištění Čertova jezera od nálože; a to znamená, že i k urychlenému průzkumu jeho dalších částí.

Výbuch po 17 letech

Železná Ruda (telefonuje náš zvláštní zpravodaj). Padesát metrů vysoký gejzír kamení, hlíny a dýmu byl vyvržen z odpalovací jámy při likvidaci první části nálože tritolu a nitrocelulózy, vyzdvižených po více než 17 letech z Čertova jezera. Třaskaviny neztratily nic ze své ničivé síly. Vyhloubily 2 a půl metru hluboký kráter s pětimetrovým průměrem.

Ačkoliv prší a šumavské lesy jsou v mlhách, průzkumné práce na Čertově jezeře urychleně pokračují. Žabí muži z pražského Svazarmu pomáhají od rána potápěčům ministerstva vnitra stanovit přesnou polohu zbývajících nálože na dně Čertova jezera. Očekává se, že odpoledne budou vyzdviženy.

104

Rudé Právo
10/7.64.

Odkrývají tajemství šumavských jezer

ŽELEZNÁ RUDA 9. července (ČTK) — 90 kg třaskavin vyzdvihli ve čtvrtek potápěči ministerstva vnitra z hlubin Čertova jezera. Pracovali od časných ranních hodin. Vedoucí skupiny, potápěč Svazarmu P. Karhan, jim znovu upřesnil vytyčené bójky označující místa nálezů náloží.

Podle sdělení hlavního technika ministerstva vnitra inž. L. Šedivého a obou pyrotechniků J. Flegera a Z. Perutky vyzdvižená nálož obsahovala 10 krabic nitrocelulózové třaskaviny anglického původu. Silně zrezivělé plechové obaly prozrazují datum její výroby — rok 1939. Dále byly v náloži krabice po třech kilogramech tritolu a jednokilogramová krabice tritolu. Jako počinové nálože byly použity dvě anglické plastické nálože s trhavinou. Dále byla vyzdvižena rovněž silně zrezivělá špička letecké pumy se zbytkem ekrazitu.

Pyrotechnici ministerstva vnitra sdělili, že všechny dosavadní vyzdvižené nálože třaskavin, které váží 110 kilogramů, by měly při odpálení stejný účinek jako americké letecké pumy o váze 500 liber, které naše veřejnost zná z jejich výsledků při bombardování v Plzni, Mostu a Praze.

V čištění hlubin Čertova jezera se bude pokračovat.

Zasedání Výboru čs. žen

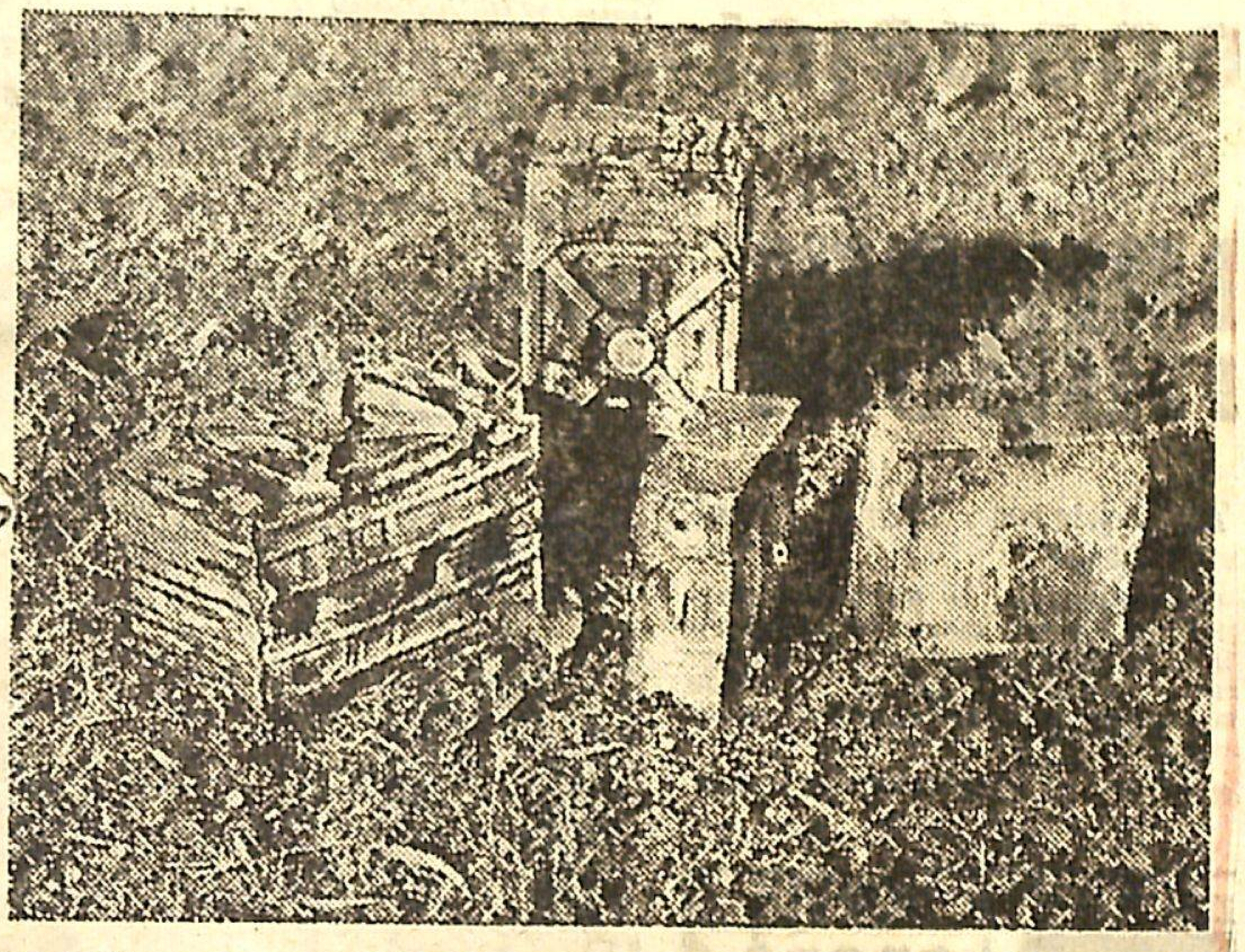
PRAHA 9. července (bed) — Ve čtvrtek se sešel v Praze Výbor čs. žen na svém plenárním zasedání. Hlavní referát o nejbližších úkolech vyplývajících z vládního prohlášení přednesla předsedkyně Výboru čs. žen a místopředsedkyně Národního shromáždění soudružka H. Leflerová.

Druhá část zasedání byla věnována nadcházejícímu 20. výročí Slovenského národního povstání. K tomuto jubileu byla pak vyhlášena literární soutěž. Podrobné podmínky přinášejí časopisy »Vlasta«, »Slovenka«, »Dolgozó nö«.

mladá fronta

DENÍK ČESKOSLOVENSKÉHO SVAZU MLÁDEŽE

10 července 1964. – Cena 30 haléřů. – Ročník XX. – Číslo (5933) 164

VE STŘEDU PROZKOUMALI *potápěči ministerstva vnitra pod vedením nadporučíka Václava Vávry a hlavního technika ministerstva inž. Ladislava Šedivého na Čertově jezeře asi 2500 m² při levém břehu. Na snímku vidíte první vyzvednuté nálože, které našel na dně jezera potápěč Václav Kolář.*

FOTO: ZD. HAVELKA

VČEREJŠÍ DEN U ČERTOVA JEZERA

Deset krabic nitrocelulózy

Železná Ruda (čtk). — 90 kg třaskavin vyzdvihli potápěči ministerstva vnitra z hlubin Čertova jezera. Pracovali od časných ranních hodin. Vedoucí skupiny, potápěč Svazarmu Petr Karhan, jim znovu upřesnil vytyčené bójky označující místa nálezů záhadných náloží. Úspěšným lovcem „třaskavin" byl potápěč Bohumil Volejník, kterého vedl zástupce velitele Václav Kolář.

Podle sdělení hlavního technika ministerstva vnitra inž. Ladislava Šedivého a obou pyrotechníků Jaromíra Flegera a Zdeňka Perutky obsahovala vyzdvižená nálož 10 krabic nitrocelulózové třaskaviny anglického původu. Silně zrezivělé plechové obaly prozrazují datum její výroby, rok 1939. Dále byly v náloži krabice po třech kilogramech tritolu a jednokilogramová krabice tritolu. Jako počinové nálože byly použity dvě anglické plastické nálože s trhavinou. Dále byla vyzdvižena rovněž silně zrezivělá špička letecké pumy se zbytkem ekrazitu.

Bohumil Volejník pracoval ve vodě více než dvě hodiny. Vystoupil po 11. hodině dopoledne z jezera velmi unaven. Prohlásil, že strach ve vodě nikdy nemá. Nálož spatřil velmi brzy po svém sestupu a přeřízl dráty, které vedly k elektrickému roznětu. Potom přerušil všechny spojovací dráty, které zpevňovaly nálož, a ocelová lana, jimiž byla nálož zakotvena do břehu mezi kameny. Prkna, na nichž byla nálož složena, se rozpadla při dotyku.

Pokračování na str. 3

Deset krabic nitrocelulózy

Pokračování ze str. 1

stejně jako provazy, které ji převazovaly, potom Bohumil Volejník vyzdvihoval opatrně jednu krabici za druhou nad vodu a předával je pyrotechnikům. Nad pracemi dohlížel rovněž lékař, kapitán dr. Kornel Žák, protože včerejší čištění dna bylo velmi nebezpečné.

Pyrotechnici ministerstva vnitra sdělili, že všechny dosavadní vyzdvižené nálože třaskavin z jezera, které váží 110 kg, by měly při odpálení stejný účinek jako americké letecké pumy o váze 500 liber, které naše veřejnost zná z jejich výsledků při bombardování v Plzni, Mostu a Praze.

V čištění hlubin Čertova jezera se bude pokračovat opět dnes. Lze počítat s tím, že od dnešního dne budou při průzkumu pomáhat potápěčům ministerstva vnitra rovněž „žabí muži" z pražského Svazarmu, kteří jsou ve vodě pohyblivější. Čištění jezera bude tak postupovat rychleji, aby mohlo být znovu co nejdříve otevřeno pro turisty.

mladá fronta

DENÍK ČESKOSLOVENSKÉHO SVAZU MLÁDEŽE

Praha. Pátek 10 července 1964. – Cena 30 haléřů. – Ročník XX. – Číslo (5933) 164

VČEREJŠÍ DEN U ČERTOVA JEZERA

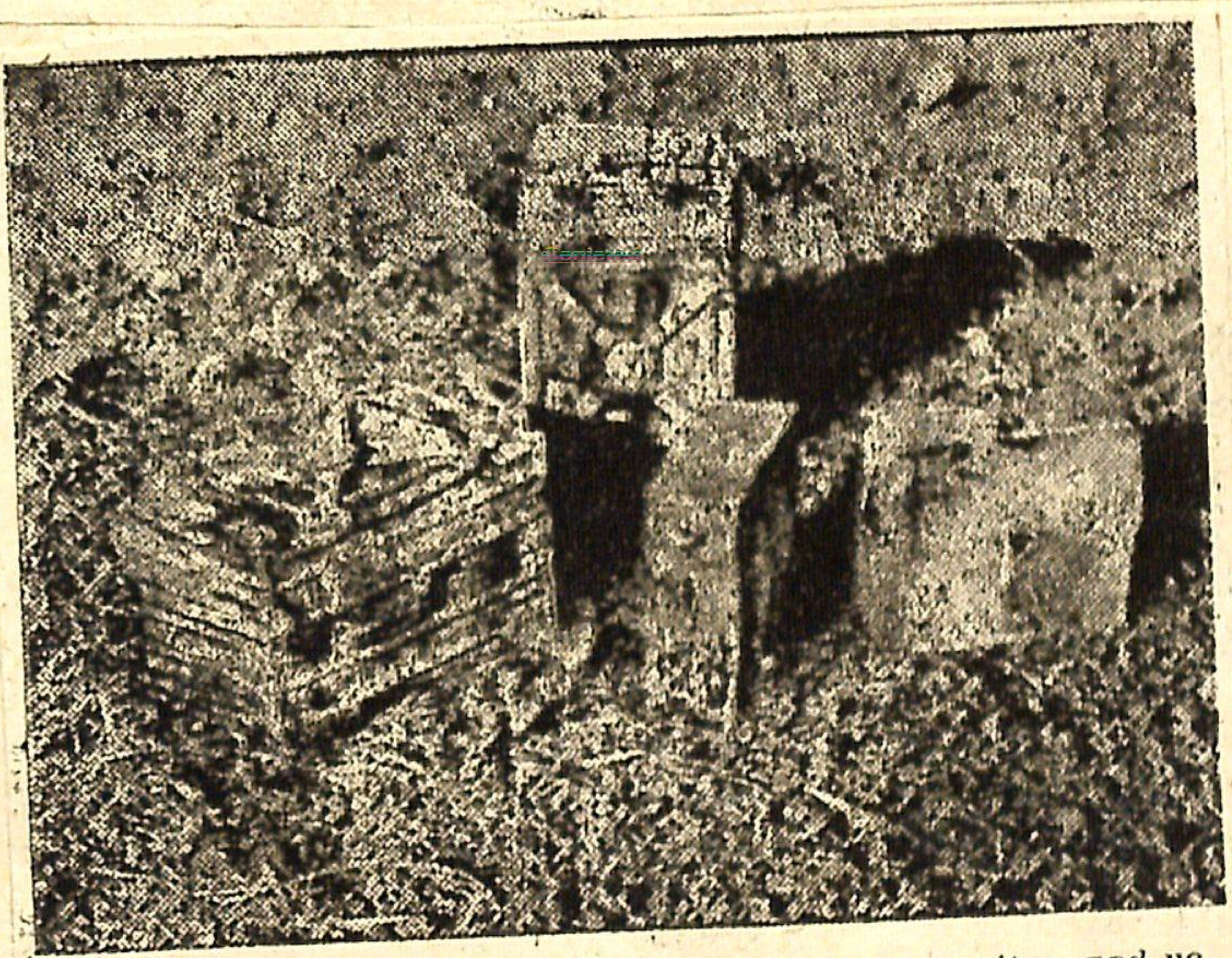
Deset krabic nitrocelulózy

Železná Ruda (čtk, sb). — Deset potápěčů ministerstva vnitra za pomoci Svazarmu pokračovalo včera v průzkumu Certova jezera již od časných ranních hodin. Vedoucí skupiny, potápěč Svazarmu Petr Karhan, jim znovu upřesnil vytyčené bójky označující místa nálezů záhadných náloží. Úspěšným lovcem „třaskavin" byl potápěč Bohumil Volejník, kterého vedl zástupce velitele Václav Kolář.

Podle sdělení hlavního technika ministerstva vnitra inž. Ladislava Šedivého a obou pyrotechníků Jaromíra Flegera a Zdeňka Perutky obsahovala vyzdvižená nálož 10 krabic nitrocelulózové třaskaviny anglického původu. Silně zrezivělé plechové obaly prozrazují datum její výroby, rok 1939. Dále byly v náloži krabice po třech kilogramech tritolu a jednokilogramová krabice tritolu. Jako počinové nálože byly použity dvě anglické plastické nálože s trhavinou. Dále byla vyzdvižena rovněž silně zrezivělá špička letecké pumy se zbytkem ekrazitu.

Bohumil Volejník pracoval ve vodě více než dvě hodiny. Vystoupil po 11. hodině dopoledne z jezera velmi unaven. Prohlásil, že strach ve vodě nikdy nemá. Nálož spatřil velmi brzy po svém sestupu a přeřízl dráty, které vedly k elektrickému roznětu. Potom přerušil všechny spojovací dráty, které zpevňovaly nálož, a ocelová lana, jimiž byla nálož zakotvena do břehu mezi kameny. Prkna, na nichž byla nálož slo-

Pokračování na str. 3

VE STŘEDU PROZKOUMALI *potápěči ministerstva vnitra pod vedením nadporučíka Václava Vávry a hlavního technika ministerstva inž. Ladislava Šedivého na Čertově jezeře asi 2500 m² při levém břehu. Na snímku vidíte první vyzvednuté nálože, které našel na dně jezera potápěč Václav Kolář.*

FOTO: ZD. HAVELKA

Deset krabic nitrocelulózy

Pokračování ze str. 1

žena, se rozpadla při dotyku. stejně jako provazy, které ji převazovaly, potom Bohumil Volejník vyzdvihoval opatrně jednu krabici za druhou nad vodu a předával je pyrotechnikům. Nad pracemi dohlížel rovněž lékař, kapitán dr. Kornel Zák, protože včerejší čištění dna bylo velmi nebezpečné.

Pyrotechnici ministerstva vnitra sdělili, že všechny dosavadní vyzdvižené nálože třaskavin z jezera, které váží 110 kg, by měly při odpálení stejný účinek jako americké letecké pumy o váze 500 liber, které naše veřejnost zná z jejich výsledků při bombardování v Plzni, Mostu a Praze.

V čištění hlubin Čertova jezera se bude pokračovat opět dnes. Lze počítat s tím, že od dnešního dne budou při průzkumu pomáhat potápěčům ministerstva vnitra rovněž „žabí muži" z pražského Svazarmu, kteří jsou ve vodě pohyblivější. Čištění jezera bude tak postupovat rychleji, aby mohlo být znovu co nejdříve otevřeno pro turisty.

V PRAZE V PÁTEK 10. ČERVENCE 1964 ROČNÍK XX. – ČÍSLO 164. – 30 HAL.

107

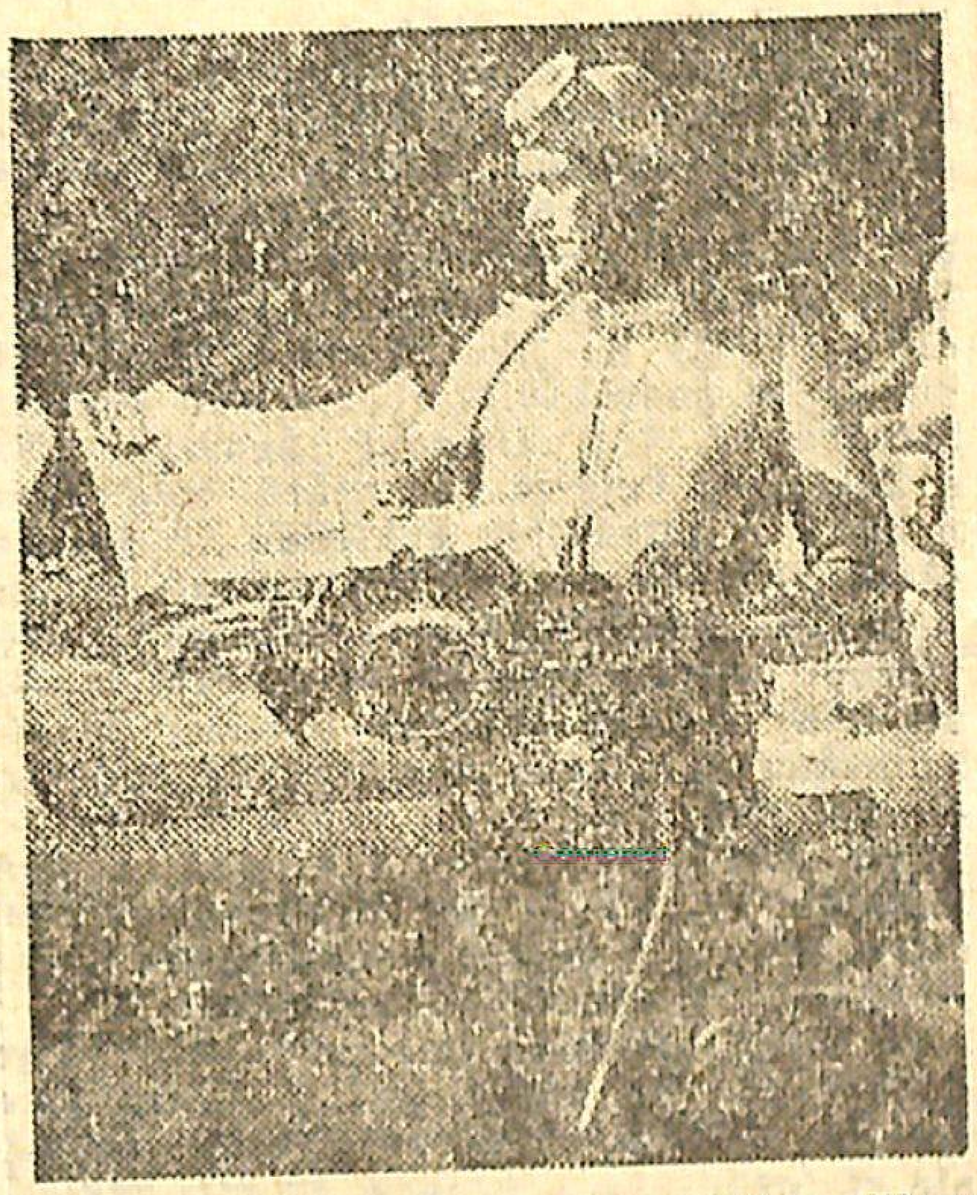
Svobodné slovo

* * * LIST ČESKOSLOVENSKÉ STRANY SOCIALISTICKÉ

Nad šumavskými jezery se už vyjasňuje

VÝBORNÉ počasí, slunce, málo větru – to všechno dohromady znamená dobré podmínky pro ty, kteří se včera snažili proniknout vodami Čertova jezera.

Pomalu, dlouhých 10 minut, se usazuje potápěčem rozvířené bahno na dně jezera. Potápěč pod vodou uléhá na kameny, prsty ohledávají nálože a nůž řeže dráty, které je spojují s rozbuškami. Pomalu, opatrně; nikdo neví, co by neopatrný pohyb mohl způsobit. Rozbuška a po ní i ná-

Brněnský grafik Richard Bezděk s filmovou kamerou vlastní výroby „Aquadmira", která nám umožní svou schopností natáčet pod hladinou vody pohled do bájemi obestřených šumavských jezer.

lože jsou již volné, ale ještě to nestačí. Několikakilogramové nálože jsou spojeny v jednu velkou; potápěč je odděluje, s hladiny mu spouštějí plechový koš, a v něm putuje jedna nálož za druhou na vzduch.

Dvě a půl hodiny tak včera pracoval pod hladinou Čertova jezera B. Volejník. Vytáhli ho prokřehlého, unaveného; ale část dna jezera je čistá. Sedmnáct rozbušek a náloží odvezli pyrotechnici k polednímu na bezpečné místo – nebezpečnou trasou. Vždyť ještě nevěděli, jaké jsou to nálože a co by mohly způsobit otřesy, a co trhavina udělá, až oschne. A tak je i na suchu neustále polévají. To, co dosud našli, je částečně anglického původu z r. 1939 a výbuch těchto třaskavin by se vyrovnal účinku 500liberní americké bomby.

Tak se tu tedy pracovalo včera, pracuje se dnes a nepřestane ani zítra. Snad již příští týden bude volný přístup k Čertovu jezeru a pontony potápěčů se přesunou na Černé. Jde to pomalu, ale tady se nesmí spěchat – aby nic neuniklo, aby Čertovo – a po něm i Černé – nikdy neohrozily tisíce těch, kteří se sem přijedou znovu a znovu nadchnout jejich krásou.

Čestmír KUBÍK

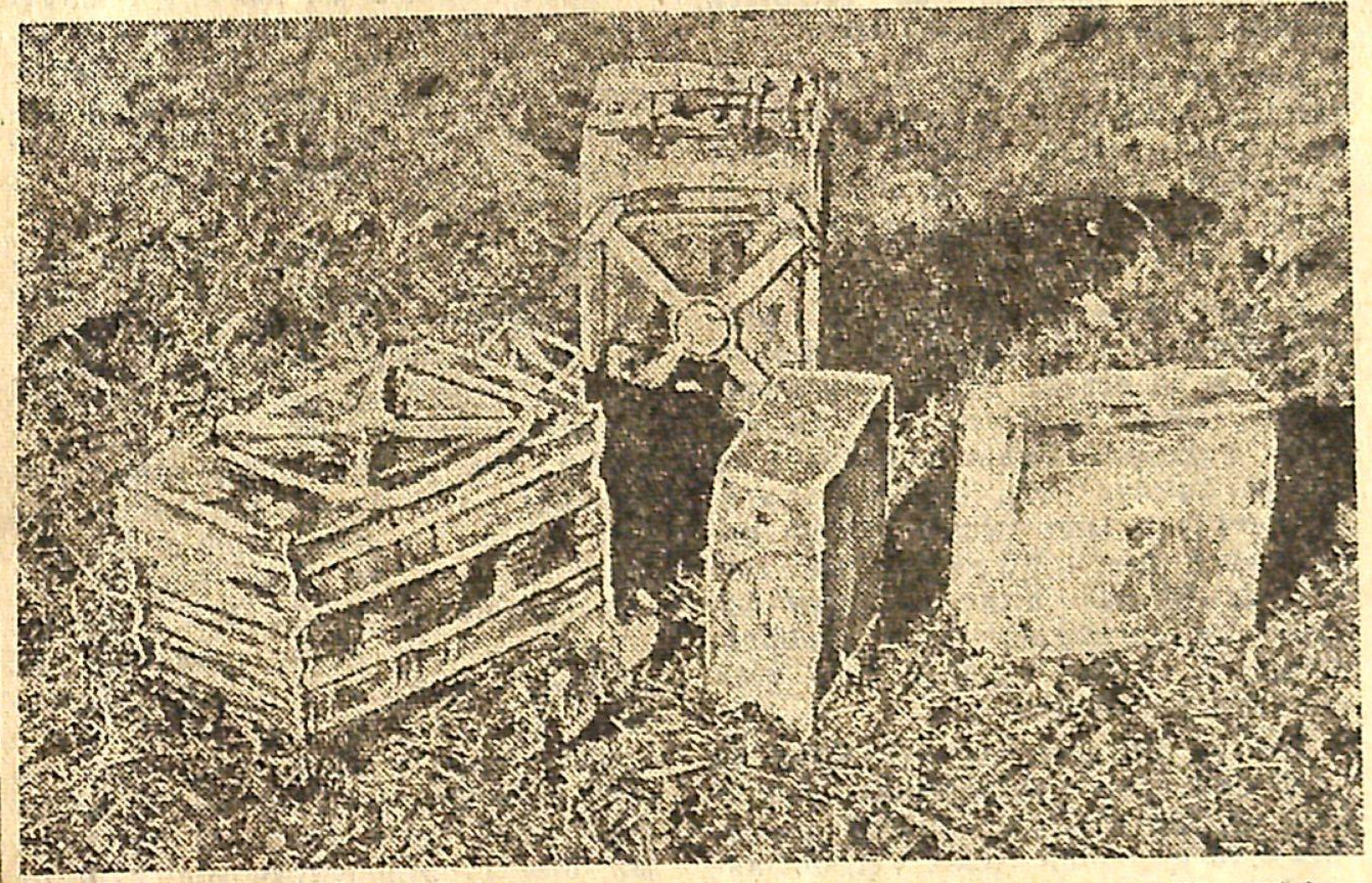
PRÁCE
LIST REVOLUČNÍHO ODBOROVÉHO HNUTÍ
PRAHA
pátek 10. července 1964 • číslo 163 • ročník XX. • 30 hal

108

Rozhovor s potápěčem na břehu Čertova jezera

Po výstupu z hlubin

Je čtvrtek, mnoho nechybí do dvanácté hodiny. Po železných koších, v nichž nad hladinu Čertova jezera putovalo postupně deset nitrocelulózových náloží, čtyři tritolové, dvě anglické tzv. plastické počinkové nálože a jedna špička mohutné letecké pumy se zbytky ekrazitu, vytahují členové skupiny, která pracuje na pontonovém potápěčském stanovišti, člověka, který s touto dosud nejbohatší nebezpečnou kořistí přišel na dně jezera ve větší než desetimetrové hloubce do styku, potápěče Bohumila Voleníka. Je doslova promrzlý. Před chladem jezerní šestistupňové vody ho neuchránil ani těžký skafandr. Byl pod hladinou dvě a půl hodiny. Závist, že viděl kus tajemství jezera, ustupuje do pozadí, uvědomíš-li si riziko této práce.

Ve středu prozkoumali potápěči ministerstva vnitra pod vedením nadporučíka Václava Vávry a hlavního technika ministerstva inž. Ladislava Šedivého v Čertově jezeře asi 2500 m² při levém břehu. Pracovali v hloubce 8—15 m od skalnatého, příkře spadajícího břehu. Na snímku první vyzvednuté nálože, které našel na dně jezera potápěč Václav Kolář. Snímek ČTK — Zd. Havelka

Jaký je postup práce pod vodou?

„Na dně je po spuštění třeba deset minut čekat, než se usadí zvířené bahno. I pak je viditelnost malá, od tří do čtyř metrů. První co udělám je, že nálož podrobně pomocí telefonu popíši pyrotechnikovi. Jen on může podle co nejpřesnějšího popisu dát pokyny, jak s třaskavinou zacházet. Pracovat pod hladinou je velmi namáhavé. Při přestřihování drátu, jímž jsou nálože spojeny, i při další práci, jsem musel ležet ve vodě na boku. Začal jsem podle pyrotechnikova pokynu s odstraňováním rozbušek, zneškodňováním tzv. iniciačních náloží. Teprve pak jsem mohl naložit trhaviny do košíku a dát signál k jejich dopravě nad hladinu."

Setkal jste se už někdy s podobným nebezpečím?

„Členem potápěčského oddílu ministerstva vnitra jsem tři roky, ale podobný úkol jsem dostal poprvé. Spouštěl jsem se například do zatopené šachty, mnohokrát do vodních nádrží, ale tak nebezpečnou práci jako zde u jezer, jsme ještě nikde nedělali. Při potápění se pochopitelně střídáme, každý z naší osmnáctičlenné skupiny je za měsíc pod vodou tak deset, dvanáct hodin. U jezer nás je rovná desítka. Sám jsem u našeho útvaru řidičem a potápěč — to je vlastně má druhá profese."

Jak budou práce u jezer pokračovat?

Na tuto otázku už mi odpovídá velitel skupiny potápěčů nadporučík V. Vávra: „Během čtvrtka se budeme snažit vyzvednout poslední část náloží z Čertova jezera. Ale to neznamená, že by tu pro nás práce skončila. Chceme jezero co nejpodrobněji prozkoumat. Představujeme si to tak, že potápěče spustíme pod hladinu ve zvláštní sedačce a tak s ním probrázdíme zbývající část jezera. Kdybychom ho nechali po dně jezera procházet, byla by to asi zbytečná práce. Zvířil by bahno, kterého je ve větší hloubce až čtyřmetrová vrstva a bylo by pak po průzkumu. Až tuto práci skončíme, teprve pak se budeme moci zajímat o Černé jezero a přestěhujeme k němu své pontony i s celým pracovištěm. Až to skončíme, znamená to zároveň, že budeme jisti, že je u Čertova jezera bezpečno."

Práci na březích a pod hladinou tohoto krásného jezera končí 10. července i štáb televizní Zvědavé kamery a skupina svazarmovských potápěčů. Svou kořistí ulovenou na filmový pás se pochlubí 4. srpna v pořadu věnovanému tajemství šumavských jezer.

Za včerejšek vyzdvihli potápěči 90 kg třaskavin. Všechny dosud vyzdvižené nálože, které váží 110 kg, by měly při odpálení stejný účinek, jako americké letecké pumy o váze 500 liber, známé z bombardování Prahy, Plzně a Mostu.

ROSTISLAV DOSTÁL

109

PRÁCE

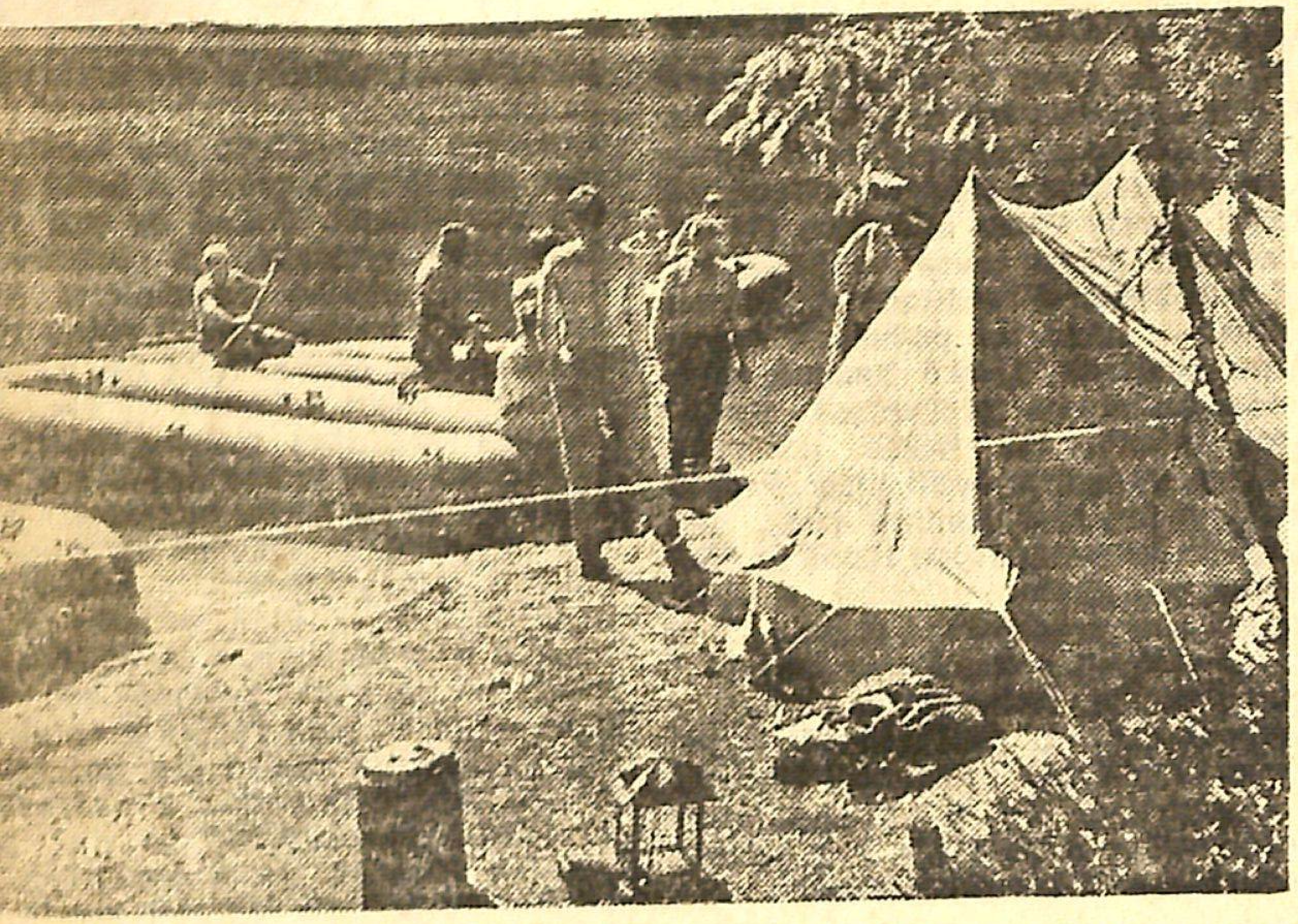
LIST REVOLUČNÍHO ODBOROVÉHO HNUTÍ

PRAHA

pátek 10. července 1964 • • • číslo 163 • ročník XX. • 30 hal

Rušný den u Čertova jezera

Za včerejšek bohaté úlovky ★ Vytaženo 90 kg třaskavin ★ Nálož s trhavinou anglického původu ★ Účinek dosavadních nálezů se vyrovná americké bombě

...tábora televizního štábu Zvědavé kamery na břehu Čertova jezera.
Snímek Rostislav Dostál

ŽELEZNÁ RUDA (čtk) — 90 kg třaskavin vyzdvihli včera potápěči ministerstva vnitra z hlubin Čertova jezera. Pracovali od časných ranních hodin. Vedoucí skupiny, potápěč Svazarmu Petr Karhan, jim znovu upřesnil vytyčené bójky označující místa nálezů záhadných náloží. Úspěšným lovcem „třaskavin" byl potápěč Bohumil Volejník, kterého vedl zástupce velitele Václav Kolář.

Podle sdělení hlavního technika ministerstva vnitra inž. Ladislava Šedivého a obou pyrotechniků Jaromíra Flegera a Zdenka Perutky vyzdvižená nálož obsahovala 10 krabic nitrocelulózové třaskaviny anglického původu. Silně zrezivělé plechové obaly prozrazují datum její výroby, rok 1939. Dále byly v náloži krabice po třech kilogramech tritolu a jednokilogramová krabice tritolu. Jako počinové nálože byly dvě anglické plastické nálože s trhavinou. Dále byla vyzdvižena rovněž silně zrezivělá špička letecké pumy se zbytkem ekrazitu.

Bohumil Volejník pracoval ve vodě více než dvě hodiny. Vystoupil po 11. hodině dopoledne z jezera velmi unaven. Prohlásil zpravodaji ČTK, že strach ve vodě nikdy nemá. Nálož spatřil velmi brzy po svém sestupu a přeřízl dráty, které vedly k elektrickému roznětu. Potom přerušil všechny spojovací dráty, které zpevňovaly nálož, a ocelová lana, jimiž byla nálož zakotvena do břehu mezi kameny. Prkna, na nichž byla nálož složena, se rozpadla při dotyku, stejně jako provazy, které ji převazovaly. Potom Bohumil Volejník vyzdvihoval opatrně jednu krabici za druhou nad vodu a odevzdával je pyrotechnikům. Nad pracemi dohlížel rovněž lékař, kapitán dr. Kornel Žák, protože čištění dna bylo velmi nebezpečné.

Pyrotechnici ministerstva vnitra sdělili zpravodaji ČTK, že všechny dosavadní vyzdvižené nálože třaskavin z jezera, které váží 110 kg, by měly při odpálení stejný účinek jako americké letecké pumy o váze 500 liber, které naše veřejnost zná z jejich výsledků při bombardování Plzně, Mostu a Prahy

V čištění hlubin Čertova jezera se dnes bude pokračovat. Včera odpoledne potápěči ministerstva vnitra po předvčerejším namáhavém průzkumu jezerního dna a včerejším úspěšném vyzdvižení nejnebezpečnější zatím zjištěné nálože, odpočívali. Lze počítat s tím, že ode dneška budou při průzkumu pomáhat potápěčům ministerstva vnitra rovněž „žabí muži" z pražského Svazarmu, kteří jsou ve vodě pohyblivější.

Čištění jezera bude tak postupovat rychleji, aby mohlo být znovu co nejdříve otevřeno pro turisty.

Zemědělské noviny

ÚSTŘEDNÍ ORGÁN MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ, LESNÍHO A VODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

Ročník XX – Číslo 164 | Praha, pátek 10. července 1964 | Cena 30 hal.

Žabí muži znovu v akci

Krátkovlnná vysílačka spojující Čertovo jezero se štábem v Železné Rudě přesně v 11.00 hod. oznámila skončení čtvrteční akce oddílu potápěčů ministerstva vnitra. Vytrvalý průzkum vodních hlubin konečně pá-korunoval úspěch: Po dvouhodinovém ...ní pražský potápěč Bohumil Volejník ob-...ovil devadesátikilogramovou nálož, sahující deset plechových krabic třaskavi-ny. Podle pyrotechnické expertízy jde o nitrocelulózovou třaskavinu anglické vý-roby z roku 1939. V několika třikilogramo-vých krabicích byl tritol. Jako při úterním výlovu výbušnin ztěžovala i včera práci potápěčů v rozbahněných hlubinách špatná viditelnost, chvílemi poklesla na půl metru.

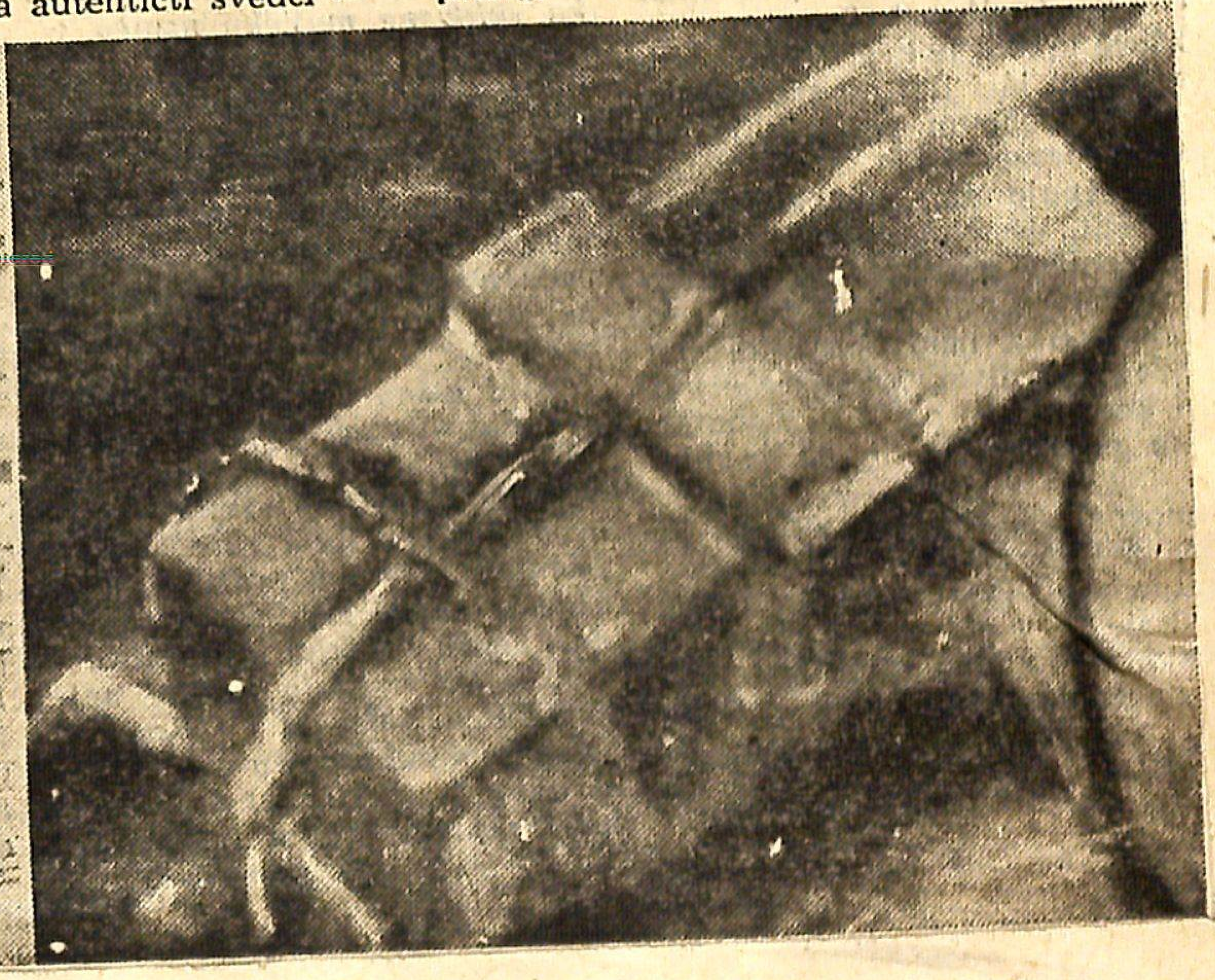
K úspěchu včerejší akce přispěla i obnovená spolupráce technické skupiny se sportovními potápěči, kteří znovu upřesnili místa, kde leží třaskaviny. Podle oficiálně nepotvrzených informací došlo ve čtvrtek k dohodě mezi velením akce na Čertově jezeře a svazarmovskými potápěči. „Žabí muži", kteří objevili a ofotografovali nálože, nastupují v pátek společně do dalších průzkumů a zúčastní se i ostatních operací v obou šumavských jezerech.

Včerejší den rovněž potvrdil hypotézu, kterou jsme vyslovili ve včerejším vydání našich novin: Tritolové a nitrocelulózové nálože v dřevěných a kovových krabicích pocházejí z ledabyle opuštěného arzenálu pyrotechnické jednotky. Ministerstvu vnitra se už přihlásili dva autentičtí svědci — Jaroslav Hejhal a Josef Langr, kteří v letních měsících před 17 lety jako příslušníci čs. vojenské ženijní jednotky konali pokusy s trofejními třaskavinami na březích Čertova jezera. Při tomto cvičení některé nálože neexplodovaly, a protože neměli k dispozici skafandry k zneškodnění náloží, ponechali je na dně. Příslušné orgány již zahájily podrobnější pátrání tímto směrem.

Na Černém jezeře pod Špičákem je dosud klid. Počítá se, že pět velkých beden, ukrytých v jeho hlubinách, vyloví začátkem příštího týdne. (imj)

S ponornou kamerou ROLEY-MARINE pořídil svazarmovský potápěč Josef Mergl tento snímek z jezerních hlubin: krabice s tritolovou výbušninou svázané mezi prkny.

LIDOVÁ DEMOKRACIE

ROČ. XX. - Č. 164 Cena 30 haléřů ORGÁN ČESKOSLOVENSKÉ STRANY LIDOVÉ Praha pátek 10. července 1964

Další nálož vyzvednuta z Čertova jezera

Téměř 100 kg třaskaviny • Rozhovor s dr. A. Šnejdárkem o archivech nacistů

Potápěč B. Volejník se stal včera na Čertově jezeru úspěšným „lovcem třaskavin". Stalo se to poté, co vedoucí potápěčů Svazarmu P. Karhan znovu upřesnil vytyčené bójky, které označují místa spuštěných náloží. B. Volejník pak pracoval ve vodě přes dvě hodiny.

Tentokrát se pobyt pod vodou vyplatil. Vyzvedl téměř stokilovou nálož, která obsahovala deset krabic nitrocelulózové třaskaviny anglického původu, vyrobené v roce 1939. Dále byly v náloži krabice po třech kilogramech tritolu a jednokilogramová krabice tritolu. „Nálož jsem uviděl brzy po sestoupení ke dnu," vypráví B. Volejník. „Nejprve jsem přeřízl dráty, které vedly k elektrickému roznětu, pak jsem přerušil spojovací dráty zpevňující nálož a konečně i ocelové lano, jímž byla zakotvena ke břehu mezi kameny." Potápěči se při doteku rozpadla v ruce prkna, na nichž byla nálož s třaskavinami složena. Na práci B. Volejníka dohlížel včera také lékař dr. K. Žák. Byl přítomen proto, že včerejší čištění dna bylo velmi nebezpečné.

Ačkoliv se s čištěním Čertova jezera prakticky teprve začalo, je z něho vyzvednuto již tolik třaskavin, že se podle slov pyrotechnika kapitána J. Flégra vyrovnají americkým leteckým pumám o váze 500 liber. Tyto bomby byly použity např. při bombardování Plzně, Prahy a Mostu.

V odpoledních hodinách sestoupili do vod Čertova jezera potápěči Svazarmu, kteří se ve své lehké výstroji snadněji pohybují, nerozviřují tolik bahno na dně a mají proto lepší viditelnost. Ve výzkumu Čertova jezera se i nadále pokračuje, zatímco Černé jezero na potápěče teprve čeká.

Včera jsme se obrátili na vedoucího oddělení nejnovějších dějin Historického ústavu ČSAV v Praze dr. A. Šnejdárka. Dotázali jsme se ho, které archivy nacistického Německa jsou dosud neznámé a které byly nalezeny. „Je to především archiv nacistického ministerstva zahraničních věcí," řekl dr. A. Šnejdárek. „Jeho část je uložena v SSSR a v západních zemích, část v Ústředním archivu NDR v Postupimi a v archivu Ústavu pro soudobé dějiny v Mnichově. Našla se také velká část tzv. „vůdcova archivu", archivu různých centrálních úřadů i krajských a okresních organizací nacistické strany. Konečně jsou známé i četné archivy vojenské." „Které archivy po roce 1945 zmizely?". „Centrální archiv nacistické SD (bezpečnostní služby, kterou řídil až do své smrti Heydrich) a archiv nacistické vojenské zpravodajské služby Abwehru. Neví se také o některých dílčích archivech gestapa a o části archivu nacistického vrchního velitelství branné moci."

Konečně jsme se zeptali, které ze zmizelých archivů jsou nejcennější a zda by popřípadě mohly být na našem území. „Nejcennější jsou zřejmě archivy nacistické vojenské špionáže, které by přinesly jistě mnoho dosud neznámých podrobností o nacistických plánech. O tom, zda by mohly tyto dosud zmizelé archivy být na území Československa, lze hovořit jen v dohadech. Není to vyloučeno, protože koncem války se dokumenty přemísťovaly na území Čech, do Bavorska a Rakouska."

R. Ströbinger

111

RP. 11/7.64.

PRŮZKUM ČERTOVA JEZERA UKONČEN

ŽELEZNÁ RUDA 10. července (ČTK) — V pátek skončil průzkum Čertova jezera, jehož účelem bylo zajistit bezpečnost turistů a sportovních potápěčů v tomto překrásném přírodním jezeře Šumavy.

Potápěči ministerstva vnitra ve spolupráci s žabími muži pražského Svazarmu odstranili v pátek poslední zjištěné nálože třaskavin o celkové váze 27 kg.

Nálože obsahovaly dvě jednokilogramové a dvě tříkilogramové plechovky tritolu německého původu a dvě 14liberní plechovky nitrocelulózy anglického původu. Kromě toho vyzdvihli potápěči ze dna jezera 54 balíčků plastické anglické trhaviny a tři rozbušky.

Nyní se bude demontovat pontonový most na Čertově jezeře a bude převezen na Černé jezero, kde budou potápěči obou skupin pokračovat ve společném průzkumu.

113

Mladá fronta 11/7. 1964.

POTÁPĚČI NA ČERNÉ JEZERO

PRŮZKUM POKRAČUJE

Železná Ruda (čtk). — Včera odpálili pyrotechnici ministerstva vnitra pod dohledem hlavního technika inž. Ladislava Šedivého první část náloží vyzdvižených ze dna Čertova jezera. V 11.36 hod. zazněl silný výbuch, k obloze vyletěl 50metrový gejzír kamení, hlíny a dýmu, který se rozptyloval více než 2 min. Tmavě hnědý sloup měl průměr přes 10 m. Výbuch vyhloubil 2,5 metru hluboký kráter v průměru 5 metrů. Dokázal, že dlouholeté uložení náloží tritolu a nitrocelulózy pod vodou jim vůbec neubralo na jejich ničivé síle.

Průzkum Čertova jezera včera skončil. Potápěči ministerstva vnitra ve spolupráci se žabími

Pokračování na str. 5

Průzkum pokračuje

Pokračování ze str. 1

muži pražského Svazarmu odstranili poslední zjištěné nálože třaskavin o celkové váze 27 kg. Nálože obsahovaly dvě jednokilogramové a dvě tříkilogramové plechovky tritolu německého původu a dvě 14liberní plechovky nitrocelulózy anglického původu. Kromě toho vzdvihli potápěči ze dna jezera 54 balíčků plastické anglické trhaviny a tři rozbušky. Nyní se bude demontovat pontonový most na Čertově jezeře a bude převezen na Černé jezero, kde budou potápěči obou skupin pokračovat ve společném průzkumu.

LIDOVÁ DEMOKRACIE

ROČ. XX. - Č. 165 Cena 30 haléřů ORGÁN ČESKOSLOVENSKÉ STRANY LIDOVÉ Praha sobota 11. července 1964

Výbuch u Čertova jezera

(rst): Krajinou kolem Čertova jezera zazněl včera dopoledne v 11.36 silný výbuch a vyšlehl 50metrový gejzír hlíny a kamení. Pod dohledem hlavního technika ministerstva vnitra inž. L. Šedivého pyrotechnici J. Fleger a Z. Perutka odpálili první část třaskavin vyzvednutých z Čertova jezera. Hnědý sloup, který vylétl k obloze, měl průměr kolem deseti metrů. Trvalo téměř dvě minuty, než se rozptýlil tmavý dým. Výbuch po sobě zanechal stopu v podobě 2,5metrového kráteru o průměru pěti metrů, a to je nejlepším důkazem, že ničivé síle třaskavin neubralo ani to, že ležela po léta ve vodě. Včera nad Čertovým jezerem pršelo, a tak jsou práce opět poněkud ztíženy. Do hlubin proto sestoupili pouze svazarmovští potápěči v lehké výzbroji. Průzkum Čertova jezera včera skončil. Potápěči ministerstva vnitra ve spolupráci se žabími muži pražského Svazarmu odstranili poslední zjištěné nálože třaskavin o celkové váze 27 kg. Kromě toho vyzdvihli potápěči ze dna jezera 54 balíčků plastické anglické trhaviny a tři rozbušky. Nálož byla zpevněna opět dvěma fošnami, které se rozpadly pod vodou. Nyní se bude demontovat pontonový most na Čertově jezeře a bude převezen na Černé jezero, kde budou potápěči obou skupin pokračovat ve společném průzkumu. Zatím pokračují dohady o tom, co by mohlo být skryto v bednách na dně druhého šumavského jezera — Černého jezera. Vyskytla se nyní i taková hypotéza, že by bedny mohly obsahovat část tajného archívu H. Göringa. Archív by tam mohl být ponořen při útěku Göringa v dubnu 1945 z Berlína do Bavorska. Není vyloučeno, že tehdy Göring prchal také přes čs. území.

114

PRÁCE
LIST REVOLUČNÍHO ODBOROVÉHO HNUTÍ
PRAHA
sobota 11. července 1964 • • • číslo 165 • ročník XX. • 30 hal.

Rozhovor s potápěčem na břehu Čertova jezera

Po výstupu z hlubin

Je čtvrtek, mnoho nechybí do dvanácté hodiny. Po železných koších, v nichž nad hladinu Čertova jezera putovalo postupně deset nitrocelulózových náloží, čtyři tritolové, dvě anglické tzv. plastické počinkové nálože a jedna špička mohutné letecké pumy se zbytky ekrazitu, vytahují členové skupiny, která pracuje na pontonovém potápěčském stanovišti, člověka, který s touto dosud nejbohatší nebezpečnou kořistí přišel na dně jezera ve větší než desetimetrové hloubce do styku, potápěče Bohumila Voleníka. Je doslova promrzlý. Před chladem jezerní šestistupňové vody ho neuchránil ani těžký skafandr. Byl pod hladinou dvě a půl hodiny. Závist, že viděl kus tajemství jezera, ustupuje do pozadí, uvědomíš-li si riziko této práce.

Jaký je postup práce pod vodou?

„Na dně je po spuštění třeba deset minut čekat, než se usadí zvířené bahno. I pak je viditelnost malá, od tří do čtyř metrů. První co udělám je, že nálož podrobně pomocí telefonu popíši pyrotechnikovi. Jen on může podle co nejpřesnějšího popisu dát pokyny, jak s třaskavinou zacházet. Pracovat pod hladinou je velmi namáhavé. Při přestřihování drátu, jímž jsou nálože spojeny, i při další práci, jsem musel ležet ve vodě na boku. Začal jsem podle pyrotechnikova pokynu s odstraňováním rozbušek, zneškodňováním tzv. iniciačních náloží. Teprve pak jsem mohl naložit trhaviny do košíku a dát signál k jejich dopravě nad hladinu."

Setkal jste se už někdy s podobným nebezpečím?

„Členem potápěčského oddílu ministerstva vnitra jsem tři roky, ale podobný úkol jsem dostal poprvé. Spouštěl jsem se například do zatopené šachty, mnohokrát do vodních nádrží, ale tak nebezpečnou práci jako zde u jezer, jsme ještě nikde nedělali. Při potápění se pochopitelně střídáme, každý z naší osmnáctičlenné skupiny je za měsíc pod vodou tak deset, dvanáct hodin. U jezer nás je rovná desítka. Sám jsem u našeho útvaru řidičem a potápěč — to je vlastně má druhá profese."

Jak budou práce u jezer pokračovat?

Na tuto otázku už mi odpovídá velitel skupiny potápěčů nadporučík V. Vávra: „Během čtvrtka se budeme snažit vyzvednout poslední část náloží z Čertova jezera. Ale to neznamená, že by tu pro nás práce skončila. Chceme jezero co nejpodrobněji prozkoumat. Představujeme si to tak, že potápěče spustíme pod hladinu ve zvláštní sedačce a tak s ním probrázdíme zbývající část jezera. Kdybychom ho nechali po dně jezera procházet, byla by to asi zbytečná práce. Zvířil by bahno, kterého je ve větší hloubce až čtyřmetrová vrstva a bylo by pak po průzkumu. Až tuto práci skončíme, teprve pak se budeme moci zajímat o Černé jezero a přestěhujeme k němu své pontony i s celým pracovištěm. Až to skončíme, znamená to zároveň, že budeme jisti, že je u Čertova jezera bezpečno."

Práci na březích a pod hladinou tohoto krásného jezera končí 10. července i štáb televizní Zvědavé kamery a skupina svazarmovských potápěčů. Svou kořistí ulovenou na filmový pás se pochlubí 4. srpna v pořadu věnovanému tajemství šumavských jezer.

Ve čtvrtek vyzdvihli potápěči 90 kg třaskavin. Všechny dosud vyzdvižené nálože, které váží 110 kg, by měly při odpálení stejný účinek, jako americké letecké pumy o váze 500 liber, známé z bombardování Prahy, Plzně a Mostu.

ROSTISLAV DOSTÁL

PRVNÍ ČÁST NÁLOŽÍ NA BŘEHU

Podle zprávy ČTK včera dopoledne odpálili pyrotechnici ministerstva vnitra pod dohledem hlavního technika inž. Ladislava Šedivého první část náloží vyzdvižených ze dna Čertova jezera.

V 11,36 hodin zazněl silný výbuch, k obloze vyletěl 50m gejzír kamení, hlíny a dýmu, který se rozptyloval více než dvě minuty. Tmavě hnědý sloup měl průměr přes 10 m. Výbuch vyhloubil 2,5 m hluboký kráter v průměru 5 m. Dokázal, že dlouholeté uložení náloží tritolu a nitrocelulózy pod vodou jim vůbec neubralo na jejich ničivé síle.

115

PRÁCE
LIST REVOLUČNÍHO ODBOROVÉHO HNUTÍ
PRAHA
sobota 11. července 1964 • číslo 165 • ročník XX. • 30 hal.

Průzkum Čertova jezera ukončen

Potápěči přecházejí na Černé jezero

ŽELEZNÁ RUDA (rd) — Nejriskantnější část prací u Čertova jezera mají potápěči ministerstva vnitra už za sebou. Prožívají v horské oblasti ve výšce přes tisíc metrů nad mořem rušné dny. Počasí je rozmarné. Jeden den zima málem jako v jezerní vodě, druhý den krásné letní počasí, pak zase důkladný vítr, který se v prostoru jezera točí jako v obrovském kotli. Však také ze středy na čtvrtek důkladně pocuchal potápěčům bójky, které pro lepší orientaci pod vodou upevnili na hladině svazarmovští potápěči. A v pátek bylo opět velmi citelné chladno. Jezera však nepřestávají být krásná v žádném počasí. Čekají na turisty, a proto se s pracemi co nejvíce pospíchá.

Z Železné Rudy pravidelně denně vyjíždí na dvě nebo tři hodiny k jezerům malý autobus s novináři, kteří se starají o to, aby čtenáři všech listů byli soustavně informováni o dění u jezer. V městečku se zatím vzrušeně debatuje o událostech a rekreanti s turisty dychtivě čekají na zprávu: cesta k jezerům volná. Jistě se už brzy dočkají. Mnozí by dali nevím co za to, kdyby mohli být při otevření tajemných beden, které dosud spočívají na dně Černého jezera. Je to pochopitelně zbožné přání i nás novinářů. Na prstech si však dovedeme spočítat, jak málo je reálné. Riziko otevření vojenské bedny je příliš veliké. Počítá se proto s tím, že po dopravení na břeh budou bedny prosvíceny rentgenem, aby se alespoň přibližně mohl před otevřením určit jejich obsah. A to se pochopitelně nemůže stát na břehu jezera. Životy lidí jsou příliš vzácné, než aby se z touhy po definitivním odhalení tajemství dala riskovat jejich ztráta.

A nyní už o tom, jak vypadal u jezera páteční den:

Podle zprávy ČTK včera skončil průzkum Čertova jezera, jehož účelem bylo zajistit bezpečnost turistů a sportovních potápěčů v tomto překrásném přírodním jezeře Šumavy.

Potápěči ministerstva vnitra ve spolupráci se žabími muži pražského Svazarmu odstranili dnes poslední zjištěné nálože třaskavin o celkové váze 27 kg.

Nálože obsahovaly dvě jednokilogramové a dvě tříkilogramové plechovky tritolu německého původu a dvě 14liberní plechovky nitrocelulózy anglického původu. Kromě toho vyzdvihli potápěči ze dna jezera 54 balíčků plastické anglické trhaviny a tři rozbušky.

Nálož byla zpevněna opět dvěma fošnami, které se rozpadly pod vodou. Třaskaviny vyzdvihoval ze dna jezera potápěč ministerstva vnitra Ladislav Borecký, který pracoval pod vodou jednu a tři čtvrti hodiny.

Nyní se bude demontovat pontonový most na Čertově jezeře a bude převezen na Černé jezero, kde budou potápěči obou skupin pokračovat ve společném průzkumu.

117

mladá fronta

DENÍK ČESKOSLOVENSKÉHO SVAZU MLÁDEŽE

Sobota 11 července 1964. – Cena 30 haléřů. – Ročník XX. – Číslo (5934) 165

POTÁPĚČI NA ČERNÉ JEZERO

PRŮZKUM POKRAČUJE

Železná Ruda (čtk). – Včera odpálili pyrotechnici ministerstva vnitra pod dohledem hlavního technika inž. Ladislava Šedivého první část náloží vyzdvižených ze dna Čertova jezera. V 11.36 hod. zazněl silný výbuch, k obloze vyletěl 50metrový gejzír kamení, hlíny a dýmu, který se rozptyloval více než 2 min. Tmavě hnědý sloup měl průměr přes 10 m. Výbuch vyhloubil 2,5 metru hluboký kráter v průměru 5 metrů. Dokázal, že dlouholeté uložení náloží tritolu a nitrocelulózy pod vodou jim vůbec neubralo na jejich ničivé síle.

Průzkum Čertova jezera včera skončil. Potápěči ministerstva vnitra ve spolupráci se žabími

Pokračování na str. 5

Průzkum pokračuje

Pokračování ze str. 1

muži pražského Svazarmu odstranili poslední zjištěné nálože třaskavin o celkové váze 27 kg. Nálože obsahovaly dvě jednokilogramové a dvě tříkilogramové plechovky tritolu německého původu a dvě 14librerní plechovky nitrocelulózy anglického původu. Kromě toho vzdvihli potápěči ze dna jezera 54 balíčků plastické anglické trhaviny a tři rozbušky. Nyní se bude demontovat pontonový most na Čertově jezeře a bude převezen na Černé jezero, kde budou potápěči obou skupin pokračovat ve společném průzkumu.

Zemědělské noviny

ÚSTŘEDNÍ ORGÁN MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ, LESNÍHO A VODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

Ročník XX — Číslo 165 | Praha, sobota 11. července 1964 | Cena 50 hal.

Výbuchy nad Čertovým jezerem

Praha (imj) — Celé včerejší dopoledne rušily klid nad Čertovým jezerem salvy výbuchů. Pyrotechnici pod vedením kapitána J. Flégla odpálili první část tritolových a nitrocelulózových náloží, vylovených v úterý a ve čtvrtek z jezerního dna. Krátce nato pokračoval potápěčský oddíl v dalším průzkumu hlubin pod Čertovou stěnou, kde byly objeveny další nálože třaskavin. Pátečních operací se již zúčastnili sportovní potápěči Svazarmu s lehkou výzbrojí. Vyčišťovací práce, které měly být včera zakončeny, dnes pokračují.

119

„Žabí" muži pod ledovci

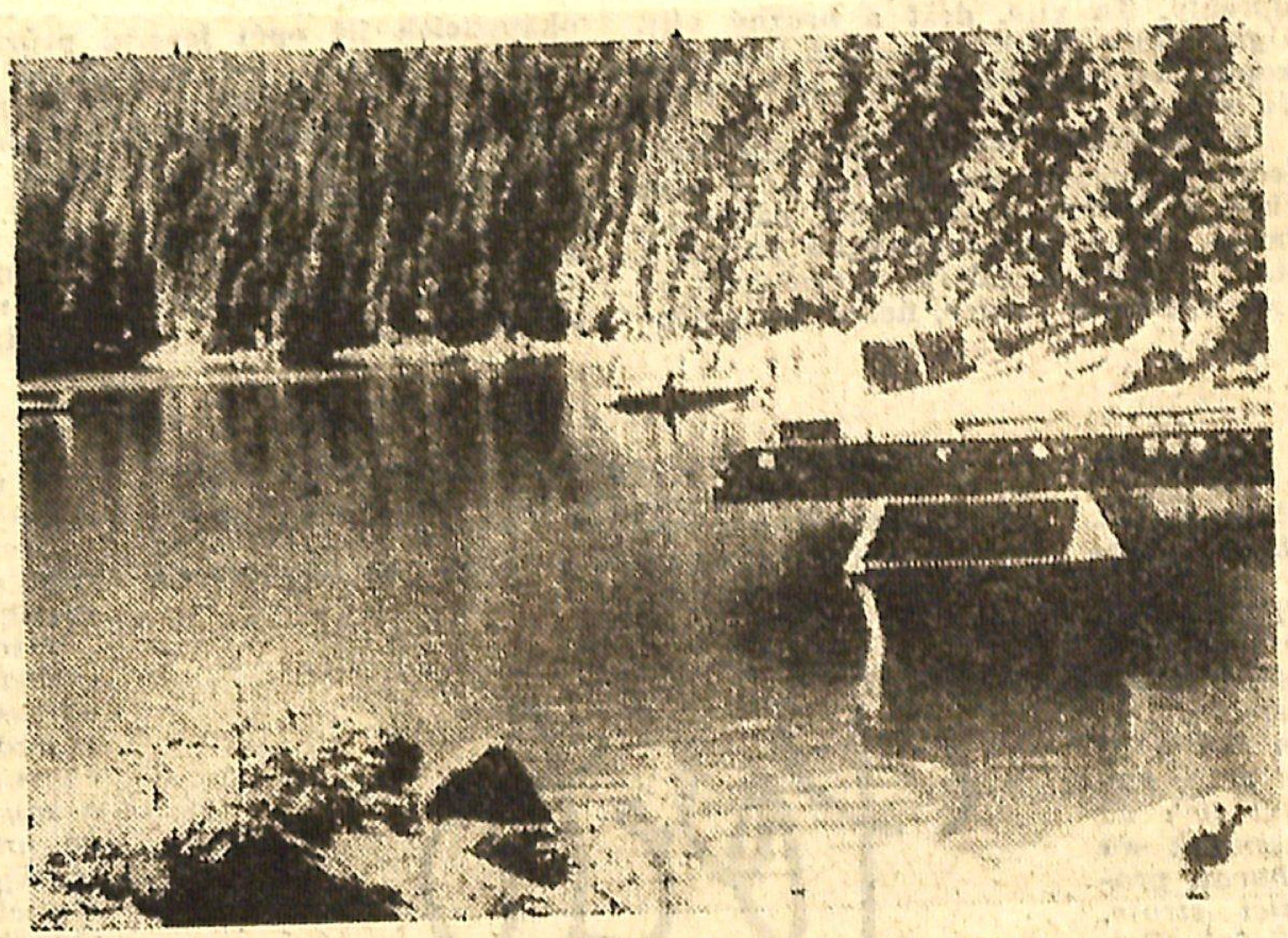
Certovo a Cerné jezero na Sumavě je senzaci týdne. Redaktor Daily Expresu se usídlil v Jaltě a čas od času klade telefonické otázky. Na silnici Praha–Plzeň–Železná Ruda jezdi tolik redakčních aut, kolik jich potkáváte s označením D, F, USA, NL atd. Tisk, rozhlas, televize zásobují své čtenáře, posluchače a diváky spoustou informací. Podotýkám informací, neboť onou je například i sdělení důstojníka německé špionáže, že v jezerech může být archiv. Podobných protichůdných zpráv je víc než dost.

Obraťme svou pozornost o 180 stupňů. Jak by psali odvážní, kteří šli první za tajemstvím jezer — svazarmovští potápěči.

Při systematickém a několikadenním průzkumu jsme na Certově jezeře narazili na předměty, o nichž lze patrně soudit, že jsou vojenským materiálem, uzpůsobeným pro užití ve vodě. Zvláštní pozornost jsme věnovali tomu, abychom ani ploutví nezavadili o natažené dráty. Na Cerném jezeře jsme zvedli bednu. Byl to zvláštní a nezapomenutelný pocit napětí. Nevěděli jsme, co se stane, když začal bublat unikající vzduch. Bylo to v hloubce 12 metrů. Důkladný průzkum Cerného jezera vyžaduje dosti času a důkladnou výstroj. Zatím je však potápěčský sport stále jakýmsi koníčkem. Všechno ještě není v tom, že základní vybavení může mít každý. Tomuto krásnému sportu holdují mezi jinými i přítomní potápěči:

Bójka — na dně číhá nebezpečí

Pohled na Certovo jezero. Vpředu je část soulodí s mostovkou — základna potápěčů ministerstva vnitra. V pozadí ležení svazarmovců

Karhan, konstruktér, Výzkumný ústav stavebních hmot, Praha; Bitman, pracovník ministerstva zahraničních věcí; Bezděk, grafik, Brno; Voňka, technik, CKD Praha; Mergl, konstruktér, Výzkumný ústav stavebních hmot, Praha a dr. Hruška, hydrobiolog, ČSAV Praha.

Důvod našeho zájmu o hlubiny lze shrnout do několika slov:

— Podívejte se pod vodu a budete to dělat taky. Pokud vám ovšem nebude zima. —

Denní výkon potápěče lze srovnat s výkonem cyklisty na Panorámce při závodě Praha–Karlovy Vary–Praha. V několikametrových hlubinách spotřebujeme za minutu právě tolik vzduchu. Po 4–5 dnech se u nás projevila únava. I mírné horečky, zvláště když jsme se dostali do tepla. Největším nepřítelem potápěče je — zima. Při denním pobytu v prů-

Pokračování na str. 2.

U ŠUMAVSKÝCH JEZER?

OL 12.7.64.

První bedna z Černého jezera

ŽELEZNÁ RUDA (čtk) — Včera v 9,30 hod. byla z Černého jezera vytažena jedna z beden, které zde objevila 3. července skupina pražských svazarmovských potápěčů, natáčející se štábem „Zvědavé kamery" Čs. televize film o šumavských jezerech. Bednu, která byla v hloubce 12 m a 20 m od pravého břehu nedaleko skalní stěny jezera, vytáhli potápěči ministerstva vnitra, vedení nadporučíkem Václavem Vávrou.

Podle předběžného zjištění podobných beden používaly jednotky nacistického wehrmachtu a SS. Bedna je asi 56 cm dlouhá, 47 cm vysoká a 29 cm široká. Potápěči odhadli její váhu na 70—90 kg. Celá bedna je poměrně velmi dobře zachovalá, její kování je zapuštěno a rohy okované. Je pokryta souvislou vrstvou izolační hmoty, která měla zabránit, aby se do ní nedostala voda.

Při objevení bedny svazarmovci se pokusili o její vyzdvižení a přitom na několika místech odřeli izolační nátěr. V těchto místech pod izolační vrstvou prokmitá zelený nátěr a vnikla zde odřeninami trochu voda.

Bedna byla odvezena při zachování všech bezpečnostních opatření na určené místo.

Při vytažení bedny byli přítomni pracovníci ministerstva vnitra, pohraniční stráže, ČTK a Čs. televize.

Vzhledem k tomu, že včera a dnes budou přemísťovány na Černé jezero ženijní jednotkou Čs. lidové armády pontony, budou práce na jezeře pokračovat opět 13. července.

Potápěčům ministersta vnitra pomohou při dalším průzkumu dna Černého jezera svazarmovšti potápěči z Prahy Petr Karhan a Bohumil Voňka. Oba již vytyčili při částečném průzkumu dna u pravého břehu jezera bójky u dalších pěti beden.

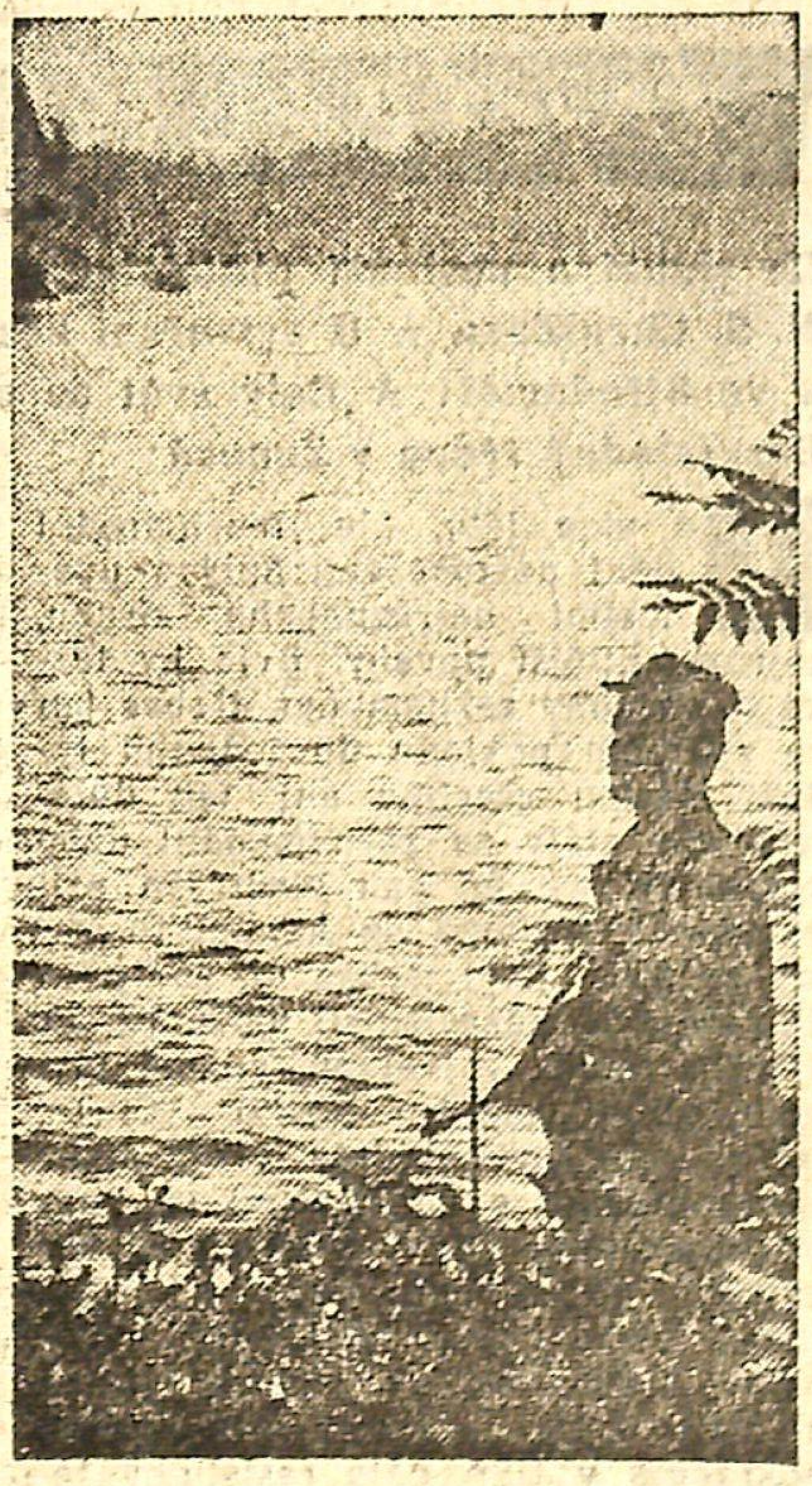
Pracovníkům podílejícím se na průzkumu tajemství hlubin Černého jezera včera počasí přálo: je slunečno a teplo.

ČERTOVO JEZERO OPĚT PŘÍSTUPNÉ

Ministerstvo vnitra upozorňuje, že oblast kolem Čertova jezera na Šumavě, která byla dočasně uzavřena, je od 12. července; tj. v neděli od 8 hodin ráno opět přístupna veřejnosti.

Oblast kolem Černého jezera zůstává i nadále pro veřejnost uzavřena až do odvolání.

PR. 12. 7. 64.

V sobotu byla z Černého jezera vytažena jedna z beden. Na snímku pohraničník hlídkuje u Černého jezera. Snímek ČTK

121

Čertovo jezero opět otevřeno

MF 12.7.64

BEDNA NA SUCHU

Železná Ruda (čtk). — Ministerstvo vnitra upozorňuje, že oblast kolem Čertova jezera na Šumavě, která byla dočasně uzavřena, je od neděle od osmi hodin ráno opět přístupná veřejnosti.

Oblast kolem Černého jezera zůstává i nadále pro veřejnost uzavřena až do odvolání.

Včera před polednem byla odpálena druhá část náloží tritolu a nitrocelulózy, které byly v uplynulých dnech vyzdviženy potápěči ministerstva vnitra z hlubin Čertova jezera.

Ačkoliv zde odpočívaly hluboko pod vodou a v bahně téměř dvě desítky let, znovu prokázaly svou ničivou sílu: gejzír hlíny, kamenů

Pokračování na str. 7

BEDNA NA SUCHU

Pokračování ze str. 1

a dýmu vystříkl do výše 40 m, byl na 8 m široký a vyrval na místě odpalování kráter hluboký skoro 2 m a široký v průměru téměř 3,5 metru.

NA ČERNÉM JEZEŘE SE PRACUJE

Na Černém jezeře začíná nyní montáž pontonového mostu, z něhož budou potápěči ministerstva vnitra vyzdvihovat tajemné bedny vojenského typu — stejné jako používala nacistická wehrmacht nebo SS. První z nich, která byla vynesena z Černého jezera včera, byla uložena tak, že potápěči nepotřebovali ještě pontonového mostů.

Kdo ukryl bedny do Černého jezera, to bude známo teprve po jejich otevření, jež musí být provedeno na bezpečném místě a při zachování všech bezpečnostních opatření. Je to otázka ještě dalších dnů. Avšak cestou kolem Černého jezera prchali v prvních květnových dnech hitlerovci z Prahy i z celé východní a střední Evropy. Tády pod hřebenem Ostrého opouštěli svá auta a pokračovali po zbavení se všech přítěží a přitěžujících materiálů na svém útěku do Bavorska do amerických sběrných táborů nebo na pouť světem.

MF 12.7.64

První bedna z Černého jezera byla vylovena včera

ŽELEZNÁ RUDA (rt). — Včera byla odpálena druhá část náloží trhavin, která byla v minulých dnech vyzdvižena z hlubin Čertova jezera. Gejzír hlíny, kamení a dýmu vystříkl do výše 40 m, byl 8 m široký a vyrval do země díru hlubokou 2 m. Nyní je na řadě průzkum Černého jezera, kde začíná montáž pontonového mostu, z něhož budou potápěči vyzdvihovat tajemné bedny vojenského typu, jakých používala nacistická wehrmacht nebo SS. První z nich, jež byla včera vynesena z vod jezera, byla uložena tak, že potápěči nepotřebovali pontonového mostu. Nicméně dalších pět, bójkami označených nálezů, je již značně daleko od břehů a potápěči musí mít proto celou výzbroj. Začnou pracovat zítra a pražští sportovní potápěči ze Svazarmu — vlastní objevitelé tajemství šumavských jezer — jim budou opět pomáhat tím, že důkladně prozkoumají celé dno jezera a označí všechny nálezy pro vyzdvižení.

SS 12/7. 64.

Tajemství Černého jezera pod rentgenem

Je tomu právě týden, kdy se na stránkách našeho i zahraničního tisku objevily senzačně zbarvené zprávy o tajemných nálezech v hlubinách šumavských jezer pod Špičákem. A dnes už je na světle krásného letního dne první z beden, které tak rozjitřily lidskou fantazii a vyvolaly desítky kombinací, dohadů a legend.

Jak známo vytažení první bedny předcházelo vyčišťování Čertova jezera od třaskavinových náloží, již zneškodněných v okolí Železné Rudy. Osa průzkumu protnula pak Černé jezero, v jehož osmi až dvanáctimetrové hloubce objevili 3 července „žabí muži" šest záhadných beden.

Po orientační a zabezpečovací akci podařilo se včera o půl desáté oddílu potápěčů ministerstva vnitra vylovit asi dvacet metrů od břehu první z neznámých předmětů. Krátce na to převzala bednu skupina techniků pod vedením inž. L. Šedivého. Podle na místě sepsaného protokolu, jde o bednu velikosti 56×47×29 cm. Odpovídá tedy rozměrům transportních vojenských beden užívaných jednotkami německé armády, SS a Todtovy organizace k přepravě vojenského materiálu. Je dřevěná s dvěma ocelovými držadly, na všech rozích má zapuštěné kování. Pokrývá ji souvislá vrstva izolační hmoty zabraňující, aby dovnitř nepronikla voda. Potápěči při průzkumu izolační nátěr na několika místech porušili a v odřeninách se objevila zelená barva.

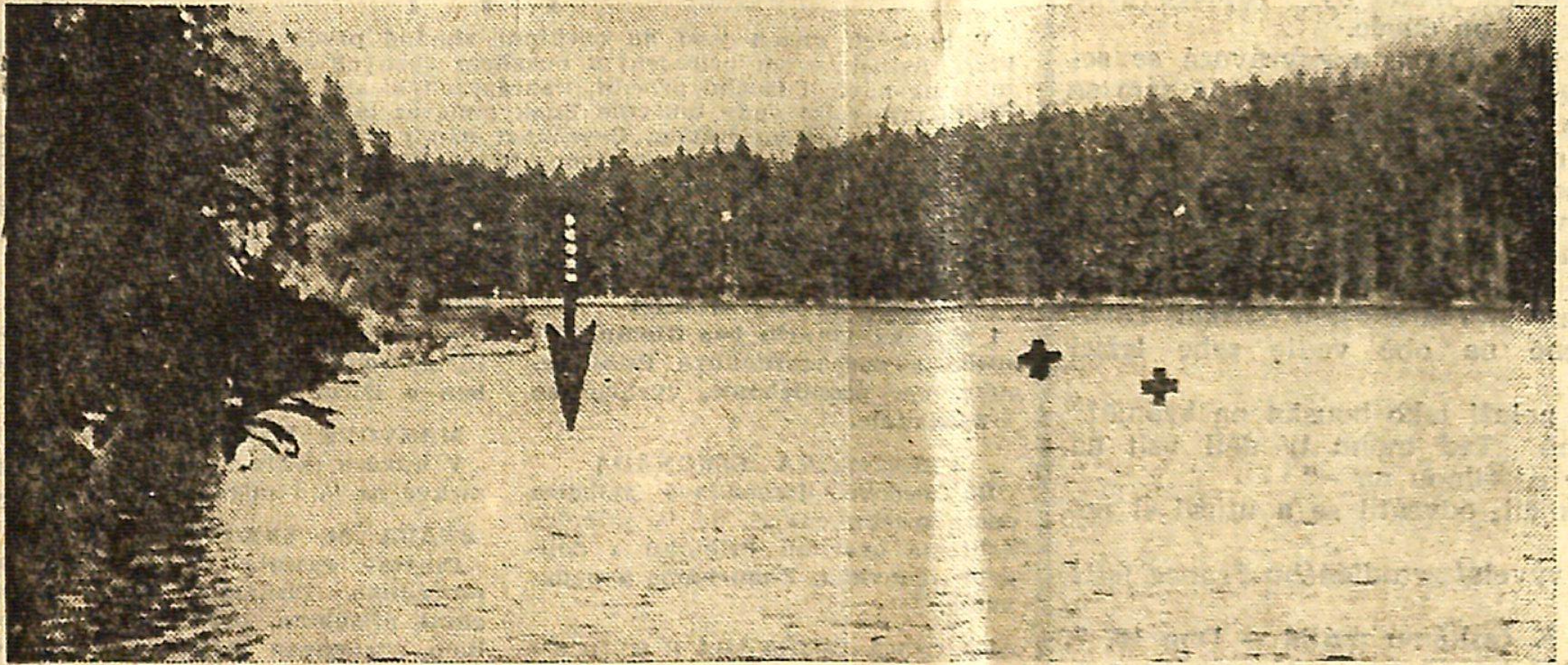
Zbývá zodpovědět nejdůležitější a nejzajímavější otázku: Co je uvnitř bedny?

V době uzávěrky tohoto vydání nebyla ještě zvážena, ale odhaduje se, že má 70 až 90 kg. To je poměrně hodně a může tedy skrývat jak listinný, tak technický materiál. Zatím se nezjistilo nic, co by tu nebo onu domněnku podporovalo, avšak odborníci se včera přikláněli k názoru, že vylovená bedna přece jen asi obsahuje munici nebo jiné vojenské předměty. Vylučují se některé fantastické dohady, že by šlo o tajné archivy Kaltenbrunnerova Úřadu říšské bezpečnosti, dokumenty z Göringova archívu nebo pražského gestapa, jak bylo mylně uváděno na stránkách jednoho listu.

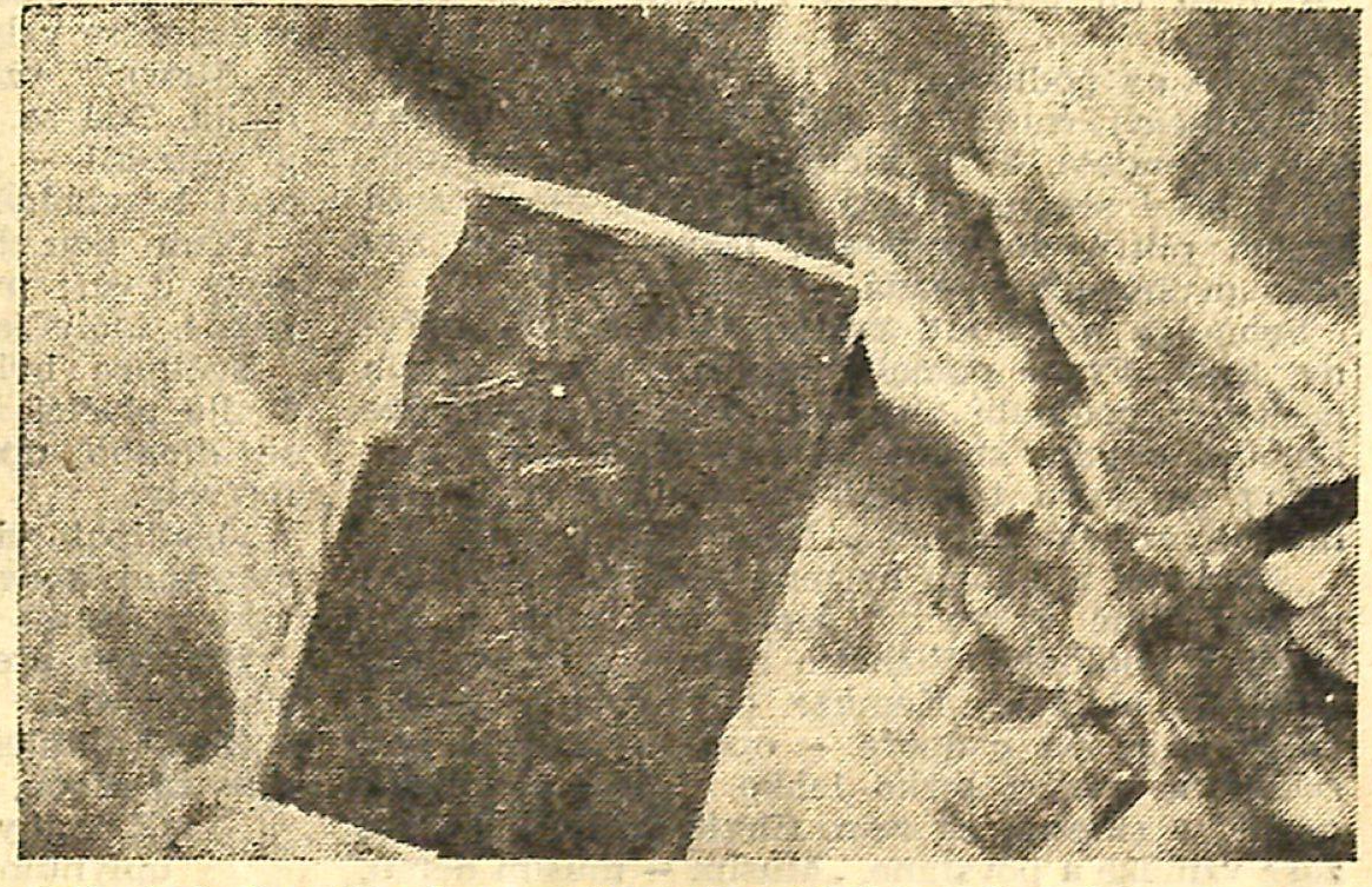
Rekonstrukce místa nálezu potvrdila, že bedna nemohla být do jezera vhozena, ale v každém případě spuštěna. V této souvislosti podává prozatím nejuspokojivější odpověď svědectví, s nímž se nám 6. července přihlásil čtenář Rudolf Hetzner. Po osvobození obsazoval s vojenskou jednotkou ze Železné Rudy oblast obou šumavských jezer. Posbírali tehdy po okolí různý vojenský materiál odhozený na lesních cestách ustupujícími hitlerovskými vojáky. Američané část tohoto arzenálu zneškodnili hromadnými výbuchy, zbytek pak svrhli s plavidla kus od břehu do hlubin Černého jezera.

První odpověď na všechny tyto otázky přinese až rentgenový průzkum. Kořist potápěčů je prozatím pod ochranou vojenských hlídek ve štábu akce poblíž Železné Rudy. Teprve po rentgenování pyrotechnici vylovenou bednu otevřou.

Očekává se, že na zbývající nálezy dojde během tohoto týdne, kdy budou zároveň podrobně prozkoumány. Potápěči pokračují ve výzkumu jezera až v pondělí 13. července. Do té doby ženijní jednotky přemístí k jezeru pontony, které usnadní jak další průzkum, tak i vylovení všeho objeveného materiálu. Čertovo jezero už dnes znovu uvítá turisty a očekává se, že sem v těchto dnech přijede mnoho set zájemců od nás i ze zahraničí. (imj)

Šipka na našem snímku situuje bednu vylovenou včera z Černého je[illegible]ky označují další nálezy.

A to je bedna, která se po dvou desetiletích opět ocitla na suchu, aby konečně zodpověděla tajemství šumavských jezer.

ZEH. N. 12. 7. 64.

Proletáři všech zemí, spojte se!

RUDÉ PRÁVO

ORGÁN ÚSTŘEDNÍHO VÝBORU KOMUNISTICKÉ STRANY ČESKOSLOVENSKA

V ÚTERÝ 14. ČERVENCE 1964 | ČÍSLO 194 — ROČNÍK 44 (Právo lidu roč. 67) | CENA 30 HAL.

DALŠÍ »ÚLOVEK« Z ČERNÉHO JEZERA

ŽELEZNÁ RUDA 13. července (ČTK) — Potápěči na Černém jezeře začali v pondělí ráno pracovat v silném větru. Zd. Novák vyzdvihl druhou bednu z Černého jezera na pontonový most v 11.02 hod. Pak ji příslušníci Pohraniční stráže za asistence vojenského lékaře odvezli na určené místo. Bedna je stejná jako ta, kterou potápěči vyzdvihli v sobotu.

Velitel akce hlavní inženýr ministerstva vnitra dr. L. Šedivý připouští, že pod dřevěnou skříní může být ještě kovová vložka. Tento dohad se však potvrdí nebo vyvrátí, až budou bedny zrentgenovány a otevřeny.

Oba svazarmovští potápěči, kteří dobrovolně setrvávají na Černém jezeře, pokračují v průzkumu dna.

125

V PRAZE V ÚTERÝ 14. ČERVENCE 1964 ROČNÍK XX. – ČÍSLO 167. – 30 HAL.

Svobodné slovo

LIST ČESKOSLOVENSKÉ STRANY SOCIALISTICKÉ

Další bedny z Černého jezera

ŽELEZNÁ RUDA (č). — Potápěči na Černém jezeře začali včera ráno pracovat v silném větru, který odnesl znovu všechny bójky na vyznačených pěti místech, kde byly objeveny záhadné bedny. Pražští svazarmovci museli neustále střežit upevněné bójky a navádět potápěče k místu, kde téměř 20 let spočívala druhá bedna. Potápěč Z. Novák vyzdvihl druhou bednu z Černého jezera na pontonový *most*. Bedna je stejná jako ta, kterou potápěči vyzdvihli v sobotu. Váží 70—90 kg.

Dvě bedny vojenského typu a železná pokladnička — to je bilance potápěčů ministerstva vnitra za včerejší odpoledne na Černém jezeře. Počasí odpoledne bylo lepší. Potápěč L. Ogieglo měl první bednu navázánu od svého předchůdce, takže její vytažení bylo poměrně snadné. Druhá bedna byla přesně označena a pokladnička, jejíž obsah není znám, nedala příliš mnoho práce k vyzdvižení. Potápěčům ministerstva vnitra zbývá vyzdvihnout pátou nalezenou bednu. — V neděli zhlédlo Čertovo jezero 4000 návštěvníků z celé republiky. Četní odvážlivci se v jeho vodách vykoupali.

126

mladá fronta

DENÍK ČESKOSLOVENSKÉHO SVAZU MLÁDEŽE

Praha. Úterý 14 července 1964. – Cena 30 haléřů. – Ročník XX. – Číslo (5936) 167

VČERA NA ČERNÉM JEZEŘE

Tři bedny a pokladnička

Dvakrát během včerejšího dne se po nerovné štěrkové cestě od Černého jezera a potom silnicí dolů k Železné Rudě obezřetně šinula podivná kolona: vpředu motocyklista VB, za ním terénní vojenský gazík, potom s menším odstupem sanitka a nakonec opět modrobílý kapotovaný motocykl VB.

Předmět soustředěné péče a opatrnosti ležel za zády řidiče gaziku, majora Pohraniční stráže Ladislava Kliky. Dopoledne to byla tmavá vlhká bedna vojenského typu, opatřená izolační vrstvou a zapuštěním kováním, těžká kolem 80 kg. Odpoledne další dvě, přibližně stejného typu i váhy, a navíc zrezavělá pokladnička o rozměrech 30×25×10 centimetrů. Kořist pracovního dne potápěčů ministerstva vnitra a ženistů, vyzdvižená z pěti- až desetimetrové hloubky Černého jezera.

Včerejší tři bedny jsou téměř stejné jako ta první vytažená už v sobotu: Rozměr: 58×47×29 cm. O jejich obsahu panují zatím stále jenom dohady, a proto se v zacházení s nimi zachovává krajní opatrnost. Přísní pyrotechnici nepustili novináře k záhadným bednám ani ke kasičce (ve které něco chrastí, jak tvrdí inž. Šedivý) blíž než na 50 metrů. A tak jsme mohli jen zpovzdáli přihlížet, jak lehcí svazarmovští „žabáci" Karhan a Voňka navádějí „golemy" z požárního útvaru MV Nováka a Ogiegla k cíli — a jak potom posádka pontonu vytahuje něco na laně z kouzelně zeleno-šedo-modré vody jezera.

Ať rentgenová prohlídka a pozdější otevření beden dopadne jakkoliv, ať se ukáže, že obsahují archív či munici, nebo cokoliv jiného, věci cenné nebo bezcenné, nebezpečné či neškodné, jedno je jisté: ti lidé na jezerech a kolem nich odvádějí kus statečné práce. Zacházejí s něčím neznámým — a to je vždycky určité riziko.

Dnes je na řadě bahnem zanesená kovová bedna, větší než dosud vyzdvižené. Pak bude následovat další průzkum Černého jezera, z jehož 18hektarové rozlohy byla zatím prozkoumána jenom malá část. Nové zajímavé nálezy nejsou tady vyloučeny.

Turisté a výletníci, kteří v neděli oblehli opět zpřístupněné Čertovo jezero, budou muset návštěvu Černého jezera zatím o nějaký čas odložit.

ŽELEZNÁ RUDA

STANISLAV BARTL

127

*

Proletáři všech zemí, spojte se!

RUDÉ PRÁVO

ORGÁN ÚSTŘEDNÍHO VÝBORU KOMUNISTICKÉ STRANY ČESKOSLOVENSKA

V PÁTEK 17. ČERVENCE 1964 | ČÍSLO 197 — ROČNÍK 44 (Právo lidu roč. 67) | CENA 30 HAL.

ZPRÁVA MINISTERSTVA VNITRA

V bednách z Černého jezera nacistické písemnosti

PRAHA 16. července (ČTK) — Československá televize natáčela ve dnech 25. 6.—10. 7. 1964 v prostoru Železné Rudy na Šumavě dokumentární film o legendách Čertova a Černého jezera. Pražští svazarmovští potápěči prováděli přitom částečný průzkum dna obou jezer a narazili na značné množství trhavin a bedny neznámého obsahu.

Po ohlášení nálezů útvaru PS přijeli na místo potápěči ministerstva vnitra, kteří ve spolupráci s ženijní jednotkou Čs. lidové armády předměty vyzdvihli. Trhavinové nálože z Čertova jezera pyrotechnici zneškodnili poblíže Železné Rudy. Bedny z Černého jezera byly odvezeny do Prahy.

Po zevrubné technické prověrce bylo zjištěno, že bedny neobsahují výbušniny, a poté byly otevřeny. V bednách byly v izolační vrstvě kovové krabice. Obsahují nacistické písemnosti z období druhé světové války. Písemnosti byly předány skupině expertů.

Ministerstvo vnitra upozorňuje, že dosud uzavřený prostor Černého jezera je veřejnosti opět přístupný od soboty 18. července 08.00 hod. Koupání v Černém jezeře, na rozdíl od Čertova jezera, je zakázáno.

Ministerstvo vnitra děkuje touto cestou našim občanům, kteří v uplynulých týdnech poskytli orgánům MV cenné informace o možnostech různých úkrytů nacistických materiálů. Obrací se na veřejnost se žádostí o informace, které by mohly pomoci při odhalování dalších nacistických skrýší z posledních měsíců války na našem území. Veškeré informace možno zasílat sekretariátu ministerstva vnitra.

128

mladá fronta

DENÍK ČESKOSLOVENSKÉHO SVAZU MLÁDEŽE

Praha, Pátek 17 července 1964. – Cena 30 haléřů. – Ročník XX. – Číslo (5939) 170

BEDNY Z ČERNÉHO JEZERA OTEVŘENY

V krabicích nacistické písemnosti

Praha (čtk). — Československá televize natáčela ve dnech 25. června až 10. července 1964 v prostoru Železné Rudy na Šumavě dokumentární film o legendách Čertova a Černého jezera. Pražští svazarmovští potápěči prováděli přitom částečný průzkum dna obou jezer a narazili na značné množství trhavin a bedny neznámého obsahu.

Po ohlášení nálezu útvaru PS přijeli na místo potápěči MV, kteří ve spolupráci s ženijní jednotkou ČSLA předměty vyzdvihli.

Trhavinové nálože z Čertova jezera pyrotechnici zneškodnili poblíže Železné Rudy. Bedny z Černého jezera byly odvezeny do Prahy.

Po zevrubné technické prověrce bylo zjištěno, že bedny neobsahují výbušniny, a poté byly otevřeny.

V bednách byly v izolační vrstvě kovové krabice. Obsahují nacistické písemnosti z období druhé světové války. Písemnosti byly předány skupině expertů.

Ministerstvo vnitra upozorňuje, že dosud uzavřený prostor Černého jezera je veřejnosti opět přístupný od soboty 18. července 6 hodin. Koupání v Černém jezeře, na rozdíl od Čertova jezera, je zakázáno.

Ministerstvo vnitra děkuje touto cestou našim občanům, kteří v uplynulých týdnech poskytli orgánům MV cenné informace o možnostech různých úkrytů nacistických materiálů. Obrací se na veřejnost se žádostí o informace, které by mohly pomoci při odhalování dalších nacistických skrýší z posledních měsíců války na našem území. Veškeré informace možno zasílat sekretariátu ministra vnitra.

Další nálezy na Černém jezeře

Vyzdviženy trosky letadla

Železná Ruda (čtk). — Na Černém jezeře stále pokračuje průzkum dna. Podílejí se na něm potápěči ministerstva vnitra pod velením nadporučíka Václava Vávry a jako dobrovolník pražský svazarmovský potápěč Petr Karhan, který proplouvá další a další úseky jezera a označuje všechny objevené předměty bójkami pro práci těžkých potápěčů.

Ve středu v předvečerních hodinách vyzdvihli potápěči z největších hlubin Černého jezera pod jezerní stěnou části trosek bombardovacího letadla dosud neznámé výroby. Jsou to dílce motoru a nýtované díly zřejmě křídel letadla.

Podle vyjádření pamětníků válečných let v Železné Rudě mělo se toto letadlo zřítit u jezera někdy v letech 1942 nebo 1943. Šlo prý o vojenské těžké bombardovací letadlo, které v mlze narazilo na jezerní stěnu. Posádka uhořela. Některé součásti letadla a kusy křídel pak zřejmě spadly do jezera.

Tyto výpovědi potvrzuje včerejší nález potápěčů. Dosud nelze zjistit, jaké národnosti byla posádka a jaké výroby letadlo. Proslýchá se, že posádka byla italská a že měla být pohřbena na železnorudském hřbitově, chybějí však matriky, které by tyto pověsti potvrzovaly. Podle jiných pověstí měl být v letadle dokonce jakýsi generál. Práce na jezeře pokračují.

129

LIDOVÁ DEMOKRACIE

ROČ. XX. - Č. 170 Cena 30 haléřů — ORGÁN ČESKOSLOVENSKÉ STRANY LIDOVÉ — Praha pátek 17. července 1964

TAJNÉ ARCHIVY V ČERNÉM JEZEŘE

Potápěč v hloubce 37 metrů • Dohady „lovce" Adolfa Eichmanna

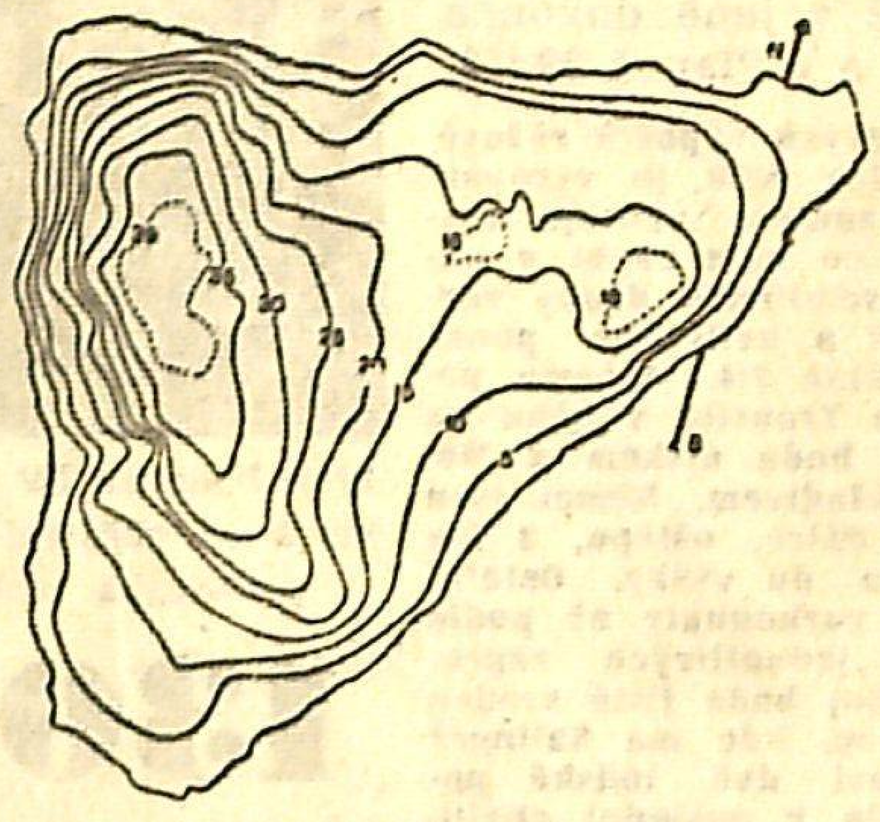
Domněnky, které jsme vyslovili na stránkách Lidové demokracie, že v Černém jezeře mohou být ukryty nacistické tajné archivy, se ukázaly správné. V úřední zprávě, kterou vydalo včera odpoledne ministerstvo vnitra, se praví, že v bednách vylovených z hlubin Černého jezera jsou nacistické písemnosti z období druhé světové války. Práce potápěčů ministerstva vnitra a Svazarmu tak byla korunována zaslouženým úspěchem.

Několik hodin před naším odjezdem od jezera vystoupil právě na pontonový most mladý potápěč Jan Novotný. Pracoval pod vodou přes dvě hodiny a sestoupil do hloubky až 37 metrů. Proto musel také před výstupem „odpočívat" 13 minut 3 metry pod hladinou, než si uvykl na změněné tlakové poměry.

Jeho vyprávění je vskutku pozoruhodné. Podle jeho slov tvoří jezero pod jezerní stěnou na dně ostré přeryvy. Jezerní stěna prakticky pokračuje ostrým srázem i pod hladinou. Na dně viděl J. Novotný i několik kráterů, jejichž původ se však zatím nepodařilo vysvětlit. Jak je však známo, vzniklo jak Čertovo tak Černé jezero sopečnou činností.

Největší hloubky dosahuje Černé jezero asi 70 metrů od břehu u jezerní stěny. Zde je dno poseto obrovskými balvany, stromy, místy je na dně i silná vrstva bahna. Ve střední části jezera viděl potápěč J. Novotný i několik vrstev kmenů nad sebou, což pochopitelně ztěžuje průzkum dna.

Ve zkoumané hloubce nebyly nalezeny sice žádné nové záhadné bedny, ale přesto zde J. Novotný viděl desítky puškových i pistolových nábojů a nejrůznější vojenský materiál — zřejmě ně-

Mapka Černého jezera, která byla pořízena již před válkou a znázorňuje hloubky. Bedny byly nalezeny při severním břehu

Černé jezero již nebude skrývat žádných překvapujících objevů, nemluvě pochopitelně o zajímavých výsledcích, které oznamují potápěči po výstupu nad hladinu. A proto se očekává, že bude učiněn již jednou provždy důkladný průzkum jezera, aby kolem jeho hlubin nevznikly žádné zbytečné pověsti. Jedna z nich např. vypráví o tom, že kdo do jezera vhodí minci, bude mít štěstí v lásce. Je zajímavé, že zde bylo mj. vyloveno i 35 Kčs v mincích. Do jisté míry senzační nález učinili potápěči ve čtvrtek, když našli na dně i trosky neznámého

I když dnes již známe co bedny obsahují, je zajímavé se vrátit k dohadům, které byly v těchto dnech vysloveny. Jeden vyslovil podle rakouského listu Kurier i S. Wiesenthal, který objevil v Argentině Adolfa Eichmanna a umožnil tak spravedlivé potrestání tohoto válečného zločince. Podle Wiesenthalových slov prý zmizelo na cestě z Prahy do okolí Bad Aussee 22 beden z úřadovny Reichsicherheitshauptamtu, který řídil Heinrich Himmler. V těch bednách prý byly vedle dokumentů také nejrůznější cenné předměty.

Zajímavá jsou vyprávění občanů ze Železné Rudy. Ti zůstávají u svých tvrzení, že Černé jezero bylo v posledních dnech války střeženo nevelkou jednotkou SS. Objevil se i názor, že v hotelu Rixi byl krátce v dubnu 1945 ubytován H. Göring se svým nejbližším doprovodem. A konečně se hodně hovoří i o tom, že v hotelu na Špičáku byla tajná služebna nacistického letectva.

Po usilovné práci potápěčů je dnes jedno jisté. Naši potápěči byli [illegible]šnější než Američané, kteří [illegible] roce 1945 několik dnů marně pátrali po záhadných bednách v hlubinách Černého jezera.

Obsah beden z Černého jezera

Úřední zpráva ministerstva vnitra

(čtk) Čs. televize natáčela ve dnech 25. 6. až 10. 7. 1964 v prostoru Železné Rudy na Šumavě dokumentární film o legendách Čertova a Černého jezera. Pražští svazarmovští potápěči prováděli přitom částečný průzkum dna obou jezer a narazili na značné množství trhavin a bedny neznámého obsahu. Po ohlášení nálezů útvaru PS přijeli na místo potápěči MV, kteří ve spolupráci s ženijní jednotkou Čs. lidové armády předměty vyzdvihli. Trhavinové nálože z Čertova jezera pyrotechnici zneškodnili poblíže Železné Rudy. Bedny z Černého jezera byly odvezeny do Prahy. Po zevrubné technické prověrce bylo zjištěno, že bedny neobsahují výbušniny a poté byly otevřeny. V bednách byly v izolační vrstvě kovové krabice. Obsahují nacistické písemnosti z období druhé světové války. Písemnosti byly předány skupině expertů. Ministerstvo vnitra upozorňuje, že dosud uzavřený prostor Černého jezera je veřejnosti opět přístupný od soboty 18. července 08.00 hod. Koupání v Černém jezeře na rozdíl od Čertova jezera je zakázáno. Ministerstvo vnitra děkuje touto cestou našim občanům, kteří v uplynulých týdnech poskytli orgánům MV cenné informace o možnostech různých úkrytů nacistických materiálů. Obrací se na veřejnost se žádostí o informace, které by mohly pomoci při odhalování dalších nacistických skrýší z posledních měsíců války na našem území. Veškeré informace možno zasílat sekretariátu ministra vnitra.

130

V PRAZE V PÁTEK 17. ČERVENCE 1964

ROČNÍK XX. – ČÍSLO 170. – 30 HAL.

Svobodné slovo

LIST ČESKOSLOVENSKÉ STRANY SOCIALISTICKÉ

V BEDNÁCH Z ČERNÉHO JEZERA nalezeny nacistické písemnosti

Zpráva ministerstva vnitra

PRAHA (čtk). — Čs. televize natáčela ve dnech 25. 6.—10. 7. 1964 v prostoru Železné Rudy na Šumavě dokumentární film o legendách Čertova a Černého jezera. Pražští svazarmovští potápěči prováděli přitom částečný průzkum dna obou jezer a narazili na značné množství trhavin a bedny neznámého obsahu. Po ohlášení nálezů útvaru PS přijeli na místo potápěči MV, kteří ve spolupráci s ženijní jednotkou Čs. lidové armády předměty vyzdvihli. Trhavinové nálože z Čertova jezera pyrotechnici zneškodnili. Bedny z Černého jezera byly odvezeny do Prahy. Po zevrubné technické prověrce bylo zjištěno, že bedny neobsahují výbušniny a poté byly otevřeny. V bednách byly v izolační vrstvě kovové krabice. Obsahují nacistické písemnosti z období druhé světové války. Písemnosti byly odevzdány skupině expertů.

Ministerstvo vnitra upozorňuje, že dosud uzavřený prostor Černého jezera je veřejnosti opět přístupný od soboty 18. července 08.00 hod. Koupání v Černém jezeře, na rozdíl od Čertova jezera, je zakázáno.

Ministerstvo vnitra děkuje touto cestou našim občanům, kteří v uplynulých týdnech poskytli orgánům MV cenné informace o možnostech různých úkrytů nacistických materiálů. Obrací se na veřejnost se žádostí o informace, které by mohly pomoci při odhalování dalších nacistických skrýší z posledních měsíců války na našem území. Veškeré informace možno zasílat sekretariátu ministra vnitra.

*

Ve středu v podvečer byly vyzdviženy z největších hlubin Černého jezera trosky bombardovacího letadla neznámého původu, které se podle vyjádření pamětníků zřítilo někdy v roce 1942 či 1943, když v mlze narazilo na jezerní stěnu. Sedmičlenná posádka, snad italská, jejímž členem prý byl i některý generál, tehdy zahynula.

131

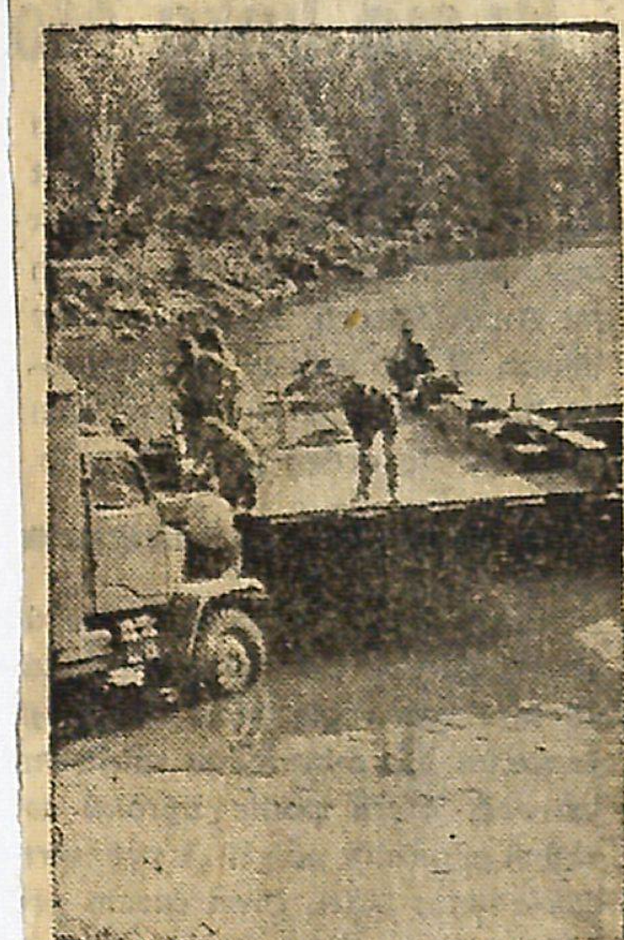
Zemědělské noviny 9. 7.

● Jezero bez tajemství

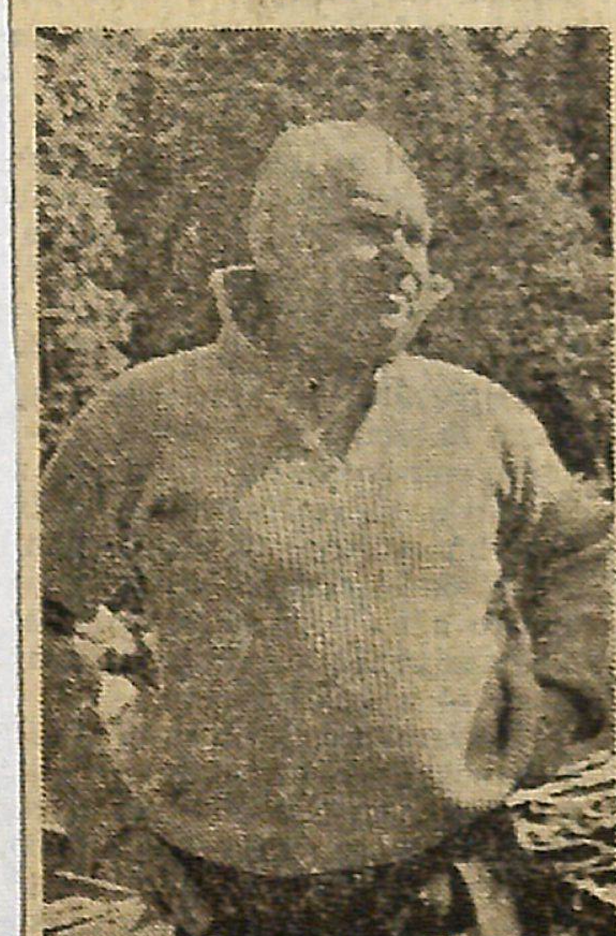
Čertovo jezero na Šumavě v posledních dnech obestřené tolika dramatickými dohady a fantastickými hypotézami, ztratilo již svoje tajemství. V úterý, 48 hodin po zahájení akce, speciální technická skupina vyzvedla z osmimetrové hloubky asi 20 metrů od jihovýchodního břehu první z deseti tajuplných předmětů. Ukázalo se, že jde o tritolové a nitrocelulozové nálože ve skřínkách, které se rozpadly dřív než je potápěči vyzdvihli z vody a dopravili na břeh. Odborníci potvrdili, že jde většinou o německou vojenskou třaskavinu, kterou tu lehkomyslně zanechala pyrotechnická jednotka. Protože je dosud celá nádherná oblast Čertova jezera z bezpečnostních důvodů uzavřena, pokračoval včera od časného jitra desetičlenný potápěčský oddíl, vedený nadporučíkem V. Vávrou, v průzkumu dna. Potápěčům, pracujícím v těžkých skafandrech, se však za celé středeční dopoledne nepodařilo ve zvířeném bahně vylovit další z potopených náloží. Mezi kmeny stromů a balvany za viditelnosti sotva jednoho metru objevili pouze několik ztrouchnivělých dřevěných bedýnek a smotané dráty. Jeden z potápěčů přitom zachytil o větve potopených stromů a pracně byl svými druhy vyprošťován. Celá středeční akce profesionálních potápěčů probíhala velmi zdlouh[illegible]ě a těžkopádně. Nabízí se v této souvislosti otázka, zda by nebylo vhodné přizvat znovu k společnému průzkumu svazarmovské potápěče s lehkou výzbrojí, kteří tak energicky dok[illegible]zali v několika hodinách propátrat pobřeží Čertova jezera. (imj)

Svazarmovský potápěč V. Bezděk v lehkém skafandru určil rozložení tajuplných předmětů.

Ponton je na vodě — akce na Čertově jezeře začíná.

Potápěč V. Kolář vyzvedl první nálož tritolu z jezerních hlubin. (Foto: Nauza)

131

Co skrývá Černé jezero?

Všechny předměty byly do jezera záměrně potopeny ● Vylučuje se domněnka, že by šlo o potopené tajné archívy ● Nové svědectví Rudolfa Hetznera

Uplynulo čtyřiadvacet hodin od chvíle, kdy potápěči v desetimetrových hloubkách Černého jezera spatřili tajemné předměty, a již jména obou šumavských jezer, obestřená tolika legendami, letěla do světa. Zahraniční tisk přinesl první stručné zprávy a v neděli přijeli na místo zpravodajové novin i rozhlasu z Rakouska a Německé spolkové republiky. Pohraničníci během několika hodin postavili od obou jezer zvláštní telefonní linku do štábu v Železné Rudě, odkud jsou řízeny akce, jež konečně odhalí vše, co tichá jezera skrývají.

Vedle svazarmovských potápěčů je od neděle na místě jedenáctičlenná skupina potapěčů ministerstva vnitra a pyrotechnici. Odborníci, vedení nadporučíkem Vávrou, nejdříve přesně stanovili místo v Černém jezeře, kde v hloubce 6 až 10 metrů celkem na deseti místech leží záhadné předměty navzájem propojené dráty a vedle nich řada beden vojenského typu.

Místo nálezu je několik metrů od levého břehu jezera, tedy vlevo od příjezdové cesty a jednotlivé předměty pod vodou již označují plovoucí bojky. Podle posledního průzkumu jsou dřevěné a kovové skříňky zapadlé mezi balvany a ve spleti kořenů na jezerním svahu, který má v těchto místech spád asi 55 stupňů. Vzájemně jsou si jednotlivé kříňky nepodobné, pouze dvě mají stejný tvar. Jde o krabice, svázané do prken a vedou jimi dráty.

Nejdůležitější poznatek, k němuž se dospělo během včerejška, je fakt, že všechny ty předměty byly do jezerních vod záměrně a pečlivě potopeny a nejen ledabyle odhozeny, jak se zpočátku soudilo. Některé bedny leží zčásti děravé, rozpukané, obklopené rozsypanými náložemi, mnoho z nich s náplní tritolu. Kabely, které skříňky spojují, nebo z nich vycházejí, jsou tenké a jasně bílé, řada se jich táhne v celé spleti připomínající pavučinu. Je nepochybné, že jde o velké množství třaskavin, která by mohla být jedinou elektrickou jiskrou přivedena k hromadnému výbuchu. Nalezené předměty byly včera pod vodou ofotografovány pro vojenské pyrotechniky.

Černé jezero, k němuž se v těchto dnech obrací pozornost.

Otázka, kterou bude možno už brzy zodpovědět a k níž se převážně upírá zájem našich i zahraničních zpravodajů, zní: Co asi obsahují bedny, které stály nacistům zato, aby v posledních dnech války učinili k jejich zabezpečení tak důkladná a pečlivá opatření?

První domněnka, která napadla vyšetřovací skupinu, byla možnost, že tu jde o bedny s materiálem z tajného koncentračního tábora u pramenů Vltavy. V tomto malém, přísně střeženém lágru byli od poloviny roku 1943 internováni vybraní sovětští zajatci, z nichž se ani jeden nedočkal svobody. Tajný koncentrační tábor esesáci v posledních válečných dnech srovnali se zemí a vězně postříleli. Dodnes není jasno, co se v těchto místech, z nichž jako by dosud vyzařoval stesk, dělo a k čemu vlastně šumavský koncentrák sloužil. Avšak porovnání dochovaných svědectví a také možnosti dopravy téměř vylučují, že by z tohoto tajného tábora uprostřed šumavských lesů byly bedny převezeny do Černého nebo Čertova jezera.

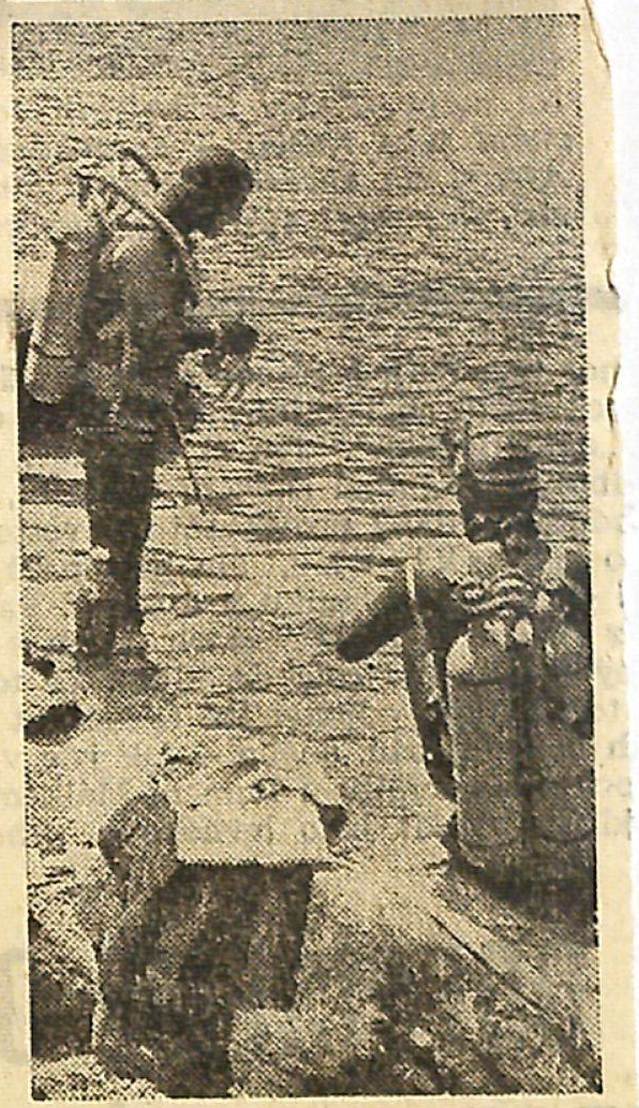
Vylučuje se také domněnka, že by šlo o potopené tajné archivy z Terezína, údajně dopravované na jaře 1945 přes Šumavu do Bavor. Jak nám sdělili na Svazu protifašistických bojovníků, jsou „terezínské" dokumenty již zpátky v československých nebo zahraničních archívech.

Zajímavé je svědectví, s nímž se nám včera odpoledne přihlásil 57letý Rudolf Hetzner, který těsně po osvobození obsazoval s vojenskou jednotkou právě okolí Čertova a Černého jezera.

Hetzner vypráví, že Američané tehdy posbírali různý vojenský materiál, odhozený ve zmatku ustupujícími hitlerovskými vojáky a nejdříve jej začali zneškodňovat hromadnými odstřely. Později velké množství tohoto materiálu, mezi nímž byly zejména pancéřové pěsti, dělostřelecké granáty, nevybuchlé náboje i lehké bomby, naložili s pomocí našich vojáků na kovový ponton a smrtící náklad svrhli kus od břehu do vody. Svědectví R. Hetznera však nevysvětluje, proč jsou jednotlivé předměty objevené v hlubinách jezera navzájem spojeny kabely. Na nic takového se Hetzner nepamatuje.

Rekonstrukce také vyloučila, že Černé jezero by mohlo skrývat část pokladů ukrytých v Töplitzském jezeře. Podobná spojitost mezi oběma jezery nemůže existovat.

To všechno, co přineslo pátrání, až do včerejšího dne je — kromě přesného stanovení charakteru dosavadních nálezů — založeno jen na dohadech. Víme, co v hlubinách Černého jezera nemůže být ukryto, ale není známo, co tam tedy vlastně je. Odpověď poskytnou až příští dny a snad již do konce tohoto týdne budou známy první výsledky průzkumu. Propátrání obou jezer si ovšem vyžádá daleko větší doby a je pravděpodobné, že přinese ještě další překvapení. I. M. JEDLIČKA

Potápěči, kteří objevili v hlubinách jezera záhadné bedny.

Británie odmítl...

Moskva (čtk) – Velvysla-